

प्रस्तावना

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन हे प्रकाशन सन 2018 या वर्षासाठी तयार करण्यात आले आहे. या प्रकाशनात अर्थव्यवस्थेतील विविध सामाजिक व आर्थिक क्षेत्रांच्या स्थितीबाबत जिल्हयाची तालुकानिहाय आकडेवारी देण्यात आली आहे.

2. अद्ययावत माहिती उपलब्ध करून देण्याच्या प्रयत्नांमुळे या प्रकाशनात समाविष्ट केलेली काही आकडेवारी अस्थायी स्वरूपातील आहे.

3. राज्य शासनाचे राज्यस्तरीय व जिल्हास्तरीय संबंधीत विभाग यांनी उपयुक्त माहिती जिल्हा सांख्यिकी कार्यालयास वेळेत उपलब्ध करून दिल्यामुळे हे प्रकाशन तयार करणे शक्य झाले, त्याबद्दल जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, भंडारा त्यांचे आभारी आहे.

दि. 14/08/2019

शि. दि. अस्वले
जिल्हा सांख्यिकी अधिकारी
भंडारा

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन 2018

जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय
अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,
महाराष्ट्र शासन,
भंडारा.

<http://mahades.maharashtra.gov.in/publications.do?pubId=DSA>

<p style="text-align: center;">अनुक्रमणिका जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन-2018</p>		
जिल्हा :- भंडारा		
तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
	भाग 1 - समालोचन	
	1. जिल्ह्याचा समग्र आढावा	11 ते 24
	2. दृष्टिक्षेपात जिल्हा	26 ते 32
	3. जिल्हा योजनेचा आढावा	33
	4. जिल्ह्याचा नकाशा	34
	5. निवडक निर्देशकांवर आधारित आलेख	35
	भाग 2 - सांख्यिकीय तक्ते	
1	निवडक निर्देशक	
1.1	जिल्ह्यातील विविध आर्थिक व सामाजिक बाबींचे निवडक निर्देशक	38 ते 42
1.2	जिल्ह्यातील महत्वाची सांख्यिकी	43
2	जिल्हा उत्पन्न अंदाज	
2.1	क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई जिल्हा उत्पन्न - चालू किंमतीनुसार	45 ते 46
2.2	क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न-स्थिर(2004-05) किंमतीनुसार	47 ते 48
3	किंमती व सार्वजनिक वितरण व्यवस्था	
	किंमती विषयक आकडेवारी	
3.1	जिल्ह्यातील महत्वाच्या वस्तुंच्या त्रैमासिक सरासरी किरकोळ किंमती	51 ते 52
	सार्वजनिक वितरण व्यवस्था	
3.2	रास्त भाव धान्य दुकाने आणि रेशनकार्ड धारकांची संख्या	54
3.3	अंत्योदय अन्न योजना, दारिद्र्य रेषेखालील (अंत्योदय अन्न योजना वगळून) व दारिद्र्य रेषेवरील कुटुंबांसाठी अन्नधान्याचे नियतन व उचल	55
4	जमीन व इतर महसूल, स्थानिक स्वराज्य संस्थांचे उत्पन्न/खर्च, बँकिंग, विमा, बचत गट	
	जमीन व इतर महसूल	
4.1 (अ)	गोळा केलेला महसूल (जमीन महसूल, वाढीव, संकिर्ण, जि.प., ग्रा.प., पं.स., सेस, इ.जी.एस., शिक्षण, अकृषीक, सिटी सर्वे, वस्तीवाढ व नझूल)	58
4.1 (ब)	गोळा केलेला महसूल (खाणी, गौणखनिज, मत्स्य, कोर्ट फी व मुद्रांक, बी.बी.डी.आर., नोंदणीपत्र, महसूली, करमणूक, जाहिरात इत्यादी)	59
4.1 (क)	गोळा केलेला महसूल (तगाई, अधिक धान्य, मृद संधारण, वनजमीन कर्ज, अकृषीक कर्ज, आदर्श गृहनिर्माण, पश्चिम पाकिस्तानातून आलेले निर्वासित त्यांची मोडतोड, प्रकल्पग्रस्तांना, कुळांना दिलेले कर्ज, पूरग्रस्त, जमीन सुधारणा इत्यादी)	60

अनुक्रमणिका
जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन-2018

जिल्हा :- भंडारा

तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
	स्थानिक स्वराज्य संस्थांचे उत्पन्न/खर्च	
4.2	नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांचे 2017-18 मधील उत्पन्न व खर्च	62
4.3	ग्रामपंचायतींचे उत्पन्न व खर्च	63
4.4	जिल्हा परिषदचे उत्पन्न व खर्च	64
	बँक व विमा	
4.5	तालुकानिहाय बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँकांची संख्या, ठेवी व कर्जे	66
	बचत गट	
4.7	जिल्ह्यातील बचत गटांबाबतची माहिती	68
5	कृषी व संलग्न सेवा	
	कृषी	
5.1	जमिनीच्या वापराविषयी माहिती	71
5.2	निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र	72 ते 79
5.3	जिल्ह्यात वितरीत करण्यात आलेले बियाणे	80
5.4	रासायनिक खतांचा वापर	80
5.5	मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी अंदाजित उत्पादन	81
5.6	तालुकानिहाय पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य	82
	पदुम	
5.7	कृत्रिम रेतन कार्यक्रमाची प्रगती	84
5.8	कृत्रिम रेतन व दुग्ध उत्पादनाची तालुकानिहाय प्रगती	84
5.9	पशुवैद्यकीय संस्थांबाबतची माहिती	85
5.10	मान्यताप्राप्त पशुवध गृहे आणि त्यात कत्तल केलेल्या पशूंची संख्या	85
5.11	भूजल मत्स्यव्यवसाय विषयक माहिती	86
5.12	सागरी मत्स्यव्यवसाय विषयक माहिती	लागू नाही
5.13	शासकीय आणि सहकारी दुग्ध शाळांमधील दुग्ध उपउत्पादने	87
5.14	दुग्ध विकास सहकारी संस्थांबाबतची माहिती	87
	जलसंपदा व लाभ क्षेत्र	
5.15	जिल्ह्यातील सिंचनाच्या व पाणी उपसा करण्याच्या सोयी	89
5.16	विविध साधनांखालील ओलिताचे क्षेत्र	89
5.17	सिंचन विहिरीविषयक माहिती	90
5.18	कूपनलिका, हातपंप व विद्युत पंपांविषयी माहिती	90
5.19	जिल्ह्यातील पाटबंधारे विषयक सुविधा (राज्यस्तर पाटबंधारे)	91
5.20	जिल्ह्यातील लघुपाटबंधाऱ्यांच्या कामाविषयक माहिती	92
5.21	मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पांविषयी माहिती	93
5.22	जिल्ह्यातील पाणलोट क्षेत्र विकास कार्यक्रमांतर्गत मृद व जलसंधारण कामांची प्रगती	94

अनुक्रमणिका
जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन-2018

जिल्हा :- भंडारा

तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
	वने व पर्यावरण	
5.23	जिल्ह्यातील एकूण वनक्षेत्र	96
5.24	जिल्ह्यातील वनांचे वर्गीकरण	96
5.25	सामाजिक वनीकरण कार्यक्रमांतर्गत वृक्षरोपणाचे लक्ष्य व साध्य	97
5.26	वन्यजीव व राष्ट्रीय उद्याने / अभयारण्यांतर्गत प्रकल्पनिहाय क्षेत्र व खर्च	97
5.27	मुख्य व गौण वन उत्पादने व उत्पन्नाविषयी माहिती	98
5.28	संवर्गनिहाय कारखान्यांचा तपशील	99
6	उद्योग व सहकार	
	उद्योग	
6.1	जिल्ह्यातील उद्योगांबाबतचा तपशील	102
6.2	जिल्ह्यातील विविध यंत्रणांकडे उपलब्ध असलेल्या स्वयंरोजगाराच्या योजनांतर्गत लाभ दिलेल्या लाभधारकांची संख्या	103
	रोजगार व स्वयंरोजगार	
6.3	कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या	105
6.4	रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन केंद्रांतील आकडेवारी	106
6.5	शासकीय कर्मचाऱ्यांची संख्या	107
6.6	निरनिराळ्या उद्योगांतील रोजगारांबाबतची माहिती	108
	कामगार	
6.7	दुकाने, व्यापारी संस्था व त्यातील कामगारांबाबतची माहिती	110
	सहकार	
6.8	प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांचे कार्य	112
6.9	प्राथमिक कृषि पतपुरवठा संस्थांचा तपशील	113
6.10	जिल्ह्यातील साखर कारखाने विषयक माहिती	114
6.11	विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था	115
6.12	सहकारी संस्थांची वित्तीय स्थिती	116
6.13	सहकारी संस्थांची लेखापरीक्षण वर्गाप्रमाणे संख्या	116
6.14	राज्य / जिल्हा कार्यक्षेत्र असलेल्या सहकारी बँकाचे कार्य	117
6.15	बिगर-कृषी सहकारी पतसंस्थांचे कार्य	118
6.16	परवानाधारक सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे	118
	पणन	
6.17	जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य	120 ते 121
6.18	नियंत्रित बाजारपेठांतील कृषी मालांची वार्षिक आवक	121ते 122
6.19	निवडक कृषि मालाच्या त्रैमासिक सरासरी घाऊक किंमती	123
	वस्त्रोद्योग	
6.20	सहकारी सूत गिरण्या, हातमाग व यंत्रमाग यांचा तपशील	125

अनुक्रमणिका
जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन-2018

जिल्हा :- भंडारा

तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
7	पायाभूत सुविधा	
	उर्जा	
7.1	जिल्ह्यातील विजेचा वापर	128
	प्रादेशिक परिवहन व महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन व दळणवळण	
7.2	मोटर वाहनांची आणि अनुज्ञाप्ती धारकांची संख्या	130
7.3	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची प्रवासी वाहतूक	131
7.4	स्थानिक स्वराज्य संस्थांचे वाहतूक उपक्रम	131
7.5	पोस्ट आणि दूरध्वनी सेवा यांची आकडेवारी	132
	सार्वजनिक बांधकाम	
7.6	रोड प्लॅन 2001-2021 नुसार जिल्ह्यातील रस्ते विकास कार्यक्रमाची प्रगती	134
7.7	प्रकार व पृष्ठभाग यानुसार रस्त्यांची लांबी	135
7.8	तालुक्यातील रस्तेविषयक आकडेवारी (आदिवासी + बिगर आदिवासी क्षेत्र)	136
	पाणी पुरवठा व स्वच्छता	
7.9	पिण्याच्या पाण्याच्या सोयी व टंचाई संबंधी केलेल्या उपाययोजना	138 ते 139
7.10	अनुसूचित जाती व नवबौद्ध वैयक्तिक नळजोडणी	140
7.11	ग्रामीण भागात शौचालयाची सुविधा असणाऱ्या कुटूंबांची संख्या	140
8	सामाजिक क्षेत्रे व सामूहिक सेवा	
	शिक्षण	
8.1	जिल्ह्यातील प्राथमिक शाळांबाबतची माहिती	143 ते 145
8.2	जिल्ह्यातील माध्यमिक शाळांबाबतची माहिती	146 ते 148
8.3	जिल्ह्यातील उच्च माध्यमिक शाळांबाबतची माहिती	149 ते 151
8.4	शैक्षणिक संस्थांतील अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांची संख्या	152 ते 153
8.5	शैक्षणिक संस्थांतील अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांची संख्या	154 ते 155
8.6	शैक्षणिक संस्थांतील अल्पसंख्यांक विद्यार्थ्यांची संख्या	156 ते 157
8.7	जिल्ह्यातील साक्षरतेचे प्रमाण	158
8.8	इयत्तानिहाय विद्यार्थ्यांची संख्या	159
8.9	प्राथमिक शाळांतील विद्यार्थ्यांचे उत्तीर्णतेचे प्रमाण	160
8.10	प्राथमिक शाळांतील विद्यार्थ्यांच्या गळतीचे प्रमाण	160
8.11	शारीरिक शिक्षण महाविद्यालये, क्रीडांगणे, क्रीडा संस्था आणि क्रीडा शिष्यवृत्तीधारक याबाबतची माहिती	161
8.12	इयत्ता दहावी नंतर विविध क्षेत्रातील उपलब्ध प्रवेश क्षमता व प्रवेश मिळालेल्या विद्यार्थ्यांची संख्या	162 ते 163
8.13	जिल्ह्यातील महाविद्यालयांबाबतची माहिती	164 ते 165
8.14	व्यावसायिक शिक्षण संस्थांबाबतची माहिती	166

अनुक्रमणिका
जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन-2018

जिल्हा :- भंडारा

तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
	सार्वजनिक आरोग्य	
8.15	सार्वजनिक व शासन सहाय्यीत वैद्यकीय सुविधांची माहिती	168
8.16	खाजगी वैद्यकीय सुविधांची माहिती	169
8.17	जिल्ह्यातील आरोग्य व्यवस्थापन माहिती प्रणाली अंतर्गत जन्म व मृत्यूंची संख्या	170
8.18	जिल्ह्यातील प्रसूतीपूर्व तपासणीची संख्या	171
8.19	विविध कारणांनुसार मृत्यूची संख्या	172
8.20	माता व बाल संगोपन कार्यक्रमांतर्गत लस टोचणी	173
8.21	कुटुंब कल्याण कार्यक्रमाची प्रगती	174
	महिला व बालविकास	
8.22	जिल्ह्यातील कार्यरत अंगणवाड्या, कार्यरत सेविका व अंगणवाड्या इमारतींचा तपशिल	176
8.23	जिल्ह्यातील कार्यरत अंगणवाड्या व त्यामधील बालके	177 ते 178
8.24	जिल्ह्यातील कार्यरत अंगणवाड्यांमधील कुपोषित बालकांचे श्रेणीनिहाय वर्गीकरण	179
8.25	एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना - माता व बालसंगोपन	180
	दारिद्र्य	
8.26	शहरी भागातील दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबे	182
8.27	ग्रामीण भागातील दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबे	182
	गृहनिर्माण	
8.28	विविध गृहनिर्माण मंडळामार्फत म्हाडाने बांधलेल्या घरांचा तपशिल.	184
8.29	राजीव गांधी प्रकल्प ग्रामीण निवारा योजना	184
8.30	प्रधानमंत्री आवास योजना (ग्रामीण)	185 ते 186
8.31	घरबांधणीसाठी अर्थसहाय्य योजनेअंतर्गत ग्रामीण क्षेत्रात दिलेली घरे	187 ते 188
	सामाजिक न्याय	
8.32	जिल्ह्यातील मागासवर्गीय वसतीगृहे, त्यांची प्रवेश क्षमता व दिलेले प्रवेश	190
8.33	जिल्ह्यातील दलित वस्त्या, त्यामधील लोकसंख्या व दलित वस्त्यांची सुधारणा	191
	अल्पसंख्यांक विकास	
8.34	अल्पसंख्यांक विकास विभागाकडून राबविण्यात येत असलेल्या विविध योजनांमधील लाभार्थी संख्या	193
	विशेष सहाय्य	
8.35	महसुल विभागाकडील सामाजिक सुरक्षा योजनांतर्गत केलेले अर्थसहाय्य	195
8.36	संजय गांधी निराधारअनुदान योजनेंतर्गत केलेले अर्थसहाय्य	195

अनुक्रमणिका
जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन-2018

जिल्हा :- भंडारा

तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
	मदत व पुनर्वसन	
8.37	पुनर्वसन प्रकल्पांची सद्यस्थिती	197
8.38	जिल्ह्यातील दुष्काळामुळे झालेली हानी व पुनर्वसन व्यवस्थापनांतर्गत दिलेले सहाय्य	197
8.39	जिल्ह्यातील आपत्तीमुळे झालेली हानी व आपत्ती व्यवस्थापनांतर्गत दिलेले सहाय्य	198
9	योजनाविषयक आकडेवारी	
	विविध विकास योजना	
9.1	जिल्ह्यातील विविध योजनांतर्गत नियतव्यय व खर्चाचा आढावा	201
9.2	विविध विकास शीर्षाखाली झालेला योजनांतर्गत खर्च	202 ते 204
9.3	वीस कलमी कार्यक्रमाची भौतिक प्रगती	205 ते 206
9.4	खासदार स्थानिक क्षेत्र विकास कार्यक्रम	207 ते 208
9.5	आमदार स्थानिक विकास कार्यक्रम (विधानसभा मतदार संघ)	208
9.6	स्थानिक विकास कार्यक्रम (विधानपरिषद सदस्य)	209
	महाराष्ट्र ग्रामीण रोजगार हमी योजना	
9.7	महाराष्ट्र ग्रामीण रोजगार हमी योजना	211
9.8	महाराष्ट्र ग्रामीण रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे, त्यावरील रोजगार व खर्च	211
9.9	महाराष्ट्र ग्रामीण रोजगार हमी योजनेखाली घेण्यात आलेली प्रकारानुसार कामे व त्यावरील खर्च	212 ते 213
10	संकीर्ण	
	न्याय व प्रशासन	
10.1	पोलिस अधिकारी/कर्मचारी यांची संख्या	216
10.2	जिल्ह्यात कार्यरत विविध न्यायालये, त्यामधील न्यायाधीशांची संख्या व निकालात काढलेली प्रकरणे	217
	माहिती व जनसंपर्क	
10.3	जिल्ह्यात प्रकाशित झालेली वर्तमानपत्रे व नियतकालिके	219
10.4	चित्रपट गृहे, व्ही.डी.ओ. केंद्र आणि केबलधारक यांची आकडेवारी	219
	निवडणूकीबाबत	
10.5	लोकसभा व विधानसभा निवडणूकीबाबतची आकडेवारी	221
	वित्त	
10.6	जिल्ह्यात गोळा करण्यात आलेला कर महसूल	223
10.7	जिल्ह्यात गोळा करण्यात आलेला मूल्यवर्धित कर महसूल (व्हॅट)	223
10.8	कोषागारात सादर झालेल्या देयकांचे तपशिल	224
	पर्यटन	
10.9	जिल्ह्यातील पर्यटन स्थळांच्या विकासाबाबत सद्यस्थिती	226
10.A	जिल्ह्यातील अभयारण्य व पर्यटन	227

<p style="text-align: center;">अनुक्रमणिका जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन-2018</p>		
<p>जिल्हा :- भंडारा</p>		
तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
	भाग -3 गणनाविषयक आकडेवारी	
	जनगणना (लोकसंख्या)	
11.1	लोकसंख्या विषयक निवडक आकडेवारी (नागरी क्षेत्र)	229
11.2	लोकसंख्या विषयक निवडक आकडेवारी (ग्रामीण क्षेत्र)	229
11.3	जिल्ह्यातील मागासवर्गीयांची लोकसंख्या	230
11.4	लोकसंख्या आणि वृद्धिदर	231
11.5	शहरांची वर्गवारी आणि त्यांची लोकसंख्या	232
11.6	मुख्य व सीमांतीक काम करणाऱ्यांचे उद्योग गटनिहाय वर्गीकरण	233
11.7	धर्म व वयोगटानुसार लोकसंख्या	234
	कृषी गणना	
11.8	वहिती धारणेचा प्रकार आणि क्षेत्रफळ गटानुसार वर्गीकरण	236
	पशुगणना	
11.9 (अ)	जिल्ह्यातील एकूण पशुधन (विदेशी व संकरित गाई व बैल)	238
11.9 (ब)	जिल्ह्यातील एकूण पशुधन(देशी व संकरित गाई व बैल)	238
11.9 (क)	जिल्ह्यातील एकूण पशुधन(म्हशी व रेडे)	239
11.9 (ड)	जिल्ह्यातील एकूण पशुधन(इतर पशू)	239
	आर्थिक गणना	
11.10	कृषी व बिगर-कृषी उद्योग	241
11.11	प्रमुख उद्योग गटानुसार उद्योगांची आणि नियमित काम करणाऱ्या कामगारांची संख्या	242

भाग - 1

समालोचन

जिल्हा :- भंडारा

2018

जिल्हयाचा समग्र आढावा

1. प्राकृतिक रचना

1.1 भौगोलिक स्थान

भंडारा हा ' भनारा ' या शब्दाचा अपभ्रंश असावा कारण रतनपूर येथील उत्खननात इ.स.1100 मध्ये मिळालेल्या शिल्पलेखात 'भनारा' असा शब्दप्रयोग आढळतो. इ.स. 1818 ते 1830 पर्यंत हा प्रदेश राजघराण्याच्या अधिपत्याखाली होता आणि जिल्हा मुख्यालय 'लांजी' येथे होते. इ.स. 1821 चे दरम्यान ' लांजी ' मुख्यालय बदलून ' भंडारा ' येथे जिल्हा मुख्यालय स्थापन करण्यात आले. तसेच इ.स.1867 मध्ये भंडारा जिल्हयाचा काही भाग तोडून मध्यप्रदेशातील 'बालाघाट' जिल्हयाची निर्मिती करण्यात आली. भंडारा जिल्हयातील 'सानगडी ' तालुका मुख्यालय बदलून 'साकोली ' तालुका मुख्यालय स्थापन करण्यात आले. इ.स. 1881 पर्यंत जिल्हयात केवळ तिरोडा व साकोली हे दोनच तालुका मुख्यालये होती. 'भंडारा' तालुका मुख्यालय नंतर निर्माण करण्यात आले. त्यानंतर तिरोडा तालुका मुख्यालय बंद करून 'गोंदिया' तालुका मुख्यालय स्थापन करण्यात आले. 1 मे, 1999 रोजी भंडारा जिल्हयाचे विभाजन करून नवनिर्मित 'गोंदिया' जिल्हा अस्तित्वात आला.

भंडारा जिल्हा हा वैनगंगेच्या खोऱ्यात उत्तर अक्षांश 21.17° आणि पूर्व रेखांश 79.65° च्या दरम्यान वसलेला आहे. भंडारा जिल्हयाच्या उत्तरेस मध्य प्रदेशातील बालाघाट जिल्हा, पूर्वेस गोंदिया जिल्हा, दक्षिणेस चंद्रपूर जिल्हा व पश्चिमेस नागपूर जिल्हा आहे.

जनगणना 2011 नुसार भंडारा जिल्हयाचे क्षेत्रफळ 4,087 चौ.कि.मी. असून ते राज्याच्या क्षेत्रफळाच्या 1.3 टक्के एवढे आहे.

1.2 भूशास्त्र

भंडारा जिल्हयातील मृदा मुख्यतः काळीकनार, सिहार, मोरांड, खरडी व बरडी प्रकारची आहे. कन्हार जमीन कमी असून जास्त मोलाची आहे. वैनगंगा नदीच्या काठावरील भागात काळी कन्हार व प्रथम दर्जाची मोरांड जमीन आढळते. ती खोल थराची, चिकट व आर्द्रता टिकवून ठेवणारी असून त्यांत वर्षातून दोनदा पिके घेतली जातात. वैनगंगेच्या खोऱ्यात वाळू मिश्रित जमीन आढळते. ती खोल थराची चिकट व आर्द्रता टिकवून ठेवणारी असून भात पिकास योग्य आहे. मोरांड प्रकारच्या जमीनीमध्ये विशेषतः ज्वारी, गहू व जवस ही पिके घेतली जातात. खरडी व बरडी जमिनीत हलक्या प्रकारच्या भाताचे पिक घेतल्या जाते.

सातपुडा पर्वतामुळे अनेक डोंगराळ भाग निर्माण झाल्यामुळे मॅगनिज, कायनाईट, सिलीमिनाईट अशा मौल्यवान धातूचे खनिज मिश्रण असलेली भूगर्भ रचना आढळते.

1.3 नद्या

भंडारा जिल्हयात वैनगंगा नदी ही सर्वात मोठी व महत्वाची नदी असून ती जिल्हयात उत्तर-पूर्व भागात प्रवेश करते. ती पुढे दक्षिणेकडील चंद्रपूर जिल्हयात वाहत जाते. बाघ, पांगोडी, सुर, गाढवी, चंदन आणि बावनथडी या नद्या वैनगंगा नदीच्या उपनद्या आहेत. भंडारा जिल्हयात नदीची लांबी 200 कि.मी. आहे.

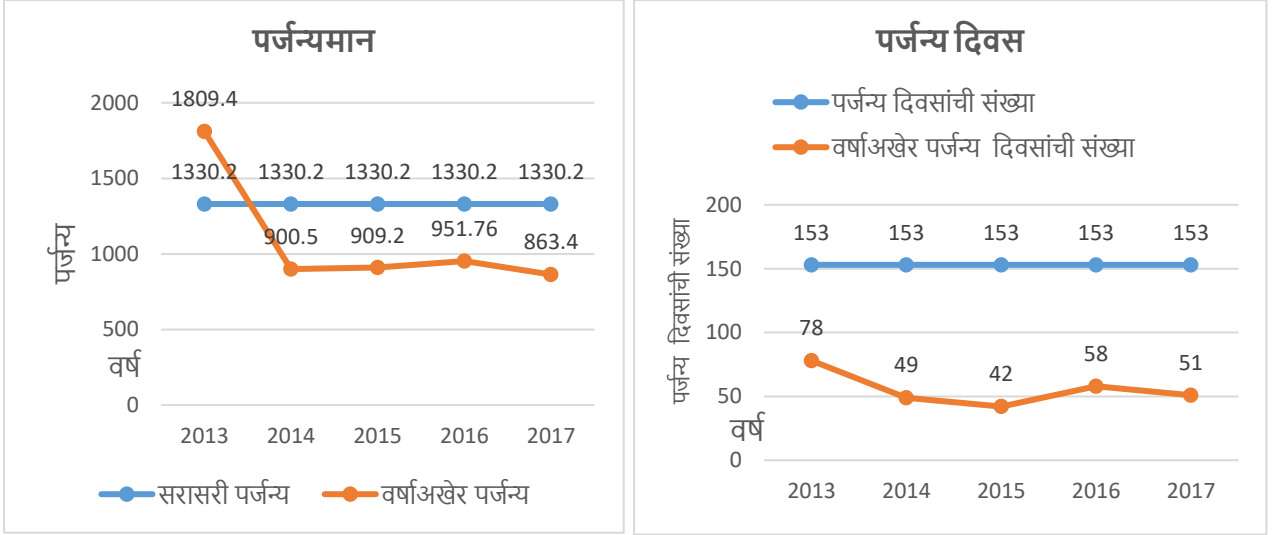
1.4 प्रशासकीय विभाग

भंडारा जिल्हयाचे प्रशासकीय मुख्यालय भंडारा येथे असून राज्याच्या राजधानीपासून 899 कि.मी. अंतरावर आहे. उपराजधानीचे ठिकाण 62 कि.मी. असून, मुंबई-कलकत्ता या राष्ट्रीय महामार्गावर आहे. जिल्हयात एकूण 7 तालुके आहेत . 2011 च्या जनगणनेनुसार 771 वस्ती असलेली गावे, 93 ओसाड गावे, 9 गणना शहरे आणि 4 नगरपरिषदा आहेत. जिल्हयात 31 मार्च, 2018 रोजी 542 ग्रामपंचायती असून त्यातील लोकनियुक्त राखीव सभासदांची संख्या 2,508 व सर्वसाधारण सभासदांची संख्या 1,872 असून एकूण सभासदांची संख्या 4,380 आहे. तसेच 4 नगरपरिषदेमधील लोकनियुक्त राखीव सभासदांची संख्या 46 व सर्वसाधारण सभासदांची संख्या 48 असून एकूण सभासदांची संख्या 94 आहे. तसेच जिल्हापरिषदेतील लोकनियुक्त राखीव सभासदांची संख्या 36 व सर्वसाधारण सभासदांची संख्या 16 असून एकूण सभासदांची संख्या 52 आहे.

1.5 हवामान व पर्जन्यमान

भंडारा जिल्हयाचे हवामान विषम स्वरूपाचे असून येथील उन्हाळा व हिवाळा सारखाच तीव्र असतो. बहुतांशी पावसाचे जास्त प्रमाण जुलै व ऑगस्ट महिन्यात असते. जूनच्या दुसऱ्या आठवडयापासून पावसाची सुरुवात होऊन ऑक्टोबरच्या पहिल्या आठवडयापर्यंत पाऊस पडतो. वर्षातील सरासरीच्या 90 टक्के पाऊस याच कालावधीत पडतो. 2017 वर्षाअखेर भंडारा जिल्हयात 863.4 मी.मी. पाऊस (पर्जन्य) पडल्याचे दिसून येते. जे सरासरी पर्जन्याच्या प्रमाणात 40% कमी आहे. सन 2013 च्या तसेच सरासरी पर्जन्याच्या तुलनेत सन 2014 पासून पर्जन्यात फार मोठया प्रमाणात घट दिसून येत आहे. सन 2017 च्या तुलनेत सन 2018 मध्ये सरासरी पाऊस 9.3 टक्के कमी पडला त्याच प्रमाणे सरासरी पर्जन्य दिवसांच्या संख्येत 7 दिवसाने घट झाल्याचे दिसून येत आहे.

जिल्ह्यात ऋतू नुसार तापमानात बदल होत असतो. वर्षातील कमाल तापमान 45⁰ से. हे उन्हाळ्यात तर किमान तापमान 8⁰ से. हे हिवाळ्यात राहते.

2. वने

2.1 वनक्षेत्र

मुख्य वनसंरक्षक, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांचेकडून प्राप्त झालेल्या महितीनुसार भंडारा जिल्हयात सन 2017-18 मध्ये 1,365.00 चौ.कि.मी. अस्थायी वनक्षेत्र आहे. हे वन क्षेत्र भंडारा जिल्हयातील एकूण भौगोलिक क्षेत्राच्या जवळ-जवळ 33.4 टक्के असल्याचे आढळते. भंडारा जिल्हयातील बहुतांश वनक्षेत्र भंडारा, तुमसर, साकोली या तालुक्यात अंबागड, गायखुरी टेकड्यात समाविष्ट असल्याचे आढळते. वनक्षेत्राची राखीव, संरक्षित व अवर्गीकृत अशा 3 भागात विभागणी करण्यात येते. त्यापैकी अवर्गीकृत वनक्षेत्र महसूल विभागाच्या देखरेखीखाली येते. भंडारा जिल्हयातील एकूण वन व्याप्त क्षेत्रापैकी राखीव वनक्षेत्र 61.23 टक्के, संरक्षित वनक्षेत्र 20.32 टक्के व अवर्गीकृत वनक्षेत्र 18.45 टक्के असल्याचे आढळून येते.

2.2 वनोत्पादन

भंडारा जिल्हयात उत्तम दर्जाच्या सागवनी झाडाची वने आढळून येतात. तद्वतच बिजा, हळदा, तिवस, सिसम, मोह, खैर व गराडी इत्यादी प्रकारची वनवृक्षे आढळतात. वनात विडयाकरीता तेंदूपाने मोहाची फुले, लाखाकरीता पळस, डिकाकरीता काढई, धावडा आणि काताकरीता खैर इत्यादी उपयुक्त वृक्षे आढळतात. तसेच चराईकरीता अनेक भागात गवताची कुरणे आहेत. कागद कारखान्यासाठी बांबू वृक्षाची लागवड फार मोठया प्रमाणावर केली जाते. सामाजिक वनीकरण खात्यामार्फत जिल्हयात डोंगर उतारावर, सपाट जमीनीवर व रस्त्याच्या कडेस मोठया प्रमाणावर सामाजिक वनीकरण कार्यक्रम राबविल्या जातो. सिल्ककरीता सिल्क ककुनची जोपासना केली जाते. तसेच साकोली तालुक्यात एकोडी येथे टसर किडयाची (कोसा उद्योगाकरीता लागणा-या) शेती करण्यात येते.

31 मार्च, 2018 पर्यंत भंडारा जिल्हयामध्ये वनखात्याला बांबू, गवत, तेंदूपाने, इतर गौण वन उत्पादनाच्या विक्रीपासून ₹ 1714.97 लाख उत्पन्न प्राप्त झाले.

2.3 अभयारण्य

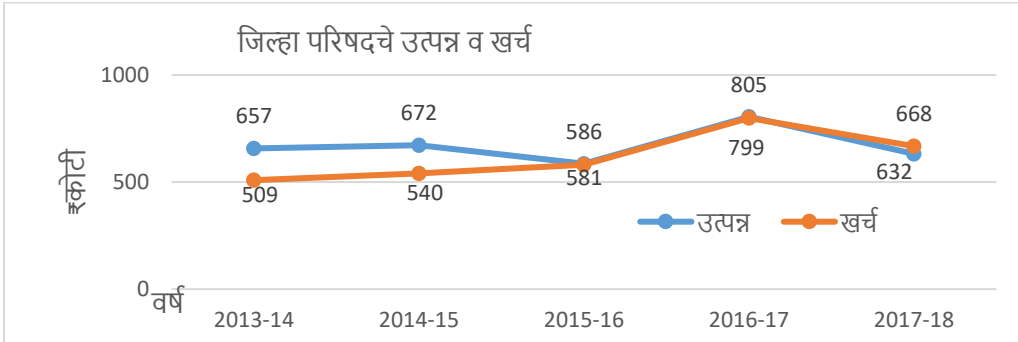
भंडारा जिल्ह्यात “कोका वन्यजिव अभयारण्यास” 2013 मध्ये वन्यजीवन अभयारण्य म्हणून मान्यता देण्यात आली. हे अभयारण्य भंडारा शहरापासून फक्त 20 किमी अंतरावर आहे आणि नागझिरा वन्यजीव अभयारण्या जवळ आहे. अभयारण्याचे एकूण क्षेत्रफळ 100.13 चौ किमी आहे. कोकामध्ये वाघ आणि बिबट्यांची संख्या जास्त आहे. गोरस, चित्ता आणि संभारसारख्या अनेक प्राणी तेथ आहेत. कोका वन्यजीव अभयारण्याने नागझिरा व न्यू नागझिरा अभयारण्यापासून दूर पळून जाणाऱ्या प्राण्यांसाठी सुरक्षित आश्रयस्थानाची भूमिका बजावली आहे. सन 2017-18 मध्ये 5,030 पर्यटकांनी अभयारण्यास भेट दिली व त्यापासून 2.52 लक्ष रुपये महसूल गोळा करण्यात आला.

त्याचप्रमाणे साकोली तालुक्यात “नविन नागझिरा वन्यजीव अभयारण्य” असून पर्यटनासाठी एक अतिशय महत्वाचे ठिकाण आहे. अभयारण्याचे एकूण क्षेत्रफळ 71.35 चौ किमी आहे. नविन नागझिरा अभयारण्यामध्ये पर्यटनासाठी जिल्ह्यातील साकोली तालुक्यात पिटेंझरी व उमरझरी असे दोन प्रवेशद्वार आहेत. पर्यटकांना वाघ बिबट, हरिन निलगाय, सांभर यासारख्या अनेक प्राण्यांचे व पक्ष्यांचे दर्शन या अभयारण्यामध्ये घडते. सन 2017-18 मध्ये 12,628 पर्यटकांनी अभयारण्यास भेट दिली व त्यापासून 10.85 लक्ष रुपये महसूल गोळा करण्यात आला.

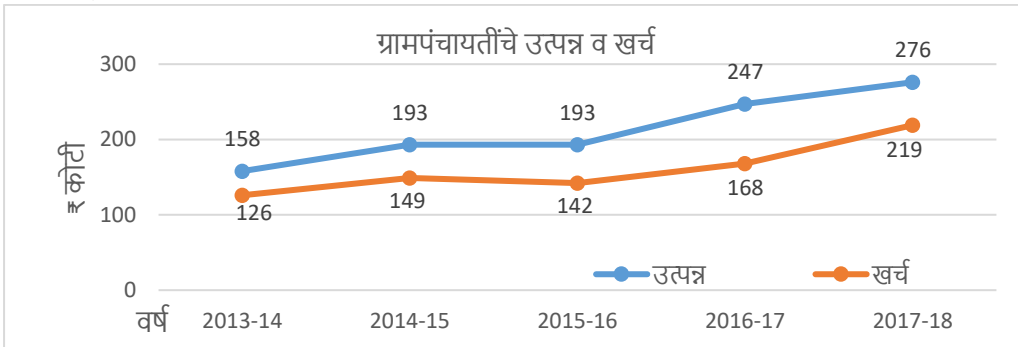
जिल्ह्यातील पवनी तालुक्यात “उमरेड-पवनी-करांडला अभयारण्य” हे देखिल पर्यटकांसाठी खुप आकर्षक ठिकाण आहे. या अभयारण्यामध्ये पर्यटकांना सफारी करण्याकरिता 20 जिप्सी व 15 गाईड यांची मदत लाभते. अभयारण्यामधे वाघ बिबट यांचेसह अनेक प्राणी व पक्षी पाहायला मिळतात. सन 2017-18 मध्ये 5,604 पर्यटकांनी अभयारण्यास भेट दिली व त्यापासून 6.45 लक्ष रुपये महसूल गोळा करण्यात आला.

3. स्थानिक स्वराज्य संस्था

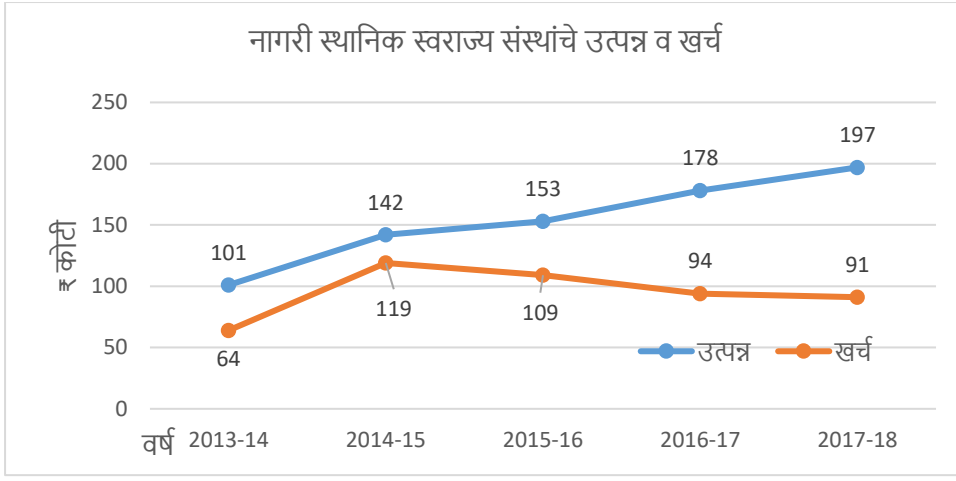
भंडारा जिल्ह्यात जिल्हा परिषदेचे सन 2017-18 वर्षाची सुरुवातीची शिल्लक धरून प्रत्यक्ष उत्पन्न ₹ 798.82 कोटी आहे व खर्च ₹ 66,757 लक्ष असून अखेरची शिल्लक ₹ 1,312.51 कोटी आहे.

मार्च, 2018 अखेर भंडारा जिल्ह्यातील ग्रामपंचायतीचे एकूण उत्पन्न सुरुवातीची शिल्लक धरून ₹ 276.42 कोटी आहे. तर खर्च ₹ 219.14 कोटी असून अखेरची शिल्लक ₹ 57.28 कोटी आहे.

मार्च, 2018 अखेर भंडारा जिल्ह्यात पवनी, साकोली, तुमसर, भंडारा या चार ठिकाणी नगर परिषदा व मोहाडी, लाखनी, लाखांदूर या तीन ठिकाणी नगरपंचायत असून त्यांची सुरुवातीची शिल्लक धरून एकूण उत्पन्न ₹ 196.67 कोटी, एकूण खर्च ₹ 91.28 कोटी आहे. अखेरची शिल्लक ₹ 105.39 कोटी आहे.

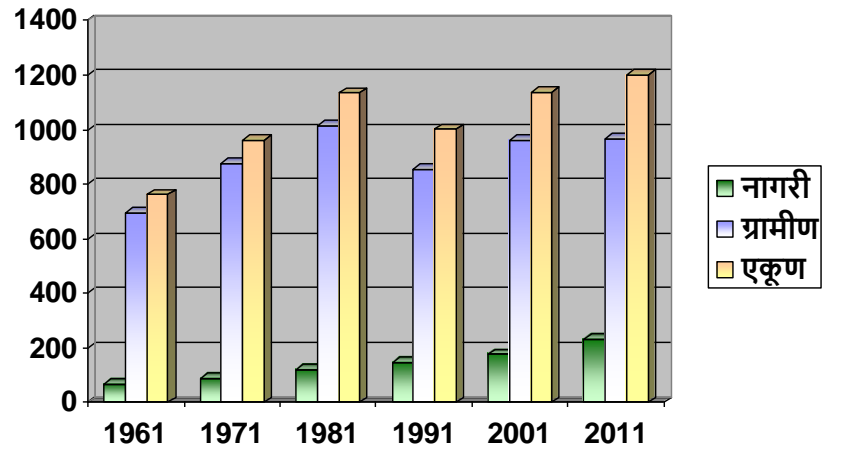
4. लोकसंख्या (जनगणना 2011 नुसार)

4.1 लोकसंख्या

भंडारा जिल्हयाची एकूण लोकसंख्या 12,00,334 असून त्यापैकी 6,05,520 पुरुष व 5,94,814 स्त्रिया आहेत. जिल्हयातील एकूण लोकसंख्येपैकी ग्रामीण भागात 9,66,503 व नागरी भागात 2,33,831 लोकसंख्या आहे. तसेच ग्रामीण भागात 4,87,484 पुरुष व 4,79,019 स्त्रिया असून नागरी भागात 1,18,036 पुरुष व 1,15,795 स्त्रिया आहेत.

सन 2001 च्या तुलनेत सन 2011 मध्ये एकूण लोकसंख्येत 5.65 टक्के वाढ, स्त्रियांच्या संख्येत 5.7 टक्के वाढ आणि पुरुषांच्या संख्येत 5.6 टक्के वाढ झालेली आहे.

सन 2001 च्या तुलनेत सन 2011 मध्ये ग्रामीण लोकसंख्येत 0.6 टक्के वाढ झाली तर नागरी लोकसंख्येत 33.1 टक्के ने वाढ झालेली आहे.

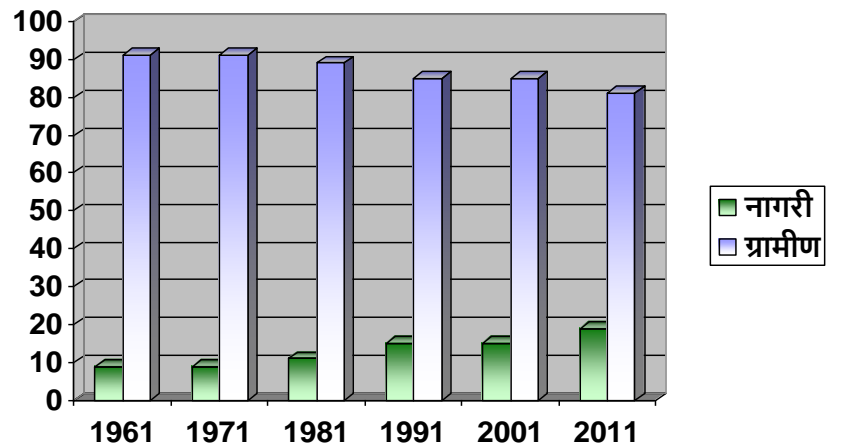

4.2 लोकसंख्येची घनता

जिल्हयाकरीता लोकसंख्येच्या प्रती चौ.कि.मी. मधील घनता दर 294 माणसे एवढा असून ग्रामीण भागातील 241 तर नागरी भागातील 3,232 इतका आहे. भंडारा तालुक्यात सर्वात अधिक तर पवनी तालुक्यात सर्वात कमी घनता असल्याचे आढळते.

4.3 नागरी व ग्रामीण लोकसंख्या

जिल्हयातील एकूण लोकसंख्येच्या 81 टक्के लोकसंख्या ग्रामीण भागात तर 19 टक्के लोकसंख्या नागरी भागात आहे. नागरी भागाच्या लोकसंख्येपैकी जवळ-जवळ 54.1 टक्के लोकसंख्या भंडारा शहरात व सर्वात कमी लोकसंख्या लाखनी तालुक्यात दिसून येते.

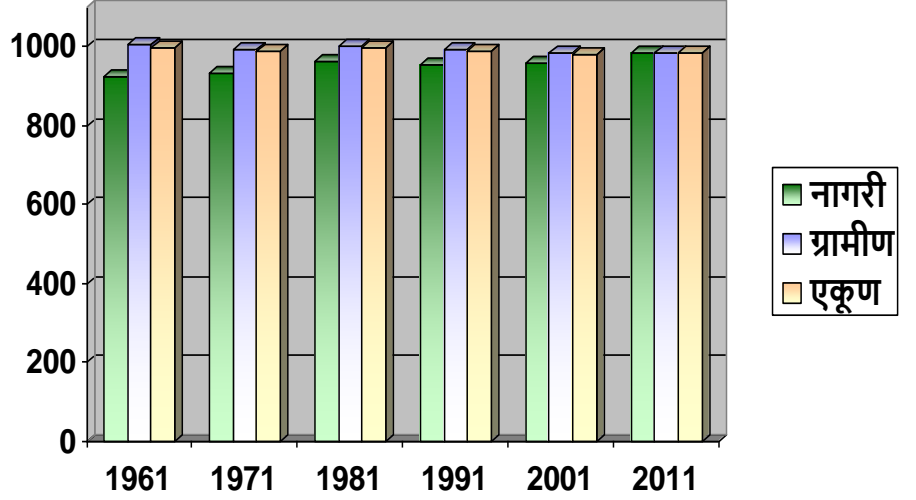

4.4 स्त्री-पुरुष प्रमाण

जिल्ह्यात जनगणना 2011 नुसार दर हजार पुरुषामागे स्त्रियांची संख्या 982 आहे. हेच प्रमाण ग्रामीण भागात 983 व शहरी भागात 981 आहे. तुमसर, लाखांदूर तालुक्यात हे प्रमाण सर्वात जास्त 992 तर मोहाडी, लाखनी तालुक्यात सर्वात कमी 974 इतके आहे.

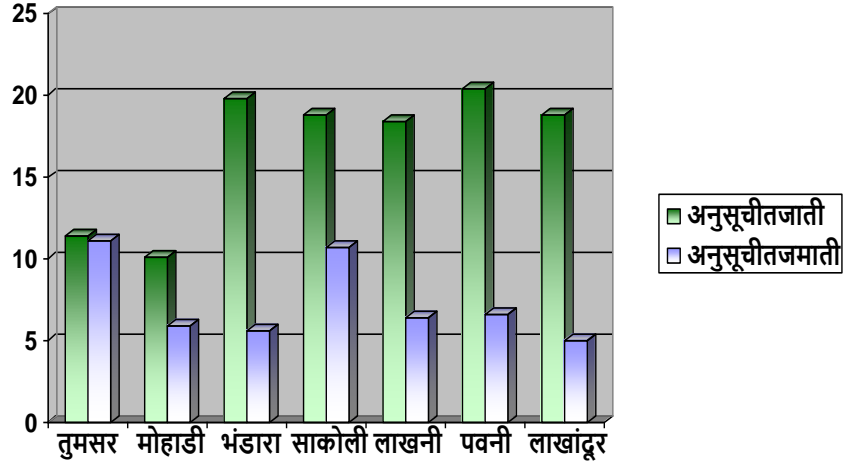
जिल्ह्यात 0-6 वयोगटातील दर हजार मुलांमागे मुलींची संख्या 950 आहे. हेच प्रमाण ग्रामीण भागात 955 तर नागरी भागात 930 आहे.

ग्रामीण भागाच्या तुलनेत नागरी भागात 0-6 वयोगटातील लिंग गुणोत्तर प्रमाण कमी असल्याचे दिसून येत आहे.

4.5 अनुसूचित जाती व जमाती

जिल्ह्यातील अनुसूचित जातीची एकूण लोकसंख्या 2,00,372 (16.7 टक्के) तर अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या 88,886 (7.4 टक्के) एवढी आहे.

4.6 कामकरी

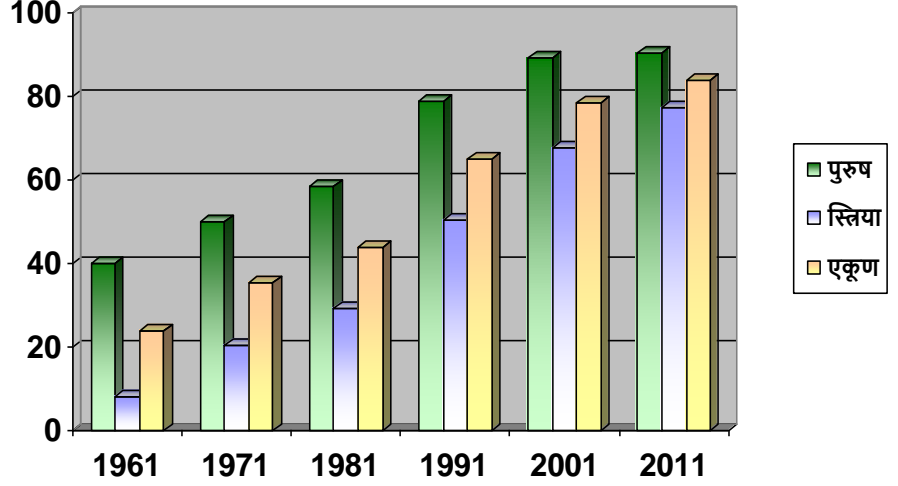
जिल्ह्यात एकूण काम करणारे 5,97,305 असून त्यापैकी शेतकरी 1,23,099 आणि शेतमजूर 3,12,183; वस्तुनिर्माण प्रक्रीया व घरगुती उद्योगात काम करणारे 17,169 आहेत. त्याशिवाय इतर काम करणारे कामकरी 1,44,854 आहेत. एकूण मुख्य काम करणारे 4,13,838 तर सिमांतिक काम करणारे 1,83,467 इतके आहेत. काम करणा-यांची टक्केवारी 49.8 तर काम न करणा-यांची टक्केवारी 50.2 आहे. ग्रामीण भागात काम करणा-यांची टक्केवारी 53.4 तर काम न करणा-यांची टक्केवारी 46.6 हेच प्रमाण नागरी भागात अनुक्रमे 34.7 व 65.3 एवढे आहे.

4.7 धर्मानुसार

जिल्हयात धर्मानुसार हिंदू 84.1 टक्के, बौद्ध 12.9 टक्के, मुस्लीम 2.2 टक्के, ख्रिश्चन 0.2 टक्के, जैन 0.1 टक्के, शीख 0.1 टक्के, इतर 0.3 टक्के आणि धर्म निर्देशित न केलेली लोकसंख्या 0.2 टक्के आहे .

4.8 साक्षरता

जिल्हयात 83.8 टक्के लोक साक्षर आहेत. त्यापैकी पुरुष व स्त्रियांची टक्केवारी अनुक्रमे 90.4 व 77.1 टक्के इतकी आहे. नागरी भागात 90.7 व ग्रामिण भागात 82.1 टक्के साक्षरता दिसून येते.

5. जिल्हा उत्पन्न अंदाज

जिल्हयाचे नियोजनाकरीता जिल्हा उत्पन्नाची अत्यंत आवश्यकता असल्याने जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन या वार्षिक प्रकाशनात भंडारा जिल्हयाचे जिल्हा उत्पन्न अंदाज सन 2012-13 (अंतिम) ते 2013-14(अंतिम) प्रकाशित करण्यात येत आहे. जिल्हा उत्पन्न अंदाज तयार करतांना आर्थिक उत्पादन क्षेत्राचे 1) प्राथमिक 2) दुय्यम व 3) तृतीय क्षेत्र यानुसार तीन क्षेत्रात विभाजन करून त्यानुसार उत्पन्न विचारात घेण्यात आले. त्याकरीता आवश्यक ती माहिती जिल्हा व राज्य पातळीवरून संकलीत करण्यात आली असून अर्थव्यवस्थेतील ज्या क्षेत्रातील माहिती जिल्हा पातळीवर स्वतंत्रपणे उपलब्ध होऊ शकत नाही अशाप्रकाची माहिती, राज्य पातळीवर एकत्रितपणे उपलब्ध करून घेण्यात आली असून संबंधित जिल्हयाचा वाटा अंदाजित करण्यात आलेला आहे.

5.1 चालू किंमती नुसार जिल्हा उत्पन्न

चालू किंमतीनुसार सांकेतिक स्थूल राज्य मूल्यवृद्धी सन 2016-17 मध्ये ₹18,98,874 कोटी व सन 2017-18 मध्ये ₹21,00,258 कोटी आहे. या तुलनेत भंडारा जिल्हयाचे क्षेत्रातील चालू किंमतीनुसार सांकेतिक स्थूल जिल्हा मूल्यवृद्धी सन 2016-17 मध्ये ₹13,451 कोटी व सन 2017-18 मध्ये ₹14,371 कोटी आहे. त्याचप्रमाणे चालू किंमतीनुसार सांकेतिक दरडोई स्थूल राज्य उत्पन्न सन 2016-17 मध्ये ₹1,82,294 व सन 2017-18 मध्ये ₹1,98,510 आहे. या तुलनेत चालू किंमतीनुसार सांकेतिक दरडोई स्थूल जिल्हा मूल्यवृद्धी सन 2016-17 मध्ये ₹1,06,624 व सन 2017-18 मध्ये ₹1,12,906 आहे. (आधार- महाराष्ट्राची आर्थिक पाहणी-2018-19)

* सदर आकडेवारी अस्थायी स्वरूपाची आहे.

5.2 स्थिर किंमती नुसार जिल्हा उत्पन्न

स्थिर किंमतीनुसार वास्तविक स्थूल राज्य मूल्यवृद्धी सन 2016-17 मध्ये ₹16,01,488 कोटी व सन 2017-18 मध्ये ₹17,19,874 कोटी आहे. या तुलनेत भंडारा जिल्हयाचे क्षेत्रातील स्थिर किंमतीनुसार वास्तविक स्थूल जिल्हा मूल्यवृद्धी सन 2016-17 मध्ये ₹11,081 कोटी व सन 2017-18 मध्ये ₹11,606 कोटी आहे. (आधार- महाराष्ट्राची आर्थिक पाहणी-2018-19)

* सदर आकडेवारी अस्थायी स्वरूपाची आहे.

आकडेवारीच्या उपलब्धेचा अभाव, अनुरूप निर्देशांकांचा वापर तसेच पध्दतीमधील अंगभूत उणिवा या सर्वांमुळे जिल्हा उत्पन्नाचे अचूक अंदाज बांधण्यामध्ये मर्यादा येत असल्यामुळे हे अंदाज ढोबळमानाने जिल्हयातील उत्पन्नाची पातळी तयार करण्याकरीता वापरावेत.

6. कृषि

6.1 जमिनीचा वापर

ऋतू व पिके अहवाल सन 2013-14 नुसार जिल्हयातील एकूण भौगोलीक क्षेत्र 3,08,684 हेक्टर इतके असून निव्वळ पेरणी क्षेत्र 2,08,080 हेक्टर व दुबार पिकाखालील क्षेत्र 63,126 हेक्टर असे एकूण लागवडी खालील क्षेत्र 2,71,207 हेक्टर आहे. जिल्हयातील निव्वळ पेरणी क्षेत्राचे लागवडीखालील (पिकाखालील) एकूण क्षेत्राशी प्रमाण 76.7 टक्के आहे. तसेच एकूण ओलीताखालील क्षेत्र 1,42,040 हेक्टर असून एकूण लागवडीखालील क्षेत्राशी प्रमाण 52.4 टक्के आहे.

6.2 कृषि गणना 2010-11 मधील आकडेवारी पाहता असे आढळते की, जिल्हयात एकूण 2,18,672 वहिती खाती आहेत व त्याखालील धारण क्षेत्र 2,07,655 हेक्टर क्षेत्र आहे. त्यापैकी 84.2 टक्के वहिती खाती तर 81.75 टक्के क्षेत्र वैयक्तिक आहेत. 15.7 टक्के वहिती खाती तर 18.1 टक्के क्षेत्र संयुक्त व 0.1 टक्के वहिती खाती तर 0.15 टक्के क्षेत्र संस्थेची आहेत.

जमिनीचे क्षेत्र व एकूण खाती यांची माहिती पुढीलप्रमाणे आहे.

अ.क्र.	धारणगट (हेक्टर)	भुधारक (टक्केवारी)		क्षेत्र (टक्केवारी)	
		2000-01	2010-11	2000-01	2010-11
1.	0 ते 2	87	91	60	67
2.	2 ते 5	11	8	30	25
3.	5 ते 10	2	0.82	8	5.56
4.	10 ते 20	0.14	0.09	2	1.27
5.	20 व त्यापेक्षा जास्त	0.01	0.02	0.26	0.75

वरील तक्त्यावरून असे दिसून येते की, कृषि गणना 2010-11 प्रमाणे 0 ते 2 हेक्टर पर्यंतच्या एकूण 91 टक्के खातेदाराकडे 67 टक्के हेक्टर जमीन आहे. 2 ते 5 हेक्टर पर्यंतच्या 8 टक्के खातेदाराकडे 25 टक्के हेक्टर जमीन आहे. 0 ते 2 हेक्टर पर्यंतच्या खातेदाराकडे जास्त जमीन आहे.

6.3 पिकाचे स्वरूप, उत्पादन व क्षेत्र

भंडारा जिल्हयात भाताचे मुख्य पिक असून सन 2017-18 या वर्षामध्ये भाताचे उत्पादन 1,981.28 मे. टन. असून सन 2016-17 च्या तुलनेत 39.03 टक्के घट झालेली आहे. तसेच 2016-17 च्या तुलनेत गहू, हरभरा, उडीद, मूग, कापूस, जवस, तिळ व ऊस या पिकांच्या उत्पादनात घट झालेली आहे व इतर धान्यामध्ये तुर व सोयाबीन या पिकाचे उत्पादनात वाढ झाल्याचे दिसून येते. सदर घट ही सन 2017 मध्ये झालेल्या कमी पाऊसामुळे झाल्याचे दिसून येत आहे.

6.4 शेतमाल साठवणुकीच्या व नियंत्रित बाजारपेठेच्या सोयी

भंडारा जिल्हयांत सन 2017-18 मध्ये 5 नियंत्रित कृषि उत्पन्न बाजार समित्या व 5 उप बाजार समित्या कार्यरत आहेत. जिल्हयातील या समित्यांमध्ये धान, तांदूळ या पिकाची मोठ्या प्रमाणात आवक होते. तर गहू, हरभरा, उडीद, मूग, तूर, मसूर, पोपट व जवस या पिकाची कमी प्रमाणात आवक होते.

6.5 जमीन सुधारणा

मृद व जलसंधारण योजनेअंतर्गत जमीनीच्या विकासाची कामे करण्यांत येतात. या कार्यक्रमाअंतर्गत मातीचे बांध घालणे, जमीनीचे सपाटीकरण करणे, सिमेंट प्लग, दगडी बांध घालणे, जैविकबांध, नाला बंडींग इत्यादी उपाययोजना केल्या जातात. मृदसंधारणाकरीता फलोत्पादन (काउडेप) ही योजना जिल्हयाचे विभागीय मृदसंधारण अधिका-यामार्फत राबविण्यांत येते. अतिरिक्त जमिनी दिलेल्या अभिहस्तांकीतांना अर्थसहाय्य देणे या योजनेअंतर्गत शेती अवजारे वाटप केल्या जातात. कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद यांचेमार्फत अनुसूचित जाती / जमातीचे कुटूंबांना अनुदानावर बी-बियाणे, खते, अवजारे इत्यादीचे वाटप करण्यांत येते. तसेच पाईपलाइन, जुनी विहीर दुरूस्ती, बैलजोडी-गाडी इत्यादीचे मदत अनुदानावर करण्यांत येते.

7. जलसिंचन

जिल्हयांत ऋतू व पिके अहवाल सन 2013-14 च्या आकडेवारीनुसार निव्वळ ओलीताखालील क्षेत्र 1,02,677 हेक्टर असून त्यापैकी पृष्ठभागीय क्षेत्र 70,550 हेक्टर आहे. ओलीताखालील स्थूल क्षेत्राची लागवडीखालील स्थूल क्षेत्राशी टक्केवारी 52.37 आहे.

जिल्ह्यामध्ये सोरणा, बेटेकर बो, चांदपूर व बघेडा हे 4 मध्यम प्रकल्प आहेत. या चारही प्रकल्पांतर्गत एकूण लाभक्षेत्र 21,189 हेक्टर असून त्यापैकी लागवडीलायक क्षेत्र 14,872 हेक्टर इतके आहे.

गोसेखुर्द (इंदिरा सागर) प्रकल्पाचे मुख्य धरण भंडारा जिल्ह्यातील पवनी तालुक्यामध्ये वैनगंगा नदीवर भंडारा शहराच्या दक्षिणेस 35 कि.मी. व पवनी शहरापासून उत्तरेस 10 कि.मी. अंतरावर गोसेखुर्द गावाजवळ बांधण्यांत येत आहे. या प्रकल्पामुळे भंडारा जिल्ह्यातील 71,775 हेक्टर जमीनीस ओलीताची सोय उपलब्ध होणार आहे. गोसेखुर्द प्रकल्पांतर्गत गोसेखुर्द प्रकल्पातून टेकेपार उपसा सिंचन योजना, पाघोरा उपसा सिंचन योजनेला पाणी पुरवठा करण्यांत येणार आहे.

जिल्ह्यात ऋतू व पिके अहवाल सन 2013-14 च्या आकडेवारीनुसार वापरात असलेल्या सिंचन विहिरींची संख्या 22,168 इतकी आहे. विहिरीवर ऑईल इंजिन व विजेचे पंप बसवून पिकांना पाणी दिले जाते. यांतर्गत 2013-14 साठी विहिरीवरील विद्युत पंपांची संख्या 14,051 तसेच डिझेल पंपांची संख्या 2,386 आहे.

8. पशुसंवर्धन व पशुवैद्यकिय सेवा

8.1 पशुधन

2012 च्या पशुगणनेप्रमाणे भंडारा जिल्ह्यातील एकूण पशुधन 4,93,423 आहे. याशिवाय कुक्कुट वर्गीय पक्ष्यांची संख्या 2,70,259 आहे. या गणनेनुसार एकूण 4,93,423 पशुधनापैकी गायी-बैल 48.4 टक्के, म्हशी व रेडे 18.3 टक्के, शेळ्या-मेंढ्या 33.3 टक्के व घोडे, शिंगरे व खेचरे 0.005 व इतर पशुधन 0.05 टक्के आहे.

जिल्ह्यामध्ये 31 मार्च, 2018 रोजी 6 पशुवैद्यकिय सर्वचिकित्सालय, 31 पशुवैद्यकिय दवाखाने व 48 पशुवैद्यकिय प्रथोमपचार केंद्रे आहेत.

8.2 दुग्धव्यवसाय

जिल्ह्यात शेतीकरीता पुरक व्यवसाय म्हणून दुग्धव्यवसाय करण्यात येतो. जिल्ह्यात गायी, म्हशी व संकरित जनावरांची संख्या मोठ्या प्रमाणावर आहे. सहकारी दुग्ध संकलन केंद्रामार्फत शासकीय दुग्ध योजनेंतर्गत दुग्ध संकलन व वितरण केले जाते. भंडारा जिल्ह्यात 212 पंजीबद्ध सहकारी दुग्ध संस्था असून भंडारा-1, पवनी-1 असे एकूण 2 शितगृहे आहेत. शितगृहांची एकूण क्षमता 200 हजार लिटर असून 2017-18 मध्ये दैनिक सरासरी दुग्ध संकलन 65.42 हजार लिटर आहे.

9. मत्स्य व्यवसाय

9.1 मत्स्योत्पादन

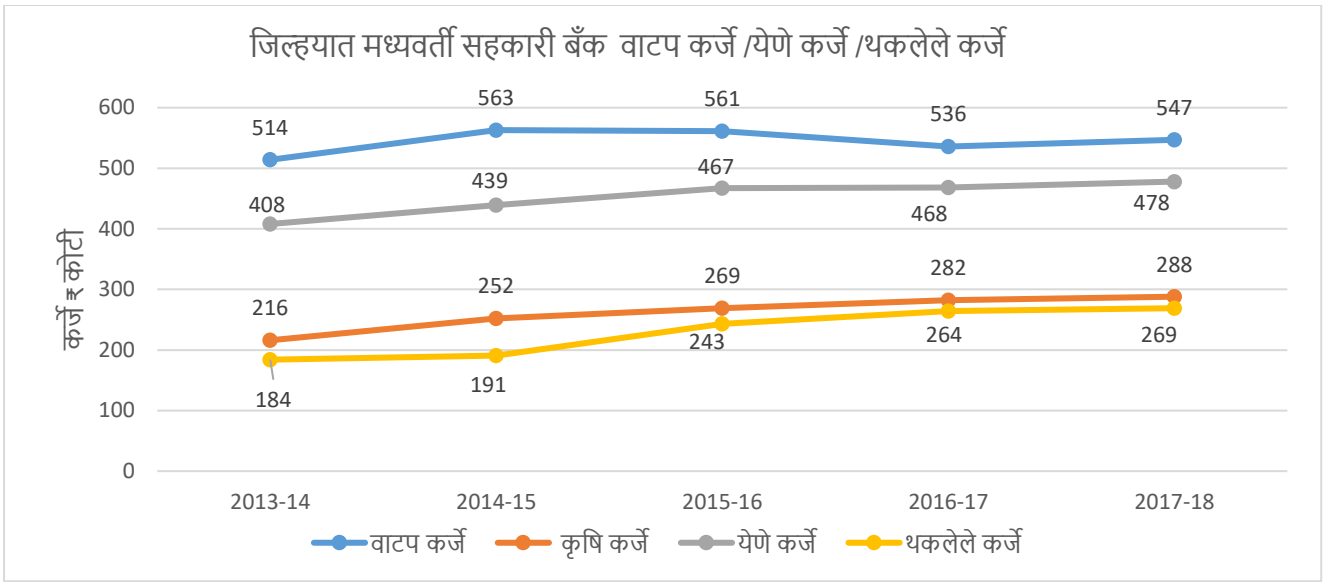
भंडारा जिल्ह्यात नद्या, तलाव व मोठ्या जलाशयात मत्स्योत्पादन होते. भंडारा जिल्ह्यात नदीची लांबी 200 कि.मी. असून अनेक तलाव आहेत. त्यामुळे भंडारा जिल्ह्याला तलावाचा जिल्हा म्हणून संबोधण्यात येते. नद्या, तलाव व मोठ्या जलाशयाचे मार्च, 2018 अखेर 12,473 हेक्टर क्षेत्र मत्स्योत्पादनासाठी अनुकूल आहे. हया अनुकूल क्षेत्राच्या 97.8 टक्के क्षेत्र प्रत्यक्ष वापरात आणण्यात आले आहे. मत्स्योत्पादनाची विक्री लिलाव पध्दतीने केल्या जाते. सन 2017-18 वर्षात 6,740 मे. टन माशांचे उत्पादन झाले असून ₹ 23.58 कोटी उत्पन्न मिळाले. सन 2017-18 मध्ये जिल्ह्यात एकूण 136 मत्स्य व्यवसाय करणाऱ्या संस्था असून त्यात एकूण 9996 सभासद आहेत.

10. सहकार

10.1 सहकारी संस्था

भंडारा जिल्ह्यात 2017-18 वर्षअखेर एकूण 1434 संस्था कार्यरत आहेत व त्यामधील एकूण सभासद संख्या 5,93,040 इतकी असून 1434 सहकारी संस्थापैकी अनुक्रमे 371 कृषि पतसंस्था, 265 बिगर कृषि पतसंस्था असून 5 पणन संस्था कार्यरत आहेत. तसेच एकूण 387 उत्पादक संस्थापैकी 212 दुग्ध संस्था, 136 मत्स्यव्यवसाय संस्था, 2 उपसा जलसिंचन संस्था, 16 इतर शेती प्रक्रिया संस्था, 16 औद्योगिक संस्था कार्यरत असल्याचे आढळते. 406 सामाजिक सेवा सहकारी संस्थेपैकी 47 गृहनिर्माण, 336 कामगार संस्था, 1 ग्राहक भांडार व इतर 22 संस्था कार्यरत आहेत.

जिल्ह्यात मध्यवर्ती सहकारी बँकेने 2017-18 वर्षात अल्प मुदतीचे ₹ 503.66 कोटी, मध्यम मुदतीचे ₹ 40.72 कोटी व दीर्घ मुदतीची ₹ 2.79 कोटी कर्ज वाटप केले असून येणे कर्ज ₹ 477.78 कोटी व थकित कर्ज ₹ 269.50 कोटी आहे.

11. वीज

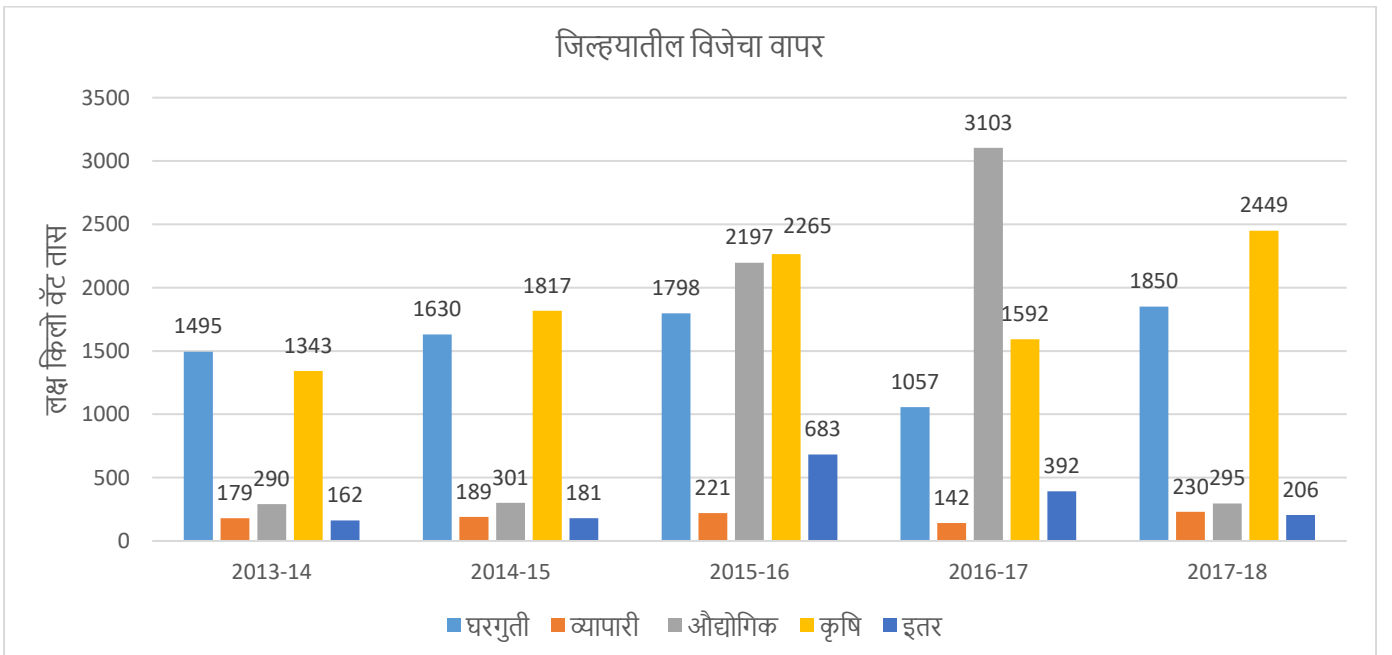
11.1 विद्युतीकरण

जिल्हयामध्ये 2011 च्या जनगणनेप्रमाणे 771 वस्ती असलेले गावे, 93 ओसाड गावे आणि 12 शहरे आहेत. 31 मार्च, 2018 पर्यंत 100 टक्के गावांचे व शहराचे विद्युतीकरण करण्यात आलेले आहेत.

11.2 वीजेचा वापर

वीजेचा वापर घरगुती, औद्योगिक व शेती अशा विविध कारणांकरिता होतो. वर्ष 2017-18 मध्ये भंडारा जिल्हयाकरिता एकूण 5,02,943 हजार किलोवॉट तास वापरलेल्या वीजेपैकी घरगुती वापराकरिता 36.78 टक्के, व्यापारी कामाकरिता 4.57 टक्के, औद्योगिक कामाकरिता 5.86 टक्के, सार्वजनिक दिवाबत्ती 1.25 टक्के, कृषी 48.68 टक्के व इतर वापराकरिता 2.86 टक्के वीजेचा वापर करण्यात आलेला आहे. मोठे उद्योगाअभावी कृषी क्षेत्रात मोठया प्रमाणावर वीजेचा वापर करण्यात येतो. सन 2016-17 च्या तुलनेत घरगुती व कृषी करिता वीजेच्या वापरात वाढ झालेली आढळते तर औद्योगिक कामाकरिता वीजेचा वापर कमी झालेले दिसून येते.

जनगणना 2011 नुसार जिल्ह्यात एकूण नागरी कुटुंब संख्या 53,143 असून सन 2017-18 मध्ये नागरी घरगुती ग्राहक संख्या 56,363 एवढी आहे. त्याच प्रमाणे जनगणना 2011 नुसार ग्रामिण कुटुंब संख्या 2,24,933 असून सन 2017-18 मध्ये ग्रामिण घरगुती ग्राहक संख्या 1,87,251 एवढी आहे. ग्रामिण भागात विद्युत ग्राहक टक्केवारी 83.25% आहे. जिल्ह्यात एकूण वीज ग्राहकांपैकी 79.22% घरगुती ग्राहक तर 14.61% कृषी ग्राहक आहेत. जिल्ह्यात सन 2017-18 मध्ये दरडोई घरगुती वीजेचा वापर 145 किलो वॉट तास आहे. तर एकूण दरडोई वीजेचा वापर 395 किलो वॉट तास आहे.

12. वाहतूक व दळणवळण

12.1 लोहमार्ग

भंडारा जिल्हयात 31 मार्च, 2018 अखेर एकूण 140 कि. मी. लांबीचे लोहमार्ग अस्तित्वात आहे.

12.2 रस्ते

जिल्हयात महाराष्ट्र शासन, जिल्हा परिषद व नगरपालिकेमार्फत रस्ते तयार करणे व त्याची निगा राखणे ही कामे प्रामुख्याने केली जातात. 31 मार्च, 2018 अखेर भंडारा जिल्हयात शासकीय 1388.54 कि.मी., जिल्हा परिषदेचे 4,784.62 कि.मी. लांबीचे रस्ते असून याशिवाय नगरपालिका हद्दीतील 393 कि.मी. लांबीचे रस्ते आहेत. पृष्ठभागाचे वर्गीकरणानुसार जिल्हयात डांबरीकरणाचे 49.29 टक्के, खडीचे रस्ते 20.90 टक्के व सिमेंट रस्ते 4.26 टक्के व इतर प्रकारचे 25.55 टक्के रस्ते आहेत.

12.3 नोंदणीकृत वाहने

भंडारा जिल्हयात 31 मार्च, 2018 अखेर एकूण वाहने 2,43,212 आहेत. त्यापैकी 2,02,416 दुचाकी, 1,930 तीनचाकी वाहने आहेत.

13. खनिजे व उद्योग

13.1 खनिज

भंडारा जिल्हा खनिज उत्पादनाच्या दृष्टिने समृद्ध आहे. जिल्हयात मोठया प्रमाणावर उच्च व हलक्या प्रतीचे कच्चे मॅंगनिज आढळते. तसेच खनिजामध्ये लोहखनिज, कायनाईट, क्रोमाईट, सिलीमीनाईट, कोरंडम, पॉयरोफिलाईट, क्वार्टज, सॅंड खनिजे आढळते. गौण खनिजात रेती, इमारती दगड/बोल्डर, विटा व कौले तयार करण्यासाठी लागणारी माती इत्यादी प्रकारचे खनिज आढळतात. कच्च्या मॅंगनिजचा साठा तुमसर तालुक्यात चिखला, सितासावंगी, येदरबुची, डोंगरी (बु.) व बालापूर (हमेशा) येथे आढळतो.

13.2 उद्योग व कामगार

या जिल्हयामध्ये 2015 मध्ये नोंदणीकृत 154 कारखाने असून चालू स्थितीमध्ये 98 कारखाने आहेत व त्यात 5,268 कामगारांना रोजगार उपलब्ध करून देण्यांत आलेला आहे.

जिल्हयामध्ये अनेक छोटे-मोठे कारखाने असून त्यापैकी भंडारा शहरात पितळी भांडी तयार करण्याचे जवळ-जवळ 44 कारखाने आहेत. सन 1945 पासून भंडारा शहरात पितळी भांडयाचा व्यवसाय सुरु आहे. पुढे तो स्वातंत्र्योत्तर काळात वाढत गेला मात्र आज पितळीच्या स्पर्धेत अन्य धातू आल्यामुळे या उद्योगाचे भवितव्य अंधारले आहे, तरी पण आजही दर दिवशी अंदाजे 05 ते 06 टन पितळी भांडयाची मोड भंडारा शहरात विकायला येते. जिल्हयात दुसरा महत्वाचा उद्योग विडी तयार करणे हा आहे. हा उद्योग भंडारा जिल्हयात भंडारा, मोहाडी, तुमसर, साकोली येथे अस्तित्वात आहे. भंडारा जिल्हा हा उत्कृष्ट दर्जाच्या रेशिम उद्योगासाठीही प्रशिद्ध आहे.

13.3 औद्योगिक वसाहत

भंडारा जिल्हयामध्ये औद्योगिक वसाहतीत अशोक लेलॅंड कंपनी हा प्रमुख उद्योग असून या उद्योगाचे 12 पूरक उद्योग कार्यरत आहेत. ह्या उद्योगापैकी केवळ 6 उद्योग सुरु असून त्या उद्योगातर्फे अशोक लेलॅंड कंपनीला उत्पादित माल पुरविला जातो. हिंदुस्थान कंपोजिस्ट इंडिया लिमिटेड हा उद्योग गडेगाव येथे 20,500 चौ.कि.मी.क्षेत्रात उभारला असून या उद्योगाकडून ऑटोमोबाईल्स जॉइन्टस क्लज व ब्रेक लाईनिंगचे उत्पादन होत असून निर्यात सुध्दा केली जाते. भंडारा रोड रेल्वेस्टेशनच्या बाजूला एकलारी गावाजवळ मे.सनफ्लॅग आयर्न स्टील कंपनी दिल्ली यांचा पोलाद कारखाना उभारण्यात आला आहे. त्यासाठी अंदाजे 170 हेक्टर जमिन मौजा बिडसितेपार, सिरसी, एकलारी व वरठी ह्या गावाद्वारे उपलब्ध करून देण्यांत आली आहे. 150 हजार मे.टन स्पंज लोखंड, 160 हजार मे.टन.सेलेबल स्टीलची वार्षिक उत्पादन क्षमता या कारखान्याची आहेत. त्यात जवळ-जवळ 600 कुशल व अकुशल कामगार कार्यरत आहेत.

13.4 भंडारा जिल्हयात 1963 मध्ये एक सहकारी उद्योग वसाहत 8.24 हेक्टर जमीनीवर उभारण्यात आली आहे. मार्च, 2005 अखेर त्यांत 90 सभासद असून सहकारी उद्योगाची संख्या 48 आहे. एकूण विकसित भूखंडाची संख्या 71 असून त्यापैकी 70 भूखंडाचे वाटप करण्यात आले आहे व उर्वरित एक भूखंड संस्थेचे कार्यालय व धर्मकाटा याकरीता राखून ठेवलेले आहे. चालू उद्योगामध्ये 403 कामगार कार्यरत आहेत.

13.5 रोजगार व स्वयंरोजगार

जिल्हयामध्ये सन 2017-18 या वर्षाअखेरील पटावरील उमेदवार 75,846 आहेत त्यापैकी सार्वजनिक क्षेत्रात एकूण 72 लोकांना रोजगार उपलब्ध झाला आहे. रोजगार विनिमय केंद्रामध्ये रोजगार विषयक माहिती पुरविणा-या संस्थांच्या माहितीच्या आधारावरील आकडेवारी दिलेली आहे.

14. आर्थिक गणना

संचालनालयामार्फत सन 2013 मध्ये सहावी आर्थिक गणना घेण्यात आली असून सदर आर्थिक गणनेनुसार बिगर कृषि व निवडक कृषि (शेती) या उद्योगातील स्वयंकार्यरत व आस्थापनाविषयक माहितीचा यात समावेश करण्यात आलेला आहे.

14.1 (अ) कृषि व बिगर कृषि आस्थापना

भंडारा जिल्हयात कृषि व बिगरकृषि उद्योगांची संख्या 86,535 असून यापैकी 77.44 टक्के आस्थापना ग्रामीण भागात तर केवळ 22.56 टक्के आस्थापना नागरी भागात कार्यरत आहेत. एकूण आस्थापनापैकी 83,155 (96.09 टक्के) खाजगी तर 224 (0.26 टक्के) आस्थापना सहकारी क्षेत्रात व 3,156 (3.65 टक्के) सार्वजनिक क्षेत्रात कार्यरत आहेत. एकूण आस्थापनेच्या 12.84 टक्के आस्थापनेचे मालक अनुसूचित जातीचे तर केवळ 5.08 टक्के आस्थापनेचे मालक अनुसूचित जमातीचे आहेत. एकूण आस्थापनापैकी 17.1 टक्के आस्थापना जागाविरहित कार्यान्वित आहेत.

14.2 (ब) कामगार

भंडारा जिल्हा कृषि व बिगरकृषि आस्थापनेमध्ये 1,54,287 कामगार काम करीत होते. या पैकी 71.73 टक्के कामगार ग्रामीण भागात तर 28.27 टक्के कामगार नागरी भागात काम करीत होते. एकूण कामगारांपैकी वेतनावर काम करणारे कामगार 49,770 (32.26 टक्के) होते. जिल्हयातील प्रत्येक आस्थापनेत सरासरी 1.78 कामगार काम करीत होते. तर ग्रामीण व नागरी भागातील आस्थापनेकरीता हेच प्रमाण 1.65 व 2.23 असे होते.

14.3 (क) उद्योग गटानुसार वर्गीकरण

एकूण आस्थापनेपैकी बिगर कृषि या उद्योग गटात सर्वाधिक म्हणजे 54,074 (62.49 टक्के) आस्थापना आहेत व त्यामध्ये एकूण कामगारापैकी 1,07,952 (69.97 टक्के) कामगार काम करीत आहेत. कृषि या उद्योग गटात 32,461 (37.51 टक्के) आस्थापना आहेत. या आस्थापनेमध्ये 46,335 (30.03 टक्के) कामगार काम करीत आहेत.

14.4 (ड) सहकार क्षेत्रातील आस्थापना

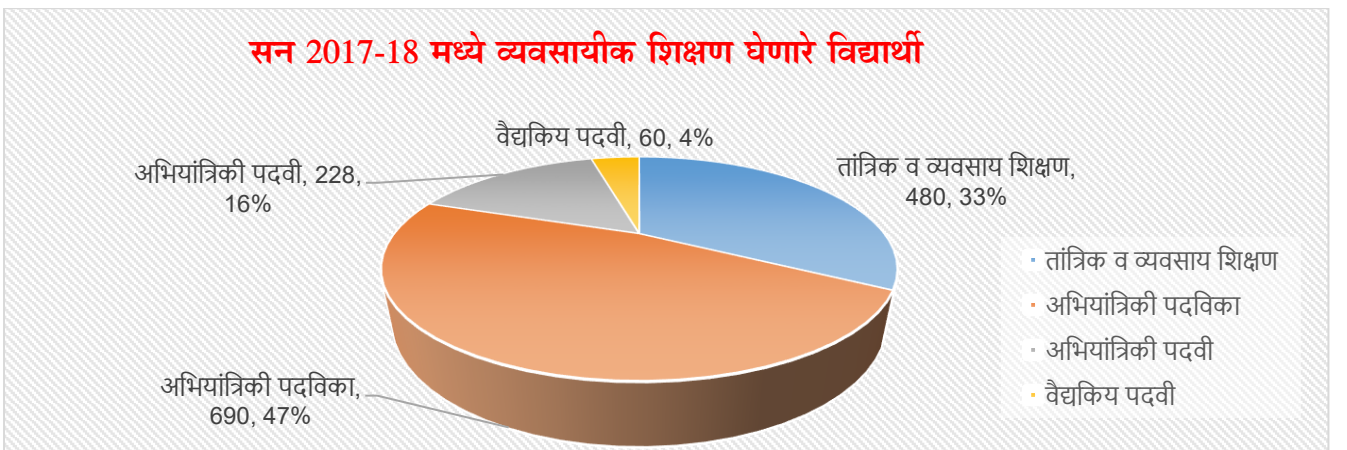
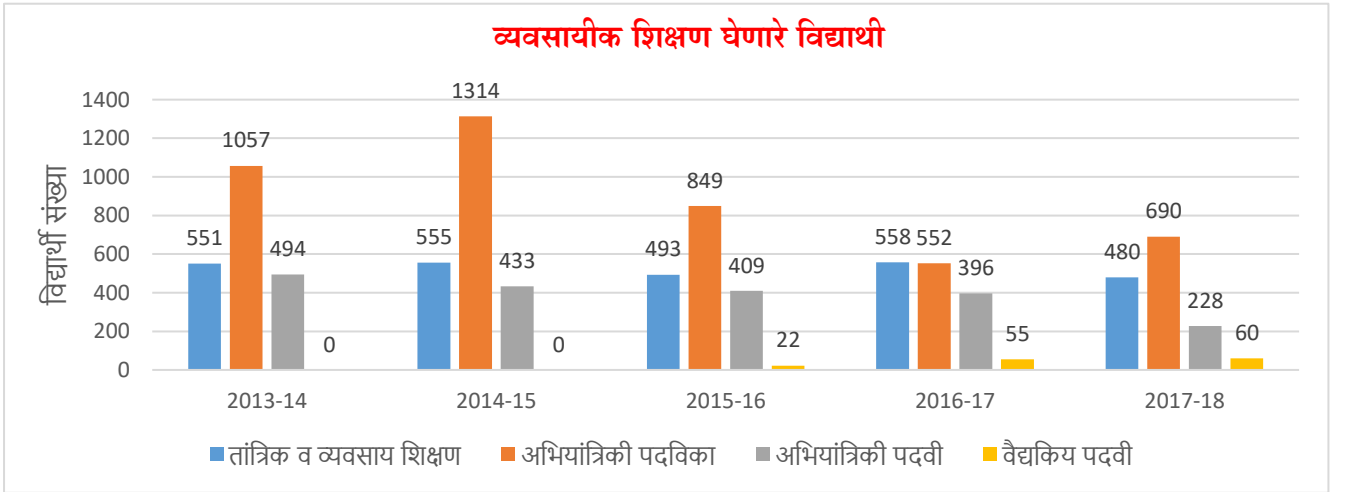
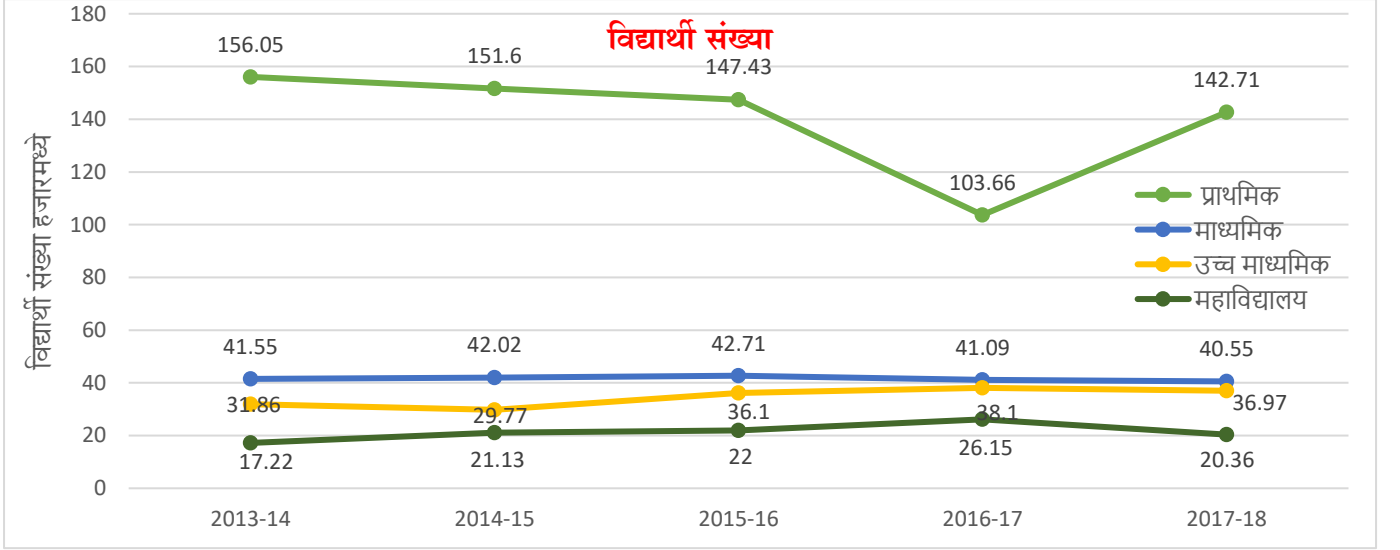
भंडारा जिल्हयात बिगर कृषि सहकार क्षेत्रात असणा-या एकूण 216 आस्थापनेपैकी 154 आस्थापना ग्रामीण भागात तर 62 आस्थापना नागरी भागात आहेत. (एकूण कामगारापैकी बिगर कृषि सहकारी क्षेत्रातील आस्थापना मध्ये काम करणा-या कामगारांची संख्या उपलब्ध नाही.)

15. शिक्षण

प्राथमिक, माध्यमिक व उच्च शिक्षण

भंडारा जिल्ह्यात सन 2017-18 मध्ये प्राथमिक शाळा 983, माध्यमिक 182, उच्च माध्यमिक 155 व महाविद्यालये 82 आहेत. या शैक्षणिक संस्थांमधील एकूण विद्यार्थी संख्या 2,40,603 असून त्यापैकी मुलींची संख्या 1,18,395 एवढी आहे. अनुसूचित जातीचे एकूण विद्यार्थी 38,444 तर अनुसूचित जमातीचे 16,401 विद्यार्थी आहेत. शिक्षक संख्या प्राथमिक 3,646, माध्यमिक 1,754, उच्च माध्यमिक 2,481 व महाविद्यालयीन 681 आहेत.

जिल्ह्यात एकूण विद्यार्थ्यांपैकी प्राथमिक शाळेत 59.31 टक्के, माध्यमिक शाळेत 16.86 टक्के, उच्च माध्यमिक शाळेत 15.37 टक्के तर महाविद्यालयांत 8.46 टक्के विद्यार्थी आहेत.

16. सार्वजनिक आरोग्य व वैद्यकिय सेवा

वैद्यकिय सेवा

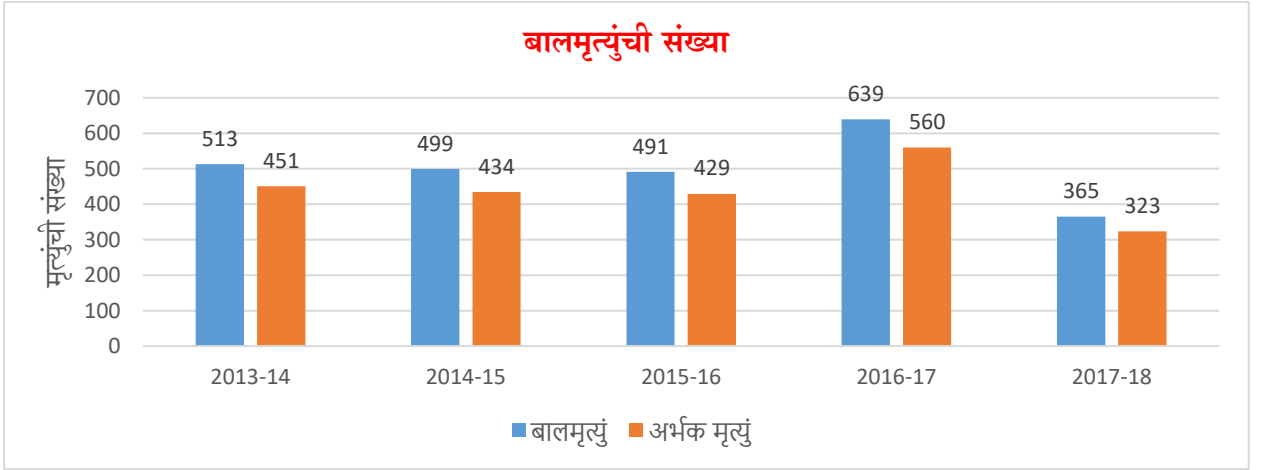
मार्च, 2018 अखेर भंडारा जिल्हयात 11 रुग्णालये (त्यापैकी 1 टि. बी. रुग्णालय), 34 दवाखाने व 33 प्राथमिक आरोग्य केंद्रे आहेत. वैद्यकिय सेवात वाढ झाल्यामुळे मृत्यूच्या दरात घट झाल्याचे दिसून येते.

भंडारा जिल्हयात 31 मार्च, 2018 रोजी 47 कुटूंब नियोजन केंद्र कार्यरत आहेत. या केंद्रातून 2017-18 या वर्षात 4,513 स्त्रियांवर कुटूंब नियोजन शस्त्रक्रिया करण्यात आल्यात तर 1,184 पुरुषांवर नसबंदी शस्त्रक्रिया करण्यात आल्यात.

जिल्हयात आरोग्य व्यवस्थापन माहिती प्रणाली अंतर्गत सन 2017-18 मध्ये एकूण 18,472 जिवित जन्मांची संख्या नोंदविण्यात आली. त्यापैकी मुले 9,638 तर मुली 8,834 इतके नोंदविण्यात आले आहेत.

जिल्हयात आरोग्य व्यवस्थापन माहिती प्रणाली अंतर्गत सन 2017-18 मध्ये एकूण 7,686 मृत्यूंची संख्या नोंदविण्यात आली. त्यापैकी एकूण बालमृत्यूंची संख्या (0 ते 5 वयोगट) 365 आहे तर अर्भक मृत्यूंची संख्या (0 ते 1 वय) 323 इतके नोंदविण्यात आले आहे.

जिल्हयात :- जन्म दर - 14.5 (राज्य 15.7), मृत्यु दर - 6 (राज्य 5.7), बालमृत्यु दर (IMR) - 19.76 (राज्य 19), माता मृत्यु दर (MMR) - 48.72 (राज्य -) दर लाख लोकसंख्येमागे सार्वजनिक/शासन सहाय्यित रुग्णालयांची संख्या - 1, दर लाख लोकसंख्येमागे सार्वजनिक/शासन सहाय्यित दवाखान्यांची संख्या - 6, दर लाख लोकसंख्येमागे सार्वजनिक/शासन सहाय्यित रुग्णालयातील खाटांची संख्या - 111, अर्भक मृत्युदर (प्रति हजार जिवित जन्मांमागे) - 17, ग्रामिण भागातील कुपोषित बालकांची टक्केवारी (वय 0-5 वर्ष) 0.92.

जिल्हयात क्षयरोग, न्युमोनिया/ श्वसन क्रियेसंबंधी आजार, एडस, हृदय विकार, कर्करोग, बाळंतपणात मातेचा मृत्यू, पक्षाघात, मूत्रपिंड विषयक विकार, आत्महत्या, रहदारी वाहतूक अपघात यामुळे मोठ्याप्रमाणात मृत्यु झाल्याचे दिसून येते.

17. अधिकोष

भंडारा जिल्हयात 31 मार्च, 2018 रोजी 157 ठिकाणी (12 शहरे व 145 गांवे धरून) बँका कार्यरत आहेत. मार्च, 2018 अखेर राष्ट्रीयकृत बँकेच्या शाखा भंडारा जिल्हयात 113 वर्गीकृत बँकांची शाखा कार्यालये असून प्रति बँक (2011चे जनगणनेनुसार) 10,622 लोकसंख्येस सेवा उपलब्ध करून देण्यात आली आहे. तसेच भंडारा जिल्हयात दर लाख लोकसंख्येमागे 9 अधिकोष शाखा कार्यालये असल्याचे आढळते.

18. संकीर्ण

18.1 जमीन महसूल

भंडारा जिल्हयात 2017-18 मध्ये एकत्रित जमीन महसूलाची चालू मागणी ₹ 4366.26 लक्ष आहे. भंडारा जिल्हयात वसूलीस पात्र रक्कम ₹ 4762.88 लक्ष आहे. प्रत्यक्षात वसूली ₹ 3841.11 लक्ष झाली म्हणजेच वसूलीस पात्र असलेल्या रक्कमेपेक्षा भंडारा जिल्हयात ₹ 921.77 लक्ष वसूली कमी झालेली आहे.

18.2 डाक व दूरध्वनी

भंडारा जिल्हयात 31 मार्च, 2018 अखेर 137 टपाल कार्यालये, 597 पत्रपेट्या व 198 पोस्टमन कार्यरत आहेत. तसेच 129 गावात टपाल कार्यालयाची सोय उपलब्ध करून देण्यांत आलेली असून दर लाख लोकसंख्येमागे 11 टपाल कार्यालये कार्यरत असल्याचे आढळते. या जिल्हयात दूरध्वनी संख्या 5,159 आहे.

18.3 पोलिस आस्थापना

31 मार्च, 2018 रोजी भंडारा जिल्हयात अनुक्रमे 17 पोलिस ठाणे, 8 आऊट पोष्ट, 2 पोलीस चौकी, 11 लॉकप्स ची सोय आहे. भंडारा जिल्हयात पोलिस दलाची एकूण संख्या 1,363 आहे.

सन 2017-18 मध्ये दिवाणी न्यायालयात 2133, फौजदारी न्यायालयात 13003, लोक न्यायालयात 0, कामगार न्यायालय 310, औद्योगिक न्यायालय 272, जिल्हाधिकारी तथा जिल्हा दंडाधिकारी 12, ग्राहक पंचायत 134 याप्रमाणे प्रकरणे दाखल करण्यात आली आहे .

18.4 वाचनालये, वृत्तपत्रे व नियतकालिके

या जिल्हयाचे भंडारा मुख्यालयी शासकीय ग्रंथालयाची सोय उपलब्ध आहे तसेच सामाजिक संस्थेद्वारे सार्वजनिक वाचनालय चालविले जातात.

मार्च, 2018 रोजी भंडारा जिल्हयात 6 दैनिक वर्तमानपत्र, 14 साप्ताहिके असे एकूण भंडारा जिल्हयात 20 प्रकाशने प्रकाशित केले जातात.

18.5 करमणूक

भंडारा जिल्हयात 31 मार्च, 2018 रोजी 3 कायम स्वरुपाची चित्रपटगृहे असून एकूण केबलचालक 84 आहेत. महाराष्ट्र शासन राजपत्र दि. 1 जुलै, 2017 अन्वये करमणूक शुल्क वसूली करणे बंद करण्यात आलेला आहे त्यामुळे सन 2017-18 वर्षात शासनास याद्वारे उत्पन्न प्राप्त झाले नाही .

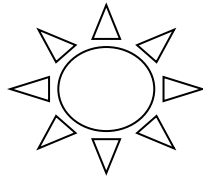
19. प्रेक्षणीय स्थळे

भंडारा जिल्हयात पवनी तालुक्यात अडयाळ या गावी हनुमानाची प्राचिन भव्य मुर्ती आहे. तेथे रामनवमीच्या दिवशी रथयात्रा भरते. ही मुर्ती स्वयंभू आहे. अंबागडच्या टेकड्या प्रेक्षणीय आहेत. भंडारा शहराच्या मध्यभागी हेमाडपंथी देवालय आहे. पवनी हे शहर पौराणिक राजा पवन यांचे राहण्याचे ठिकाण होते. उत्खननात पवनी शहराजवळ बुध्द स्तुपाची प्रवेशद्वारे सापडल्यामुळे या शहराला ऐतिहासिक महत्त्व प्राप्त झाले आहे. प्राचीन काळात पवनी बौध्द धम्माचे केंद्र होते. गायमुख गावाजवळ पाण्याचा झरा प्रसिध्द असून तेथे दरवर्षी महाशिवरात्रीला मोठी यात्रा भरते. भंडार्यावरून 5 कि.मी. अंतरावर वैनगंगा नदीच्या तिरावर कोरंभी गावाच्या पहाडावर दुर्गादेवी (पिंगलाई) चे देवस्थान आहे. देवस्थानाच्या परिसरातून बघतांना वैनगंगानदीचे खोरे विलोभनिय वाटते. नवरात्रीला कोरंभी येथे मोठी यात्रा भरते. साकोली वरून 3 कि.मी. अंतरावर कुंभली येथे मां. दुर्गाबाई देवस्थान प्रसिध्द आहे. येथे मकरसंक्रातीच्या दिवशी भव्य यात्रा भरते. जिल्हयात जिल्हा नियोजन समितीने 18 'क वर्ग' पर्यटनस्थळांना मान्यता दिलेली आहे.

भंडारा जिल्हयामध्ये 18 पर्यटनस्थळे असून पर्यटनस्थळांच्या विकासकामांवर सन 2017-18 मध्ये ₹ 199.95 लाख खर्च झालेला आहे.

दृष्टिक्षेपात भंडारा जिल्हा

जिल्हा :- भंडारा

2018

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन - 2018

दृष्टिक्षेपात जिल्हा

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र
1	2	3	4	5
एक	प्राकृतिक रचना			
1	भौगोलिक स्थान			
1.1	उत्तर अक्षांश	अंश	21.17	16.4-22.1
1.2	पूर्व रेखांश	अंश	79.65	72.6-80.9
1.3	क्षेत्रफळ	हजार चौ.कि.मी.	4	308
2	प्रशासकीय रचना			
2.1	तालुके	संख्या	7	355@@
2.2	शहरे (गणना शहरांसह)	संख्या	12	534
2.3	वस्ती असलेली गावे	संख्या	771	40,959
2.4	वस्ती नसलेली गावे	संख्या	93	2,706
@@ मुंबई शहर व मुंबई उपनगर जिल्हयांमधील 3 तालुके वगळून				
दोन	स्थानिक स्वराज्य संस्था		2017-18	(2017-18)\$
1	महानगरपालिका	संख्या	-	27
2	नगरपरिषदा	संख्या	4	236
3	कटकमंडळे	संख्या	-	7
4	पंचायत समित्या	संख्या	7	351
5	ग्रामपंचायती	संख्या	542	27,855
6	नगरपंचायत	संख्या	3	124
\$ राज्य निवडणूक आयोगाच्या अहवालानुसार (दि.31.12.2017 रोजीची)				
तीन	लोकसंख्या (जनगणना -2011)			
1	ग्रामीण	हजार	967	61,556
2	नागरी	हजार	234	50,818
3	एकूण	हजार	1200	1,12,374
4	पुरुष	हजार	606	58,243
5	स्त्रिया	हजार	595	54,131
6	स्त्रिया प्रति हजार पुरुष	संख्या	982	929
7	अनुसूचित जातीची लोकसंख्या	हजार	200	13,276
7.1	एकूण लोकसंख्येशी प्रमाण	टक्के	16.7	11.8

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र
1	2	3	4	5
8	अनुसूचित जमातींची लोकसंख्या	हजार	89	10,510
8.1	एकूण लोकसंख्येशी प्रमाण	टक्के	7.4	9.4
9	घनता (लोकसंख्या प्रति चौ.कि.मी.)	संख्या	294	365
10	साक्षरतेचे प्रमाण			
10.1	ग्रामीण	टक्के	82.1	77.0
10.2	नागरी	टक्के	90.7	88.7
10.3	एकूण	टक्के	83.8	82.34
10.4	पुरुष	टक्के	90.4	88.38
10.5	स्त्रिया	टक्के	77.1	75.87
10.6	साक्षरतेमध्ये महाराष्ट्राचा देशात क्रमांक	क्रम संख्या	अकरावा	बारावा
11	दारिद्र्य रेषेखालील ग्रामीण कुटुंबे (2002)	लाख	1.2	45.19
12	दारिद्र्य रेषेखालील शहरी कुटुंबे (2002)	लाख	0.1	-
चार	जिल्हा उत्पन्न अंदाज			
1	चालू किंमतीनुसार		2013-14	2016-17⁺
	1.1 एकूण उत्पन्न (स्थूल)	₹ कोटी	10,744	22,57,032
	1.2 दरडोई उत्पन्न (स्थूल)	₹	82,989	1,88,000
	1.3 एकूण उत्पन्न (निव्वळ)	₹ कोटी	9,809	19,86,806
	1.4 दरडोई उत्पन्न (निव्वळ)	₹	75,764	1,65,491
2	स्थिर (2011-12) किंमतीनुसार		2013-14	2016-17⁺
	2.1 एकूण उत्पन्न (स्थूल)	₹ कोटी	5,954	18,26,296
	2.2 दरडोई उत्पन्न (स्थूल)	₹	45,994	1,52,122
	2.3 एकूण उत्पन्न (निव्वळ)	₹ कोटी	5,397	15,98,422
	2.4 दरडोई उत्पन्न (निव्वळ)	₹	41,686	1,33,141
+ पहिले सुधारित अंदाज				
पाच	कृषि		2013-14	2015-16[*]
1	भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	308	30,758
2	जंगलव्याप्त क्षेत्र	हजार हेक्टर	45.7	5,194
3	जंगलव्याप्त क्षेत्राचे भौगोलिक क्षेत्राशी प्रमाण	टक्के	14.18	16.89
4	शेतीला उपलब्ध नसलेली जमीन			
	4.1 बिगर- शेती वापराखालील	हजार हेक्टर	21.6	1,520
	4.2 पडीत आणि लागवडीलायक नसलेली	हजार हेक्टर	28.4	1,731
	4.3 एकूण	हजार हेक्टर	50	3,251

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र
1	2	3	4	5
5	पडीत जमिनीव्यतिरिक्त लागवड न केलेली इतर जमीन		2013-14	2015-16*
	5.1 कायमची कुरणे व चराडु कुरणे	हजार हेक्टर	14.8	1,249
	5.2 झाडे-झुडपांखालील	हजार हेक्टर	3	251
	5.3 लागवडीलायक परंतु पडीत	हजार हेक्टर	3.7	886
6	पडीत जमीन		2013-14	2015-16*
	6.1 चालू पड	हजार हेक्टर	4.4	1,476
	6.2 इतर पड	हजार हेक्टर	9.7	1,255
7	पिकाखालील क्षेत्र		2013-14	2015-16*
	7.1 निव्वळ पेरणी क्षेत्र	हजार हेक्टर	208	17,191
	7.2 दुसोटा /तिसोटा क्षेत्र	हजार हेक्टर	63	5,671
	7.3 एकूण पिकाखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	271	22,863
8	ओलिताखालील क्षेत्र / सिंचनाखालील क्षेत्र		2013-14	2015-16
	8.1 निव्वळ ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	103	उ.ना
	8.2 एकूण ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	142	उ.ना
9	महत्वाच्या पिकाखालील क्षेत्र		2013-14	2016-17^
	9.1 तृणधान्ये	हजार हेक्टर	218	8,490
	9.2 कडधान्ये	हजार हेक्टर	28	4,358
	9.3 तेलबिया	हजार हेक्टर	9	4,409
	9.4 ऊस(तोडणीक्षेत्र)	हजार हेक्टर	5	633
	9.5 कापूस (रुई)	हजार हेक्टर	-	4,212
10	पर्जन्य (सरासरी) 2017	मि.मी.	863.40	1030.60
11	जमीन वहिती धारण क्षेत्र		2010-11	2010-11
	11.1 क्षेत्र 2 हेक्टरपेक्षा कमी	हजार हेक्टर	140	8,925
	11.2 क्षेत्र 2 ते 10 हेक्टर	हजार हेक्टर	63	9,758
	11.3 क्षेत्र 10 हेक्टरपेक्षा जास्त	हजार हेक्टर	4	1,084
* अस्थायी, ^ महिती अंतिम अनुमानावर आधारित आहे.				
सहा	अंशतः व पूर्णतःसिंचन क्षमता निर्माण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्यांखालील क्षेत्र		2017-18	30 जून, 2017 पर्यंत
1	मोठे पाटबंधारे प्रकल्प (मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पांसह)	संख्या	6	403@
	1.1 लाभक्षेत्र (निर्मित सिंचन क्षमता) (मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पांसह)	हजार हेक्टर	120.67	3472 *^
2	मध्यम पाटबंधारे प्रकल्प	संख्या	4	} अ.क्र.1 मध्ये समाविष्ट
	2.1 लाभक्षेत्र (निर्मित सिंचन क्षमता)	हजार हेक्टर	211.9	

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र
1	2	3	4	5
3	लघु पाटबंधारे प्रकल्प (राज्यक्षेत्र)	संख्या	59	3,507 ^{\$}
	3.1 लाभक्षेत्र (निर्मित सिंचन क्षमता)	हजार हेक्टर	34.33	1,489 [^]
4	लाभ क्षेत्रातील विहिरीद्वारे 2016-17 मधील सिंचित क्षेत्र	हजार हेक्टर	32.12	1422

\$ महाराष्ट्र सिंचन विकास महामंडळाच्या 283 उपसा सिंचन योजनांचा समावेश आहे. * अस्थायी, ^ जून, 2016 पर्यंत निर्मित
@ पूर्ण व प्रगतीपथावरील घटकांची संख्या

सात	पशुसंवर्धन (पशुगणना -2012)			
1	एकूण पशुधन	हजार	493	32,489*
2	गो जातीय	हजार	239	15,484
3	महिषवर्गीय	हजार	90	5,595
4	मेंढया व शेळ्या	हजार	164	11,016
5	कुक्कुटादी पक्षी	हजार	270	77,795 [@]

* इतर पशुधनासह (इतर पशुधन या बाबीमध्ये डुकरे, घोडे व शिंगरे, खेचरे, उंट व गाढवे यांचा समावेश करण्यात आला आहे.

@ कुक्कुटादी पक्षी यामध्ये टर्की, क्वेल व इतर कुक्कुटपक्षी यांचाही समावेश करण्यात आला आहे.

^ एकूण कुक्कुटादी पक्षी यांच्या संख्येमध्ये पोल्ट्रीफार्म मधील पक्षी समाविष्ट आहेत.

आठ	सहकार क्षेत्र		31/03/2017	31/03/2017*
1	सहकारी संस्था	संख्या	1434	1,95,301
2	प्राथमिक कृषि सहकारी पतसंस्था	संख्या	371	21,089
	2.1 सभासद संख्या	हजार	175	16,814
	2.2 दिलेली कर्जे	लाख ₹	1,04,264	15,46,100
	2.2 येणे कर्जे	लाख ₹	73,071	13,82,400
3	सहकारी दुग्धसंस्था (31 मार्च, 2017 अखेर)	संख्या	212	11,597

* अस्थायी

नऊ	वीज		31/03/2018 अखेर	
1	विद्युतीकरण झालेली गावे	संख्या	771	41923*
2	वीज पुरवठा केलेले कृषी पंप संच	हजार	45	4,157

* अमरावती जिल्ह्यातील ५ गावे विस्थापित झाली आहेत.

3	विजेचा वापर		2017-18	2016-17
	3.1 घरगुती	दशलक्ष कि.वॅ.तास	185	26,874
	3.2 वाणिज्यिक	दशलक्ष कि.वॅ.तास	23	12,872
	3.3 औद्योगिक	दशलक्ष कि.वॅ.तास	29	33,833

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र
1	2	3	4	5
	3.4 कृषि	दशलक्ष कि.वॅ.तास	245	28,272
	3.5 इतर (रेल्वे,सार्व.पाणी पुरवठा, सार्व. दिवाबत्ती व संकीर्ण)	दशलक्ष कि.वॅ.तास	21	6,604
	3.6 एकूण	दशलक्ष कि.वॅ.तास	503	1,08,455
दहा	परिवहन व दळणवळण		31/03/2017	31/03/2017
1	रेल्वे मार्गांची एकूण लांबी	कि.मी.	140	6165*
* कोकण रेल्वेच्या 381 किमी लांबीसह				
2	रस्त्यांनी जोडलेली गावे		(31/03/2017 अखेर)	
	2.1 बारमाही	संख्या	771	40500*
	2.2 हंगामी	संख्या	-	771*
* अस्थायी				
3	रस्त्यांची लांबी (पृष्ठांकित)		2017-18	2016-17
	3.1 राष्ट्रीय महामार्ग	कि.मी.	234	12275
	3.2 राज्य महामार्ग (प्रमुख राज्य महामार्गांसह)	कि.मी.	493	34,450*
	3.3 प्रमुख जिल्हामार्ग	कि.मी.	680	52637
	3.4 इतर जिल्हामार्ग	कि.मी.	1839	58116
	3.5 ग्रामीण रस्ते	कि.मी.	3320	1,45,881
	3.6 एकूण	कि.मी.	6566	3,03,359
* राज्य महामार्गात प्रमुख राज्य महामार्गाचा समावेश आहे.				
अकरा	नोंदणीकृत कारखाने व रोजगार			
1	नोंदणीकृत कारखाने (2015)	संख्या	154	39,132
2	नोंदणीकृत चालू कारखाने (2015)	संख्या	98	36,289
	(त्यांतील कामगार) (2015)	संख्या	5268	20,58,978
3	नोंदणीकृत सहकारी साखर कारखाने	संख्या	0	179*
	(साखरेचे उत्पादन)	लाख मे. टन	-	30.65@*
* 31 मार्च, 2017 रोजीची अस्थायी आकडेवारी @ ऑक्टोबर ते सप्टेंबर करीता				
4	सहकारी सूत गिरण्या	संख्या	0	281*
* 31 मार्च, 2017 रोजीची अस्थायी आकडेवारी				
बारा	कर्मचारी गणना (01 ऑक्टोबर,2016 रोजी भरलेली पदे)			
1	शासकीय	हजार	10	766*
* 01 ऑक्टोबर,2016 रोजीची अस्थायी आकडेवारी				

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र
1	2	3	4	5
तेरा	शिक्षण क्षेत्र		2017-18	2017-18*
1	प्राथमिक शिक्षण (1ते 8 वी)			
	1.1 एकूण शाळा	संख्या	983	1,06,527
	1.2 विद्यार्थी	हजार	143	15909.1
	1.3 शिक्षक	हजार	4	542.4
	1.4 प्रति शिक्षक विद्यार्थी	संख्या	39	29.3
2	माध्यमिक शिक्षण व उच्च माध्यमिक (9ते 12वी)			
	2.1 एकूण शाळा	संख्या	337	26,879
	2.2 विद्यार्थी	हजार	78	6,647.6
	2.3 शिक्षक	हजार	4	218
	2.4 प्रति शिक्षक विद्यार्थी	संख्या	18	30.5
3	उच्च शिक्षण			
	3.1 संस्था	संख्या	82	2,891
	3.2 एकूण विद्यार्थी	हजार	21	867
* अस्थायी				
4	तांत्रिक व व्यवसाय शिक्षण		2017-18	2017-18
	4.1 व्यवसाय पदवी शिक्षण संस्था	संख्या	4	1021
	(प्रवेश क्षमता)	संख्या	636	1,81,461
	4.2 व्यवसाय पदविका शिक्षण संस्था	संख्या	6	931
	(प्रवेश क्षमता)	संख्या	1755	1,73,291
	4.3 शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था(2017-18)	संख्या	8	417
	(प्रवेश क्षमता)	संख्या	1668	93,481
	4.4 अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था (2017-18) (विना अनुदानित)	संख्या	30	464
	(प्रवेश क्षमता)	संख्या	2451	42,905
चौदा	सार्वजनिक आरोग्य		2017-18	2017
1	रुग्णालये	संख्या	11	1,402
2	दवाखाने	संख्या	34	3,087
3	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	33	1,814
4	प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्रे	संख्या	193	10,580
5	प्राथमिक आरोग्य पथके	संख्या	-	193

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र
1	2	3	4	5
पंधरा	आदिवासी कल्याणकारी योजना			
1	आदिवासी आश्रमशाळा (शासकीय व अनुदानित)	संख्या	9	1,037
	(त्यांतील विद्यार्थी)	संख्या	2118	455,846
सोळा	मागासवर्गीयांसाठी कल्याणकारी योजना			
1	मागासवर्गीयांसाठी वसतिगृहे (शासकीय व अनुदानित)	संख्या	71	2,793
	(त्यांतील विद्यार्थी)	संख्या	2915	139,225
सतरा	सार्वजनिक वितरण व्यवस्था		2017-18	
1	रास्त भावाची दुकाने	संख्या	944	51,517
2	पुरविलेला एकूण साठा		2017-18	
	2.1 गहू	लाख टन	0.45	25.84
	2.2 तांदूळ	लाख टन	0.24	20.21
			2017-18	
3	शासकीय गोदामे	संख्या	9	965
	(साठवण क्षमता)	हजार टन	9.08	658

3. जिल्हा योजनेचा आढावा

विविध विकास योजना

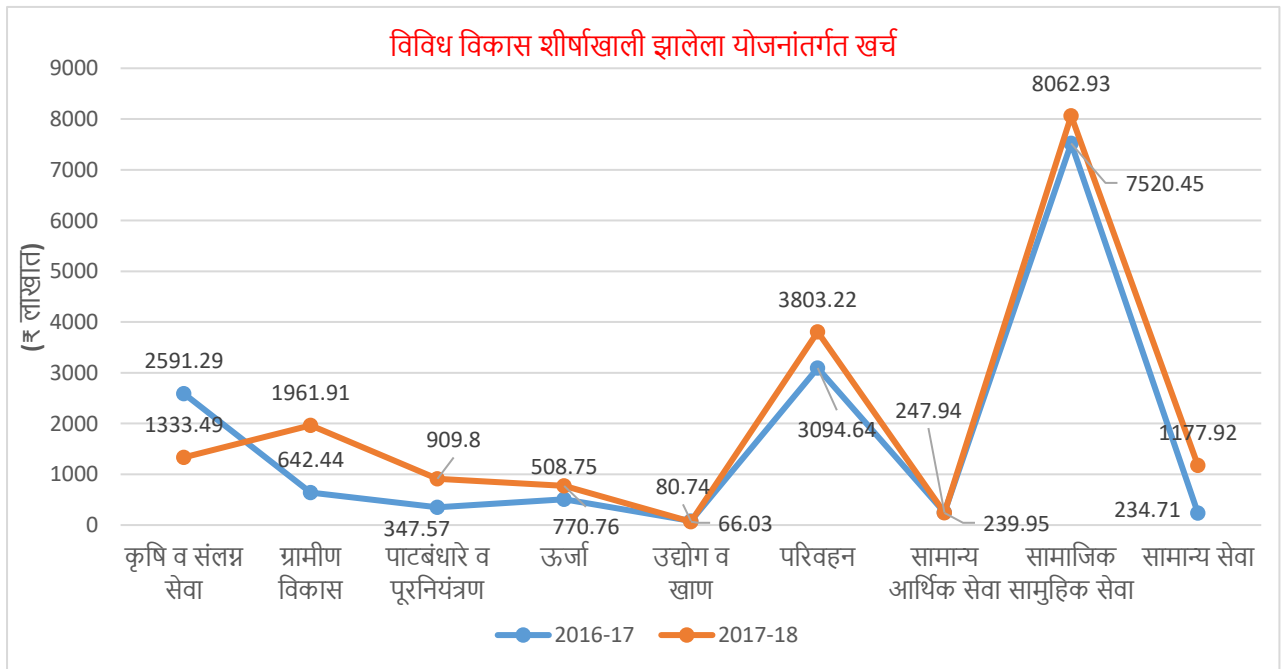
सन 2017-18 मध्ये सर्वसाधारण योजनेअंतर्गत ₹12011.00 लाख नियतव्यय मंजूर झालेला असून त्यापैकी ₹ 11995.56 लाख (99.87 %) खर्च झालेला आहे. अनुसूचित जाती उपयोजनेअंतर्गत ₹4917.00 लाख नियतव्यय मंजूर झालेला आहे व त्यापैकी खर्च ₹4915.73 लाख (99.97 %) झालेला आहे. आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील योजनेअंतर्गत ₹ 1416.05 लाख नियतव्यय मंजूर असून त्यापैकी ₹ 1414.72 लाख (99.91 %) खर्च झालेला आहे.

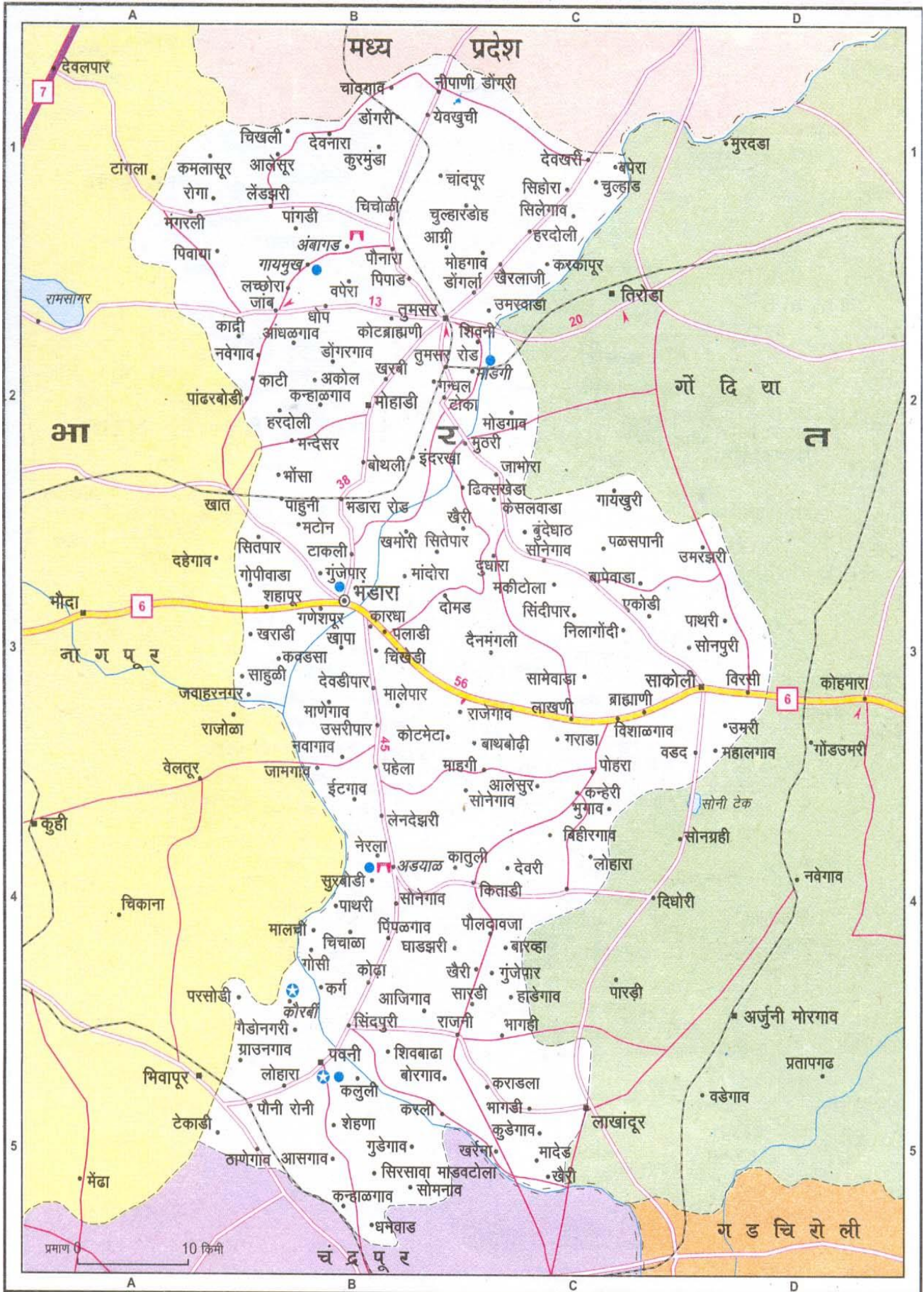
सन 2017-18 मध्ये जिल्हयात सर्वसाधारण, अनुसूचित जाती उपयोजना व आदिवासी उपयोजना अंतर्गत **कृषि व संलग्न सेवा** या विकास शिर्षाखाली ₹ 1333.49 लाख, **ग्रामीण विकास** या शिर्षाखाली ₹ 1961.91 लाख व **पाटबंधारे व पूरनियंत्रण** या शिर्षाखाली ₹ 909.80 लाख, **ऊर्जा** या शिर्षाखाली ₹ 770.76 लाख तसेच **उद्योग व खाण** या शिर्षाखाली ₹ 66.03 लाख, **परिवहन** या शिर्षाखाली ₹3803.22 लाख, **सामान्य आर्थिक सेवा** या शिर्षाखाली ₹ 239.95 लाख, **सामाजिक व सामूहिक सेवा** या शिर्षाखाली ₹8062.93 लाख व **सामान्य सेवा** या शिर्षाखाली ₹ 1177.92 लाख निधी खर्च झालेला आहे.

जिल्हयातील विविध योजनांतर्गत नियतव्यय व खर्चाचा आढावा

जिल्हा:-भंडारा		(₹ लाखात)				
अ. क्र.	जिल्हा योजना	2016-17		2017-18		2018-19
		नियतव्यय	खर्च	नियतव्यय	खर्च	नियतव्यय
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1	सर्व साधारण योजना	9968.00	9609.95	12011.00	11995.56	13981.00
2	अनुसूचित जाती उपयोजना	4371.00	4319.49	4917.00	4915.73	4917.00
3	आदिवासी उपयोजना	-	-	-	-	-
4	आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील योजना	1366.43	1339.09	1416.05	1414.72	1485.05
5	डोंगरी विकास कार्यक्रम	-	-	-	-	-
6	खासदारांचा स्थानिक विकास कार्यक्रम	300.00	245.76	250.00	250.00	250.00
7	आमदारांचा स्थानिक विकास कार्यक्रम	667.00	442.82	800.00	800.00	800.00

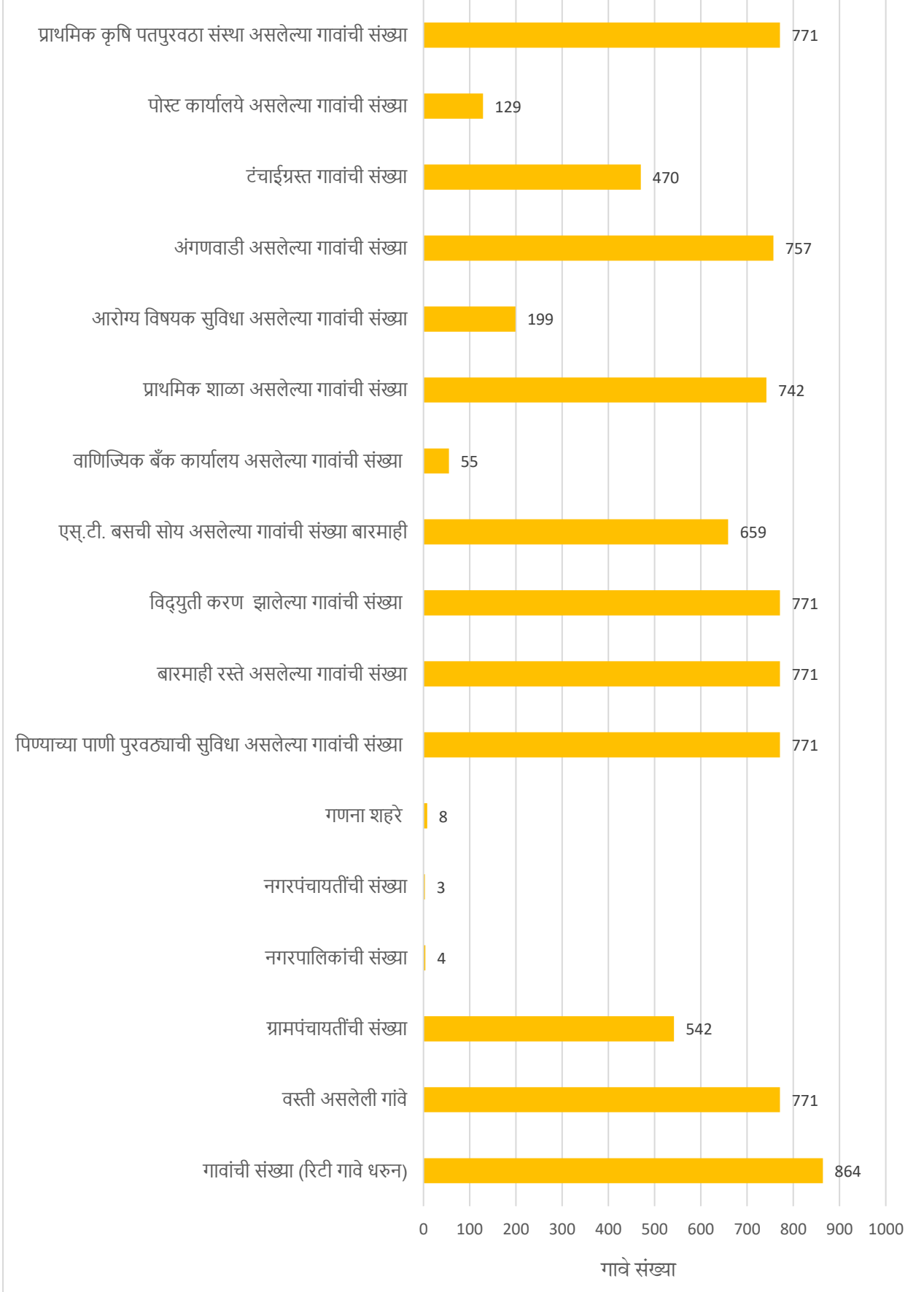
आधार :- जिल्हा नियोजन अधिकारी, भंडारा

5. निवडक निर्देशकांवर आधारित आलेख

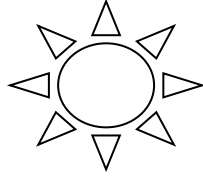
जिल्ह्यातील महत्वाची सांख्यिकी दर्शक आलेख

भाग - 2

सांख्यिकीय तक्ते

जिल्हा - भंडारा

2018

1.निवडक निर्देश

तक्ता क्र. 1.1
जिल्ह्यातील विविध आर्थिक व सामाजिक बाबींचे निवडक निर्देशांक

जिल्हा - भंडारा			संदर्भ कालावधी - 1960-61 ते 2017-18							
अ.क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष							
			1960-61	1970-71	1980-81	1990-91	2000-01	2010-11	2016-17	2017-18
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
एक	क्षेत्रफळ व लोकसंख्या		1961	1971	1981	1991	2001	2001	2011	2011
1	क्षेत्रफळ	चौ. कि.मी.	9384	9280	9280	9358	3717	3717	4087	4087
2	गावे	संख्या	1486	1500	1624	1654	778	778	864	864
3	शहरे	संख्या	5	5	8	7	6	6	12	12
4	एकूण लोकसंख्या	हजार	1273	1586	1838	2108	1136	1136	1200	1200
5	लोकसंख्येचे प्रमाण	शहरी	11	11	12	12	15	15	19	19
		ग्रामिण	89	89	88	88	85	85	81	81
6	घनता (लोकसंख्या प्रति चौ.कि. मी.)	शहरी	1822	2719	3293	3321	3562	3562	3232	3232
		ग्रामिण	122	154	175	198	262	262	241	241
7	स्त्रिया प्रति एक हजार पुरुष	संख्या	925	933	997	988	981	981	982	982
दोन	साक्षरतेचे प्रमाण		1961	1971	1981	1991	2001	2001	2011	2011
1	पुरुष	टक्के	39.90	50.01	58.31	78.82	89.54	89.0	90.4	90.4
2	स्त्रिया	टक्के	8.19	20.59	29.49	50.44	67.89	67.8	77.1	77.1
3	एकूण	टक्के	14.00	35.40	43.92	64.69	78.65	78.5	83.8	83.8
4	ग्रामीण	टक्के	-	-	-	62.00	77.00	76.5	82.1	82.1
5	नागरी	टक्के	-	-	-	81.00	89.00	88.8	90.7	90.7
6	अनुसूचित जाती	टक्के	23.86	-	48.32	69.31	70.60	70.6	85.6	85.6
7	अनुसूचित जमाती	टक्के	-	-	33.13	51.93	63.51	63.5	79.2	79.2
तीन	स्थानिक स्वराज्य संस्था									
1	महानगरपालिका	संख्या	-	-	-	-	-	-	-	-
2	नगरपरिषदा	संख्या	5	5	5	5	3	3	4	4
3	कटक मंडळे	संख्या	-	-	-	-	-	-	-	-
4	पंचायत समित्या	संख्या	13	13	13	13	7	7	7	7
5	ग्राम पंचायती	संख्या	954	986	1004	1038	541	541	542	542
6	नगरपंचायती	संख्या	-	-	-	-	-	-	3	3
चार	क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई जिल्हा उत्पन्न - चालू किंमतीनुसार (अस्थायी)							2010-11 (अस्थायी)	2012-13 (अस्थायी)	2013-14 (अस्थायी)
1	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न	₹ कोटी	-	-	-	-	-	6705	8649	9809
2	निव्वळ दरडोई उत्पन्न	₹	-	-	-	-	-	53174	67379	75764
3	राज्याच्या उत्पन्नात जिल्ह्याचा हिस्सा	टक्के	-	-	-	-	-	0.7	0.7	0.7

तक्ता क्र. 1.1 (पुढे चालू)
जिल्ह्यातील विविध आर्थिक व सामाजिक बाबींचे निवडक निर्देशांक

पाच	कृषि व सिंचन		1960-61	1970-71	1980-81	1990-91	2000-01	2000-01	2010-11	2013-14
1	ओलिताखालील क्षेत्र	शंभर हेक्टर	3069	1365	1436	1585	914	914	1282	1420.40
2	लागवडीलायक क्षेत्र	--"--	5466	4477	4640	4607	2641	2641	2839	3034.22
3	ओलिताखालील क्षेत्राची एकूण क्षेत्रफळाशी टक्केवारी	--"--	32.7	14.71	15.47	16.94	24.59	24.59	38.5	46.01
4	लागवडीखालील क्षेत्राची एकूण क्षेत्रफळाशी टक्केवारी	--"--	54.36	55.17	54.19	49.23	61.07	61.07	88.7	87.86
5	ओलिताखालील क्षेत्राची एकूण लागवडीखालील क्षेत्रफळाशी टक्केवारी	--"--	60.16	26.66	28.55	34.4	40.26	40.26	43.4	52.37
सहा	पिकाखालील एकूण क्षेत्र		1960-61	1970-71	1980-81	1990-91	2000-01	2000-01	2010-11	2013-14
6.1	तृणधान्ये	शंभर हेक्टर	-	-	-	-	उ.ना.	उ.ना.	2393	2178.42
6.2	कडधान्ये	--"--	-	-	-	-	उ.ना.	उ.ना.	360	284.74
6.3	तेलबिया	--"--	-	-	-	-	उ.ना.	उ.ना.	94	93.00
6.4	ऊस	--"--	7	7	6	16	11	11	11	47.84
6.5	कापूस	--"--	-	-	-	-	-	-	-	-
7	पिकांखालील निव्वळ क्षेत्र	--"--	3813	3869	3817	4041	4025	4025	2084	2080.80
8	दुसोटा क्षेत्राचे निव्वळ पेरलेल्या क्षेत्राशी प्रमाण	टक्के	35.63	31.89	24.06	29.45	25.07	25.07	25.2	30.34
9	सिंचनाखालील स्थूल क्षेत्र	शंभर हेक्टर	1254	1376	1654	2079	1203	1203	1282	1420.40
10	सिंचनाखालील स्थूल क्षेत्राचे एकूण पिकाखालील स्थूल क्षेत्राशी प्रमाण	टक्के	24.3	26.87	35.64	39.73	53.01	53.01	43.4	52.37
11	निव्वळ सिंचन क्षेत्र	शंभर हेक्टर	1154	1365	1425	1585	914	914	1089	1026.77
12	कालव्यांद्वारे सिंचित क्षेत्र	--"--	226	157	1340	1445	706	706	464	335
13	विहिरींद्वारे सिंचित क्षेत्र		44	48	85	140	208	208	196	321
14	इतर साधनांनी सिंचित क्षेत्र	--"--	1001	1060	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	119	371
15	कृषि अवजारे (कृषि गणना)								2003	2012
15.1	लाकडी नांगर	हजार	144	137	137	170	164	164	62	उ.ना.
15.2	लोखंडी नांगर	हजार	-	2	2	14	11	11	3	उ.ना.
15.3	बैलगाड्या	हजार	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	70	उ.ना.	उ.ना.	38	उ.ना.
15.4	ट्रॅक्टर	हजार	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	1	उ.ना.	उ.ना.	2	उ.ना.
15.5	सिंचनाकरिता तेलावर चालणारे पंप	हजार	-	2	2	2	5	5	2	उ.ना.
15.6	सिंचनाकरिता विद्युतपंप	हजार	-	3	3	7	9	9	8	उ.ना.
सात	उसाचे चरक								2007	2012
1	शक्तीवर चालणारे	संख्या	45	51	51	53	15	15	391	उ.ना.
2	बैलाच्या मदतीने	संख्या	284	242	242	244	69	69	303	उ.ना.

तक्ता क्र. 1.1 (पुढे चालू)
जिल्ह्यातील विविध आर्थिक व सामाजिक बाबींचे निवडक निर्देशांक

3	पशुधन (पशुगणना)		1967	1977	1982	1987	1997	2003	2007	2012
3.1	एकूण पशुधन	हजार	893	955	955	1213	1365	531	559	493
3.2	दुभत्या गायी	--"--	-	61	63	91	80	10	उ.ना.	34
3.3	दुभत्या म्हशी	--"--	-	12	28	30	52	26	उ.ना.	23
3.4	शेळ्या व मेंढ्या	--"--	-	196	217	299	370	159	202	164
3.5	कोंबड्या व तत्सम पक्षी	--"--	-	307	615	673	1840	518	293	270
आठ	मत्स्य व्यवसाय		1960 - 61	1970 - 71	1980 - 81	1990 - 91	2000 - 01	2010-11	2016-17	2017-18
1	एकूण मत्स्य उत्पादन	मे. टन	-	0	284	8840	31835	13010	13744	6740
2	मच्छीमार सहकारी संस्था	संख्या	-	59	128	191	198	117	136	136
3	संस्थातील सभासद	संख्या	-	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	9680	9996	9996
नऊ	सहकार क्षेत्र		1960-61	1970-71	1980-81	1990-91	2000-01	2010-11	2016-17	2017-18
1	संस्था									
1.1	कृषि पतसंस्था	संख्या	783	798	689	724	715	385	371	371
1.2	बिगर कृषि पतसंस्था	संख्या	31	134	735	142	294	266	265	265
1.3	उत्पादक संस्था	संख्या	203	271	413	1029	943	540	443	387
1.4	पणन संस्था	संख्या	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	6	5	5
1.5	सामाजिक सेवा संस्था	संख्या	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	388	587	290	406
2	सभासद									
2.1	कृषि पतसंस्था	संख्या	73000	131000	176000	242000	311000	169523	171854	175228
2.2	बिगर कृषि पतसंस्था	संख्या	4000	17000	44000	130000	135000	175443	216633	286180
2.3	उत्पादक संस्था	संख्या	17000	28000	77000	63000	127000	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
2.4	पणन संस्था	संख्या	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	7011	6855	6989
2.5	सामाजिक सेवा संस्था	संख्या	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	38000	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
3	खेळते भांडवल									
3.1	कृषि पतसंस्था	₹ लाख	377	101	721	705	45784	10464	155872	162994
3.2	बिगर कृषि पतसंस्था	₹ लाख	14	124	395	6707	28524	2266	88015	80736
3.3	उत्पादक संस्था	₹ लाख	18	61	692	953	5306	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
3.4	पणन संस्था	₹ लाख	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	195	323	330
3.5	सामाजिक सेवा संस्था	₹ लाख	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	3164	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
4	दिलेली कर्जे									
4.1	कृषि पतसंस्था	₹ लाख	347	203	211	1723	10509	9074	102219	104264
4.2	बिगर कृषि पतसंस्था	₹ लाख	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	11380	19576	52183	44130
4.3	उत्पादक संस्था	₹ लाख	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
4.4	पणन संस्था	₹ लाख	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
4.5	सामाजिक सेवा संस्था	₹ लाख	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.

तक्ता क्र. 1.1 (पुढे चालू)
जिल्ह्यातील विविध आर्थिक व सामाजिक बाबींचे निवडक निर्देशांक

दहा	विजेचा वापर		1960-61	1970-71	1980-81	1990-91	2000-01	2010-11	2016-17	2017-18
1	घरगुती	ह. कि.वॅ.तास	उ.ना.	4037	उ.ना.	53531	7570	122340	105664	184968
2	वाणिज्यिक	ह. कि.वॅ.तास	उ.ना.	2829	उ.ना.	9112	उ.ना.	19181	14155	22980
3	औद्योगिक	ह. कि.वॅ.तास	उ.ना.	126373	उ.ना.	39957	उ.ना.	248880	310318	29489
4	कृषि	ह. कि.वॅ.तास	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	1953	उ.ना.	104140	159202	244878
5	(इतर + सार्व.दिवा.)	ह. कि.वॅ.तास	उ.ना.	19784	उ.ना.	4493	उ.ना.	51199	39195	20628
6	एकूण	ह. कि.वॅ.तास	उ.ना.	153623	उ.ना.	46866	उ.ना.	545740	628534	502943
7	विद्युतीकरण झालेली	संख्या	37	583	1042	1726	1698	674	771	771
8	सौरउर्जा संच	संख्या	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
अकरा	वाहतूक व दळणवळण		1960 - 61	1970 - 71	1980 - 81	1990 - 91	2000 - 01	2010-11	2016-17	2017-18
1	रस्त्यांची एकूण लांबी	कि.मी.	632	1804	3517	5974	8411	4767	6556.82	6566.16
2	बारमाही रस्त्यांनी जोडलेली गावे	संख्या	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	505	1383	778	771	771
3	दर 100 चौ.कि.मी. क्षेत्रामागे रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	6.73	19.43	40.43	64	87	122	160.43	160.66
4	दरलाख लोकसंख्ये मागे रस्त्याची लांबी	कि.मी.	49.8	113.8	191.4	283.4	366.5	398	546.40	547
5	एकूण मालवाहतूक	संख्या	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	12214	19679	22158
6	एकूण प्रवासी वाहने	संख्या	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	101001	200675	221054
7	रेल्वे मार्गाची एकूण लांबी	कि.मी.	140	140	140	140	140	140	140	140
8	डाक कार्यालये	संख्या	219	226	285	289	301	136	137	137
9	तार कार्यालये	संख्या	0	0	0	2	2	1	-	-
10	दूरध्वनी(बी.एस्.एन.एल . आणि खाजगी)	संख्या	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	4807	उ.ना.	17233	5094	5159
बारा	नोंदणीकृत कारखाने व रोजगार							2009	2013	2014
1	चालू कारखाने	संख्या	276	174	252	470	669	126	134	153
2	कामगारांची दैनिक उपस्थिती	संख्या	-	273	274	287	6056	4295	4661	5583
तेरा	शिक्षण									
1	प्राथमिक		1960 - 61	1970 - 71	1980 - 81	1990 - 91	2000 - 01	2010-11	2016-17	2017-18
1.1	संस्था	संख्या	931	1267	1389	1788	1958	923	986	983
1.2	विद्यार्थी	मुले	उ.ना.	102	127	153	151	74	74	74
		मुली	उ.ना.	63	101	142	145	70	70	69
1.3	शिक्षक	हजारात	5	6	6	8	8	4	4	4
1.4	प्रति शिक्षक विद्यार्थी	संख्या	12	28	40	37	35	28	37	39
2	माध्यमिक व उच्च माध्यमिक		1960 - 61	1970 - 71	1980 - 81	1990 - 91	2000 - 01	2010-11	2016-17	2017-18
2.1	संस्था	संख्या	60	140	168	357	471	356	332	337
2.2	विद्यार्थी	मुले	उ.ना.	29	56	64	127	40	40	40
		मुली	उ.ना.	11	30	48	119	39	39	38
2.3	शिक्षक	हजारात	1	2	3	3	7	5	4	4
2.4	प्रति शिक्षक विद्यार्थी	संख्या	23	21	30	31	36	37	20	18

तक्ता क्र. 1.1 (पुढे चालू)
जिल्ह्यातील विविध आर्थिक व सामाजिक बाबींचे निवडक निर्देशांक

3	महाविद्यालये		1960 -61	1970 - 71	1980 - 81	1990 - 91	2000 -01	2010- 11	2016- 17	2017- 18
3.1	संस्था	संख्या	उ.ना.	12	11	14	33	85	81	82
3.2	विद्यार्थी	मुले	उ.ना.	4	5	7	16	11	11	9
		मुली	उ.ना.	1	2	3	10	15	15	12
3.3	शिक्षक	हजारात	उ.ना.	0.2	0.2	0.4	5	0.4	0.5	0.7
3.4	प्रति शिक्षक विद्यार्थी	संख्या	उ.ना.	35	24	38	45	63	53	30
चौदा	सार्वजनिक आरोग्य		1960 -61	1970 - 71	1980 - 81	1990 - 91	2000 -01	2010- 11	2016- 17	2017- 18
1	दवाखाने	संख्या	7	102	121	179	82	41	41	34
2	रुग्णालये	संख्या	10	10	10	16	19	11	11	11
3	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	3	14	16	64	72	33	33	33
4	प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्रे	संख्या	-	-	-	-	-	193	193	193
5	खाटा	संख्या	197	514	571	1267	1482	1070	1832	1412
6	दर लाख लोकसंख्येमागे खाटा	संख्या	23	32	36	69	64	87	153	118
पंधरा	संकीर्ण		1960 -61	1970 - 71	1980 - 81	1990 - 91	2000 -01	2010- 11	2016- 17	2017- 18
1	बँक शाखा	संख्या	16	24	88	190	72	105	119	113
2	दूरदर्शन केबल चालक	संख्या	उ.ना.	उ.ना.	-	-	-	72	84	84
3	दूरदर्शन केबल धारक	संख्या	उ.ना.	उ.ना.	-	-	-	10539	19302	19302
4	गोबर गॅस संयंत्रे	संख्या	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	17059	361	11900	12270	12373
आधार :- जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय भंडारा										

तक्ता क्र.1.2
जिल्ह्यातील महत्वाची सांख्यिकी

जिल्हा : भंडारा								संदर्भ वर्ष : 2017-18				
अ. क्र.	तालुका	गावांची संख्या *	ग्रामपंचायतींची संख्या		नगरपालिकांची संख्या			पिण्याच्या पाणी पुरवठ्याची सुविधा असलेल्या गावांची संख्या	बारमाही रस्ते असलेल्या गावांची संख्या	आठमाही रस्ते असलेल्या गावांची संख्या	रस्त्यांचा संपर्क नसलेल्या गावांची संख्या	पंतप्रधान ग्रामसडक योजनेतर्गत लाभ दिलेल्या गावांची संख्या
			गट	स्वतंत्र	'अ' वर्ग	'ब' वर्ग	'क' वर्ग					
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1	तुमसर	148	24	73	-	1	-	135	135	-	-	-
2	मोहाडी	107	19	57	-	-	-	101	101	-	-	-
3	भंडारा	166	40	54	-	1	-	138	138	-	-	-
4	साकोली	95	18	44	-	-	1	85	85	-	-	-
5	लाखनी	103	17	54	-	-	-	94	94	-	-	-
6	पवनी	156	31	49	-	-	1	135	135	-	-	-
7	लाखांदुर	89	15	47	-	-	-	83	83	-	-	-
एकूण जिल्हा		864	164	378	0	2	2	771	771	0	0	0

टिप :- *रिटी गावे धरून

तक्ता क्र.1.2 (पुढे चालू)
जिल्ह्यातील महत्वाची सांख्यिकी

जिल्हा : भंडारा					संदर्भ वर्ष : 2017-18						
अ. क्र.	तालुका	विद्युतीकरण झालेल्या गावांची संख्या	एस्.टी. बसची सोय असलेल्या गावांची संख्या		वाणिज्यिक बँक कार्यालय असलेल्या गावांची संख्या	प्राथमिक शाळा असलेल्या गावांची संख्या	आरोग्य विषयक सुविधा असलेल्या गावांची संख्या	अंगणवाडी असलेल्या गावांची संख्या	टंचाईग्रस्त गावांची संख्या	पोस्ट कार्यालये असलेल्या गावांची संख्या	प्राथमिक कृषि पतपुरवठा संस्था असलेल्या गावांची संख्या
			बारमाही	आठ माही							
(1)	(2)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)
1	तुमसर	135	123	-	9	131	37	130	94	22	135
2	मोहाडी	101	101	-	9	93	25	101	70	19	101
3	भंडारा	138	129	-	14	137	29	136	69	15	138
4	साकोली	85	78	-	6	93	25	86	72	15	85
5	लाखनी	94	65	-	6	87	27	92	36	25	94
6	पवनी	135	84	-	6	121	29	123	66	27	135
7	लाखांदुर	83	79	-	5	80	27	89	63	6	83
एकूण जिल्हा		771	659	-	55	742	199	757	470	129	771

आधार :- संबंधित यंत्रणा भंडारा

2.जिल्हा उत्पन्न अंदाज

तक्ता क्र.2.1
क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई जिल्हा उत्पन्न - चालू किंमतीनुसार

जिल्हा - भंडारा		(₹ लाखात)									
अ. क्र.	क्षेत्र	2004-05		2005-06		2006-07		2007-08		2008-09	
		स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न	स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न	स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न	स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न	स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
1.1	कृषी	31824	28786	44491	40358	57091	52574	72367	67526	54100	50450
1.2	वन संवर्धन	20965	20688	30395	30020	36252	35817	33219	32795	33569	33133
1.3	मासेमारी	5566	4843	7535	6588	7304	6394	8853	7736	5920	5089
कृषि व संलग्न सेवा (1.1+1.2+1.3)		58355	54317	82421	76966	100647	94785	114439	108057	93589	88672
1.4	खाण व दगड खाणकाम	13934	11619	11283	9268	13328	10492	31481	24619	43888	34442
प्राथमिक क्षेत्र एकूण (1.1+1.2+1.3+1.4)		72289	65936	93704	86234	113975	105277	145920	132676	137477	123114
2.1	नोंदणीकृत उद्योग	37268	27482	36633	29535	45839	37580	66851	55781	24082	18919
2.2	अनोंदणीकृत उद्योग	25627	22987	29222	26251	35595	32123	41726	38049	47025	42628
2.3	बांधकाम	25805	24800	29817	28635	33942	32526	44165	42219	51834	49229
2.4	बीज, गॅस व पाणीपुरवठा	3869	1742	3671	1588	4661	1820	5258	1911	4887	2659
द्वितीय क्षेत्र एकूण (2.1+2.2+2.3+2.4)		92569	77011	99343	86009	120037	104049	158000	137960	127828	113435
उद्योग (1.4+2.1+2.2+2.3+2.4)		106503	88630	110626	95277	133365	114541	189481	162579	171716	147877
3.1	रिळे	1456	1195	1495	1236	1758	1419	1991	1634	2309	1892
3.2	परिवहन, साठवणूक	7264	6439	8264	7333	9889	8855	11521	10331	13723	12126
3.3	दळणवळण	3429	2879	3811	3173	4093	3388	4630	3888	5399	4390
3.4	व्यापार व उपाहारगृहे	49732	48184	56223	54365	68586	66408	77637	75034	94874	91003
3.5	बँका व विमा उद्योग	28409	27854	30628	30019	35709	35051	41653	40924	49911	49119
3.6	व्यवसाय सेवा	37757	34189	41403	37549	45664	41571	52500	47856	58870	53580
3.6	सार्वजनिक प्रशासन	17699	14229	19420	15574	21375	17105	25731	20499	32573	27294
3.7	इतर सेवा	25750	24254	29866	27975	34664	32434	38510	35891	44278	40920
तृतीय क्षेत्र/सेवा क्षेत्र एकूण (3.1 ते 3.7 ची बेरीज)		171496	159223	191110	177224	221738	206231	254173	236057	301937	280324
एकूण जिल्हा उत्पन्न		336354	302170	384157	349467	455750	415557	558093	506693	567242	516873
दरडोई जिल्हा उत्पन्न (₹)		-	25504	-	29170	-	34316	-	41405	-	41803
एकूण राज्य उत्पन्न		41547968	37002280	48676562	43710286	58449766	52690997	68481660	61988353	75396915	67778112
दरडोई राज्य उत्पन्न (₹)		-	36077	-	41965	-	49831	-	57760	-	62234
एकूण जिल्हा उत्पन्नाची राज्य उत्पन्नाशी टक्केवारी		0.81	0.82	0.79	0.80	0.78	0.79	0.81	0.82	0.75	0.76
मागील वर्षीच्या तुलनेत जिल्हा उत्पन्नात झालेली वाढ/घट (टक्केवारी)		-	-	-	-	18.64	18.91	22.46	21.93	1.64	2.01

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

तक्ता क्र.2.1 (पुढे चालू)
क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई जिल्हा उत्पन्न - चालू किंमतीनुसार

जिल्हा - भंडारा		(₹ लाखात)									
अ. क्र.	क्षेत्र	2009-10		2010-11		2011-12		2012-13		2013-14	
		स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न	स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न	स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न	स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न	स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
1.1	कृषी	57271	53237	81795	77345	100166	94401	122154	114277	128004	119750
1.2	वन संवर्धन	42699	42153	41845	41371	48419	47842	46341	45783	65344	64556
1.3	मासेमारी	5690	4835	8768	7479	9509	8024	11618	9912	10920	9317
कृषि व संलग्न सेवा (1.1+1.2+1.3)		105660	100225	132409	126196	158093	150267	180113	169972	204268	193623
1.4	खाण व दगाड खाणकाम	13392	10206	29100	23129	20653	16940	23227	18409	25011	19823
प्राथमिक क्षेत्र एकूण (1.1+1.2+1.3+1.4)		119052	110431	161509	149325	178746	167207	203340	188381	229279	213446
2.1	नोंदणीकृत उद्योग	36188	28733	41910	34029	44575	36058	70762	58067	72115	59177
2.2	अनोंदणीकृत उद्योग	50293	45426	55229	50216	54799	49408	55883	50367	64205	57868
2.3	बांधकाम	54938	52103	67484	64036	78252	74096	84447	79572	93651	88244
2.4	वीज, गॅस व पाणीपुरवठा	5690	3152	7799	4297	7928	4066	12339	7415	19699	11622
द्वितीय क्षेत्र एकूण (2.1+2.2+2.3+2.4)		147109	129414	172423	152578	185554	163629	223431	195421	249671	216911
उद्योग (1.4+2.1+2.2+2.3+2.4)		160501	139620	201522	175707	206207	180569	246658	213830	274682	236735
3.1	रिळे	3085	2659	2796	2298	3117	2628	3390	2845	3741	3139
3.2	परिवहन, साठवणूक	16182	14274	19348	17082	23147	20296	27296	23788	31411	27374
3.3	दळणवळण	6147	4922	6038	4786	6898	5140	7956	5909	8734	6486
3.4	व्यापार व उपाहारगृहे	94304	90539	110777	106025	123751	117610	138275	130647	148594	140397
3.5	बँका व विमा उद्योग	53496	52656	65538	64590	75711	74681	84142	82970	97256	95902
3.6	व्यवसाय सेवा	72578	66252	90305	82666	104644	96313	118185	109019	137814	127502
3.6	सार्वजनिक प्रशासन	37358	31469	41669	35001	45682	38574	45873	37236	53827	43693
3.7	इतर सेवा	53859	49847	66146	61477	79252	73584	95429	88693	114064	106014
तृतीय क्षेत्र/सेवा क्षेत्र एकूण (3.1 ते 3.7 ची बेरीज)		337009	312618	402617	373926	462202	428826	520546	481107	595442	550506
एकूण जिल्हा उत्पन्न		603170	552463	736548	675829	826502	759661	947318	864909	1074391	980863
दरडोई जिल्हा उत्पन्न (₹)		-	44238	-	53600	64956	59703	73799	67379	82989	75764
एकूण राज्य उत्पन्न		85575051	77079386	104915008	95077051	117012126	105939151	132222235	119520851	151013214	136514871
दरडोई राज्य उत्पन्न (₹)		-	69765	-	84858	103032	93282	114893	103856	129526	117091
एकूण जिल्हा उत्पन्नाची राज्य उत्पन्नाशी टक्केवारी		0.70	0.72	0.70	0.71	0.71	0.72	0.72	0.72	0.71	0.72
मागील वर्षीच्या तुलनेत जिल्हा उत्पन्नात झालेली वाढ/घट (टक्केवारी)		6.33	6.89	22.11	22.33	12.21	12.40	14.62	13.85	13.41	13.41

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

टिप :- आकडे पूर्णांकात असल्यामुळे प्राथमिक क्षेत्र, द्वितीय क्षेत्र व तृतीय क्षेत्राची एकूण बेरीज जुळणार नाही.

तक्ता क्र.2.2
क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई जिल्हा उत्पन्न - स्थिर (2004-2005) किंमतीनुसार

जिल्हा - भंडारा		(₹ लाखात)									
अ.क्र.	क्षेत्र	2004-05		2005-06		2006-07		2007-08		2008-09	
		स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न	स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न	स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न	स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न	स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
1.1	कृषी	31824	28786	44499	40384	44679	41051	51491	47855	31737	29331
1.2	वन संवर्धन	20965	20688	23715	23367	21455	21112	22469	22133	22583	22268
1.3	मासेमारी	5566	4843	7214	6344	6968	6071	7207	6193	5717	4935
कृषि व संलग्न सेवा (1.1+1.2+1.3)		58355	54317	75428	70095	73102	68234	81167	76181	60037	56534
1.4	खाण व दगड खाणकाम	13392	10206	11877	9711	15113	12498	19597	15702	16538	12246
प्राथमिक क्षेत्र एकूण (1.1+1.2+1.3+1.4)		72289	65936	87305	79806	88215	80732	100764	91883	76575	68780
2.1	नोंदणीकृत उद्योग	37268	27482	35369	28376	40829	33263	55784	45875	18772	14286
2.2	अनोंदणीकृत उद्योग	25627	22987	28200	25418	32329	29209	36391	33214	38698	34974
2.3	बांधकाम	25805	24800	27515	26382	29934	28613	37632	35874	41303	39049
2.4	बीज, गॅस व पाणीपुरवठा	3869	1742	3875	1913	4385	1831	4794	1947	4369	2452
द्वितीय क्षेत्र एकूण (2.1+2.2+2.3+2.4)		92569	77011	94959	82089	107477	92916	134601	116910	103142	90761
उद्योग (1.4+2.1+2.2+2.3+2.4)		106503	88630	106836	91800	122590	105414	154198	132612	119680	103007
3.1	रिल्वे	1456	1195	1522	1280	1636	1324	1746	1438	2001	1655
3.2	परिवहन, साठवणूक	7264	6439	7791	6911	8423	7466	8934	7858	9285	7910
3.3	दळणवळण	3429	2879	4186	3583	4841	4205	5695	5050	6681	5826
3.4	व्यापार व उपाहारगृहे	49732	48184	53672	51900	61636	59646	66480	64226	75550	72457
3.5	बँका व विमा उद्योग	28409	27854	32976	32396	39305	38698	46254	45602	53102	52422
3.6	व्यवसाय सेवा	37757	34189	39338	35735	40882	37209	42570	38767	44203	40219
3.6	सार्वजनिक प्रशासन	17699	14229	18860	15191	19093	15215	21669	17138	25353	21038
3.7	इतर सेवा	25750	24254	28868	27062	30412	28365	31579	29280	33344	30545
तृतीय क्षेत्र/सेवा क्षेत्र एकूण (3.1 ते 3.7 ची बेरीज)		171496	159223	187213	174058	206228	192128	224927	209359	249519	232072
एकूण जिल्हा उत्पन्न		336354	302170	369477	335953	401920	365776	460292	418152	429236	391613
एकूण राज्य उत्पन्न		41547968	37002280	47092933	42363219	53465394	48198323	59483159	53808097	61019136	54653291
एकूण जिल्हा उत्पन्नाची राज्य उत्पन्नाशी टक्केवारी		0.81	0.82	0.78	0.79	0.75	0.76	0.77	0.78	0.70	0.72
मागील वर्षीच्या तुलनेत जिल्हा उत्पन्नात झालेली वाढ/घट (टक्केवारी)		-	-	-	-	8.78	8.88	14.52	14.32	-6.75	-6.35
आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई											

तक्ता क्र.2.2 (पुढे चालू)
क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई जिल्हा उत्पन्न - स्थिर (2004-2005) किंमतीनुसार

जिल्हा - भंडारा		(₹ लाखात)									
अ.क्र.	क्षेत्र	2009-10		2010-11		2011-12		2012-13**		2013-14*	
		स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न	स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न	स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न	स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न	स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
1.1	कृषी	31640	29133	43036	40013	48630	45042	53105	48817	46024	42308
1.2	वन संवर्धन	21809	21448	21062	20771	21544	21230	21901	21592	23121	22795
1.3	मासेमारी	5098	4283	6035	4959	5618	4459	6036	4737	5665	4446
कृषि व संलग्न सेवा (1.1+1.2+1.3)		58547	54864	70133	65743	75791	70730	81042	75146	74810	69549
1.4	खाण व दगड खाणकाम	7517	5477	15974	12825	11602	9387	11924	9452	11491	9109
प्राथमिक क्षेत्र एकूण (1.1+1.2+1.3+1.4)		66064	60341	86107	78567	87393	80117	92966	84599	86301	78658
2.1	नोंदणीकृत उद्योग	28538	22224	31326	24721	30460	23691	46807	37302	46150	36778
2.2	अनोंदणीकृत उद्योग	40046	36054	41024	37088	37702	33650	36699	32692	41088	36602
2.3	बांधकाम	43322	40968	49528	46775	54847	51660	57588	53997	63154	59216
2.4	बीज, गॅस व पाणीपुरवठा	4634	2632	5786	3171	6469	3754	8270	4899	9469	5591
द्वितीय क्षेत्र एकूण (2.1+2.2+2.3+2.4)		116540	101878	127665	111755	129477	112755	149363	128890	159862	138188
उद्योग (1.4+2.1+2.2+2.3+2.4)		124057	107355	143639	124580	141079	122142	161287	138342	171352	147297
3.1	रेल्वे	2386	2038	2330	1947	2533	2179	2750	2373	3009	2596
3.2	परिवहन, साठवणूक	10509	9030	11110	9347	11994	9888	12851	10424	13572	11009
3.3	दळणवळण	10149	9169	14169	13231	16157	14866	18026	16581	21420	19703
3.4	व्यापार व उपाहारगृहे	76401	73488	79947	76471	82712	78498	89388	84469	92521	87430
3.5	बँका व विमा उद्योग	57080	56384	64931	64179	72196	71410	75224	74363	82948	81998
3.6	व्यवसाय सेवा	46193	41727	47998	43153	50183	45282	52753	47681	55284	50208
3.6	सार्वजनिक प्रशासन	26158	21709	26141	21460	26160	21466	28234	22949	30030	24409
3.7	इतर सेवा	35702	32491	39246	35682	42409	38301	46669	42026	50501	45476
तृतीय क्षेत्र/सेवा क्षेत्र एकूण (3.1 ते 3.7 ची बेरीज)		264578	246036	285872	265470	304344	281890	325896	300865	349286	322829
एकूण जिल्हा उत्पन्न		447182	408255	499644	455792	521214	474762	568225	514353	595448	539675
एकूण राज्य उत्पन्न		66694446	59933837	74204180	66762536	77560965	69590440	83592859	74913695	89676749	80559286
एकूण जिल्हा उत्पन्नाची राज्य उत्पन्नाशी टक्केवारी		0.67	0.68	0.67	0.68	0.67	0.68	0.68	0.69	0.66	0.67
मागील वर्षीच्या तुलनेत जिल्हा उत्पन्नात झालेली वाढ/घट (टक्केवारी)		4.18	4.25	11.73	11.64	4.32	4.16	9.02	8.34	4.79	4.92

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

टिप :- आकडे पूर्णांकात असल्यामुळे प्राथमिक क्षेत्र, द्वितीय क्षेत्र व तृतीय क्षेत्राची एकूण बेरीज जुळणार नाही.

3. किंमती व सार्वजनिक वितरण व्यवस्था

किंमती विषयक आकडेवारी

तक्ता क्र 3.1
जिल्ह्यातील महत्वाच्या वस्तूंच्या त्रैमासिक सरासरी किरकोळ किंमती

जिल्हा :- भंडारा												संदर्भ वर्ष :-2017-18			
अ.क्र.	वस्तूचे नाव व प्रत	परिमाण	एप्रिल-जून		जुलै-सप्टेंबर		ऑक्टोबर-डिसेंबर		जानेवारी-मार्च		वर्षाची सरासरी		मागील वर्षाच्या तुलनेत शेकडा वाढ/घट (टक्केवारी)		
			नागरी	ग्रामीण	नागरी	ग्रामीण	नागरी	ग्रामीण	नागरी	ग्रामीण	नागरी	ग्रामीण	नागरी	ग्रामीण	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	
1	तांदूळ उतम खु.बा.	किलो	38	38	40	38	45	41	44	42	41.8	39.54	-5.97	3.72	
2	तांदूळ मध्यम खु.बा.	किलो	34	31	32	31	37	31	38	33	35.05	31.45	-12.18	0.81	
3	गहू मध्यम खु.बा.	किलो	21	23	26	23	24	23	25	24	23.99	23.02	0.03	-4.54	
4	गहू (रास्त भाव)	किलो	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	0	0	
5	ज्वारी (संकरित)	किलो	25	30	31	30	28	30	28	30	27.95	30	-0.33	0	
6	ज्वारी (देशी)	किलो	29	27	35	26	30	26	31	27	31.35	26.62	8.87	1.12	
7	बाजरी मध्यम	किलो	26	27	27	27	25	25	25	25	25.77	26	-1.2	5.05	
8	काबुली चणा (अख्खा)	किलो	105	ला.ना.	110	ला.ना.	134	ला.ना.	135	ला.ना.	121.1	ला.ना.	20.84	ला.ना.	
9	हरभरा डाळ	किलो	75	76	75	73	80	76	76	74	76.44	74.76	-19	-15.53	
10	तूरडाळ	किलो	70	69	68	71	73	74	70	70	70.09	71.04	-44.21	-42.52	
11	मूगडाळ	किलो	80	76	76	74	80	74	77	71	78.26	73.79	-33.91	-33.76	
12	उडीदडाळ	किलो	90	85	85	83	85	80	81	78	85.29	81.37	-33.93	-38.37	
13	मसूरडाळ	किलो	81	72	78	76	70	71	67	68	74.04	71.75	-21.72	-17.18	
14	पांढरा वाटाणा	किलो	50	ला.ना.	44	ला.ना.	45	ला.ना.	45	ला.ना.	46.09	ला.ना.	-12.2	ला.ना.	
15	साबुदाणा	किलो	78	ला.ना.	83	ला.ना.	83	ला.ना.	83	ला.ना.	81.25	ला.ना.	23.42	ला.ना.	
16	शेंगदाणे	किलो	100	102	103	106	105	107	105	105	103.2	104.9	-6.16	-2.62	
17	रवा	किलो	32	32	34	32	33	30	33	30	32.54	31.18	13.63	5.09	
18	साखर	किलो	44	43	45	42	45	44	44	43	44.37	43.06	12.32	9.63	
19	गूळ पिवळा	किलो	40	41	43	42	44	45	44	43	42.69	42.57	11.95	1.56	
20	गोडतेल भुईमुगाचे(सुटे)	किलो	127	135	133	139	131	136	133	138	130.8	136.8	4.63	6.57	
21	वनस्पती तूप (सुटे)	किलो	90	85	95	90	95	90	95	93	93.75	89.39	-7.79	2	
22	खोबरेल तेल (सुटे)	किलो	250	222	230	203	210	203	210	203	225	207.9	-4.93	-0.37	
23	म्हशीचे दूध (सुटे)	लीटर	40	37	40	38	40	38	40	38	40	37.86	0	18.37	
24	म्हशीचे शुध्द तूप	किलो	500	500	500	500	522	500	525	500	511.7	500	0.83	1.69	

तक्ता क्र 3.1 (पुढे चालू)
जिल्ह्यातील महत्वाच्या वस्तूंच्या त्रैमासिक सरासरी किरकोळ किंमती

अ. क्र.	वस्तूचे नाव व प्रत	परिमाण	एप्रिल-जून		जुलै-सप्टेंबर		ऑक्टोबर-डिसेंबर		जानेवारी-मार्च		वर्षाची सरासरी		मागील वर्षाच्या तुलनेत शेकडा वाढ/घट (टक्केवारी)	
			नागरी	ग्रामीण	नागरी	ग्रामीण	नागरी	ग्रामीण	नागरी	ग्रामीण	नागरी	ग्रामीण	नागरी	ग्रामीण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)
25	बोकडाचे मांस	किलो	400	394	400	383	400	383	400	383	400	386.1	0.84	1.48
26	कॉबडी (ब्रॉयलर) न सोललेली	किलो	174	179	177	172	160	173	160	164	167.7	172.2	25.13	-1.04
27	ताजे मासे (स्थानिक)	किलो	290	234	220	209	234	207	225	207	242.2	214.3	-8.32	-3.1
28	अंडी कॉबडीची (सुधारित)	डझन	60	62	65	63	60	63	60	63	61.15	62.67	0.79	2.17
29	आयोडीनयुक्त मीठ	किलो	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	0	63.64
30	हळद पावडर (सुटी)	100 ग्रॅम	40	19	35	20	30	20	27	20	32.92	19.79	-13	6.18
31	गरम मसाला पावडर (स्थानिक)	100 ग्रॅम	39	47	45	47	40	47	40	47	41.04	46.67	0.92	-4.65
32	बटाटे	किलो	13	14	14	14	13	12	10	10	12.58	12.51	-35.02	-34.52
33	कांदे	किलो	13	11	20	18	39	36	28	24	24.92	22.47	48.94	62.9
34	लसूण	100 ग्रॅम	20	14	10	10	8	7	7	7	11.22	9.53	-43.9	-44.79
35	केळी (जळगाव)	डझन	45	41	38	38	39	35	40	35	40.67	37.24	1.67	-2.51
36	सफरचंद	किलो	170	177	156	151	100	113	113	126	134.7	141.7	-4.08	-6.89
37	चहापत्ती	किलो	288	269	280	292	290	296	290	293	287.1	287.5	14.83	9.32
38	रॉकेल (खु.बा.)	लीटर	ला.ना.	ला.ना.	35	ला.ना.	40	ला.ना.	40	ला.ना.	38.22	ला.ना.	ला.ना.	ला.ना.
39	पेट्रोल	लीटर	75	ला.ना.	75	ला.ना.	77	ला.ना.	79	ला.ना.	76.68	ला.ना.	11.36	ला.ना.
40	डिझेल	लीटर	ला.ना.	59	ला.ना.	60	ला.ना.	61	ला.ना.	66	ला.ना.	61.48	ला.ना.	6.2
41	गॅस सिलिंडर (स्वयंपाकाचा)	प्रत्येकी	470	ला.ना.	483	ला.ना.	508	ला.ना.	669	ला.ना.	532.7	ला.ना.	14.76	ला.ना.
42	काडेपेटी	1 नग	2	1	1	1	1	1	1	1	1.36	1	-25.8	0
43	धुण्याचा साबण	250ग्रॅम	ला.ना.	12	ला.ना.	17	ला.ना.	17	ला.ना.	15	ला.ना.	15.14	ला.ना.	-3.88
44	प्रसाधन साबण	100ग्रॅम	25	26	28	26	29	27	29	27	27.38	26.65	10.61	6.35
45	ब्रेड (स्थानिक)	400 ग्रॅम	40	31	36	30	32	27	28	28	34.08	29.21	-5.98	-5.1
46	टाल्कम पावडर (पॉन्डस/तत्सम)	100 ग्रॅम	60	ला.ना.	68	ला.ना.	70	ला.ना.	71	ला.ना.	67.06	ला.ना.	11.62	ला.ना.
47	टूथ पेस्ट (कोलगेट साधी/ तत्सम)	100 ग्रॅम	49	48	53	51	53	51	52	51	51.56	49.87	7.24	11.5

आधार : अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय (मुंबई)

सर्वजनिक वितरण व्यवस्था

तक्ता क्र. 3.2
रास्तभाव धान्य दुकाने आणि रेशनकार्ड धारकांची संख्या

जिल्हा :- भंडारा										संदर्भ वर्ष: 2017-18		
अ. क्र.	तालुका	रास्त धान्य दुकानांची संख्या		रेशनकार्ड धारकांची संख्या			गोदामांची संख्या			गोदामांची क्षमता (मे.टन)		
		चालू असलेली	निलंबित	अं.अ.यो.	दा.रे.खा	दा.रे.व.	शासकीय	भाड्याने घेतलेली	भाड्याने दिलेली	शासकीय	भाड्याने घेतलेली	भाड्याने दिलेली
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1	तुमसर	163	11	13965	28105	6763	1	0	0	2330	0	0
2	मोहाडी	111	5	7646	21218	8829	2	0	0	1250	0	0
3	भंडारा	177	14	11360	30164	8173	1	0	0	1500	0	0
4	साकोली	104	5	8227	13539	4829	1	0	0	700	0	0
5	लाखनी	108	0	7677	15341	4008	1	0	0	500	0	0
6	पवनी	133	16	8390	17053	6669	2	0	0	1300	0	0
7	लाखांदुर	96	1	6838	15382	4624	1	0	0	1500	0	0
एकूण		892	52	64103	140802	43895	9	0	0	9080	0	0
आधार :- जिल्हा पुरवठा अधिकारी, भंडारा												

तक्ता क्र. 3.3
अंत्योदय अन्न योजना, दारिद्र्य रेषेखालील (अं.अ.यो. वगळून) व दारिद्र्य रेषेवरील कुटुंबांसाठी
अन्नधान्याचे नियतन व उचल

(लाख मे. टन)						
जिल्हा :- भंडारा					संदर्भ वर्ष : 2017-18	
वर्ष	नियतन		उचल		उचलीची नियतनाशी टक्केवारी	
	तांदूळ	गहू	तांदूळ	गहू	तांदूळ	गहू
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
अंत्योदय अन्न योजना						
2010-11	0.14	0.08	0.14	0.08	100.0	100.0
2011-12	0.16	0.06	0.16	0.06	100.0	100.0
2012-13	0.16	0.07	0.16	0.07	100.0	100.0
2013-14	0.18	0.04	0.18	0.04	100.0	100.0
2014-15	0.12	0.15	0.12	0.15	100.0	100.0
2015-16	0.19	0.08	0.19	0.08	100.0	100.0
2016-17	0.19	0.13	0.19	0.13	100.0	100.0
2017-18	0.07	0.2	0.07	0.2	100.0	100.0
दारिद्र्य रेषेखालील (अंत्योदय अन्न योजना वगळून)						
2010-11	0.21	0.08	0.21	0.08	100.0	100.0
2011-12	0.21	0.09	0.21	0.09	100.0	100.0
2012-13	0.22	0.09	0.22	0.09	100.0	100.0
2013-14	0.13	0.07	0.13	0.07	100.0	100.0
2014-15	0.14	0.19	0.14	0.19	100.0	100.0
2015-16	0.18	0.13	0.18	0.13	100.0	100.0
2016-17	0.19	0.07	0.19	0.07	100.0	100.0
2017-18	0.17	0.25	0.17	0.25	100.0	100.0
दारिद्र्य रेषेवरील						
2010-11	0.03	0.04	0.03	0.04	100.0	100.0
2011-12	0.04	0.03	0.04	0.03	100.0	100.0
2012-13	0.04	0.06	0.04	0.06	100.0	100.0
2013-14	0.11	0.02	0.11	0.02	100.0	100.0
2014-15	0.02	0.02	0.02	0.02	100.0	100.0
2015-16	0	0	0	0	-	-
2016-17	0	0	0	0	-	-
2017-18	0	0	0	0	-	-
आधार : जिल्हा पुरवठा अधिकारी भंडारा						

टिप :- संदर्भ वर्षात दा.रे.व. करिता तांदूळ व गहू यांचे नियतन व उचल करण्यात आली नाही.

4.जमीन व इतर महसूल, स्थानिक स्वराज्य
संस्थांचे उत्पन्न/खर्च, बँकींग, विमा, बचत
गट

जमीन व इतर महसूल

तक्ता क्र.4.1(अ)
गोळा केलेला महसूल
(जमिन महसूल, वाढीव, संकिर्ण, जि.प., ग्रा.प., पं.स., सेस, इ.जी.एस., शिक्षण, अकृषीक, सिटी सर्वे, वस्तीवाढ व नझूल)

जिल्हा : भंडारा							संदर्भ वर्ष :- 2017-18		
(₹ हजार)									
अ. क्र.	तालुका	जमीन महसुलाची एकूण चालू मागणी	जमीन महसुलाची थकबाकी	एकूण मागणी	सूट	निलंबित वसुलीची रक्कम	वसुली पात्र रक्कम {5-(6+7)}	प्रत्यक्ष वसुली	खातेदारांची संख्या (शेतकरी)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	तुमसर	6650	5636	12286	0	0	12286	12332	20434
2	मोहाडी	3464	400	3864	0	0	3864	14316	29181
3	भंडारा	8920	4126	13046	0	0	13046	27649	46543
4	साकोली	1482	78	1560	0	0	1560	3662	35871
5	लाखनी	2060	518	2578	0	0	2578	4688	11943
6	पवनी	1842	34	1876	0	0	1876	3195	16372
7	लाखांदुर	4263	0	4263	0	0	4263	5321	4945
एकूण		28681	10792	39473	0	0	39473	71163	165289
आधार - जिल्हाधिकारी कार्यालय भंडारा									

तक्ता क्र. 4.1(ब)
(खाणी, गौणखनिज, मत्स्य, कोर्ट फी व मुद्रांक, बी.बी.डी.आर., नोंदणीपत्र, महसूली, करमणूक, जाहिरात इत्यादी)

जिल्हा : भंडारा							संदर्भ वर्ष:- 2017-18	
(₹ हजार)								
अ. क्र.	तालुका	जमीन महसुलाची एकूण चालू मागणी	जमीन महसुलाची थकबाकी	एकूण मागणी	सूट	निलंबित वसुलीची रक्कम	वसुली पात्र रक्कम {5-(6+7)}	प्रत्यक्ष वसुली
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	तुमसर	70400	0	70400	0	0	70400	45163
2	मोहाडी	43440	7621	51061	0	0	51061	27010
3	भंडारा	187000	13491	200491	0	0	200491	138745
4	साकोली	27400	11	27411	0	0	27411	14128
5	लाखनी	29300	0	29300	0	0	29300	30489
6	पवनी	32960	0	32960	0	0	32960	29461
7	लाखांदुर	16900	112	17012	0	0	17012	27952
एकूण		407400	21235	428635	0	0	428635	312948
आधार - 1) जिल्हाधिकारी कार्यालय भंडारा, 2) जिल्हा खनिकर्म अधिकारी भंडारा, 3) सहाय्यक आयुक्त (मत्स्यव्यवसाय) भंडारा, 4) सहजिल्हा निबंधक व मुद्रांक जिल्हाधिकारी भंडारा								

तक्ता क्र.4.1(क)

(तगाई, अधिक धान्य, मुद्र संधारण, वनजमिन कर्ज, अकृषीक कर्ज, आदर्श गृहनिर्माण, पश्चिम पाकिस्तानातून आलेले निर्वासित त्यांची मोडतोड, प्रकल्पग्रस्तांना, कुळांना दिलेले कर्ज, पूरग्रस्त, जमीन सुधारणा इत्यादी)

जिल्हा : भंडारा							संदर्भ वर्ष:- 2017-18	
(₹ हजार)								
अ. क्र.	तालुका	जमीन महसुलाची एकूण चालू मागणी	जमीन महसुलाची थकबाकी	एकूण मागणी	सूट	निलंबित वसुलीची रक्कम	वसुली पात्र रक्कम {5- (6+7)}	प्रत्यक्ष वसुली
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	तुमसर	87	1228	1315	0	0	1315	0
2	मोहाडी	6	1010	1016	0	0	1016	0
3	भंडारा	25	297	322	0	0	322	0
4	साकोली	0	165	165	0	0	165	0
5	लाखनी	0	325	325	0	0	325	0
6	पवनी	112	1426	1538	0	0	1538	0
7	लाखांदुर	315	3184	3499	0	0	3499	0
एकूण		545	7635	8180	0	0	8180	0
आधार - जिल्हाधिकारी कार्यालय भंडारा								

टिप :- संदर्भ वर्षात प्रत्यक्ष वसुलीची आकडेवारी उपलब्ध नाही.

स्थानिक स्वराज्य संस्थांचे उत्पन्न व खर्च

तक्ता क्र. 4.2
नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांचे 2017-2018 मधील उत्पन्न व खर्च

जिल्हा :- भंडारा							संदर्भ वर्ष:- 2017-18		
(₹ लाखात)									
बाब	महानगर पालिका	नगरपरिषदा				नगर पंचायती	कटक मंडळे	सर्व नागरी संस्था	
		वर्ग अ	वर्ग ब	वर्ग क	सर्व				
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	
उत्पन्न									
1.	आरंभीची शिल्लक	-	-	5453.40	143.26	5596.66	1309.20	0.00	6905.86
2.	जमा								
	2.1. पट्टी, कर इत्यादी	-	-	686.79	309.48	996.27	126.34	0.00	1122.61
	2.2. शासकीय अनुदाने	-	-	6434.82	1607.07	8041.89	2224.51	0.00	10266.40
	2.3. वाणिज्यिक उपक्रमांपासून	-	-	123.89	10.09	133.98	14.02	0.00	148.00
	2.4. ठेवी आणि कर्जे इ.	-	-	621.42	27.85	649.27	44.61	0.00	693.88
	2.5. इतर उत्पन्न	-	-	398.19	41.47	439.66	90.61	0.00	530.27
	एकूण जमा (2)	-	-	8265.11	1995.96	10261.07	2500.09	0.00	12761.16
	एकूण उत्पन्न (1 + 2)	-	-	13718.51	1941.58	15857.73	3809.29	0.00	19667.02
खर्च									
1.	प्रशासन								
	(अ) आस्थापना	-	-	742.49	224.84	967.33	40.07	0.00	1007.40
	(ब) इतर	-	-	36.48	12.24	48.72	49.86	0.00	98.58
2.	कर वसुली	-	-	91.30	0.00	91.30	0.41	0.00	91.71
3.	सार्वजनिक दिवाबत्ती	-	-	7.88	47.92	55.80	12.25	0.00	68.05
4.	पाणीपुरवठा	-	-	252.86	255.88	508.74	76.58	0.00	585.32
5.	सार्वजनिक सुरक्षा	-	-	63.25	0.00	63.25	0.00	0.00	63.25
6.	सार्वजनिक आरोग्य	-	-	795.27	106.21	901.48	111.21	0.00	1012.69
7.	जलनिःसारण व मलनिःसारण	-	-	80.65	34.67	115.32	17.57	0.00	132.89
8.	बांधकामे	-	-	430.32	536.12	966.44	503.93	0.00	1470.37
9.	परिवहन	-	-	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
10.	शिक्षण	-	-	252.90	281.70	534.60	374.58	0.00	909.18
11.	दुर्बल घटकांवरील खर्च	-	-	653.69	0.00	653.69	2.43	0.00	656.12
12.	विशेष खर्च व दिलेली कर्जे	-	-	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
13.	इतर खर्च	-	-	2666.14	114.46	2780.60	252.21	0.00	3032.81
	एकूण खर्च (1 ते 13)	-	-	6073.23	1587.01	7687.27	1441.10	0.00	9128.37
14.	अखेरची शिल्लक	-	-	7645.28	354.57	8170.46	2368.19	0.00	10538.65
आधार - स्थानिक स्वराज्य संस्थांचे अंदाजपत्रके									

तक्ता क्र. 4.3
ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च

जिल्हा :- भंडारा		संदर्भ वर्ष - 2016-17/2017-18 (अस्थायी)		
(₹ लाखात)				
बाब	2016-17		2017-18	
	प्रत्यक्ष	टक्केवारी	प्रत्यक्ष	टक्केवारी
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
उत्पन्न				
(अ) आरंभीची शिल्लक	5102.96	20.7	7941.30	28.7
(ब) जमा				
1. कर				
i) जमीन व इतर मालमत्ता कर	1899.45	7.7	1880.98	6.8
ii) इतर कर व शुल्क	1365.53	5.5	1398.08	5.1
2. शासकीय अनुदाने	10956.92	44.3	14640.49	53.0
3. अंशदान, देणग्या व इतर अनुदाने	901.06	3.6	1624.07	5.9
4. इतर जमा	4482.89	18.1	156.93	0.6
एकूण जमा (ब)	19605.85	79.3	19700.55	71.3
एकूण उत्पन्न (अ+ब)	24708.81	100.0	27641.85	100.0
खर्च				
1. प्रशासन	3257.89	19.4	3436.71	15.7
2. आरोग्य व स्वच्छता	303.45	1.8	1319.55	6.0
3. सावर्जनिक बांधकामे	2957.88	17.6	2299.68	10.5
4. सावर्जनिक दिवाबत्ती	110.16	0.7	295.47	1.3
5. शिक्षण	118.44	0.7	117.47	0.5
6. लोककल्याण	1065.82	6.4	3996.48	18.2
7. इतर खर्च	8953.87	53.4	10448.38	47.7
एकूण खर्च (1 ते 7)	16767.51	100.0	21913.74	100.0
अखेरची शिल्लक	7941.30	-	5728.11	-
<i>आधार : उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी(ग्रा.पं.),जिल्हापरिषद भंडारा</i>				

तक्ता क्र. 4.4
जिल्हा परिषदचे उत्पन्न व खर्च

जिल्हा :- भंडारा		संदर्भ वर्ष : 2016-17/2017-18 (अस्थायी)	
(₹ लाखात)			
बाब	2016-17	2017-18	
	(प्रत्यक्ष)	(अस्थायी)	
(1)	(2)	(3)	
अ) आरंभीची शिल्लक	13599	17292	
ब) महसुली जमा			
1. स्वनिर्मित साधनांपासून	751	697	
2. शासकीय अनुदाने	-	-	
2.1.सांविधिक अनुदाने			
i) सहेतुक	-	-	
ii) आस्थापना	37301	38420	
iii) योजनांतर्गत	17942	15789	
iv) इतर	4504	973	
2.2 अभिकरण योजनांसाठी	2464	2683	
3. इतर साधनांपासून उत्पन्न	46	44	
क) भांडवली जमा	3933	3984	
ड) एकूण जमा (ब+क)	66941	62590	
एकूण उत्पन्न (अ+ड)	80540	79882	
अ) महसुली खर्च			
1. सामान्य प्रशासन	6127	6607	
2. शिक्षण	28182	29249	
3. सार्वजनिक बांधकामे	635	601	
4. पाटबंधारे	422	725	
5. कृषि	545	554	
6. पशुसंवर्धन	662	606	
7. वने	6	30	
8. सावर्जनिक आरोग्य	3751	4223	
9. समाजकल्याण	3975	2718	
10. इतर खर्च	15822	16974	
एकूण (अ)	60127	62287	
ब) भांडवली खर्च	3121	4470	
एकूण खर्च (अ+ ब)	63248	66757	
अखेरची शिल्लक	17292	13125	
आधार : जिल्हा परिषद भंडारा			

बँक व विमा

तक्ता क्र. 4.5
तालुकानिहाय बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँकांची संख्या, ठेवी व कर्जे

जिल्हा: -भंडारा						संदर्भ वर्ष- 2017-18	
अ. क्र.	तालुका	बँकांची कार्यालये असलेली गावे व शहरे	वर्गीकृत बँका (संख्या)	वर्गीकृत बँकांची शाखा कार्यालये	वर्गीकृत बँकांच्या ठेवी (₹ लाख)	वर्गीकृत बँकांनी दिलेली कर्जे (₹ लाख)	
						कृषक	अकृषक
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	तुमसर	9	12	20	71489	4753	7968
2	मोहाडी	9	7	12	33966	2641	5126
3	भंडारा	14	21	40	123490	8670	17150
4	साकोली	6	8	13	35851	1946	3822
5	लाखनी	6	4	10	35318	1480	2472
6	पवनी	6	6	11	39570	1868	3229
7	लाखांदुर	5	3	7	16221	895	1218
एकूण		55	61	113	355905	22253	40985

आधार :- जिल्हा अग्रणी बँक भंडारा

टिप:- बँकांची कार्यालये असलेली गावे व शहरे या मध्ये वर्गीकृत बँकांची कार्यालये असलेली गावे व शहरे यांचाच समावेश आहे.

बचत गट

तक्ता क्र 4.6
जिल्हयातील बचत गटांबाबतची माहिती

जिल्हा- भंडारा											संदर्भ वर्ष- 2017-18	
अ. क्र.	तालुका	स्थापन झालेले बचत गट			मुख्य व्यवसायासाठी बँक जोडणी झालेले बचत गट			खेळते भांडवलासाठी बँक जोडणी झालेले बचत गट			व्यवसाय सुरू केलेल्या बचत गट	
		दा.रे. खालील	दा.रे. वरील	एकूण	दा.रे. खालील	दा.रे. वरील	एकूण	दा.रे. खालील	दा.रे. वरील	एकूण	संख्या	आर्थिक वर्षात केलेली उलाढाल (₹ लाख)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1	तुमसर	99	11	110	99	11	110	85	11	96	11	12.65
2	मोहाडी	83	22	105	83	22	105	69	22	91	22	25.30
3	भंडारा	167	3	170	158	3	161	121	3	124	3	3.45
4	साकोली	68	26	94	68	26	94	78	26	104	26	29.90
5	लाखनी	91	15	106	91	15	106	90	15	105	15	17.25
6	पवनी	78	21	99	78	21	99	67	21	88	21	24.15
7	लाखांदुर	104	22	126	104	22	126	77	22	99	22	25.30
एकूण		690	120	810	681	120	801	587	120	707	120	138.00
आधार :- (1) प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, भंडारा (2) महिला आर्थिक विकास महामंडळ, भंडारा												

5.कृषि व संलग्न सेवा

कृषि

तक्ता क्र. 5.1
जमिनीच्या वापराविषयी माहिती

जिल्हा :- भंडारा				(क्षेत्र - हेक्टर)			संदर्भ वर्ष :-2013-14
अ. क्र.	तालुका	एकूण भौगोलिक क्षेत्र	जंगल व्याप्त क्षेत्र	शेतीला उपलब्ध नसलेले क्षेत्र			पडीत जमिनीव्यतिरिक्त लागवड न झालेली एकूण जमीन
				बिगर शेती वापराखालील जमीन	पडीत/लागवडी लायक नसलेली जमीन	एकूण (5+6)	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	तुमसर	40052.28	8474.38	6020.23	2599.04	8619.27	4026.30
2	मोहाडी	36699.43	1842.53	2529.73	74.54	2604.27	1722.54
3	भंडारा	58431.00	5988.00	1617.00	14034.00	15651.00	3561.00
4	साकोली	44426.45	13723.01	4546.25	1268.70	5814.95	3598.30
5	लाखनी	36680.27	5546.48	1356.26	2047.57	3403.83	1330.50
6	पवनी	53085.58	7062.15	569.91	8319.97	8889.88	1759.79
7	लाखांदूर	39309.00	3077.00	4996.00	116.00	5112.00	2025.00
एकूण -		308684.01	45713.55	21635.38	28459.82	50095.20	18023.43

तक्ता क्र. 5.1 (पुढे चालू)
जमिनीच्या वापराविषयी माहिती

अ. क्र.	तालुका	पडीत जमीन			निव्वळ क्षेत्र	एकापेक्षा अधिक (दुसोटा क्षेत्र)	लागवडी खालील एकूण क्षेत्र (12+13)	लागवडी लायक क्षेत्र
		चालू पड	इतर पड	एकूण पड (9+10)				
(1)	(2)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)
1	तुमसर	1143.58	1450.87	2594.45	32725.49	8998.85	41724.34	48345.09
2	मोहाडी	711.22	998.94	1710.16	38751.57	5767.64	44519.21	47951.91
3	भंडारा	1092.00	1481.35	2573.35	31896.00	7807.00	39703.00	45837.35
4	साकोली	339.53	1131.60	1471.13	19819.06	5202.25	25021.31	30090.74
5	लाखनी	424.64	1041.83	1466.47	23961.99	3608.25	27570.24	30367.21
6	पवनी	752.08	3171.36	3923.44	32583.34	13277.14	45860.48	51543.71
7	लाखांदूर	0.00	453.00	453.00	28343.00	18465.00	46808.00	49286.00
एकूण -		4463.05	9728.95	14192.00	208080.45	63126.13	271206.58	303422.01
आधार - ऋतू व पिक अहवाल 2013-14								

तक्ता क्र. 5.2
निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा :- भंडारा		(क्षेत्र - हेक्टर)						संदर्भ वर्ष :-2013-14	
अ.क्र.	तालुका	तांदूळ		गहू		खरीप ज्वारी		रब्बी ज्वारी	
		पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	तुमसर	33686.95	15041.60	1840.25	983.55	0.00	0.00	0.00	0.00
2	मोहाडी	31088.00	24418.00	2527.00	2305.00	0.00	0.00	0.00	0.00
3	भंडारा	25570.00	19312.00	3737.00	3483.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4	साकोली	19094.81	13609.81	422.25	422.25	0.00	0.00	0.00	0.00
5	लाखनी	19069.50	11913.15	645.82	539.47	0.00	0.00	0.00	0.00
6	पवनी	28010.13	12425.57	2684.96	1243.84	0.00	0.00	20.00	0.00
7	लाखांदुर	32252.00	19968.00	897.00	703.00	0.00	0.00	0.00	0.00
एकूण -		188771.39	116688.13	12754.28	9680.11	0.00	0.00	20.00	0.00

तक्ता क्र. 5.2 (पुढे चालू)
निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा :- भंडारा		(क्षेत्र - हेक्टर)						संदर्भ वर्ष :-2013-14	
अ.क्र.	तालुका	एकूण ज्वारी		बाजरी		मका		वरी	
		पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र
(1)	(2)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)
1	तुमसर	0.00	0.00	0.00	0.00	51.00	0.00	0.00	0.00
2	मोहाडी	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
3	भंडारा	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4	साकोली	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
5	लाखनी	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
6	पवनी	20.00	0.00	0.00	0.00	394.83	0.00	0.00	0.00
7	लाखांदुर	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
एकूण -		20.00	0.00	0.00	0.00	445.83	0.00	0.00	0.00

तक्ता क्र. 5.2 (पुढे चालू)
निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा :- भंडारा		(क्षेत्र - हेक्टर)						संदर्भ वर्ष :- 2013-14	
अ. क्र.	तालुका	नाचणी		राळा		सावा		भादली	
		पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र
(1)	(2)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)
1	तुमसर	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2	मोहाडी	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
3	भंडारा	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4	साकोली	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
5	लाखनी	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
6	पवनी	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
7	लाखांदुर	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
एकूण -		0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

तक्ता क्र. 5.2 (पुढे चालू)
निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा :- भंडारा		(क्षेत्र - हेक्टर)						संदर्भ वर्ष :- 2013-14	
अ. क्र.	तालुका	इतर तृणधान्ये		एकूण तृणधान्ये		हरभरा		तूर	
		पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र
(1)	(2)	(27)	(28)	(29)	(30)	(31)	(32)	(33)	(34)
1	तुमसर	0.00	0.00	35578.20	16025.15	991.10	8.00	926.15	0.00
2	मोहाडी	3566.69	0.00	37181.69	26723.00	1048.30	0.00	753.00	0.00
3	भंडारा	2844.50	0.00	32151.50	22795.00	1529.00	16.00	888.00	3.00
4	साकोली	1000.71	1000.71	20517.77	15032.77	554.22	0.00	0.00	0.00
5	लाखनी	3865.68	0.00	23581.00	12452.62	574.91	0.00	700.50	0.00
6	पवनी	1392.42	1534.83	32522.34	15204.24	1590.54	1136.00	1000.69	0.00
7	लाखांदुर	3160.00	0.00	36309.00	20671.00	829.00	0.00	702.00	0.00
एकूण -		15830.00	2535.54	217841.50	128903.78	7117.07	1160.00	4970.34	3.00

तक्ता क्र. 5.2 (पुढे चालू)
निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा :- भंडारा		(क्षेत्र - हेक्टर)						संदर्भ वर्ष :- 2013-14	
अ.क्र.	तालुका	मुग		उडीद		कुळीथ		मठ	
		पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र
(1)	(2)	(35)	(36)	(37)	(38)	(39)	(40)	(41)	(42)
1	तुमसर	101.65	10.00	16.50	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2	मोहाडी	180.90	98.00	184.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
3	भंडारा	109.00	72.00	164.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4	साकोली	557.24	0.00	199.05	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
5	लाखनी	110.49	0.00	164.90	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
6	पवनी	1896.18	58.00	748.23	0.00	0.00	0.00	150.00	0.00
7	लाखांदुर	0.00	0.00	2826.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
एकूण -		2955.46	238.00	4302.68	0.00	0.00	0.00	150.00	0.00

तक्ता क्र. 5.2 (पुढे चालू)
निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा :- भंडारा		(क्षेत्र - हेक्टर)						संदर्भ वर्ष :- 2013-14	
अ.क्र.	तालुका	वाल		वाटाणा		इतर कडधान्ये		एकूण कडधान्ये	
		पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र
(1)	(2)	(43)	(44)	(45)	(46)	(47)	(48)	(49)	(50)
1	तुमसर	22.60	0.00	16.00	1.00	444.73	0.00	2518.73	19.00
2	मोहाडी	37.00	0.00	112.00	0.00	1774.00	118.00	4089.20	216.00
3	भंडारा	0.00	0.00	113.00	2.00	209.00	30.00	3012.00	123.00
4	साकोली	31.09	0.00	31.01	0.00	128.02	0.00	1500.63	0.00
5	लाखनी	18.95	0.00	6.30	0.00	14.45	0.00	1590.50	0.00
6	पवनी	0.00	0.00	1651.70	276.98	985.72	50.00	8023.06	1520.98
7	लाखांदुर	0.00	0.00	2965.00	0.00	418.00	0.00	7740.00	0.00
एकूण -		109.64	0.00	4895.01	279.98	3973.92	198.00	28474.12	1878.98

तक्ता क्र. 5.2 (पुढे चालू)
निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा :- भंडारा		(क्षेत्र - हेक्टर)						संदर्भ वर्ष :- 2013-14	
अ.क्र.	तालुका	एकूण अन्नधान्ये		ऊस		मिरची		लसूण	
		पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र
(1)	(2)	(51)	(52)	(53)	(54)	(55)	(56)	(57)	(58)
1	तुमसर	38096.93	16044.15	833.21	713.74	290.20	116.80	40.00	14.15
2	मोहाडी	41270.89	26939.00	655.00	600.00	499.00	394.00	5.00	5.00
3	भंडारा	35163.50	22918.00	243.00	131.00	609.00	574.00	13.00	10.00
4	साकोली	22018.40	15032.77	1130.49	1130.49	214.93	210.00	18.10	18.10
5	लाखनी	25171.50	12452.62	197.53	206.58	97.32	84.62	6.50	0.00
6	पवनी	40545.40	16725.22	885.53	239.63	230.98	175.50	7.19	7.18
7	लाखांदुर	44049.00	20671.00	839.00	839.00	257.00	227.00	2.00	2.00
एकूण -		246315.62	130782.76	4783.76	3860.44	2198.43	1781.92	91.79	56.43

तक्ता क्र. 5.2 (पुढे चालू)
निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा :- भंडारा		(क्षेत्र - हेक्टर)						संदर्भ वर्ष :- 2013-14	
अ.क्र.	तालुका	इतर मसाल्याचे पदार्थ		एकूण मसाल्याचे पदार्थ		आंबा		द्राक्षे	
		पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र
(1)	(2)	(59)	(60)	(61)	(62)	(63)	(64)	(65)	(66)
1	तुमसर	178.32	69.67	508.52	200.62	24.54	5.60	-	-
2	मोहाडी	151.00	106.00	655.00	505.00	14.00	1.00	-	-
3	भंडारा	115.00	132.00	737.00	716.00	18.00	7.00	-	-
4	साकोली	110.27	79.17	343.30	307.27	14.40	0.82	-	-
5	लाखनी	117.53	117.53	221.35	202.15	16.71	0.00	-	-
6	पवनी	232.28	193.48	470.45	376.16	27.61	12.71	-	-
7	लाखांदुर	237.00	170.00	496.00	399.00	33.00	0.00	-	-
एकूण -		1141.40	867.85	3431.62	2706.20	148.26	27.13	0.00	0.00

तक्ता क्र. 5.2 (पुढे चालू)
निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा :- भंडारा (क्षेत्र - हेक्टर)								संदर्भ वर्ष :- 2013-14	
अ.क्र.	तालुका	लिंबू वर्गीय फळे (संत्रा, मोसंबी इ.)		केळी		इतर फळे		एकूण फळे	
		पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र
(1)	(2)	(67)	(68)	(69)	(70)	(71)	(72)	(73)	(74)
1	तुमसर	25.60	25.60	5.50	2.45	13.80	3.10	69.44	36.75
2	मोहाडी	0.00	2.00	24.00	24.00	52.00	0.00	90.00	27.00
3	भंडारा	8.00	7.00	0.00	0.00	40.00	5.00	66.00	19.00
4	साकोली	0.67	0.00	4.82	4.52	5.19	0.60	25.08	5.94
5	लाखनी	0.03	0.00	6.12	2.92	10.30	0.00	33.16	2.92
6	पवनी	2.10	3.10	0.00	0.00	23.16	12.36	52.87	28.17
7	लाखांदुर	3.00	0.00	4.00	4.00	15.00	0.00	55.00	4.00
एकूण -		39.40	37.70	44.44	37.89	159.45	21.06	391.55	123.78

तक्ता क्र. 5.2 (पुढे चालू)
निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा :- भंडारा (क्षेत्र - हेक्टर)								संदर्भ वर्ष :- 2013-14	
अ.क्र.	तालुका	बटाटे/रताळे		कांदे		वांगी		टोमॅटो	
		पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र
(1)	(2)	(75)	(76)	(77)	(78)	(79)	(80)	(81)	(82)
1	तुमसर	31.50	31.50	104.70	7.00	356.50	0.00	254.30	0.00
2	मोहाडी	22.00	22.00	160.00	146.00	467.00	0.00	202.00	0.00
3	भंडारा	0.00	0.00	41.00	31.00	205.00	0.00	127.00	0.00
4	साकोली	0.30	0.30	34.16	34.16	132.85	0.00	55.13	0.00
5	लाखनी	0.00	0.00	18.45	17.85	264.72	0.00	33.61	0.00
6	पवनी	0.60	0.60	175.33	151.33	222.16	0.00	129.64	0.00
7	लाखांदुर	0.00	0.00	91.00	0.00	176.00	0.00	110.00	0.00
एकूण -		54.40	54.40	624.64	387.34	1824.23	0.00	911.68	0.00

तक्ता क्र. 5.2 (पुढे चालू)
निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा :- भंडारा		(क्षेत्र -						संदर्भ वर्ष :- 2013-14	
अ.क्र.	तालुका	इतर भाजीपाला		एकूण भाजीपाला		एकूण फळे व भाजीपाला		कापूस	
		पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र
(1)	(2)	(83)	(84)	(85)	(86)	(87)	(88)	(89)	(90)
1	तुमसर	631.09	516.55	1378.09	555.05	1447.53	591.80	0.00	-
2	मोहाडी	427.00	408.00	1278.00	576.00	1368.00	603.00	0.00	-
3	भंडारा	660.00	660.00	1033.00	691.00	1099.00	710.00	0.00	-
4	साकोली	299.76	299.76	522.20	334.22	547.28	340.16	0.00	-
5	लाखनी	366.64	163.33	683.42	181.18	716.58	184.10	0.00	-
6	पवनी	402.81	378.49	930.54	530.42	983.41	558.59	0.00	-
7	लाखांदुर	502.00	502.00	879.00	502.00	934.00	506.00	0.00	-
एकूण -		3289.30	2928.13	6704.25	3369.87	7095.80	3493.65	0.00	0.00

तक्ता क्र. 5.2 (पुढे चालू)
निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा :- भंडारा		(क्षेत्र - हेक्टर)						संदर्भ वर्ष :- 2013-14	
अ.क्र.	तालुका	इतर तंतु पिके		एकूण तंतु पिके		भूईमूग		सुर्यफूल	
		पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र
(1)	(2)	(91)	(92)	(93)	(94)	(95)	(96)	(97)	(98)
1	तुमसर	12.40	-	12.40	-	1.00	0.00	0.00	0.00
2	मोहाडी	0.00	-	0.00	-	0.00	0.00	17.00	0.00
3	भंडारा	5.00	-	5.00	-	0.00	0.00	0.00	0.00
4	साकोली	0.40	-	0.40	-	0.80	0.80	0.00	0.00
5	लाखनी	3.00	-	3.00	-	5.00	5.00	0.50	0.00
6	पवनी	0.00	-	0.00	-	13.60	4.00	8.90	0.00
7	लाखांदुर	0.00	-	0.00	-	5.00	0.00	0.00	0.00
एकूण -		20.80	0.00	20.80	0.00	25.40	9.80	26.40	0.00

तक्ता क्र. 5.2 (पुढे चालू)
निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा :- भंडारा		(क्षेत्र - हेक्टर)								संदर्भ वर्ष :- 2013-14	
अ. क्र.	तालुका	करडई		सोयाबीन		इतर गळीत धान्ये		एकूण गळीत धान्ये		इतर औषधी व मादक पदार्थ	
		पिकां खालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र
(1)	(2)	(99)	(100)	(101)	(102)	(103)	(104)	(105)	(106)	(107)	(108)
1	तुमसर	0.00	-	7.10	0.00	765.55	1.00	773.65	1.00	0.00	0.00
2	मोहाडी	0.00	-	67.00	15.00	416.32	5.00	500.32	20.00	0.00	0.00
3	भंडारा	0.00	-	1545.00	5.00	906.50	26.00	2451.50	31.00	0.00	0.00
4	साकोली	0.00	-	0.00	0.00	981.04	0.00	981.84	0.80	0.00	0.00
5	लाखनी	0.00	-	0.00	0.00	1257.78	0.00	1263.28	5.00	0.00	0.00
6	पवनी	0.00	-	2579.10	888.90	252.28	24.00	2853.88	916.90	0.00	0.00
7	लाखांदुर	16.00	-	200.00	0.00	254.00	0.00	475.00	0.00	0.00	0.00
एकूण -		16.00	0.00	4398.20	908.90	4833.47	56.00	9299.47	974.70	0.00	0.00

तक्ता क्र. 5.2 (पुढे चालू)
निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा :- भंडारा		(क्षेत्र - हेक्टर)						संदर्भ वर्ष :- 2013-14	
अ. क्र.	तालुका	एकूण औषधी व मादक पदार्थ		एकूण चारा पिके		संकीर्ण अखाद्य पिके		एकूण अखाद्य पिके	
		पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र
(1)	(2)	(109)	(110)	(111)	(112)	(113)	(114)	(115)	(116)
1	तुमसर	0.00	0.00	64.50	28.30	0.00	0.00	838.15	29.30
2	मोहाडी	0.00	0.00	70.00	49.00	0.00	0.00	570.32	69.00
3	भंडारा	0.00	0.00	9.00	8.00	0.00	0.00	2460.50	39.00
4	साकोली	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	981.84	0.80
5	लाखनी	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1263.28	5.00
6	पवनी	0.00	0.00	98.31	98.31	23.50	23.50	2975.69	1038.71
7	लाखांदुर	0.00	0.00	15.00	15.00	0.00	0.00	490.00	15.00
एकूण -		0.00	0.00	256.81	198.61	23.50	23.50	9579.78	1196.81

तक्ता क्र. 5.2 (पुढे चालू)
निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा :- भंडारा		(क्षेत्र - हेक्टर)						संदर्भ वर्ष :- 2013-14	
अ. क्र.	तालुका	एकूण खाद्य पिके		लागवडीखालील एकूण क्षेत्र		दुसोटा क्षेत्र		लागवडीखालील निव्वळ क्षेत्र	
		पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र	पिकांखालील क्षेत्र	ओलिताचे क्षेत्र
(1)	(2)	(117)	(118)	(119)	(120)	(121)	(122)	(123)	(124)
1	तुमसर	40886.19	17550.31	41724.34	17579.61	8998.85	2953.50	32725.49	14626.11
2	मोहाडी	43948.89	28647.00	44519.21	28716.00	5767.64	3702.00	38751.57	25014.00
3	भंडारा	37242.50	24475.00	39703.00	24514.00	7807.00	5051.00	31896.00	19463.00
4	साकोली	24039.47	16810.69	25021.31	16811.49	5202.25	3948.95	19819.06	12862.54
5	लाखनी	26306.96	13045.45	27570.24	13050.45	3608.25	7326.41	23961.99	5724.04
6	पवनी	42884.79	17899.60	45860.48	18938.31	13277.14	7413.88	32583.34	11524.43
7	लाखांदुर	46318.00	22415.00	46808.00	22430.00	18465.00	6620.15	28343.00	15809.85
एकूण -		261626.80	140843.05	271206.58	142039.86	63126.13	39363.07	208080.45	102676.79
आधार - ऋतू व पिके अहवाल 2013-14									

तक्ता क्र 5.3
जिल्ह्यात वितरीत करण्यात आलेले बियाणे

जिल्हा - भंडारा		संदर्भ वर्ष : 2017-18						
		('000 क्विंटल)						
क्षेत्र	पीक	वर्ष						टक्के वाढ (वर्ष 2016 च्या तुलनेत)
		2012	2013	2014	2015	2016	2017	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
सार्वजनिक	खरीप	20.02	19.24	10.33	5.58	7.31	6.64	-9.2
	रब्बी	1.65	4.22	2.64	1.31	2.29	2.43	6.1
	एकूण	21.67	23.46	12.97	6.89	9.60	9.07	-5.5
खाजगी	खरीप	14.31	21.66	21.82	12.22	32.69	28.86	-11.7
	रब्बी	0.18	0.38	1.18	1.03	2.54	1.67	-34.3
	एकूण	14.49	22.04	23.00	13.25	35.23	30.53	-13.3
एकूण	खरीप	34.33	40.90	32.15	17.80	40.00	35.50	-11.3
	रब्बी	1.83	4.60	3.82	2.34	4.83	4.10	-15.1
	एकूण	36.16	45.50	35.97	20.14	44.83	39.60	-11.7

आधार : कृषि विकास अधिकारी, जि.प.भंडारा

तक्ता क्र 5.4
रासायनिक खतांचा वापर

जिल्हा - भंडारा		संदर्भ वर्ष: 2017-18								
अ.क्र.	तालुका	रासायनिक खतांचे वाटप (मे.टन)								
		नियंत्रित संस्थांकडून			खाजगी संस्थांकडून			एकूण		
		खरीप	रब्बी	एकूण	खरीप	रब्बी	एकूण	खरीप	रब्बी	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1	तुमसर	1856	538	2394	6764	2686	9450	8620	3224	11844
2	मोहाडी	1252	609	1861	5665	3044	8709	6917	3653	10570
3	भंडारा	2262	502	2764	8290	2507	10797	10552	3009	13561
4	साकोली	910	322	1232	7058	1612	8670	7968	1934	9902
5	लाखनी	1087	393	1480	6754	1970	8724	7841	2363	10204
6	पवनी	1623	645	2268	5228	3223	8451	6851	3868	10719
7	लाखांदुर	1443	573	2016	3917	2865	6782	5360	3438	8798
एकूण		10433	3582	14015	43676	17907	61583	54109	21489	75598

आधार - कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद भंडारा.

तक्ता क्र.5.5
मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी अंदाजित उत्पादन

जिल्हा - भंडारा			संदर्भ वर्ष : 2017-18	
1) प्रति हेक्टरी उत्पादन - किलो मध्ये			2) एकूण उत्पादन -- "00" मे. टन मध्ये	
अ. क्र.	पिकाचे नाव	प्रति हेक्टरी उत्पादकता	एकूण उत्पादन	गेल्या वर्षीच्या तूलनेत शेकडा वाढ /घट
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1	तांदूळ	1284.02	1981.88	-39.03
2	गहू	1002.15	96.8	-9.67
3	ज्वारी	-	-	-
4	बाजरी	-	-	-
5	बाली	-	-	-
6	मका	-	-	-
7	नाचणी	-	-	-
8	इतर तृणधान्ये	-	-	-
	एकूण तृणधान्ये	2286.17	2078.68	-38.09
9	हरभरा	742.75	40.38	-14.01
10	तूर	300	132.92	7.59
11	उडीद	150	5.15	-25.25
12	मूग	150	7	-10.83
13	मसूर	-	-	-
14	इतर कडधान्ये	-	-	-
	एकूण कडधान्ये	1342.75	185.45	-7.09
15	जवस	373.17	4.4	-37.41
16	भुईमूग	-	-	-
17	सुर्यफुल	-	-	-
18	तीळ	200	0.2	-13.04
19	सोयाबीन	1203.29	0.79	2.60
20	इतर तेलबिया	-	-	-
	एकूण तेलबिया	1776.46	5.39	-32.88
21	एरंडी	-	-	-
22	ऊस	65000	2527.85	-12.54
23	नारळ	-	-	-
24	कापूस	250	2.75	-68.06
25	ताग	-	-	-
26	मेस्टा (अंबाडी)	-	-	-
27	तंबाखू	-	-	-
28	औषधी पदार्थ	-	-	-
29	सुंठ (आले)	-	-	-
30	मिरची (लाल)	-	-	-
31	लसून	-	-	-
32	बटाटे	-	-	-

आधार : जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी भंडारा

तक्ता क्र. 5.6
तालूकानिहाय पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

जिल्हा - भंडारा		संदर्भ वर्ष : 2017 वर्षाअखेर (पर्जन्य - मि.मी.)				
अ.क्र.	तालुका	सरासरी		वर्ष -2017 मधील		सरासरीच्या तुलनेत संदर्भ वर्षातील पर्जन्यातील शकडा वाढ अथवा घट
		पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1	तुमसर	153	1375.6	48	827.6	-39.8
2	मोहाडी	153	1375.6	47	787.0	-42.8
3	भंडारा	153	1375.6	48	630.2	-54.2
4	साकोली	153	1346.3	50	923.4	-31.4
5	लाखनी	153	1505.4	58	938.6	-37.7
6	पवनी	153	1557.7	51	971.4	-37.6
7	लाखांदुर	153	1542.4	57	965.7	-37.4
एकूण सरासरी		153	1439.8	51	863.4	-40.1

आधार — <http://maharain.gov.in/>

पद्म

तक्ता क्र.5.7
कृत्रिम रेतन कार्यक्रमाची प्रगती

जिल्हा- भंडारा				संदर्भ वर्ष -2017-18
(संख्या)				
तपशील	2015-16	2016-17	2017-18	2016-17 च्या तुलनेत 2017-18 मधील शेकडा वाढ/घट (टक्केवारी)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
अ) गायी (कृत्रिम रेतन)				
1) संकरित	39269	44356	46654	5.18
2) विदेशी	11974	10585	9310	(-)12.05
3) देशी	568	1916	3759	96.19
एकूण (कृत्रिम रेतन)	51811	56857	59723	5.04
जन्मलेल्या वासरांची संख्या (गायी)	18493	19287	18758	(-)2.74
ब) म्हशी (कृत्रिम रेतन)				
जन्मलेल्या रेडकांची संख्या (म्हशी)	2461	2682	2304	(-)14.09
आधार: उपआयुक्त (पशुसंवर्धन) भंडारा				

तक्ता क्र.5.8
कृत्रिम रेतन व दुग्ध उत्पादनाची तालुकानिहाय प्रगती

जिल्हा - भंडारा										
अ.क्र.	तालुका	2015-16			2016-17			2017-18		
		कृत्रिम रेतनाचे वार्षिक लक्ष्य	कृत्रिम रेतनाच्या साध्याची टक्केवारी	दुग्ध उत्पादन ('000 मे.टन)	कृत्रिम रेतनाचे वार्षिक लक्ष्य	कृत्रिम रेतनाच्या साध्याची टक्केवारी	दुग्ध उत्पादन ('000 मे.टन)	कृत्रिम रेतनाचे वार्षिक लक्ष्य	कृत्रिम रेतनाच्या साध्याची टक्केवारी	दुग्ध उत्पादन ('000 मे.टन)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1	तुमसर	5600	75.9	1370	6954	93.0	1845	22116	24.1	1267.0
2	मोहाडी	7125	132.4	6121	8545	88.7	3497	20020	45.3	5197.0
3	भंडारा	12470	88.2	6148	12632	95.9	4091	23992	59.2	6596.0
4	साकोली	8325	84.1	2958	7241	105.9	1978	14455	57.0	5110.0
5	लाखनी	6625	76.8	2908	6650	125.6	2131	12447	63.1	2785.0
6	पवनी	9165	158.0	2232	11636	140.5	1436	18314	76.3	1924.0
7	लाखांदुर	6690	112.6	974	6347	107.6	550	13233	61.3	1035.0
एकूण		56000	105.0	22711	60005	108.09	15528	124577	53.6	23914.0
आधार: 1) उपआयुक्त (पशुसंवर्धन) भंडारा 2) जिल्हा दुग्धव्यवसाय विकास अधिकारी, भंडारा										

तक्ता क्र.5.9
पशुवैद्यकीय संस्थाबाबतची माहिती

जिल्हा - भंडारा					संदर्भ वर्ष :- 2017-18	
अ. क्र.	तालुका	पशुवैद्यकीय चिकित्सालय	पशुवैद्यकीय दवाखाने (राज्य तथा स्थानिक स्तर)	पशुवैद्यकीय प्रथमोपचार केंद्र	रेतन केंद्र	कृत्रिम रेतन केंद्रे
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1	तुमसर	1	5	8	0	14
2	मोहाडी	1	4	9	0	14
3	भंडारा	1	4	10	0	15
4	साकोली	1	6	4	0	11
5	लाखनी	0	5	4	0	9
6	पवनी	1	4	6	0	11
7	लाखांदुर	1	3	7	0	11
एकूण		6	31	48	0	85
आधार - उपआयुक्त (पशुसंवर्धन), भंडारा						

तक्ता 5.10

मान्यताप्राप्त पशुवध गृहे आणि त्यात कत्तल केलेल्या पशूंची संख्या								
जिल्हा - भंडारा					संदर्भ वर्ष :- 2017-18			
अ.क्र.	तालुका	पशुवध गृहांची संख्या	कत्तल केलेले पशू (संख्या)					
			महिष वर्गीय	मेंढ्या/मेंढे	शेळया/बोकड	डुकरे	इतर	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	तुमसर	1	-	-	863	-	-	863
2	मोहाडी	-	-	-	-	-	-	0
3	भंडारा	1	-	2	7955	-	-	7957
4	साकोली	-	-	-	-	-	-	0
5	लाखनी	-	-	-	-	-	-	0
6	पवनी	1	-	-	1440	-	-	1440
7	लाखांदुर	-	-	-	-	-	-	0
एकूण जिल्हा		3	0	2	10258	-	-	10260
आधार- जिल्हयातील नगरपालिका व पशुचिकित्सालये								

तक्ता क्र 5.11
भूजल मत्स्यव्यवसायविषयक माहिती

जिल्हा - भंडारा								संदर्भ वर्ष : 2017-18			
अ. क्र.	तालुका	नदीची लांबी (किमी)	मत्स्य व्यवसायासाठी अनुकूल क्षेत्र (तळी, सरोवरे व जलाशये)		मत्स्य व्यवसायाखाली आणलेले एकूण क्षेत्र (हेक्टर)	भूजल मत्स्य उत्पादन (मे.टन.)	पकडलेल्या माशांची उत्पादकास मिळालेली किंमत (₹ लाख)	मत्स्य व्यवसाय क्षेत्रासाठी वापरलेले मत्स्यबीज (लाखात)		मत्स्य व्यवसाय सहकारी संस्था	
			संख्या	एकूण क्षेत्र (हेक्टर)				संख्या	सभासदांची संख्या		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	
1	तुमसर		1477	3106	2994	943.6	330.0	44.52	22	1040	
2	मोहाडी		401	928	859	471.8	165.0	22.26	16	1062	
3	भंडारा		372	1102	1080	1078.4	377.0	50.88	21	1354	
4	साकोली		1863	3207	3170	1145.8	401.0	54.06	29	2116	
5	लाखनी		11	321	321	1011.0	353.8	47.70	18	1126	
6	पवनी		1441	2758	2750	1348.0	471.8	63.60	17	1881	
7	लाखांदुर		455	1051	1030	741.4	259.5	34.98	13	1417	
एकूण		200	6020	12473	12204	6740.0	2358.1	318.00	136	9996	
आधार :- सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय (तां), भंडारा											

तक्ता क्र. 5.12
सागरी मत्स्यव्यवसायविषयक माहिती

जिल्हा - भंडारा								संदर्भ वर्ष : 2017-18			
अ.क्र.	तालुका	सागर किनाऱ्याची लांबी (किमी)	मत्स्य उत्पादन			सागरी मासेमारी बोटी		मासे उतरविण्याची केंद्रे	मत्स्य व्यवसाय सहकारी संस्था		
			2015-16	2016-17	2017-18	एकूण	त्यापैकी यांत्रिकी		संख्या	सभासदांची संख्या	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	
1	तुमसर										
2	मोहाडी										
3	भंडारा										
4	साकोली										
5	लाखनी										
6	पवनी										
7	लाखांदुर										
एकूण											
-----लागू नाही-----											
आधार :- सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय (तां), भंडारा											

तक्ता क्र.5.13
शासकीय आणि सहकारी दुग्ध शाळांमधील दुग्ध उपउत्पादने

जिल्हा - भंडारा						
अ.क्र.	उत्पादन	परिमाण	2015-16	2016-17	2017-18	2016-17 च्या तुलनेत 2017-18 मधील शेकडा वाढ/घट (टक्केवारी)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
(1)	दूध भुकटी	मे.टन	172.00	0.00	718.31	-
(2)	पांढरे लोणी	मे.टन	428.00	525.00	581.44	10.75
(3)	तूप	लिटर	5718.00	6114.00	5090.10	(-)16.75
(4)	एनर्जी/दुध	बाटल्या	-	-	-	-
(5)	लस्सी	बाटल्या	-	-	-	-
(6)	मसाला दूध	बाटल्या	-	-	-	-
(7)	गायीचे टिकाऊ दूध (किसान दूध पाऊच)	लिटर	5656650.00	5235616.00	4351619.00	(-)16.88
आधार : भंडारा जिल्हा दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ मर्या.भंडारा						

तक्ता क्र 5.14
दुग्ध विकास सहकारी संस्थांबाबतची माहिती

जिल्हा -भंडारा						संदर्भ वर्ष : 2017-18	
अ. क्र.	तालुका	दुग्ध विकास सहकारी संस्थांची संख्या	त्यांची एकूण सभासद संख्या	वर्षभरात संकलित केलेले दूध		शीत गृहांची संख्या	शीत गृहांची क्षमता (000 लिटर)
				एकूण (000 लिटर)	प्रतिदिन (सरासरी 000 लिटर)		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	तुमसर	21	1071	1267	3.47	-	-
2	मोहाडी	34	1734	5197	14.24	-	-
3	भंडारा	52	2652	6596	18.07	1	180
4	साकोली	25	1275	5110	14.00	-	-
5	लाखनी	34	1734	2785	7.53	-	-
6	पवनी	31	1581	1924	5.27	1	20
7	लाखांदुर	15	765	1035	2.84	-	-
जिल्हा एकूण		212	10812	23914	65.42	2	200
आधार :- जिल्हा दुग्धव्यवसाय विकास अधिकारी, भंडारा							

जलसंपदा व लाभक्षेत्र

तक्ता क्र 5.15
जिल्ह्यातील सिंचनाच्या व पाणी उपसा करण्याच्या सोयी

जिल्हा - भंडारा											संदर्भ वर्ष :- 2017-18	
अ. क्र.	तालुका	सिंचनाच्या सोयी (संख्या)									कृषि पंप	
		मोठे प्रकल्प	मध्यम प्रकल्प	लघु सिंचन प्रकल्प		पाझर तलाव	कोल्हापूर बंधारा	भुयारी / साठवण बंधारा	उपसा जलसिंचन योजना	सिंचन विहिरी	डिझेल पंप	विद्युत पंप
				राज्य	स्थानिक							
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1	तुमसर	1	2	7	5	3	39	61	1	3184	662	5611
2	मोहाडी		2	8	1	3	33	39	-	2949	579	6253
3	भंडारा	-	-	7	0	5	39	10	2	3113	179	4532
4	साकोली	-	-	18	0	0	31	70	1	3004	196	6460
5	लाखनी	-	-	9	0	2	24	35	-	3312	63	6645
6	पवनी	1	-	4	0	2	24	24	1	2004	611	9204
7	लाखांदुर	0	0	6	4	0	8	50	0	1736	1088	6253
एकूण		2	4	59	10	15	198	289	5	19302	3378	44958
आधार :- 1. गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती 2. कार्यकारी अभियंता, लघुपाटबंधारे विभाग [राज्य स्तर व स्थानिक स्तर] 3. कार्यकारी अभियंता, लघुपाटबंधारे विभाग [स्थानिक स्तर] जिल्हापरिषद 4. कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ												

तक्ता क्र.5.16
विविध साधनांखालील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा - भंडारा							संदर्भ वर्ष : 2013-14
(क्षेत्र - हेक्टर)							
अ. क्र.	तालुका	ओलिताखालील क्षेत्र		ओलिता खालील निव्वळ क्षेत्र (3+4)	ओलिता खालील स्थूल क्षेत्र	एकूण लागवडी खालील स्थूल क्षेत्र	ओलिता खालील स्थूल क्षेत्राची लागवडीखालील स्थूल क्षेत्राशी टक्केवारी
		पृष्ठभागीय	विहिरी				
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	तुमसर	8123.81	6502.30	14626.11	17579.61	41724.34	42.13
2	मोहाडी	18671.00	6343.00	25014.00	28716.00	44519.21	64.50
3	भंडारा	13317.00	6146.00	19463.00	24514.00	39703.00	61.74
4	साकोली	9634.94	3227.60	12862.54	16811.49	25021.31	67.19
5	लाखनी	5724.04	0.00	5724.04	13050.45	27570.24	47.34
6	पवनी	1631.73	9892.70	11524.43	18938.31	45860.48	41.30
7	लाखांदुर	15794.85	15.00	15809.85	22430.00	46808.00	47.92
एकूण		70550.19	32126.60	102676.79	142039.86	271206.58	52.37
आधार - ऋतू व पिके अहवाल 2013-14							

तक्ता क्र. 5.17
सिंचन विहिरीविषयक माहिती

जिल्हा : भंडारा					संदर्भ वर्ष :- 2013-14
अ. क्र.	तालुका	सिंचन विहिरींची एकूण संख्या	वापरात असलेल्या विहिरींवर बसविलेले		वापरात नसलेल्या सिंचन विहिरींची संख्या
			डिझेल पंप (संख्या)	विद्युत पंप (संख्या)	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1	तुमसर	4552	48	270	189
2	मोहाडी	2627	168	1898	1017
3	भंडारा	2732	312	861	179
4	साकोली	2402	574	1828	177
5	लाखनी	2191	406	2055	72
6	पवनी	3091	878	2551	137
7	लाखांदुर	4573	0	4588	210
एकूण		22168	2386	14051	1981
आधार : जिल्हा भूमी अभिलेख भंडारा					

टिप :- सन 2014-15, 2015-16, 2016-17 व 2017-18 चे ऋतू व पिके अहवाल अंतिम न झाल्याने सन 2013-14 ची आकडेवारी देण्यात येत आहे.

तक्ता क्र.5.18
कूपनलिका, हातपंप व विद्युत पंपाविषयी माहिती

जिल्हा - भंडारा							संदर्भ वर्ष :- 2017-18	
अ. क्र.	तालुका	चालू वर्षातील					वर्ष अखेर	
		एकूण कूपनलिकांची संख्या (विंथन विहीर)	त्यापैकी उच्चक्षमता कूपनलिकांची संख्या	यशस्वी कूपनलिकांची संख्या	बसविलेल्या हातपंपांची संख्या	बसविलेल्या विद्युतपंपांची संख्या	चालू असलेल्या हातपंपांची संख्या	चालू असलेल्या विद्युतपंपांची संख्या
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	तुमसर	133	21	133	132	1	1193	14
2	मोहाडी	95	12	95	94	1	920	21
3	भंडारा	116	23	116	114	2	1182	27
4	साकोली	89	17	89	88	1	934	15
5	लाखनी	43	8	43	43	0	765	12
6	पवनी	74	10	74	74	0	828	2
7	लाखांदुर	61	9	61	61	0	781	9
एकूण		611	100	611	606	5	6603	100
आधार - कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणीपुरवठा, जिल्हा परिषद, भंडारा								

तक्ता क्र. 5.19
जिल्ह्यातील पाटबंधारे विषयक सुविधा (राज्यस्तर पाटबंधारे)

जिल्हा - भंडारा						संदर्भ वर्ष :- 2017-18	
अ. क्र.	तालुका	विविध प्रकल्पांतर्गत लाभक्षेत्र व ओलित क्षेत्र					
		लघु पाटबंधारे प्रकल्प		मध्यम प्रकल्प		मोठे प्रकल्प	
		लाभक्षेत्र (हे.)	ओलितक्षेत्र (हे.)	लाभक्षेत्र (हे.)	ओलितक्षेत्र (हे.)	लाभक्षेत्र (हे.)	ओलितक्षेत्र (हे.)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	तुमसर	13716	1497	17634	10763	13944	8902
2	मोहाडी	2146	1711	3555	1694	12548	5920
3	भंडारा	3658	1999	-	-	1693	560
4	साकोली	8377	4811	-	-	-	-
5	लाखनी	3242	2097	-	-	16440	-
6	पवनी	1276	1074	-	-	31631	47557
7	लाखांदुर	1916	1467	-	-	23227	-
एकूण		34331	14656	21189	12457	99483	62939
आधार - कार्यकारी अभियंता, ल.पा.विभाग (राज्य), भंडारा							

टिप :- गोसेखुर्द प्रकल्पांतर्गत येणारे तालुकानिहाय ओलित क्षेत्र उपलब्ध नाही.

तक्ता क्र 5.20
जिल्हयातील लघुपाटबंधाऱ्यांच्या कामाविषयक माहिती

जिल्हा- भंडारा			संदर्भ वर्ष : 2017-18							
अ. क्र.	बाब	तालुका	तुमसर	मोहाडी	भंडारा	साकोली	लाखनी	पवनी	लाखांदुर	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1	संदर्भ वर्षात पूर्ण झालेल्या कामांची संख्या	जिल्हा परिषद	15	15	0	2	6	4	0	42
		राज्यस्तर	0	0	0	0	0	0	0	0
		सहकारी	0	0	0	0	0	0	0	0
		स्थानिक स्तर	0	0	0	0	0	0	0	0
		एकूण	15	15	0	2	6	4	0	42
2	मार्च -2018 अखेर पूर्ण कामांची संख्या	जिल्हा परिषद	398	228	295	461	346	314	217	2259
		राज्यस्तर	7	8	7	18	9	4	6	59
		सहकारी	0	0	0	0	0	0	0	0
		स्थानिक स्तर	11	6	0	7	1	0	2	27
		एकूण	416	242	302	486	356	318	225	2345
3	मार्च -2018 अखेर वापरात असलेल्या कामांची संख्या	जिल्हा परिषद	398	228	295	461	346	314	217	2259
		राज्यस्तर	7	8	7	18	9	4	6	59
		सहकारी	0	0	0	0	0	0	0	0
		स्थानिक स्तर	11	6	0	7	1	0	2	27
		एकूण	416	242	302	486	356	318	225	2345
4	वापरात असलेल्या कामाचे लाभक्षेत्र (हेक्टर)	जिल्हा परिषद	6827	5386	5516	11842	7796	5837	4442	47646
		राज्यस्तर	2104	2146	3658	8377	3242	1276	1916	22719
		सहकारी	0	0	0	0	0	0	0	0
		स्थानिक स्तर	240	206	0	110	16	0	25	597
		एकूण	9171	7738	9174	20329	11054	7113	6383	70962
5	वापरात असलेल्या कामांखालील निव्वळ ओलित क्षेत्र (हेक्टर)	जिल्हा परिषद	6827	5386	5516	11842	7796	5837	4442	47646
		राज्यस्तर	1469	1520	1912	4669	2028	1069	1246	13913
		सहकारी	0	0	0	0	0	0	0	0
		स्थानिक स्तर	240	206	0	110	16	0	25	597
		एकूण	8536	7112	7428	16621	9840	6906	5713	62156
आधार : 1. कार्यकारी अभियंता, ल.पा.विभाग(राज्यस्तर) भंडारा 2. कार्यकारी अभियंता, ल.पा.विभाग(जि.प.) भंडारा 3. जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था भंडारा 4.कार्यकारी अभियंता, ल.पा.विभाग(स्थानिक स्तर) गोंदिया										

तक्ता क्र 5.21
मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पांविषयी माहिती

जिल्हा : भंडारा				संदर्भ वर्ष : 2017-18			
अ. क्र.	बाब	मोठे प्रकल्प		मध्यम प्रकल्प			
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	प्रकल्पाचे नाव	गोसेखुर्द	बावनथडी	सोरणा	बेटेकर बो	चांदपुर	बघेडा
2	प्रकल्प ज्या तालुक्यात आहे त्या तालुक्याचे नाव	पवनी	तुमसर	मोहाडी	मोहाडी	तुमसर	तुमसर
3	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	2010 मध्ये धरणाचे काम पूर्ण, कालव्याचे काम प्रगतीपथावर	प्रगतीपथावर	1971	1978	1995	1974
	ब) अपूर्ण असल्यास काम पूर्ण होण्याचे अपेक्षित वर्ष	2019	2019	-	-	-	-
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च (₹ लाखात)	1,849,457	86900	37.05	49.27	6.85	46.70
4	धरण		-				
	धरणाची उंची (मी)	28.50	31.00	14.33	27.70	19.00	14.90
	अ) मंजूर झालेली	28.50	31.00	14.33	27.70	19.00	14.90
	ब) पूर्ण झालेली	28.50	31.00	14.33	27.70	19.00	14.90
5	कालवा	उजवा डावा /	उजवा	उजवा / डावा	डावा	उजवा / डावा	डावा
	अ) मंजूर झालेली लांबी (किमी)	107.00 / 23.00	26.61	6.77/6.35	11.13	19.30/15.30	10.57
	ब) पूर्ण झालेली लांबी (किमी)	99.00/23.00	26.61	6.77/6.35	11.13	19.30/15.30	10.57
6	कमाल क्षमता (द.ल.घ.मी.)	1146.075	280.241	6.172	4.156	29.025	4.995
7	31.03.2017 रोजी प्रत्यक्ष साठा (द.ल.घ.मी.)	475.135	53.74	0	0.175	2.497	0.547
8	एकूण लाभक्षेत्र (हेक्टर)	71775	27708	1702	1853	14938	2696
9	लाभक्षेत्राखालील लागवडी लायक क्षेत्र (हेक्टर)	71775	25062	1553	1315	10117	1887
10	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिताखाली येणारे क्षेत्र (हेक्टर)	71775	17537	933	1315	9025	1798
11	2017-18 मधील ओलिताखाली असलेले क्षेत्र (हेक्टर)	47557	15382	840	854	8725	2038
12	पाण्याचा वापर (द.ल.घ.मी.)	464.445	89.245	2.125	2.569	18.508	10.613
	अ) पिण्यासाठी	4.026	0	0	0	0	0
	ब) शेतीसाठी	147.164	89.245	2.125	2.569	18.508	10.613
	क) औद्योगिक वापरासाठी	24	0	0	0	0	0
	ड) वीज निर्मितीसाठी	122.75	0	0	0	0	0
	इ) इतर बाबींसाठी	166.505	0	0	0	0	0
13	पाणीपट्टी वसुली (₹ लाखात)	2046.24	2.84	1.76	1.37	14.59	3.00
14	एकूण थकबाकी (₹ लाखात)	0	0	11.92	14.75	99.03	24.29
15	पाणी वापर/ वाटप सह. संस्थांची संख्या	35	-	-	-	2	1

आधार : कार्यकारी अभियंता, लघु पाटबंधारे विभाग (राज्य) भंडारा

तक्ता क्र. 5.22
जिल्हयातील पाणलोट क्षेत्र विकास कार्यक्रमांतर्गत मृद व जलसंधारण कामांची प्रगती

जिल्हा : भंडारा								संदर्भ वर्ष : 2017-18			
अ. क्र.	तालुका	पाणलोट क्षेत्र विकास कार्यक्रमांतर्गत			संदर्भ वर्षात प्रत्यक्ष सुरू झालेली कामे			संदर्भ वर्षात पूर्ण झालेले पाणलोट			
		निवडलेली गावे	पाण लोटांची संख्या	पाणलोटांचे एकूण क्षेत्र (हे.)	गावांची संख्या	पाण लोटांची संख्या	पाण लोटांचे एकूण क्षेत्र (हे.)	पूर्ण झालेल्या पाण लोटांची संख्या	पूर्ण पाण लोटांचे क्षेत्र (हे.)	झालेला खर्च (₹ लाख)	पूर्ण विकसित झालेली गावे (संख्या)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	तुमसर	147	49	22425.00	20	24	11902.43	21	9214.30	297.51	19
2	मोहाडी	108	62	27953.00	18	22	2084.23	19	2708.40	278.50	16
3	भंडारा	172	150	56369.22	20	25	9025.30	18	4212.60	192.79	18
4	साकोली	96	96	43052.00	13	15	715.39	14	755.41	292.39	13
5	लाखनी	104	102	48507.00	17	20	583.10	18	262.19	142.49	16
6	पवनी	157	120	53962.25	17	21	3555.38	16	2173.90	135.34	14
7	लाखांदुर	45	45	21834.00	10	12	362.45	10	511.58	116.51	8
जिल्हा एकूण		829	624	274102.47	115	139	28228.28	116	19838.38	1455.53	104
आधार : जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी भंडारा											

वने व पर्यावरण

तक्ता क्र 5.23
जिल्ह्यातील एकूण वनक्षेत्र

जिल्हा -भंडारा					संदर्भ वर्ष : 2017-18	
(क्षेत्र चौ. कि. मी.)						
अ.क्र.	विभाग	वनक्षेत्र				जिल्ह्याच्या एकूण भौगोलिक क्षेत्राशी टक्केवारी
		राखीव	संरक्षित	अवर्गीकृत	एकूण	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
(1)	महसूल विभाग	0.00	0.00	149.51	149.51	3.7
(2)	वन विभाग व वन्यजीव	737.56	277.11	101.98	1116.65	27.3
(3)	महाराष्ट्र वन विकास मंडळ	98.17	0.30	0.00	98.47	2.4
(4)	वनविभागाच्या अखत्यारित आणलेली खाजगी वने	0.00	0.00	0.37	0.37	0.0
एकूण		835.73	277.41	251.86	1365.00	33.4
आधार :- प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, महा. राज्य. नागपूर						

तक्ता क्र 5.24
जिल्ह्यातील वनांचे वर्गीकरण

जिल्हा -भंडारा					संदर्भ वर्ष : 2017-18	
(क्षेत्र चौ. कि. मी.)						
अ.क्र.	विभाग	वनक्षेत्र				जिल्ह्यातील घनदाट वनक्षेत्राची एकूण वनक्षेत्राशी टक्केवारी
		घनदाट	मध्यम	तुरळक	एकूण	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
(1)	महसूल विभाग	-	-	-	-	-
(2)	वन विभाग	171.00	567.00	268.00	1006.00	17.0
(3)	महाराष्ट्र वन विकास मंडळ	-	-	-	-	-
(4)	वनविभागाच्या अखत्यारित आणलेली खाजगी वने	-	-	-	-	-
एकूण		171.00	567.00	268.00	1006.00	17.0
आधार :- प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, महा. राज्य. नागपूर						

टिप :- वरिल माहिती ही SOFR 2017 वरून तयार करण्यात आली असून SOFR प्रमाणे महाराष्ट्रातील वनाच्छादित क्षेत्र वरिलप्रमाणे असून महसूल विभाग, महाराष्ट्र वनविकास महामंडळ, व वनविभागाच्या अखत्यारित आणलेली खाजगी वने याप्रमाणे फोड उपलब्ध नाही.

तक्ता क्र. 5.25
सामाजिक वनीकरण कार्यक्रमांतर्गत वृक्षरोपणाचे लक्ष्य व साध्य

जिल्हा -भंडारा				संदर्भ वर्ष :- 2017-18		
(क्षेत्र चौ. कि. मी.)						
अ.क्र.	तालुका	वृक्षारोपण क्षेत्र		लागवड केलेल्या वृक्षांची संख्या		जिल्हाच्या एकूण भौगोलिक क्षेत्राशी टक्केवारी
		लक्ष्य (कि.मी.)	साध्य (कि.मी.)	लक्ष्य	साध्य	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1	तुमसर	3.00	3.00	1500	1500	0.073
2	मोहाडी	10.05	10.05	9500	9500	0.246
3	भंडारा	15.00	15.00	7500	7500	0.367
4	साकोली	12.43	12.43	9560	9560	0.304
5	लाखनी	4.30	4.30	2860	2860	0.105
6	पवनी	9.52	9.52	7300	7300	0.233
7	लाखांदुर	4.00	4.00	2000	2000	0.098
एकूण		58.30	58.30	40220	40220	1.426
आधार :- उपसंचालक, सामाजिक वनीकरण विभाग, भंडारा						

तक्ता क्र. 5.26
वन्यजीव व राष्ट्रीय उद्याने / अभयारण्यांतर्गत प्रकल्पनिहाय क्षेत्र व खर्च

जिल्हा -भंडारा					
योजना	क्षेत्र (चौ.कि.मी.)	खर्च (₹ कोटी)			2016-17 च्या तुलनेत 2017-18 मधील शेकडा बदल
		2015-16	2016-17	2017-18	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
अ) वन्यजीव अभयारण्ये	220.35	2.53	2.15	3.00	39.53
ब) व्याघ्र प्रकल्प	-	-	-	-	-
क) राष्ट्रीय उद्याने / अभयारण्याचा विकास	-	-	-	-	-
ड) हत्ती प्रकल्प कोल्हापूर	-	-	-	-	-
इ) पक्षांसाठीचे अभयारण्य	-	-	-	-	-
फ) वनस्पतीशास्त्र विषयक उद्याने	-	-	-	-	-
ग) प्राणी उद्याने	-	-	-	-	-
एकूण	220.35	2.53	2.15	3.00	39.53
आधार :- वनपरिक्षेत्र अधिकारी, वन्यजीव, कोका/पवनी/पिटेझरी					

तक्ता क्र 5.27
मुख्य व गौण वन उत्पादने व उत्पन्नाविषयी माहिती

जिल्हा - भंडारा				संदर्भ वर्ष - 2017-18
अ. क्र.	वन उत्पादने	एकूण उत्पादन	विक्री केलेले एकूण उत्पादन	एकूण विक्रीचे मूल्य (मागील शिलकी उत्पादन धरून) (₹ हजार)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1	इमारती लाकूड (हजार घमी)	18.72	19.00	141.89
2	जळाऊ लाकूड (हजार घमी)	11.75	11.75	40.40
3	चंदन लाकूड (हजार घमी)	0.00	0.00	0.00
4	गौण वन उत्पादने			
	अ) बांबू (संख्या)	217264	217264	2875.80
	ब) गवत इत्यादी (क्विंटल)	0.00	0.00	0.00
	क) विडी पाने (प्रमाण गोणी)	27730	27730	168439.00
	ड) डिक (क्विंटल)	0.00	0.00	0.00
	इ) इतर	0.00	0.00	0.00
	1) आपटा पाने	0.00	0.00	0.00
	2) शिकेकाई	0.00	0.00	0.00
	3) मोहाची फुले (क्विंटल)	0.00	0.00	0.00
	4) काजू / फळे	0.00	0.00	0.00
	5) हिरडा /बेहडा (क्विंटल)	0.00	0.00	0.00
	6) खाणी व खनिजे	0.00	0.00	0.00
	7) कारवी	0.00	0.00	0.00
	8) लाख (क्विंटल)	0.00	0.00	0.00
	एकूण गौण वन उत्पादने (1+2+3+4)	-	-	171497.09
	9) परमिट फी	0.00	0.00	0.00
	10) महसूल फी	0.00	0.00	0.00
	11) पास फी	0.00	0.00	0.00
	12) इतर फी	0.00	0.00	723.31
	एकूण उत्पन्न	0.00	0.00	723.31

आधार - उपवनसंरक्षक, वनविभाग भंडारा

तक्ता क्र.5.28
संवर्गनिहाय कारखान्यांचा तपशील

जिल्हा : भंडारा		संदर्भ वर्ष : 2017-18			
अ.क्र.	तालुका	कारखान्यांचा संवर्ग			एकूण
		रेड	ऑरेंज	ग्रीन	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1	तुमसर	8	27	39	74
2	मोहाडी	5	20	33	58
3	भंडारा	20	141	137	298
4	साकोली	2	20	28	50
5	लाखनी	6	17	25	48
6	पवनी	6	20	25	51
7	लाखांदुर	3	15	21	39
एकूण		50	260	308	618
आधार - उपप्रादेशिक अधिकारी, महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळ, भंडारा					

टिप:- उर्वरीत कारखाने व्हाईट या नविन संवर्गांमध्ये येत असल्यामुळे त्यांची संख्या येथे नमूद करण्यात आली नाही.

6. उद्योग व सहकार

उद्योग

तक्ता क्र 6.1
जिल्ह्यातील उद्योगांबाबतचा तपशील

जिल्हा भंडारा									संदर्भ वर्ष - 2017-18	
अ. क्र.	तालुका	विशेष आर्थिक क्षेत्र		जिल्ह्यातील औद्योगिक गुंतवणूक		विदेशी थेट गुंतवणूक अंतर्गत		महाराष्ट्र औद्योगिक विकास मंडळाच्या क्षेत्राची संख्या	महाराष्ट्र औद्योगिक विकास मंडळाच्या क्षेत्रातील उद्योग घटकांची संख्या	सहकारी औद्योगिक विकास मंडळाच्या क्षेत्राची संख्या
		संख्या	क्षेत्र (हे.)	प्रकल्पांची संख्या	गुंतवणूक (₹ कोटी)	प्रकल्पांची संख्या	गुंतवणूक (₹ कोटी)			
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1	तुमसर	0	0	239	34.52	0	0	1	19	0
2	मोहाडी	0	0	190	30.32	0	0	1	12	0
3	भंडारा	0	0	439	91.35	0	0	1	44	1
4	साकोली	0	0	77	22.25	0	0	1	1	0
5	लाखनी	0	0	101	29.70	0	0	0	0	0
6	पवनी	0	0	124	62.50	0	0	1	14	0
7	लाखांदुर	0	0	47	20.05	0	0	1	2	0
एकूण		0	0	1217	290.69	0	0	6	92	1
आधार :- महाव्यवस्थापक, जिल्हा उद्योग केंद्र भंडारा										

तक्ता क्र 6.2
जिल्ह्यातील विविध यंत्रणाकडे उपलब्ध असलेल्या स्वयंरोजगाराच्या योजनांतर्गत लाभ दिलेल्या
लाभधारकांची संख्या

जिल्हा :- भंडारा						संदर्भ - 2016-17
अ.क्र	तालुका	जिल्हा उद्योग केंद्र	जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा	अग्रणी बँक	स्थानिक महामंडळे	विविध महामंडळे
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1	तुमसर	100	0	153	-	16
2	मोहाडी	120	0	169	-	14
3	भंडारा	170	0	134	-	384
4	साकोली	215	0	73	-	22
5	लाखनी	1	0	105	-	13
6	पवनी	91	0	36	-	15
7	लाखांदुर	30	0	83	-	5
एकूण		727	0	753	-	469

आधार :- 1) महाव्यवस्थापक, जिल्हा उद्योग केंद्र भंडारा,
2) प्रकल्प संचालक, जि.ग्रा.वि.यं.भंडारा,
3) व्यवस्थापक जिल्हा अग्रणी बँक भंडारा,
4) व्यवस्थापक, लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ भंडारा,
5) व्यवस्थापक, संत रोहिदास चर्मोद्योग आणि चर्मकार विकास महामंडळ, भंडारा,
6) व्यवस्थापक, वसंतराव नाईक विमुक्त जाती व भटक्या जमाती विकास महामंडळ भंडारा,
7) व्यवस्थापक, महाराष्ट्र राज्य इतर मागासवर्गीय वित्त आणि विकास महामंडळ भंडारा,
8) व्यवस्थापक, महात्मा फुले मागासवर्गीय विकास महामंडळ भंडारा
9) जिल्हा समन्वय अधिकारी महिला आर्थिक विकास महामंडळ भंडारा

टिप :- विविध महामंडळांमध्ये लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ, संत रोहिदास चर्मोद्योग आणि चर्मकार विकास महामंडळ, वसंतराव नाईक विमुक्त जाती व भटक्या जमाती विकास महामंडळ, महाराष्ट्र राज्य इतर मागासवर्गीय वित्त आणि विकास महामंडळ, महात्मा फुले मागासवर्गीय विकास महामंडळ या महामंडळांचा समावेश आहे.

रोजगार व स्वयंरोजगार

तक्ता 6.3

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या

जिल्हा : भंडारा

संदर्भ वर्ष: 2015

अ. क्र.	उद्योग गट	राष्ट्रीय उद्योग संकेतांक	कारखाने संख्या			स्तंभ 6 मधील (कारखान्यातील) कामगार संख्या		काम केलेल्या श्रम दिनांची एकूण संख्या (हजारात)	प्रपत्र न पाठविणारे चालू कारखाने	
			नोंदणी झालेले	बंद	प्रपत्र पाठविणारे चालू	एकूण	पैकी स्त्रिया		संख्या	कामगार संख्या
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	शेतीपुरक क्रिया आणि धान्य उत्पादनानंतरच्या धान्यावरील क्रिया सुतकाढणे), वटणी, सफाई इ	16	1	0	0	-	-	उ.ना.	1	25
2	फळ आणि प्राण्यांपासून तेल, चरबी यांचे उत्पादन	104	3	0	1	42	0	12.72	2	55
3	दुग्धजन्य पदार्थांचे उत्पादन	105	5	0	4	78	1	28.31	1	20
4	गिरणीद्वारे पीठ, भात, डाळ इधान्यावर . प्रक्रिया करुन उत्पादन	106	1	0	1	20	0	6.18	0	-
5	इतर खाद्यजन्य पदार्थांचे उत्पादन	107	5	0	4	217	1	64.13	1	96
6	मादक पेयांचे उत्पादन	110	7	1	6	151	3	54.02	0	-
7	इतर कापडाचे उत्पादन	139	1	1	0			उ.ना.	0	-
8	लाकूड गिरणी व लाकडावर प्रक्रिया	161	53	5	26	87	0	23.01	22	99
9	कागद व कागदाच्या वस्तूचे उत्पादन	170	2	1	1	131	2	46.84	0	-
10	इतर रासायनिक वस्तूचे उत्पादन	201	7	0	4	49	0	13.9	3	55
11	इतर रासायनिक वस्तूचे उत्पादन	202	1	0	0	-	-	उ.ना.	1	20
12	औषधे, वैद्यकीय रसायने, जैविक उत्पादने	210	2	1	1	74	6	26.78	0	-
13	रबर उत्पादने	221	3	1	1	6	0	1.69	1	9
14	प्लॅस्टिक उत्पादने	222	2	0	2	45	25	13.42	0	-
15	अधातू खनिज पदार्थांचे उत्पादन	239	8	2	6	57	1	14.89	0	-
16	मूलभूत लोखंड व स्टिल तयार करणे	241	2	0	2	1584	18	576.14	0	-
17	मूलभूत मौल्यवान धातू व अलोह धातूचे उत्पादन	242	6	0	4	31	0	8.55	2	50
18	धातूचे ओतकाम	243	1	0	1	148	7	44.91	0	-
19	धातूच्या इतर वस्तूचे उत्पादन व धातूकाम	259	27	8	19	401	7	128.28	0	-
20	इलेक्ट्रॉनिक उत्पादने	261	1	0	1	14	7	4.28	0	-
21	मोटर वाहनांच्या सुट्या भागांचे उत्पादन	293	2	0	1	1510	3	454.48	1	23
22	इतरत्र वर्गीकृत न केलेल्या वाहतुकीच्या साधनांचे उत्पादन	309	1	0	1	321	0	97.76	0	-
23	फर्निचरचे उत्पादन	310	1	0	1	13	2	3.88	0	-
24	इतरत्र वर्गीकृत नसलेली इतर उत्पादने	329	2	0	2	12	0	3.6	0	-
25	वीजनिमिती, वहन व वितरण	351	1	0	1	7	0	2.11	0	-
26	पाण्याचे संचनय, प्रक्रिया व पुरवठा	360	1	1	0	-	-	उ.ना.	0	-
27	मोटर वाहने दुरूस्ती व देखभाल	452	6	0	6	265	29	90.59	0	-
28	साठवण व गोदामे	521	2	0	2	5	0	1.9	0	-
एकूण			154	21	98	5268	112	1722.35	35	452

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

तक्ता क्र. 6.4
रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन केंद्रांतील आकडेवारी

जिल्हा : भंडारा		संदर्भ वर्ष : 2017-18
अ. क्र.	बाब	संख्या
(1)	(2)	(3)
1	जाहीर केलेल्या रिक्त जागांची संख्या	880
2	रोजगार स्वरोजगार मार्गदर्शक केंद्राचा उपयोग करणारे मालक	748
3	मागील वर्ष अखेरीस पटावरील उमेदवार	67027
4	चालू वर्षात नवीन नोंदणी केलेले उमेदवार	8819
5	नोकरी मिळालेले उमेदवार	320
6	वर्ष अखेरीस पटावरील उमेदवार	75846
7	नोकरी मिळालेले उमेदवार	
	अ) खाजगी क्षेत्र	248
	ब) सार्वजनिक क्षेत्र	72
	क) एकूण	320
8	नोकरी मिळालेले उमेदवार	
	अ) अनुसूचित जाती /अनुसूचित जमाती	उ.ना.
	ब) इतर	उ.ना.
	क) एकूण	320
9	रोजगार स्वयंरोजगार योजनेअंतर्गत लाभ प्राप्त झालेले उमेदवार	
	अ) रोजगार	0
	ब) स्वयंरोजगार	0
10	रोजगार स्वरोजगार मार्गदर्शक केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शन केंद्र	
	1) वैयक्तिक मार्गदर्शन /व्यक्तिशः अगर गटामध्ये सल्ला दिलेले	0
	2) रोजगार स्वरोजगार मार्गदर्शक केंद्रामध्ये घेण्यात आलेल्या गटांची चर्चा	0
	3) मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरी विषयी /प्रशिक्षणासाठी /उमेदवारासाठी दिलेल्यांची संख्या	0
आधार : सहाय्यक संचालक, जिल्हा रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन केंद्र, भंडारा		

तक्ता 6.5
शासकीय कर्मचाऱ्यांची संख्या (अस्थायी)

जिल्हा - भंडारा			संदर्भ वर्ष : 01 ऑक्टोबर, 2016
अ.क्र.	बाब	पदांचा तपशील	शासकीय
(1)	(2)	(3)	(4)
1	वर्ग - अ	एकूण मंजूर पदे	489
		भरलेली पदे	348
		पैकी स्त्रिया	71
2	वर्ग - ब	एकूण मंजूर पदे	668
		भरलेली पदे	446
		पैकी स्त्रिया	65
3	वर्ग - क	एकूण मंजूर पदे	5511
		भरलेली पदे	4321
		पैकी स्त्रिया	902
4	वर्ग - ड	एकूण मंजूर पदे	1829
		भरलेली पदे	1317
		पैकी स्त्रिया	245
5	एकूण	मंजूर पदे	8497
		भरलेली पदे	6432
		पैकी स्त्रिया	1283
6	* इतर वर्ग-इ कर्मचारी	एकूण मंजूर पदे	4604
		भरलेली पदे	3909
		पैकी स्त्रिया	2818
7	एकूण	मंजूर पदे (5+6)	13101
		भरलेली पदे	10341
		पैकी स्त्रिया	4101
<p>टीप :- 1. (*) - 'इतर वर्ग - इ' यामध्ये कार्यव्ययी आस्थापनेवरील, आकस्मिक खर्चातील रोजगार दिले जाणारे, रोजंदारीवरील, अंशकालीन, मानसेवा आणि वरील वर्गात समाविष्ट न झालेले कर्मचारी यांचा समावेश आहे.</p> <p>2. कर्मचा-यांचा सर्वकष माहितीकोष 2016 अंतर्गत फक्त शासकीय कर्मचा-यांची माहिती संकलित केली जाते. (शासनाच्या अनुदानातून आणि आहरण व संवितरण अधिका-यांमार्फत ज्यांची वेतन देयके अदा होतात.)</p>			
आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई			

तक्ता क्र. 6.6
निरनिराळ्या उद्योगांतील रोजगारांबाबतची माहिती

जिल्हा - भंडारा					संदर्भ वर्ष : 2017-18			
अ. क्र.	उद्योग गट	राष्ट्रीय उद्योग संकेतांक	एकूण आस्थापनांची संख्या	माहिती देणाऱ्या आस्थापनांची संख्या	कर्मचारी संख्या			
					शासकीय	निम-शासकीय	खाजगी	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	कृषी	01 ते 05	31	4	38	905	588	1531
2	खाणकाम	10 ते 14	8	3	0	1678	8	1686
3	वस्तूनिर्माण	15 ते 37	98	20	470	416	3360	4246
4	बीज निर्मिती, गॅस, पाणी व सांडपाणी सेवा	40 ते 41	11	2	0	6	68	74
5	बांधकाम	45	7	2	71	0	0	71
6	घाऊक व किरकोळ व्यापार व हॉटेल व्यवसाय	50 ते 55	17	3	6	40	175	221
7	परिवहन, गोदामे आणि दळणवळण	60 ते 64	16	8	310	2127	77	2514
8	वित्त पुरवठा, विमा स्थावर मालमत्ता आणि व्यापार विषयक सेवा	65 ते 74	87	5	956	879	612	2447
9	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	75 ते 99	473	20	6331	6643	834	13808
जिल्हा एकूण			748	67	8182	12694	5722	26598
आधार - जिल्हा रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन केंद्र, भंडारा								

कामगार

तक्ता क्र. 6.7
दुकाने, व्यापारी संस्था व त्यातील कामगारांबाबतची माहिती

जिल्हा - भंडारा										संदर्भ वर्ष : 2017-18		
अ. क्र.	तालुका	दुकाने		व्यापारी संस्था		हॉटेल व उपहार गृहे		चित्रपट गृहे		इतर संस्था		एकूण कामगार
		संख्या	कामगार	संख्या	कामगार	संख्या	कामगार	संख्या	कामगार	संख्या	कामगार	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1	तुमसर	361	370	277	1401	51	131	1	2	2	2	1906
2	मोहाडी	12	18	9	22	5	12	0	0	3	6	58
3	भंडारा	5454	3529	3076	6463	239	970	1	4	5	12	10978
4	साकोली	8	5	3	5	3	5	0	0	4	9	24
5	लाखनी	2	3	3	7	2	5	0	0	1	3	18
6	पवनी	3	4	3	7	2	5	1	2	1	2	20
7	लाखांदुर	3	4	2	5	3	6	0	0	2	4	19
एकूण		5843	3933	3373	7910	305	1134	3	8	18	38	13023
आधार : सहाय्यक कामगार आयुक्त, भंडारा												

सहकार

तक्ता क्र. 6.8
प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांचे कार्य

जिल्हा - भंडारा									संदर्भ वर्ष -2017-18		
अ. क्र.	तालुका	संस्थांची संख्या	सभासद संख्या					भाग भांडवल (₹ हजार)	स्तंभ-9 पैकी शासकीय भागभांडवल (₹ हजार)	राखीव आणि इतर निधी (₹ हजार)	संस्थेने घेतलेली एकूण कर्जे (₹ हजार)
			अत्यल्प खातेदार	अल्प खातेदार	मोठे खातेदार	इतर सभासद	एकूण				
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
संस्था प्रकार - प्राथमिक कृषि सहकारी संस्था											
1	तुमसर	62	8416	14546	6109	0	29071	43454	40	3175	791771
2	मोहाडी	43	8472	14923	6664	0	30059	52518	0	2602	586246
3	भंडारा	70	5484	14090	5010	0	24584	43299	0	3181	680811
4	साकोली	40	3907	9222	4174	0	17303	266209	56	3315	644932
5	लाखनी	55	6157	13139	6260	0	25556	44971	49	3925	736028
6	पवनी	50	5053	11029	7058	0	23140	49658	17	3387	630311
7	लाखांदुर	48	5084	13479	5692	0	24255	51914	12	3239	695581
एकूण		368	42573	90428	40967	0	173968	552023	174	22824	4765680

तक्ता क्र. 6.8(पुढे चालू)
प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांचे कार्य

अ. क्र.	तालुका	खेळते भांडवल (₹ हजार)	एकूण दिलेली कर्जे		येणे कर्ज		एकूण कर्जाची थकबाकी		3 वर्षांपेक्षा कमी वर्षे कर्जाची थकबाकी		3 वर्षांपेक्षा अधिक वर्षे कर्जाची थकबाकी	
			कर्जदार सभासद संख्या	कर्जाची रक्कम (₹ हजार)	थकबाकी दार संख्या	रक्कम (₹ हजार)	थकबाकी दार संख्या	रक्कम (₹ हजार)	थकबाकी दार संख्या	रक्कम (₹ हजार)	थकबाकी दार संख्या	रक्कम (₹ हजार)
(1)	(2)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)
संस्था प्रकार - प्राथमिक कृषि सहकारी संस्था												
1	तुमसर	838484	13874	743149	6577	345198	6365	245011	2645	138099	3713	106911
2	मोहाडी	336051	16074	656306	6940	381262	6117	231978	2173	94488	3944	137533
3	भंडारा	130455	10010	756851	3842	123900	3521	99996	2655	71905	1072	28090
4	साकोली	155490	10006	440630	4124	309251	2941	85825	1552	35548	1889	50277
5	लाखनी	248415	14956	912572	6148	796101	4213	109730	1557	36437	3155	73093
6	पवनी	507866	13179	713967	4309	267781	4022	135490	2025	67055	3097	68434
7	लाखांदुर	369583	14799	731143	6045	305768	4656	151949	1765	66529	2890	83745
एकूण		2586344	92898	4954618	37985	2529261	31835	1059979	14372	510061	19760	548083
आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था भंडारा												

तक्ता क्र. 6.9
प्राथमिक कृषि पतपुरवठा संस्थांचा तपशील

जिल्हा - भंडारा			संदर्भ वर्ष - 2017-18	
(₹ लाखात)				
अ.क्र.	तपशील	मागील वर्ष	चालू वर्ष	शेकडा बदल
	(1)	(2)	(3)	(4)
1	संस्था (संख्या)	368	368	0.0
2	सभासद (संख्या)	170562	173968	2.0
3	खेळते भांडवल	21429.79	25863.44	20.7
4	स्वनिधी	223.79	179.41	-19.8
5	भाग भांडवल	5412.03	5520.23	2.0
5.1	त्यापैकी, राज्य शासनाचे (₹ लाखात)	1.74	1.74	0.0
6	कर्जदार सभासद (संख्या)	95082	92898	-2.3
6.1	त्यापैकी, 1) अत्यल्प भूधारक (1 हेक्टर पर्यंत)	23372	19515	-16.5
6.2	2) अल्पभूधारक (1 ते 2 हेक्टर)	52818	58099	10.0
7	कर्ज वाटप	48574.72	49546.18	2.0
8	येणे कर्ज	24796.72	25292.61	2.0
9	कर्ज वसुली	25644.33	26157.21	2.0
10	थकीत कर्ज	10392.42	10599.79	2.0
11	तोट्यातील संस्था (संख्या)	318	322	1.3
12	तोटा	7721.70	7819.21	1.3
13	वसुली पात्र रकमेशी थकीत कर्जाची टक्केवारी	51.14	53.33	4.3

आधार: जिल्हा उपनबंधक, सहकारी संस्था, भंडारा

तक्ता क्र.6.10
जिल्हयातील साखर कारखाने विषयक माहिती

जिल्हा: - भंडारा									संदर्भ वर्ष : 2017-18			
अ.क्र.	तालुका	साखर कारखान्याचे नाव	सहकारी / खाजगी	कामगार (संख्या)		गळीत क्षमता मे.टन	प्रत्यक्ष गाळप मे.टन	साखरेचे उत्पादन मे.टन	इतर उत्पादने			
				नियमित	हंगामी				इथेनॉल मे. टन	पेपर मे. टन	मद्यार्क हजार लि.	वीज मे. वॉट
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1	तुमसर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	मोहाडी	मानस अॅग्रो-इंडस्ट्रीज अँड इन्फ्रास्ट्रक्चर लि. युनिट-4 देव्हाडा	खाजगी	235	0	1250	130174	130100	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक
3	भंडारा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	साकोली	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	लाखनी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	पवनी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	लाखांदुर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
एकूण		-	-	235	0	1250	130174	130100	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक

आधार - प्रादेशिक सहसंचालक (साखर) नागपूर.

तक्ता क्र 6.11
विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था

जिल्हा - भंडारा		संदर्भ वर्ष : 31 मार्च 2018	
अ.क्र.	सहकारी संस्थेचा प्रकार	संस्था	
(1)	(2)	(3)	
1	कृषि पतसंस्था (एकूण)	371	
	1.1 जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका	1	
	1.2 प्राथमिक कृषी सहकारी संस्था	368	
	1.3 शेतकरी सेवा संस्था	0	
	1.4 लॅम्प्स सहकारी संस्था (आदिवासी सहकारी संस्था)	0	
	1.5 धान्य बँका	2	
	1.6 इतर	0	
2	बिगर - कृषी पतसंस्था (एकूण)	265	
	2.1 नागरी बँका	1	
	2.2 नागरी पतसंस्था	66	
	2.3 कर्मचारी पतसंस्था	100	
	2.4 इतर बिगर -कृषी पतसंस्था	98	
3	पणन संस्था (एकूण)	5	
	3.1 जिल्हा पणन संस्था	3.11 सर्वसाधारण उद्देशीय	0
		3.12 विशेष उद्देशीय	0
	3.2 प्राथमिक पणन संस्था	3.21 सर्वसामान्य तालुका खरेदी विक्री संघ	5
		3.22 विशेष पणन संस्था	0
	3.3 इतर पणन संस्था	0	
4	एकूण उत्पादक सहकारी संस्था	387	
	4.1 साखर कारखाने	0	
	4.2 इतर शेती प्रक्रिया संस्था	16	
	4.3 विणकर संस्था	1	
	4.4 विणकर संस्था (हातमाग)	3	
	4.5 औद्योगिक वसाहती (संस्था)	1	
	4.6 इतर औद्योगिक संस्था	16	
	4.7 दुग्ध व्यवसाय संस्था	212	
	4.8 मत्स्यव्यवसाय संस्था	136	
	4.9 सहकारी सूत गिरण्या	0	
	4.10 उपसा जलसिंचन संस्था	2	
	4.11 इतर उत्पादक संस्था	0	
5	सामाजिक सेवा सहकारी संस्था	406	
	5.1 ग्राहक भांडारे	1	
	5.2 गृहनिर्माण संस्था	47	
	5.3 कामगार कंत्राटदार संस्था	336	
	5.4 इतर सहकारी संस्था	22	
	एकूण संस्था	1434	

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, भंडारा

तक्ता क्र.6.12
सहकारी संस्थांची वित्तीय स्थिती

जिल्हा -भंडारा			संदर्भ वर्ष : 2017-18
अ. क्र.	बाब	परिमाण	संख्या
(1)	(2)	(3)	(4)
1	सहकारी संस्थांची संख्या	संख्या	1434
2	एकूण सभासद संख्या	हजार	593.04
3	भरणा झालेले भागभांडवल		
	3.1 शासकीय भाग भांडवल	₹ लाख	8.93
	3.2 स्वनिधी	₹ लाख	23163.71
	3.3 एकूण	₹ लाख	23172.64
4	ठेवी	₹ लाख	210384.71
5	खेळते भांडवल	₹ लाख	269147.08
6	31 मार्च, रोजी येणे कर्ज	₹ लाख	162734.21
7	वर्षभरात केलेले कर्जवाटप	₹ लाख	161613.06
8	खरेदीची किंमत	₹ लाख	506.31
9	विक्रीची किंमत	₹ लाख	909.11
10	नफा /तोटा		
	10.1 नफ्यातील संस्था	संख्या	770
	10.2 नफ्याची रक्कम	₹ लाख	11176.91
	10.3 तोट्यातील संस्था	संख्या	603
	10.4 तोट्याची रक्कम	₹ लाख	1641.17
	10.5 ना-नफा, ना-तोटा झालेल्या संस्था	संख्या	61
आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था भंडारा			

तक्ता क्र. 6.13
सहकारी संस्थांची लेखापरीक्षण वर्गाप्रमाणे संख्या

जिल्हा :- भंडारा						संदर्भ वर्ष : 2017-18		
अ. क्र.	तालुका	लेखापरीक्षण वर्गाप्रमाणे सहकारी संस्था				वर्गीकरण न केलेल्या	लेखापरीक्षण न झालेल्या	एकूण सहकारी संस्था
		अ	ब	क	ड			
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	तुमसर	21	50	148	0	0	0	219
2	मोहाडी	11	24	138	0	0	0	173
3	भंडारा	78	81	253	0	0	0	412
4	साकोली	10	19	125	0	0	0	154
5	लाखनी	18	22	131	0	0	0	171
6	पवनी	26	36	129	0	0	0	191
7	लाखांदुर	2	16	96	0	0	0	114
एकूण		166	248	1020	0	0	0	1434
आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था भंडारा								

तक्ता क्र.6.14
राज्य / जिल्हा कार्यक्षेत्र असलेल्या सहकारी बँकाचे कार्य

जिल्हा - भंडारा			संदर्भ वर्ष -2017-18 (₹ लाखात)	
अ. क्र.	बाब		जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक लि.	राज्य कृषी व ग्रामीण विकास बँक
1	(2)		(3)	(4)
1	बँक शाखा (संख्या)		46	1
2	सभासद	2.1 संस्था सभासद	1221	39
		2.2 वैयक्तिक सभासद	87	25214
3	भाग भांडवल		3581.88	73.78
4	राखीव व इतर निधी		13665.46	48.41
5	ठेवी		104628.57	-
6	खेळते भांडवल		137130.86	-
7	अल्प मुदतीची कर्जे वाटप	7.1 रोख पत	28782.31	-
		7.2 वटविलेली बिले	21584.12	-
		7.3 एकूण (7.1+7.2)	50366.44	-
		7.4 पैकी कृषि कर्जे	28782.31	-
8	मध्यम मुदतीची कर्जे वाटप		4071.54	-
9	दीर्घ मुदतीची कर्जे		279.38	-
10	येणे कर्जे	10.1 अल्प मुदतीची कर्जे	26070.75	-
		10.2 मध्यम मुदतीची कर्जे	21611.04	-
		10.3 दीर्घ मुदतीची कर्जे	96.7	312.26
11	थकलेले कर्जे	11.1 अल्प मुदतीची कर्जे	22946.51	-
		11.2 मध्यम मुदतीची कर्जे	3907.15	-
		11.3 दीर्घ मुदतीची कर्जे	96.7	312.26
आधार :- 1) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक, भंडारा 2) जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, भंडारा				

तक्ता क्र 6.15
बिगर-कृषी सहकारी पतसंस्थांचे कार्य

जिल्हा - भंडारा			संदर्भ वर्ष : 2017-18				
अ. क्र.	बाब	संस्था प्रकार					
		प्राथमिक सहकारी बँका		इतर बिगर - कृषी पतसंस्था			
		नागरी बँका	कर्मचारी पतपेढी आणि इतर	नागरी पतसंस्था	कर्मचारी पतपेढी	इतर (नागरी पतपेढी)	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	
1	संस्था संख्या	1	-	66	100	98	
2	सभासद संख्या	53034	-	7727	137803	87616	
3	भाग भांडवल (₹ हजारात)	157231	-	147452	416264	10332	
4	राखीव व इतर निधी (₹ हजारात)	708251	-	164871	234521	166390	
5	ठेवी (₹ हजारात)	4993065	-	1379483	144490	1690788	
6	खेळते भांडवल (₹ हजारात)	5856198	-	100426	736934	1380103	
7	कर्जे (₹ हजारात)	7.1 दिलेली कर्जे	101080	-	2105740	902354	1303794
		7.2 वसूल कर्जे	91890	-	140721	544250	1095660
		7.3 येणे कर्जे	2769268	-	845341	440308	1053474
		7.4 थकित कर्जे	291976	-	205495	78254	174180
आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था भंडारा							

तक्ता क्र 6.16
परवानाधारक सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे

जिल्हा -भंडारा			संदर्भ वर्ष : 2017-18		
(₹ हजारात)					
अ. क्र.	तालुका	परवानाधारक सावकारांची संख्या	व्यापाऱ्यांना दिलेली कर्जे	इतरांना दिलेली कर्जे	एकूण (4+5)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1	तुमसर	58	0	113.47	113.47
2	मोहाडी	52	0	38.91	38.91
3	भंडारा	57	0	35.52	35.52
4	साकोली	39	0	290.52	290.52
5	लाखनी	23	0	95.93	95.93
6	पवनी	18	0	18.22	18.22
7	लाखांदुर	18	0	58.35	58.35
एकूण		265	0	650.92	650.92
आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, भंडारा					

टिप :- संदर्भ वर्षात परवानाधारक सावकारांच्या संख्येत व इतरांना दिलेल्या कर्जात घट झालेली आहे.

पणन

तक्ता क्र.6.17
जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य

जिल्हा- भंडारा								संदर्भ वर्ष - 31 मार्च 2018		
अ. क्र.	जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्था	संस्था संख्या	सभासद संख्या	खेळते भांडवल (₹ हजारात)	खरेदीची किंमत (₹ हजारात)			विक्रीची किंमत (₹ हजारात)		
					कृषी उत्पादन	शेतीच्या गरजेच्या वस्तू	उपभोगाच्या वस्तू	मालक म्हणून	अडत्या म्हणून	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1	तुमसर	1	680	448	0	1691	0	8034	0	8034
2	मोहाडी	1	1408	11382	0	4577	0	3382	0	3382
3	भंडारा	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	साकोली	1	2641	14655	0	11970	493	10719	0	10719
5	लाखनी	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	पवनी	1	2080	154	0	0	0	0	0	0
7	लाखांदुर	1	180	6314	0	0	0	0	0	0
एकूण		5	6989	32953	0	18238	493	22135	0	22135

तक्ता क्र.6.17 (पुढे चालू)
जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य

अ. क्र.	जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्था	कृषी उत्पादनाची विक्री (अडते व मालक म्हणून) (₹ हजारात)							
		भात व तांदूळ	गहू	इतर अन्नधान्ये	कापूस	गळिताची धान्ये	डाळी	इतर	एकूण
(1)	(2)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)
1	तुमसर	1503	0	0	0	0	0	0	1503
2	मोहाडी	0	0	0	0	0	0	0	0
3	भंडारा	0	0	0	0	0	0	0	0
4	साकोली	0	0	0	0	0	0	0	0
5	लाखनी	0	0	0	0	0	0	0	0
6	पवनी	0	0	0	0	0	0	0	0
7	लाखांदुर	0	0	0	0	0	0	0	0
एकूण		1503	0	0	0	0	0	0	1503

तक्ता क्र.6.17 (पुढे चालू)
जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य

अ. क्र.	जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्था	शेतीला आवश्यक वस्तूंची विक्री (अडते व मालक म्हणून) (₹ हजारात)					उपभोग्य वस्तूंची एकूण विक्री (₹ हजारात)
		खते	बियाणे	कृषी औजारे	इतर	एकूण	
(1)	(2)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)
1	तुमसर	1244	459	0	0	1703	0
2	मोहाडी	2871	510	0	404	3785	0
3	भंडारा	0	0	0	0	0	0
4	साकोली	8425	1547	0	0	9972	0
5	लाखनी	0	0	0	0	0	0
6	पवनी	5345	366	0	0	5711	0
7	लाखांदुर	0	0	0	0	0	0
एकूण		17885	2882	0	404	21171	0
आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, भंडारा							

तक्ता क्र.6.18
नियंत्रित बाजारपेठातील कृषी मालांची वार्षिक आवक

जिल्हा - भंडारा (₹हजारात)							संदर्भ वर्ष :- 2017-18		
अ. क्र.	तालुका	कृषी उत्पन्न बाजार समित्यांची संख्या	उपबाजार पेठांची संख्या	भात		तांदूळ		नागली	
				आवक (टन)	मूल्य (₹हजारात)	आवक (टन)	मूल्य (₹हजारात)	आवक (टन)	मूल्य (₹हजारात)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	तुमसर	1	1	49066.00	894035	637.00	18543	-	-
2	मोहाडी	-	-	-	-	-	-	-	-
3	भंडारा	1	-	-	-	384.30	11630	-	-
4	साकोली	-	-	-	-	-	-	-	-
5	लाखनी	1	2	83587.20	1256221	-	-	-	-
6	पवनी	1	3	1731.24	32386	8.14	211	-	-
7	लाखांदुर	1	-	2532.00	44180	230.00	6761	0	0
एकूण		5	6	136916.44	2226822	1259.44	37145	0	0

तक्ता क्र. 6.18(पुढे चालू)
नियंत्रित बाजारपेठातील कृषी मालांची वार्षिक आवक

अ. क्र.	तालुका	गहू		बाजरी		ज्वारी		तूर	
		आवक (टन)	मूल्य (₹हजारात)	आवक (टन)	मूल्य (₹हजारात)	आवक (टन)	मूल्य (₹हजारात)	आवक (टन)	मूल्य (₹हजारात)
(1)	(2)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)
1	तुमसर	762.00	12294	-	-	-	-	254.00	9503
2	मोहाडी	-	-	-	-	-	-	-	-
3	भंडारा	442.70	7585	-	-	-	-	253.00	11645
4	साकोली	-	-	-	-	-	-	-	-
5	लाखनी	-	-	-	-	-	-	-	-
6	पवनी	0.66	11	-	-	-	-	1.57	75
7	लाखांदुर	5.00	84	0	0	0	0	39.00	1455
एकूण		1210.36	19974	0	0	0	0	547.57	22678

तक्ता क्र. 6.18(पुढे चालू)
नियंत्रित बाजारपेठातील कृषी मालांची वार्षिक आवक

अ. क्र.	तालुका	मूग		कुळीथ		कांदा		उडीद	
		आवक (टन)	मूल्य (₹हजारात)	आवक (टन)	मूल्य (₹हजारात)	आवक (टन)	मूल्य (₹हजारात)	आवक (टन)	मूल्य (₹हजारात)
(1)	(2)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)
1	तुमसर	147.00	7497	-	-	-	-	2.00	105
2	मोहाडी	-	-	-	-	-	-	-	-
3	भंडारा	41.80	2173	-	-	-	-	1.60	88
4	साकोली	-	-	-	-	-	-	-	-
5	लाखनी	-	-	-	-	-	-	-	-
6	पवनी	2.79	148	-	-	-	-	0.36	19
7	लाखांदुर	24.00	1226	0	0	0	0	15.00	824
एकूण		215.59	11044	0	0	0	0	18.96	1036
आधार : भंडारा जिल्हयातील सर्व कृषी उत्पन्न बाजार समित्या									

तक्ता क्र.6.19
निवडक कृषी मालाच्या त्रेमासीक सरासरी घाउक किंमती

जिल्हा - भंडारा			संदर्भ वर्ष :- 2017-18							
अ. क्र.	कृषी मालाचे नांव	कृषी मालाचा वाण	त्रेमासीक सरासरी घाउक किंमती (प्रती क्विंटल मूल्य ₹ हजारात)							
			एप्रिल -जून	गेल्या वर्षाच्या तुलनेत वाढ/घट	जुलै- सप्टेंबर	गेल्या वर्षाच्या तुलनेत वाढ/घट	ऑक्टोबर -डिसेंबर	गेल्या वर्षाच्या तुलनेत वाढ/घट	जानेवारी -मार्च	गेल्या वर्षाच्या तुलनेत शेकडा वाढ/घट
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1	गहू	देशी मध्यम	1.24	-17.33	1.54	-6.67	1.54	35.09	1.56	-1.89
2	मसूर	देशी	3.47	-31.15	1.60	-36.00	1.25	-	1.38	-60.57
3	हरभरा	देशी	5.17	14.63	4.96	-3.50	4.53	-20.94	3.92	-14.22
4	तूर	गावरान	4.01	-38.50	3.71	-46.54	3.38	-53.31	3.87	-30.27
5	उडीद	काळा	5.90	-17.60	4.67	-19.20	5.09	18.65	4.60	-40.80
6	तांदुळ	लुचई	2.31	-7.97	2.50	4.17	2.44	-6.51	2.50	-2.72
7	ज्वारी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	मूग	देशी	4.28	-25.69	3.88	-25.81	3.61	-29.63	3.98	-21.65
9	जवस	मध्यम	2.92	-19.34	2.67	-38.05	2.43	-45.64	2.64	-39.17
10	सोयाबीन	पांढरा	2.77	-17.31	4.04	0.00	3.07	8.87	3.25	-58.23
11	पोपट	देशी	6.01	117.75	4.99	71.59	5.28	76.59	2.67	-30.10

आधार - कृषि उत्पन्न बाजार समिती तुमसर, भंडारा, पवनी, लाखनी, लाखांदूर

वस्त्रोद्योग

तक्ता क्र 6.20
सहकारी सूत गिरण्या, हातमाग व यंत्रमाग यांचा तपशिल

जिल्हा : - भंडारा							संदर्भ वर्ष : 2017-18		
अ. क्र.	तपशिल	तुमसर	मोहाडी	भंडारा	साकोली	लाखनी	पवनी	लाखांदूर	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
अ) सहकारी सूत गिरण्या ---									
1	एकूण गिरण्यांची संख्या	-	-	-	-	-	-	-	-
2	उत्पाद चालू असलेल्या गिरण्यांची संख्या	-	-	-	-	-	-	-	-
3	सभासद संख्या (000)	-	-	-	-	-	-	-	-
4	भाग भांडवल (₹ हजारात)	-	-	-	-	-	-	-	-
5	त्यापैकी राज्य शासनाचे (₹ हजारात)	-	-	-	-	-	-	-	-
6	चात्यांची संख्या लाखात	-	-	-	-	-	-	-	-
7	उत्पादित सूताचे मूल्य (₹ हजारात)	-	-	-	-	-	-	-	-
8	तोट्यातील गिरण्या (संख्या)	-	-	-	-	-	-	-	-
9	तोटा (₹ हजारात)	-	-	-	-	-	-	-	-
ब) सहकारी हातमाग व यंत्रमाग ---									
1	एकूण संस्था संख्या	0	3	0	0	0	0	0	3
2	सभासद संख्या (000)	0	544.000	0	0	0	0	0	544
3	भाग भांडवल (₹ हजारात)	0	83.01	0	0	0	0	0	83.01
4	त्यापैकी राज्य शासनाचे (₹ हजारात)	0	0	0	0	0	0	0	0.00
5	मागांची संख्या	0	38	0	0	0	0	0	38
6	उत्पादित मूल्य (₹ हजारात)	0	4624.04	0	0	0	0	0	4624.04
7	तोट्यातील संस्था (संख्या)	0	1	0	0	0	0	0	1
8	तोटा (₹ हजारात)	0	25.6	0	0	0	0	0	25.6
आधार: जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, भंडारा									

7. पायाभूत सुविधा

उर्जा

तक्ता क. 7.1
जिल्हयातील विजेचा वापर

जिल्हा - भंडारा									संदर्भ वर्ष :-2017-18	
अ.क्र.	तालुका	एकूण विजेचा वापर (000 किलो वॅट तास)							विजेचा दरडोई वापर (किलो वॅट तास)	वीज जोडण्यांची संख्या (लाखात)
		घरगुती	व्यापारी कामासाठी लघुशक्ती साठी	औद्योगिक	सार्वजनिक दिवाबत्ती	कृषि	इतर	एकूण		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1	तुमसर	30609	4126	4996	968	35174	2257	78130	325.30	0.51
2	मोहाडी	20316	1680	3400	682	33350	1829	61257	386.73	0.37
3	भंडारा	64059	10386	9945	2004	23298	3572	113264	374.15	0.71
4	साकोली	18320	1841	2194	756	41525	1269	65905	457.11	0.37
5	लाखनी	17656	2147	2091	616	36566	1038	60114	445.60	0.36
6	पवनी	21160	1865	4662	845	45832	2598	76962	471.18	0.45
7	लाखांदुर	12848	935	2201	424	29133	1770	47311	366.46	0.31
एकूण		184968	22980	29489	6295	244878	14333	502943	395.14	3.08
आधार - अधिक्षक अभियंता, मराविविकर्म्या, संवसु प्रविभाग, भंडारा										

टिप :- विजेचा दरडोई वापर प्रक्षेपित लोकसंख्या आक्टोबर-2017 नुसार परिगणित केलेला आहे

प्रादेशिक परिवहन व महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन व दळणवळण

तक्ता क्र 7.2
मोटार वाहनांची आणि अनुज्ञप्ती धारकांची संख्या

जिल्हा - भंडारा						संदर्भ वर्ष : 31 मार्च 2018 अखेर	
अ.क्र.	बाब	एकूण वाहने	इंधनाच्या प्रकारानुसार वाहने			गेल्या वर्षातील वाहनांची संख्या	गेल्या वर्षाच्या तुलनेत शेकडा वाढ/घट (टक्केवारी)
			डिझेल	पेट्रोल	सी.एन.जी		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
प्रवासी वाहने							
1	बसेस	384	384	0	0	377	1.9
2	मोटारी आणि स्टेशन वॅगन्स	13006	3901	9105	0	10953	18.7
3	जीप	3308	3308	0	0	2891	14.4
4	टॅक्सी	299	299	0	0	233	28.3
5	तीन चाकी वाहने (रिक्षा)						
	अ) 3-सीटर	934	80	854	0	905	3.2
	ब) 6-सीटर	363	363	0	0	363	0.0
6	दुचाकी वाहने	202416	0	202416	0	184643	9.6
7	रुग्णवाहिका	108	83	25	0	98	10.2
8	शाळेच्या बसेस	236	205	31	0	212	11.3
एकूण प्रवासी वाहने		221054	8623	212431	0	200675	10.2
माल वाहतूक-वाहने							
1	तीन चाकी	633	224	409	0	594	6.6
2	चार चाकी	3992	3992	0	0	3232	23.5
3	ट्रॅक्टर्स	11188	11188	0	0	10254	9.1
4	जोड वाहने	5887	5887	0	0	5487	7.3
5	इतर	458	458	0	0	112	308.9
एकूण माल वाहतूक-वाहने		22158	21749	409	0	19679	12.6
जिल्ह्यातील एकूण वाहने		243212	30372	212840	0	220354	10.4
परमीटधारकांची संख्या							
1	हलकी वाहने	252	-	-	-	251	0.4
2	जड वाहने	4241	-	-	-	4226	0.4
3	अॅटोरिक्षा	1063	-	-	-	1063	0.0
आधार - उप-प्रादेशिक परिवहन अधिकारी, भंडारा							

तक्ता क्र 7.3
महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची प्रवासी वाहतूक

जिल्हा - भंडारा					
अ.क्र.	बाब	2015-16	2016-17	2017-18	2016-17 च्या तुलनेत 2017-18 मधील शेकडा वाढ/घट (टक्केवारी)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1	वर्ष अखेरीस मार्गाची संख्या	301	282	280	-0.71
2	मार्गाची एकूण लांबी (कि.मी.)	23186.3	21500	21592.7	0.43
3	मार्गाची सरासरी लांबी (कि.मी.)	77.03	76.24	77.12	1.15
4	वर्षातील अस्तित्वात असलेल्या बसगाड्यांची संख्या	276	284.8	285.34	0.19
5	रस्त्यावर धावणाऱ्या बस गाड्यांची दैनिक सरासरी संख्या	266	274.8	271.27	-1.28
6	प्रवाशांची दैनिक सरासरी (संख्या लाखात)	1.22	1.28	1.32	3.13
7	वाहतुकीमुळे वर्षात मिळालेले उत्पन्न (₹ लाखात)	7721.5	7746.2	12960.4	67.31
8	दर प्रवाशामागे मिळालेले सरासरी उत्पन्न (₹ दर दिवशी)	17.34	16.58	26.9	62.24
आधार - विभागीय नियंत्रक, महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ, भंडारा					

तक्ता क्र. 7.4
स्थानिक स्वराज्य संस्थांचे वाहतूक उपक्रम
(स्थानिक स्वराज्य संस्थांचे नाव-

जिल्हा :- भंडारा				संदर्भ वर्ष :- 2017-18
अ.क्र.	बाब	परिणाम	महानगरपालीका	नगरपालीका
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1	वर्षामध्ये प्रवासी वाहतूक केलेल्या एकूण अंतरांची दैनिक सरासरी	कि.मी.	-	-
2	दैनिक सरासरी प्रवासी संख्या	संख्या	-	-
3	परिवीन सेवेसाठी वापरात असणाऱ्या दैनिक बसेसची सरासरी संख्या	संख्या	-	-
	(अ) स्थानिक स्वराज्य संस्था			
	(ब) कंत्राटावर			
	(क) इतर			
4	निव्वळ नफा /तोटा	₹ लाख	-	-
5	विद्यार्थी, अपंग, वरिष्ठ नागरीक , रुग्ण यांना प्रवासी भाड्यातून सुट / सवलत दिलेली एकूण रक्कम	₹	-	-
आधार - महानगरपालीका				

टिप :- भंडारा जिल्ह्यामध्ये महानगरपालीका नाही. तसेच नगरपालीका किंवा जिल्हापरिषदेकडून कोणत्याही प्रकारचा वाहतूक उपक्रम राबविल्या जात नाही.

तक्ता क्र. 7.5
पोस्ट आणि दूरध्वनी सेवा यांची आकडेवारी

जिल्हा - भंडारा						संदर्भ वर्ष :- 31 मार्च 2018			
अ. क्र.	तालुका	पोस्टांची संख्या	पत्र-पेट्यांची संख्या	पोस्टमनांची संख्या	पोस्टाची सुविधा असलेल्या गावांची संख्या	वैयक्तिक दूरध्वनी संख्या			सार्वजनिक दूरध्वनी केंद्रांची संख्या (PCO)
						ग्रामीण	नागरी	एकूण	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	तुमसर	23	100	32	22	0	1028	1028	29
2	मोहाडी	20	91	27	19	97	0	97	2
3	भंडारा	17	97	34	15	135	3211	3346	31
4	साकोली	16	95	22	15	206	0	206	1
5	लाखनी	26	43	35	25	116	0	116	1
6	पवनी	28	105	40	27	0	143	143	0
7	लाखांदुर	7	66	8	6	158	0	158	1
एकूण		137	597	198	129	712	4382	5094	65
आधार:- 1) जिल्हा टपाल अधीक्षक कार्यालय भंडारा 2) महाप्रबंधक, भारत संचार निगम लिमी.भंडारा									

सर्वजनिक बांधकाम

तक्ता क्र 7.6
रोड प्लॅन 2001-2021 नुसार जिल्ह्यातील रस्तेविकास कार्यक्रमाची प्रगती

जिल्हा - भंडारा									संदर्भ वर्ष :- 2017-18	
अ.क्र.	तालुका	मार्च, 2018 अखेर पर्यंत स्थिती								
		ग्रामीण रस्ते			इतर रस्ते			एकूण		
		लक्ष्य (कि.मी.)	साध्य (कि.मी.)	प्रत्यक्ष खर्च (₹ लाख)	लक्ष्य (कि.मी.)	साध्य (कि.मी.)	प्रत्यक्ष खर्च (₹ लाख)	लक्ष्य (कि.मी.)	साध्य (कि.मी.)	प्रत्यक्ष खर्च (₹ लाख)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1	तुमसर	535.57	538.40	111.00	341.70	295.06	163.00	877.27	833.46	274.00
2	मोहाडी	295.08	294.08	75.00	295.68	255.82	150.00	590.76	549.90	225.00
3	भंडारा	621.04	620.44	215.50	146.67	146.67	102.00	767.71	767.11	317.50
4	साकोली	523.13	523.13	88.00	216.07	216.07	101.00	739.20	739.20	189.00
5	लाखनी	529.90	529.90	149.00	240.36	240.36	57.00	770.26	770.26	206.00
6	पवनी	512.89	512.89	72.00	189.88	181.98	63.00	702.77	694.87	135.00
7	लाखांदुर	306.25	300.76	90.00	131.51	129.11	84.00	437.76	429.87	174.00
एकूण		3323.86	3319.60	800.50	1561.87	1465.07	720.00	4885.73	4784.67	1520.50
आधार - कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग (जिल्हापरिषद) भंडारा										

तक्ता क्र 7.7
प्रकार व पृष्ठभाग यानुसार रस्त्यांची लांबी

जिल्हा:- भंडारा		(लांबी :- कि.मी.मध्ये)						संदर्भ वर्ष :- 2017-18	
अ. क्र.	बाब	रस्त्याचा प्रकार							
		राष्ट्रीय महामार्ग	द्रुतगती महामार्ग	प्रमुख राज्य महामार्ग	राज्य महामार्ग	प्रमुख जिल्हा रस्ते	इतर जिल्हा रस्ते	ग्रामीण रस्ते	एकूण रस्त्याची लांबी
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
(1)	सिमेंट कोंक्रीट								
1	अ) सा.बां.वि.	0.00	0.00	0.00	0.00	1.95	0.00	0.00	1.95
2	ब) जिल्हा परिषद	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	18.79	84.27	103.06
3	क) न.पा./म.न.पा.	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	175.00	0.00	175.00
(2)	डांबरी								
1	अ) सा.बां.वि.	224.56	0.00	13.66	449.14	550.58	0.00	0.00	1237.94
2	ब) जिल्हा परिषद	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1085.19	869.72	1954.91
3	क) न.पा./म.न.पा.	9.30	0.00	0.00	9.34	0.00	25.07	0.00	43.71
(3)	खडीचे								
1	अ) सा.बां.वि.	0.00	0.00	0.00	5.60	76.22	0.00	0.00	81.82
2	ब) जिल्हा परिषद	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	202.92	1051.81	1254.73
3	क) न.पा./म.न.पा.	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	36.15	0.00	36.15
(4)	इतर/अपृष्ठांकित								
1	अ) सा.बां.वि.	0.00	0.00	0.00	15.13	51.70	0.00	0.00	66.83
2	ब) जिल्हा परिषद	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	158.12	1313.80	1471.92
3	क) न.पा./म.न.पा.	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	138.14	0.00	138.14
(5)	एकूण लांबी								
1	अ) सा.बां.वि.	224.56	0.00	13.66	469.87	680.45	0.00	0.00	1388.54
2	ब) जिल्हा परिषद	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1465.02	3319.60	4784.62
3	क) न.पा./म.न.पा.	9.30	0.00	0.00	9.34	0.00	374.36	0.00	393.00
	जिल्हा एकूण	233.86	0.00	13.66	479.21	680.45	1839.38	3319.60	6566.16
आधार :- 1) कार्यकारी अभियंता, सा. बा. विभाग (राज्य) भंडारा 2) कार्यकारी अभियंता, सा. बा. विभाग (जि. प.) भंडारा 3) नगरपरिषद तुमसर/भंडारा/पवनी/साकोली									

तक्ता क्र 7.8
तालुक्यातील रस्तेविषयक आकडेवारी

जिल्हा :- भंडारा											संदर्भ वर्ष :- 2017-18			लांबी (कि.मी.)	
अ. क्र.	तहसील	रस्त्यांची लांबी (कि.मी.)								पृष्ठभागानुसार रस्त्यांची लांबी			प्रति शंभर चौ.कि.मी. क्षेत्रफळा मागे रस्त्यांची लांबी		
		राष्ट्रीय महा मार्ग	दुतगती महा मार्ग	प्रमुख राज्य महा मार्ग	राज्य महा मार्ग	प्रमुख जिल्हा मार्ग	इतर जिल्हा मार्ग	ग्राम मार्ग	एकूण लांबी	अ पृष्ठंकित	पृष्ठांकित				
											खडीचे	डांबरी /सिमेंट काँक्रीट	एकूण	पृष्ठांकित	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)
1	तुमसर	10.00	0.00	0.00	150.97	164.69	419.94	538.40	1284.00	355.66	197.68	758.74	956.42	114.19	153.30
2	मोहाडी	27.95	0.00	0.00	76.04	102.60	195.68	294.08	696.35	170.39	174.12	452.34	626.46	128.21	142.52
3	भंडारा	73.51	0.00	4.00	60.17	104.71	366.17	620.44	1229.00	336.31	246.46	636.39	882.85	136.00	189.32
4	साकोली	42.30	0.00	0.00	57.66	52.50	253.58	523.13	929.17	311.91	171.12	408.88	580.00	91.52	146.62
5	लाखनी	12.00	0.00	0.00	71.62	37.80	240.36	529.90	891.68	133.87	282.67	483.01	765.68	195.81	228.03
6	पवनी	37.00	0.00	9.66	36.80	132.45	229.32	512.89	958.12	244.78	183.15	469.44	652.59	98.56	144.70
7	लाखांदुर	31.10	0.00	0.00	25.95	85.70	134.33	300.76	577.84	123.97	114.68	307.77	422.45	99.46	136.04
एकूण		233.86	0.00	13.66	479.21	680.45	1839.38	3319.6	6566.16	1676.89	1369.88	3516.57	4886.45	119.56	160.66

आधार :- 1. कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग 2. कार्यकारी अभियंता, बांधकाम विभाग, जिल्हा परिषद

पाणी पुरवठा व स्वच्छता

तक्ता क्र 7.9
पिण्याच्या पाण्याच्या सोयी व टंचाई संबंधी केलेल्या उपाययोजना

जिल्हा - भंडारा				संदर्भ वर्ष :- 2017-18	
अ.क्र	बाबी	तालुका			
		तुमसर	मोहाडी	भंडारा	साकोली
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1	वस्ती असलेल्या गावांची एकूणसंख्या	135	101	138	85
2	गावातील वाडया/वस्त्यांची संख्या	-	4	-	5
3	बारा महिने पुरेसे पाणी उपलब्ध असलेल्या				
	3.1 गावांची संख्या	41	31	69	13
	3.2 त्याखालील वाडया / वस्त्यांची संख्या	-	4	-	5
4	त्यापैकी नळाने पाणी पुरवठा योजनेद्वारे पाणी पुरवठा करण्यात येत असलेल्या				
	4.1 गावांची संख्या	64	80	63	37
	4.2 त्याखालील वाडया / वस्त्यांची संख्या	-	-	-	-
4	पिण्याच्या पाण्याची टंचाई असलेली गावे व वाडया/वस्त्या				
	संदर्भ वर्षातील				
	अ) एकूण टंचाईग्रस्त गावे (संख्या)	94	70	69	72
	ब) एकूण वाडया/वस्त्या (संख्या)	-	-	-	-
	बृहत आराखडयानुसार				
	अ) एकूण टंचाईग्रस्त गावे (संख्या)	98	91	130	78
	ब) एकूण टंचाईग्रस्त वाडया/वस्त्या (संख्या)	-	-	-	-
5	केलेली उपाययोजना				
	अ) टँकरने पुरवठा होणा-या				
	गावांची संख्या	-	-	-	-
	गावातील वाडया/वस्त्यांची संख्या	-	-	-	-
	टँकरची संख्या	-	-	-	-
	ब) बैलगाडीने पुरवठा होणा-या				
	गावांची संख्या	-	-	-	-
	गावातील वाडया/वस्त्यांची संख्या	-	-	-	-
	बैलगाडयांची संख्या	-	-	-	-
	क) इतर साधनांनी पुरवठा होणा-या				
	गावांची संख्या	94	70	69	72
	गावातील वाडया/वस्त्यांची संख्या	-	-	-	-
	साधने संख्या	149	101	105	80

तक्ता क्र 7.9 (पुढे चालू)
पिण्याच्या पाण्याच्या सोयी व टंचाई संबंधी केलेल्या उपाययोजना

जिल्हा - भंडारा				संदर्भ वर्ष :- 2017-18	
अ.क्र	बाबी	तालुका			
		लाखनी	पवनी	लाखांदूर	एकूण
(1)	(2)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	वस्ती असलेल्या गावांची एकूणसंख्या	94	135	83	771
2	गावातील वाडया/वस्त्यांची संख्या	6	-	-	15
3	बारा महिने पुरेसे पाणी उपलब्ध असलेल्या				
	3.1 गावांची संख्या	58	69	20	301
	3.2 त्याखालील वाडया / वस्त्यांची संख्या	6	-	-	15
4	त्यापैकी नळाने पाणी पुरवठा योजनेद्वारे पाणी पुरवठा करण्यात येत असलेल्या				
	4.1 गावांची संख्या	51	81	64	440
	4.2 त्याखालील वाडया / वस्त्यांची संख्या	-	-	-	-
4	पिण्याच्या पाण्याची टंचाई असलेली गावे व वाडया/वस्त्या				
	संदर्भ वर्षातील				
	अ) एकूण टंचाईग्रस्त गावे (संख्या)	36	66	63	470
	ब) एकूण वाडया/वस्त्या (संख्या)	-	-	-	-
	बृहत आराखडयानुसार				
	अ) एकूण टंचाईग्रस्त गावे (संख्या)	81	99	76	653
	ब) एकूण टंचाईग्रस्त वाडया/वस्त्या (संख्या)	-	-	-	-
5	केलेली उपाययोजना				
	अ) टँकरने पुरवठा होणा-या				
	गावांची संख्या	-	-	-	-
	गावांतील वाडया/वस्त्यांची संख्या	-	-	-	-
	टँकरची संख्या	-	-	-	-
	ब) बैलगाडीने पुरवठा होणा-या				
	गावांची संख्या	-	-	-	-
	गावांतील वाडया/वस्त्यांची संख्या	-	-	-	-
	बैलगाडयांची संख्या	-	-	-	-
	क) इतर साधनांनी पुरवठा होणा-या				
	गावांची संख्या	36	66	63	470
	गावांतील वाडया/वस्त्यांची संख्या	-	-	-	-
	साधने संख्या*	44	84	76	639

आधार - कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणीपुरवठा, जिल्हा परिषद, भंडारा

* साधने संख्या यामध्ये खाजगी विहीरींचे अधिग्रहण करणे, विंधन विहरी विशेष दुरुस्ती करणे, नविन विंधन विहीरी घेणे व नविन कुपनलिका घेणे यांचा समावेश आहे.

तक्ता क्र 7.10
अनुसूचित जाती व नवबौध्द वैयक्तिक नळजोडणी

जिल्हा : भंडारा		संदर्भ वर्ष :- 2017-18	
अ.क्र.	तालुका	ग्रामीण भाग	
		लाभार्थी (संख्या)	खर्च (₹ लाखात)
(1)	(2)	(3)	(4)
1	तुमसर	-	-
2	मोहाडी	-	-
3	भंडारा	-	-
4	साकोली	-	-
5	लाखनी	-	-
6	पवनी	-	-
7	लाखांदुर	-	-
एकूण :-		-	-
आधार : कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हापरिषद, भंडारा			

टिप :- संदर्भ वर्षात अनुदान प्राप्त न झाल्यामुळे लाभार्थ्यांची संख्या व खर्च निरंक आहे.

तक्ता क्र 7.11
ग्रामीण भागात शौचालयाची सुविधा असणाऱ्या कुटुंबांची संख्या

जिल्हा:- भंडारा						संदर्भ वर्ष :- 2017-18			
अ. क्र.	तालुका	दारीद्रय रेषेखालील				दारीद्रय रेषेवरील			
		एकूण कुटूंबे	शौचालये असलेली	शौचालये नसलेली	शौचालये नसलेल्या कुटूंबांची टक्केवारी	एकूण कुटूंबे	शौचालये असलेली	शौचालये नसलेली	शौचालये नसलेल्या कुटूंबांची टक्केवारी
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	तुमसर	14884	14884	0	0.0	20927	20927	0	0.0
2	मोहाडी	13842	13842	0	0.0	16893	16893	0	0.0
3	भंडारा	15086	15086	0	0.0	21872	21872	0	0.0
4	साकोली	10518	10518	0	0.0	15476	15476	0	0.0
5	लाखनी	11504	11504	0	0.0	13707	13707	0	0.0
6	पवनी	10821	10821	0	0.0	17610	17610	0	0.0
7	लाखांदुर	8682	8682	0	0.0	15804	15804	0	0.0
एकूण		85337	85337	0	0.0	122289	122289	0	0.0
आधार :- उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (प्रा.पं.) जिल्हा परिषद भंडारा									

टिप :- सन 2012-13 पासून निर्मल ग्राम योजना राबविण्यात येत असल्यामुळे, सदर योजनेकरीता घेण्यात आलेल्या Baseline Survey नुसार कुटुंबांची संख्या दर्शविण्यात आली आहे.

8.सामाजिक क्षेत्र व सामूहिक सेवा

शिक्षण

तक्ता क्र.8.1
जिल्ह्यातील प्राथमिक शाळांबाबतची माहिती

जिल्हा - भंडारा										संदर्भ वर्ष : 2017-18		
अ. क्र.	तालुका	बाब	शासकीय शाळा					स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या शाळा				
			संख्या	शिक्षकांची संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या		स्वच्छता गृहांची सुविधा असलेल्या शाळा	संख्या	शिक्षकांची संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या		स्वच्छता गृहांची सुविधा असलेल्या शाळा
					मुले	मुली				मुले	मुली	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1	तुमसर	एकूण	1	5	41	30	1	146	530	5874	6109	146
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	मोहाडी	एकूण	0	0	0	0	0	99	440	5518	5436	99
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	भंडारा	एकूण	2	35	518	557	2	134	151	5063	4681	134
		पैकी मुलींकरिता	1	3	0	93	1	0	0	0	0	0
4	साकोली	एकूण	0	0	0	0	0	95	349	4106	3972	95
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	लाखनी	एकूण	0	0	0	0	0	88	301	3426	3435	88
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	पवनी	एकूण	0	0	0	0	0	134	406	4698	4404	134
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	लाखांदूर	एकूण	0	0	0	0	0	85	351	4425	4378	85
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
एकूण		एकूण	3	40	559	587	3	781	2528	33110	32415	781
		पैकी मुलींकरिता	1	3	0	93	1	0	0	0	0	0

तक्ता क्र.8.1 (पुढे चालू)
जिल्ह्यातील प्राथमिक शाळांबाबतची माहिती

अ. क्र.	तालुका	बाब	खाजगी अनुदानित शाळा					खाजगी विनाअनुदानित शाळा				
			संख्या	शिक्षकांची संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या		स्वच्छता गृहांची सुविधा असलेल्या शाळा	संख्या	शिक्षकांची संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या		स्वच्छता गृहांची सुविधा असलेल्या शाळा
					मुले	मुली				मुले	मुली	
(1)	(2)	(3)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)
1	तुमसर	एकूण	28	122	4648	4328	28	18	85	3140	2572	18
		पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	मोहाडी	एकूण	8	34	1855	1852	8	11	60	1254	986	11
		पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	भंडारा	एकूण	32	204	7011	6865	32	22	172	5771	4830	22
		पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	साकोली	एकूण	15	54	3143	2771	15	8	46	941	788	8
		पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	लाखनी	एकूण	9	56	3267	3126	9	9	55	1360	712	9
		पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	पवनी	एकूण	8	35	3574	3612	8	10	66	1181	970	10
		पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	लाखांदूर	एकूण	10	41	2465	2204	10	11	48	445	373	11
		पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
एकूण	एकूण	110	546	25963	24758	110	89	532	14092	11231	89	
	पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

तक्ता क्र.8.1 (पुढे चालू)
जिल्ह्यातील प्राथमिक शाळांबाबतची माहिती

अ. क्र.	तालुका	बाब	एकूण शाळा				स्वच्छता गृहांची सुविधा असलेल्या शाळा
			संख्या	शिक्षकांची संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या		
					मुले	मुली	
(1)	(2)	(3)	(24)	(25)	(26)	(27)	(28)
1	तुमसर	एकूण	193	742	13703	13039	193
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0
2	मोहाडी	एकूण	118	534	8627	8274	118
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0
3	भंडारा	एकूण	190	562	18363	16933	190
		पैकी मुलींकरिता	1	3	0	93	0
4	साकोली	एकूण	118	449	8190	7531	118
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0
5	लाखनी	एकूण	106	412	8053	7273	106
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0
6	पवनी	एकूण	152	507	9453	8986	152
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0
7	लाखांदूर	एकूण	106	440	7335	6955	106
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0
एकूण		एकूण	983	3646	73724	68991	983
		पैकी मुलींकरिता	1	3	0	93	0
आधार : शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक) जिल्हापरिषद भंडारा							

तक्ता क्र 8.2
जिल्ह्यातील माध्यमिक शाळांबाबतची माहिती

जिल्हा - भंडारा										संदर्भ वर्ष : 2017-18		
अ. क्र.	तालुका	बाब	शासकीय शाळा					स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या शाळा				
			संख्या	शिक्षकांची संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या		स्वच्छता गृहांची सुविधा असलेल्या शाळा	संख्या	शिक्षकांची संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या		स्वच्छता गृहांची सुविधा असलेल्या शाळा
					मुले	मुली				मुले	मुली	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1	तुमसर	एकूण	1	6	22	33	1	4	51	424	425	4
		पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	मोहाडी	एकूण	0	0	0	0	0	2	20	777	639	2
		पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	भंडारा	एकूण	2	11	103	148	2	1	18	568	237	1
		पैकी मुलीकरिता	1	2	0	55	1	0	0	0	0	0
4	साकोली	एकूण	0	0	0	0	0	1	15	305	302	1
		पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	लाखनी	एकूण	0	0	0	0	0	1	25	312	254	1
		पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	पवनी	एकूण	0	0	0	0	0	1	25	372	280	1
		पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	लाखांदूर	एकूण	0	0	0	0	0	2	21	296	272	2
		पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
एकूण	एकूण	एकूण	3	17	125	181	3	12	175	3054	2409	12
		पैकी मुलीकरिता	1	2	0	55	1	0	0	0	0	0

तक्ता क्र 8.2 (पुढे चालू)
जिल्ह्यातील माध्यमिक शाळांबाबतची माहिती

अ. क्र.	तालुका	बाब	खाजगी अनुदानित शाळा					खाजगी विनाअनुदानित शाळा				
			संख्या	शिक्षकांची संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या		स्वच्छता गृहांची सुविधा असलेल्या शाळा	संख्या	शिक्षकांची संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या		स्वच्छता गृहांची सुविधा असलेल्या शाळा
					मुले	मुली				मुले	मुली	
(1)	(2)	(3)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)
1	तुमसर	एकूण	19	165	3031	2839	19	11	112	651	457	11
		पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	मोहाडी	एकूण	10	70	1532	1496	10	3	19	184	145	3
		पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	भंडारा	एकूण	26	287	3549	3443	26	12	216	1148	837	12
		पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	साकोली	एकूण	15	116	1832	1802	15	2	24	46	32	2
		पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	लाखनी	एकूण	18	139	1900	1708	18	2	10	318	86	2
		पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	पवनी	एकूण	25	197	2312	2213	25	2	22	45	37	2
		पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	लाखांदूर	एकूण	18	160	1538	1392	18	4	25	119	93	4
		पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
एकूण		एकूण	131	1134	15694	14893	131	36	428	2511	1687	36
		पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

तक्ता क्र 8.2 (पुढे चालू)
जिल्ह्यातील माध्यमिक शाळांबाबतची माहिती

अ.क्र.	तालुका	बाब	एकूण शाळा				स्वच्छता गृहांची सुविधा असलेल्या शाळा
			संख्या	शिक्षकांची संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या		
					मुले	मुली	
(1)	(2)	(3)	(24)	(25)	(26)	(27)	(28)
1	तुमसर	एकूण	35	334	4128	3754	35
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0
2	मोहाडी	एकूण	15	109	2493	2280	15
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0
3	भंडारा	एकूण	41	532	5368	4665	41
		पैकी मुलींकरिता	1	2	0	55	1
4	साकोली	एकूण	18	155	2183	2136	18
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0
5	लाखनी	एकूण	21	174	2530	2048	21
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0
6	पवनी	एकूण	28	244	2729	2530	28
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0
7	लाखांदूर	एकूण	24	206	1953	1757	24
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0
एकूण		एकूण	182	1754	21384	19170	182
		पैकी मुलींकरिता	1	2	0	55	1

आधार : शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक) जिल्हापरिषद भंडारा

तक्ता क्र 8.3
जिल्ह्यातील उच्च माध्यमिक शाळांबाबतची माहिती

जिल्हा - भंडारा											संदर्भ वर्ष : 2017-18	
अ. क्र.	तालुका	बाब	शासकीय शाळा					स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या शाळा				
			संख्या	शिक्षकांची संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या		स्वच्छता गृहांची सुविधा असलेल्या शाळा	संख्या	शिक्षकांची संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या		स्वच्छता गृहांची सुविधा असलेल्या शाळा
					मुले	मुली				मुले	मुली	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1	तुमसर	एकूण	1	4	67	5	1	4	46	383	720	4
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	मोहाडी	एकूण	0	0	0	0	0	6	98	894	880	6
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	भंडारा	एकूण	1	8	18	25	1	4	48	502	591	4
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	साकोली	एकूण	0	0	0	0	0	2	38	257	313	2
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	लाखनी	एकूण	0	0	0	0	0	4	52	470	636	4
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	पवनी	एकूण	0	0	0	0	0	2	35	612	602	2
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	लाखांदूर	एकूण	0	0	0	0	0	3	38	316	324	3
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
एकूण	एकूण	एकूण	2	12	85	30	2	25	355	3434	4066	25
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

तक्ता क्र 8.3 (पुढे चालू)
जिल्ह्यातील उच्च माध्यमिक शाळांबाबतची माहिती

अ. क्र.	तालुका	बाब	खाजगी अनुदानित शाळा					खाजगी विनाअनुदानित शाळा				
			संख्या	शिक्षकांची संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या		स्वच्छता गृहांची सुविधा असलेल्या शाळा	संख्या	शिक्षकांची संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या		स्वच्छता गृहांची सुविधा असलेल्या शाळा
					मुले	मुली				मुले	मुली	
(1)	(2)	(3)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)
1	तुमसर	एकूण	14	334	2030	2369	14	6	49	204	152	6
		पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	मोहाडी	एकूण	13	213	1233	1222	13	3	26	253	219	3
		पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	भंडारा	एकूण	21	394	3584	3426	21	7	85	750	479	7
		पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	साकोली	एकूण	16	281	1867	1880	16	3	23	173	97	3
		पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	लाखनी	एकूण	14	238	1412	1270	14	5	68	534	288	5
		पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	पवनी	एकूण	11	246	1502	1668	11	4	30	208	108	4
		पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	लाखांदूर	एकूण	6	94	641	820	6	5	33	500	466	5
		पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
एकूण		एकूण	95	1800	12269	12655	95	33	314	2622	1809	33
		पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

तक्ता क्र 8.3 (पुढे चालू)
जिल्ह्यातील उच्च माध्यमिक शाळांबाबतची माहिती

अ. क्र.	तालुका	बाब	एकूण शाळा				स्वच्छता गृहांची सुविधा असलेल्या शाळा
			संख्या	शिक्षकांची संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या		
					मुले	मुली	
(1)	(2)	(3)	(24)	(25)	(26)	(27)	(28)
1	तुमसर	एकूण	25	433	2684	3246	25
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0
2	मोहाडी	एकूण	22	337	2380	2321	22
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0
3	भंडारा	एकूण	33	535	4854	4521	33
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0
4	साकोली	एकूण	21	342	2297	2290	21
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0
5	लाखनी	एकूण	23	358	2416	2194	23
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0
6	पवनी	एकूण	17	311	2322	2378	17
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0
7	लाखांदूर	एकूण	14	165	1457	1610	14
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0
एकूण		एकूण	155	2481	18410	18560	155
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0

आधार : शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक) जिल्हापरिषद भंडारा

तक्ता क्र 8.4
शैक्षणिक संस्थांतील अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांची संख्या

जिल्हा - भंडारा										संदर्भ वर्ष : 2017-18		
अ. क्र.	तालुका	बाब	प्राथमिक विद्यार्थी					माध्यमिक विद्यार्थी				
			शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण
					अनुदानित	विना अनुदानित				अनुदानित	विना अनुदानित	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1	तुमसर	एकूण	0	999	854	850	2703	0	108	613	170	891
		पैकी मुली	0	510	409	389	1308	0	61	314	63	438
2	मोहाडी	एकूण	0	766	330	306	1402	0	159	247	61	467
		पैकी मुली	0	396	161	133	690	0	81	117	17	215
3	भंडारा	एकूण	279	1437	2398	2160	6274	118	161	1304	422	2005
		पैकी मुली	173	720	559	991	2443	81	57	615	178	931
4	साकोली	एकूण	0	1246	878	370	2494	0	131	588	25	744
		पैकी मुली	0	622	418	187	1227	0	66	296	12	374
5	लाखनी	एकूण	0	985	1087	361	2433	0	94	602	67	763
		पैकी मुली	0	503	523	151	1177	0	43	282	21	346
6	पवनी	एकूण	0	1631	1385	369	3385	0	109	897	20	1026
		पैकी मुली	0	786	708	175	1669	0	49	425	7	481
7	लाखांदूर	एकूण	0	1312	861	164	2337	0	69	505	28	602
		पैकी मुली	0	685	396	73	1154	0	34	241	12	287
एकूण		एकूण	279	8376	7793	4580	21028	118	831	4756	793	6498
		पैकी मुली	173	4222	3174	2099	9668	81	391	2290	310	3072

तक्ता क्र 8.4 (पुढे चालू)
शैक्षणिक संस्थांतील अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांची संख्या

अ. क्र.	तालुका	बाब	उच्च माध्यमिक विद्यार्थी					महाविद्यालयातील विद्यार्थी					एकूण विद्यार्थी संख्या
			शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	
					अनुदानित	विना अनुदानित				अनुदानित	विना अनुदानित		
(1)	(2)	(3)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)
1	तुमसर	एकूण	17	166	501	54	738	0	0	49	2	51	4383
		पैकी मुली	3	109	249	12	373	0	0	36	0	36	2155
2	मोहाडी	एकूण	0	184	207	51	442	0	0	46	169	215	2526
		पैकी मुली	0	85	103	20	208	0	0	36	0	36	1149
3	भंडारा	एकूण	16	214	1391	270	1891	0	0	1178	396	1574	11744
		पैकी मुली	7	123	670	129	929	0	0	117	0	117	4420
4	साकोली	एकूण	0	94	655	93	842	0	0	419	61	480	4560
		पैकी मुली	0	38	325	29	392	0	0	0	0	0	1993
5	लाखनी	एकूण	0	220	517	180	917	0	0	309	221	530	4643
		पैकी मुली	0	119	240	71	430	0	0	0	0	0	1953
6	पवनी	एकूण	0	235	679	94	1008	0	0	444	450	894	6313
		पैकी मुली	0	104	355	30	489	0	0	0	24	24	2663
7	लाखांदूर	एकूण	0	82	348	190	620	0	0	689	27	716	4275
		पैकी मुली	0	40	204	82	326	0	0	0	3	3	1770
एकूण	एकूण	एकूण	33	1195	4298	932	6458	0	0	3134	1326	4460	38444
		पैकी मुली	10	618	2146	373	3147	0	0	189	27	216	16103

आधार :- 1) शिक्षणाधिकारी (प्राथ/माध्य), जि.प.भंडारा 2) सहसंचालक(उच्च शिक्षण), नागपूर

तक्ता क्र 8.5
शैक्षणिक संस्थांतील अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांची संख्या

जिल्हा - भंडारा										संदर्भ वर्ष : 2017-18		
अ. क्र.	तालुका	बाब	प्राथमिक विद्यार्थी					माध्यमिक विद्यार्थी				
			शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण
					अनुदानित	विना अनुदानित				अनुदानित	विना अनुदानित	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1	तुमसर	एकूण	71	1334	1234	252	2891	55	64	645	79	843
		पैकी मुली	30	689	581	114	1414	33	24	336	39	432
2	मोहाडी	एकूण	0	543	171	67	781	0	46	93	17	156
		पैकी मुली	0	297	85	32	414	0	19	49	7	75
3	भंडारा	एकूण	53	623	1037	449	2162	15	28	457	63	563
		पैकी मुली	30	309	453	189	981	9	8	196	28	241
4	साकोली	एकूण	0	898	556	76	1530	0	37	369	2	408
		पैकी मुली	0	420	257	31	708	0	23	192	2	217
5	लाखनी	एकूण	0	437	421	43	901	0	40	191	184	415
		पैकी मुली	0	208	211	19	438	0	21	103	14	138
6	पवनी	एकूण	0	549	546	142	1237	0	22	311	19	352
		पैकी मुली	0	251	247	60	558	0	9	156	9	174
7	लाखांदूर	एकूण	0	365	195	34	594	0	12	105	2	119
		पैकी मुली	0	188	99	23	310	0	8	42	1	51
एकूण	एकूण	एकूण	124	4749	4160	1063	10096	70	249	2171	366	2856
		पैकी मुली	60	2362	1933	468	4823	42	112	1074	100	1328

तक्ता क्र 8.5 (पुढे चालू)
शैक्षणिक संस्थांतील अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांची संख्या

अ. क्र.	तालुका	बाब	उच्च माध्यमिक विद्यार्थी					महाविद्यालयातील विद्यार्थी					एकूण विद्यार्थी संख्या
			शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	
					अनुदानित	विना अनुदानित				अनुदानित	विना अनुदानित		
(1)	(2)	(3)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)
1	तुमसर	एकूण	8	61	529	11	609	0	0	44	1	45	4388
		पैकी मुली	1	45	296	7	349	0	0	4	0	4	2199
2	मोहाडी	एकूण	0	51	33	14	98	0	0	4	24	28	1063
		पैकी मुली	0	22	16	6	44	0	0	0	0	0	533
3	भंडारा	एकूण	2	61	486	31	580	0	0	273	88	361	3666
		पैकी मुली	0	28	231	9	268	0	0	60	0	60	1550
4	साकोली	एकूण	0	41	414	10	465	0	0	324	7	331	2734
		पैकी मुली	0	19	216	4	239	0	0	0	0	0	1164
5	लाखनी	एकूण	0	42	133	129	304	0	0	96	43	139	1759
		पैकी मुली	0	23	63	18	104	0	0	0	0	0	680
6	पवनी	एकूण	0	38	170	4	212	0	0	41	81	122	1923
		पैकी मुली	0	18	97	3	118	0	0	0	0	0	850
7	लाखांदूर	एकूण	0	17	19	41	77	0	0	78	0	78	868
		पैकी मुली	0	12	10	23	45	0	0	0	0	0	406
एकूण	एकूण	10	311	1784	240	2345	0	0	860	244	1104	16401	
	पैकी मुली	1	167	929	70	1167	0	0	64	0	64	7382	

आधार :- 1) शिक्षणाधिकारी (प्राथ/माध्य), जि.प.भंडारा 2) सहसंचालक(उच्च शिक्षण), नागपूर

तक्ता क्र 8.6
शैक्षणिक संस्थांतील अल्पसंख्यांक विद्यार्थ्यांची संख्या

जिल्हा - भंडारा										संदर्भ वर्ष : 2017-18		
अ. क्र.	तालुका	बाब	प्राथमिक विद्यार्थी					माध्यमिक विद्यार्थी				
			शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण
					अनुदानित	विना अनुदानित				अनुदानित	विना अनुदानित	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1	तुमसर	एकूण	0	110	249	241	600	0	12	117	44	173
		पैकी मुली	0	55	125	101	281	0	8	52	21	81
2	मोहाडी	एकूण	0	115	43	57	215	0	31	27	2	60
		पैकी मुली	0	50	22	29	101	0	8	12	2	22
3	भंडारा	एकूण	28	387	479	1034	1928	54	109	120	150	433
		पैकी मुली	16	184	258	453	911	25	49	44	63	181
4	साकोली	एकूण	0	52	61	25	138	0	7	44	10	61
		पैकी मुली	0	23	25	6	54	0	4	24	4	32
5	लाखनी	एकूण	0	45	87	25	157	0	17	54	5	76
		पैकी मुली	0	16	42	10	68	0	2	27	3	32
6	पवनी	एकूण	0	120	122	93	335	0	9	86	1	96
		पैकी मुली	0	54	69	48	171	0	4	41	0	45
7	लाखांदूर	एकूण	0	53	24	4	81	0	2	23	1	26
		पैकी मुली	0	24	10	3	37	0	1	10	0	11
एकूण		एकूण	28	882	1065	1479	3454	54	187	471	213	925
		पैकी मुली	16	406	551	650	1623	25	76	210	93	404

तक्ता क्र 8.6 (पुढे चालू)
शैक्षणिक संस्थांतील अल्पसंख्यांक विद्यार्थ्यांची संख्या

अ. क्र.	तालुका	बाब	उच्च माध्यमिक विद्यार्थी					महाविद्यालयातील विद्यार्थी					एकूण विद्यार्थी संख्या
			शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	
					अनुदानित	विना अनुदानित				अनुदानित	विना अनुदानित		
(1)	(2)	(3)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)
1	तुमसर	एकूण	0	8	68	12	88	0	0	3	0	3	864
		पैकी मुली	0	6	35	7	48	0	0	3	0	3	413
2	मोहाडी	एकूण	0	20	11	15	46	0	0	0	0	0	321
		पैकी मुली	0	12	1	5	18	0	0	0	0	0	141
3	भंडारा	एकूण	14	97	127	126	364	0	0	126	21	147	2872
		पैकी मुली	6	61	63	64	194	0	0	4	4	8	1294
4	साकोली	एकूण	0	3	107	0	110	0	0	0	33	33	342
		पैकी मुली	0	2	48	0	50	0	0	0	0	0	136
5	लाखनी	एकूण	0	13	35	4	52	0	0	5	0	5	290
		पैकी मुली	0	10	15	0	25	0	0	0	0	0	125
6	पवनी	एकूण	0	28	32	4	64	0	0	8	4	12	507
		पैकी मुली	0	10	14	3	27	0	0	0	0	0	243
7	लाखांदूर	एकूण	0	4	6	0	10	0	0	0	0	0	117
		पैकी मुली	0	3	3	0	6	0	0	0	0	0	54
एकूण		एकूण	14	173	386	161	734	0	0	142	58	200	5313
		पैकी मुली	6	104	179	79	368	0	0	7	4	11	2406

आधार :- 1) शिक्षणाधिकारी (प्राथ/माध्य), जि.प.भंडारा 2) सहसंचालक(उच्च शिक्षण), नागपूर

तक्ता क्र. 8.7
जिल्हयातील साक्षरतेचे प्रमाण

जिल्हा - भंडारा									संदर्भ वर्ष : जनगणना-2011		
अ. क्र.	तालुके	ग्रामीण/ नागरी	साक्षरता (टक्केवारी)								
			एकूण	पुरुष	स्त्रिया	अनुसूचित जाती			अनुसूचित जमाती		
						एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
1	तुमसर	एकूण	83.5	89.7	77.2	87.1	92.9	81.3	76.0	84.3	67.8
		ग्रामीण	81.5	88.3	74.7	85.7	91.9	79.7	75.6	83.9	67.3
		नागरी	90.4	94.8	86.1	90.3	95.4	85.2	81.2	89.7	73.5
2	मोहाडी	एकूण	83.7	89.9	77.4	87.1	92.6	81.6	80.3	87.5	73.1
		ग्रामीण	83.0	89.4	76.5	85.7	91.7	79.7	80.1	87.4	72.7
		नागरी	90.8	94.9	86.5	91.5	95.6	87.5	87.1	91.2	83.2
3	भंडारा	एकूण	87.2	92.0	82.2	88.6	93.4	83.7	83.7	89.8	77.5
		ग्रामीण	83.5	90.0	76.9	86.4	92.6	80.3	80.3	87.7	72.9
		नागरी	91.5	94.4	88.6	91.2	94.4	88.0	89.4	93.4	85.4
4	साकोली	एकूण	83.4	91.5	75.2	85.6	93.9	77.2	79.8	89.1	70.7
		ग्रामीण	82.5	91.0	73.8	84.6	93.6	75.4	79.5	88.7	70.2
		नागरी	90.9	95.4	86.4	91.1	95.6	86.8	85.7	93.8	77.9
5	लाखनी	एकूण	84.7	92.4	76.8	84.9	93.4	76.4	81.9	91.0	72.4
		ग्रामीण	84.1	92.2	76.0	84.4	93.1	75.7	81.4	90.8	71.5
		नागरी	93.2	96.2	90.1	93.4	97.6	89.3	92.5	93.8	91.3
6	पवनी	एकूण	81.6	89.4	73.6	82.6	91.3	73.9	77.2	86.5	67.9
		ग्रामीण	80.8	88.9	72.5	81.8	90.9	72.7	76.2	85.6	66.7
		नागरी	86.1	92.0	80.0	88.4	94.0	82.8	88.2	95.3	80.3
7	लाखांदूर	एकूण	78.8	86.0	71.5	80.7	88.9	72.2	78.2	86.8	70.0
		ग्रामीण	78.8	86.0	71.5	80.7	88.9	72.2	78.2	86.8	70.0
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
एकूण		एकूण	83.8	90.4	77.1	85.6	92.5	78.7	79.2	87.5	71.1
		ग्रामीण	82.1	89.4	74.6	84.1	91.8	76.3	78.2	86.8	69.7
		नागरी	90.7	94.4	87.1	90.9	94.8	87.0	87.5	92.9	82.2

आधार : जनगणना - 2011

तक्ता क्र 8.8
इयत्तानिहाय विद्यार्थ्यांची संख्या

जिल्हा - -भंडारा													संदर्भ वर्ष : 2017-18			
अ. क्र.	तालुका	विद्यार्थी संख्या (हजारामध्ये)														
		1 ली		2 री		3 री		4 थी		5 वी		6 वी		7 वी		
		मुले	मुली	मुले	मुली	मुले	मुली	मुले	मुली	मुले	मुली	मुले	मुली	मुले	मुली	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	
1	तुमसर	1.7	1.5	1.6	1.5	1.7	1.6	1.7	1.6	1.7	1.7	1.7	1.6	1.8	1.7	
2	मोहाडी	1.1	1.0	1.1	1.0	1.2	1.0	1.1	1.1	1.1	1.1	1.0	1.0	1.0	1.0	
3	भंडारा	2.3	2.1	2.2	2.1	2.2	2.1	2.4	2.1	2.3	2.0	2.3	2.2	2.3	2.1	
4	साकोली	1.1	0.9	1.0	0.9	0.9	0.9	1.0	0.9	1.1	0.9	1.0	1.0	1.1	1.1	
5	लाखनी	0.9	0.9	1.0	0.9	0.9	0.8	1.0	0.9	1.0	0.9	1.1	1.0	1.0	0.9	
6	पवनी	1.1	1.0	1.1	1.1	1.1	1.0	1.1	1.1	1.2	1.2	1.3	1.2	1.2	1.1	
7	लाखांदूर	1.0	1.0	0.9	0.9	0.9	0.8	0.9	0.9	0.9	0.9	1.0	0.9	0.9	0.8	
एकूण		9.2	8.4	8.9	8.4	8.9	8.2	9.2	8.6	9.3	8.7	9.4	8.9	9.3	8.7	

तक्ता क्र 8.8 (पुढे चालू)
इयत्तानिहाय विद्यार्थ्यांची संख्या

अ. क्र.	तालुका	विद्यार्थी संख्या (हजारामध्ये)											
		8 वी		9 वी		10 वी		11 वी		12 वी		एकूण	
		मुले	मुली	मुले	मुली	मुले	मुली	मुले	मुली	मुले	मुली	मुले	मुली
(1)	(2)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(27)	(28)
1	तुमसर	1.8	1.8	1.9	1.8	2.2	1.9	1.4	1.7	1.3	1.6	20.5	20.0
2	मोहाडी	1.0	1.1	1.2	1.1	1.3	1.1	1.2	1.2	1.2	1.1	13.5	12.8
3	भंडारा	2.4	2.2	2.5	2.3	2.8	2.4	2.4	2.2	2.5	2.3	28.6	26.1
4	साकोली	1.0	1.0	1.1	1.0	1.1	1.1	1.1	1.1	1.2	1.2	12.7	12.0
5	लाखनी	1.1	1.0	1.2	1.0	1.3	1.0	1.1	1.1	1.3	1.1	12.9	11.5
6	पवनी	1.3	1.3	1.3	1.2	1.5	1.3	1.1	1.2	1.2	1.2	14.5	13.9
7	लाखांदूर	0.9	0.8	1.0	0.9	1.0	0.9	0.8	0.8	0.7	0.8	10.9	10.4
एकूण		9.5	9.2	10.2	9.3	11.2	9.7	9.1	9.3	9.4	9.3	113.6	106.7
आधार : शिक्षणाधिकारी (प्राथ/माध्य) जि.प. भंडारा													

तक्ता क्र 8.9
प्राथमिक शाळांतील विद्यार्थ्यांचे उत्तीर्णतेचे प्रमाण

जिल्हा - -भंडारा						संदर्भ वर्ष : 2017-18	
अ. क्र.	तालुका	उत्तीर्ण विद्यार्थ्यांची संख्या					
		इ. 4 थी			इ. 8 वी		
		मुले	मुली	एकूण	मुले	मुली	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	तुमसर	1752	1652	3404	1925	1824	3749
2	मोहाडी	1116	1057	2173	1163	1101	2264
3	भंडारा	2342	2017	4359	2531	2284	4815
4	साकोली	1067	935	2002	1072	1039	2111
5	लाखनी	1037	888	1925	1173	1000	2173
6	पवनी	1200	1169	2369	1269	1225	2494
7	लाखांदूर	912	850	1762	950	851	1801
एकूण जिल्हा		9426	8568	17994	10083	9324	19407
आधार : शिक्षणाधिकारी (प्राथ/माध्य) जि.प.भंडारा							

तक्ता क्र.8.10
प्राथमिक शाळांतील विद्यार्थ्यांच्या गळतीचे प्रमाण

जिल्हा - भंडारा						संदर्भ वर्ष : 2017-18	
अ.क्र.	तालुका	विद्यार्थ्यांच्या गळतीचे प्रमाण					
		इ. 4थी			इ. 8 वी		
		मुले	मुली	एकूण	मुले	मुली	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	तुमसर	2.45	-1.45	0.54	4.43	-5.66	0.62
2	मोहाडी	2.69	-3.79	-0.42	-4.94	-9.12	-6.98
3	भंडारा	4.17	-4.97	-0.14	1.20	-1.06	0.12
4	साकोली	1.06	-3.62	-1.20	-7.14	-2.59	-4.91
5	लाखनी	-21.73	-7.31	-14.55	6.23	-10.02	-1.52
6	पवनी	-0.24	-4.20	-2.15	0.14	-5.87	-2.56
7	लाखांदूर	4.88	3.66	4.30	2.07	-0.55	1.12
एकूण		0.34	-3.22	1.38	0.67	-4.71	-1.96
आधार : शिक्षणाधिकारी (प्राथ/माध्य), जि.प.भंडारा							

तक्ता क्र 8.11

शारीरिक शिक्षण महाविद्यालये, क्रिडांगणे, क्रिडा संस्था आणि क्रिडा शिष्यवृत्तीधारक याबाबतची माहिती

जिल्हा- भंडारा							संदर्भ वर्ष : 2017-18	
अ. क्र.	तालुका	शारीरिक शिक्षण महाविद्यालये (संख्या)	अधिकृत क्रिडा संकुले, क्रीडांगणे, व्यायाम शाळा (संख्या)			खेळाच्या स्टेडियमची संख्या	अधिकृत जलतरण तलाव (संख्या)	वर्षात घेतलेली क्रिडा प्रशिक्षण शिबिरे (संख्या)
			क्रिडा संकुले	क्रिडांगणे	व्यायाम शाळा			
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	तुमसर	1	1	33	19	0	1	0
2	मोहाडी	1	1	35	48	0	0	0
3	भंडारा	1	1	37	53	1	1	3
4	साकोली	1	1	53	49	0	0	0
5	लाखनी	0	1	29	28	0	0	0
6	पवनी	0	1	49	17	0	0	0
7	लाखांदूर	0	1	23	12	0	0	0
एकूण		4	7	259	226	1	2	3

तक्ता क्र 8.11(पुढे चालू)

शारीरिक शिक्षण महाविद्यालये, क्रिडांगणे, क्रिडा संस्था आणि क्रिडा शिष्यवृत्तीधारक याबाबतची माहिती

अ. क्र.	तालुका	जिल्हा/राज्यपातळीवर निवड झालेल्या खेळाडूंची संख्या		क्रिडा शिष्यवृत्ती धारकांची संख्या		विशेष पुरस्कार प्राप्त खेळाडूंची संख्या				मान्यताप्राप्त क्रिडा प्रशिक्षक (संख्या)
		एकूण	पैकी मुली	एकूण	पैकी मुली	जिल्हास्तरीय पुरस्कार	राज्यस्तरीय पुरस्कार	राष्ट्रीय पुरस्कार	आंतरराष्ट्रीय पुरस्कार	
(1)	(2)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)
1	तुमसर	273	143	0	0	1	0	0	0	0
2	मोहाडी	291	171	0	0	0	0	0	0	0
3	भंडारा	456	281	23	13	1	2	0	0	2
4	साकोली	341	187	0	0	0	0	0	0	0
5	लाखनी	351	201	2	1	0	0	0	0	0
6	पवनी	348	193	0	0	0	0	0	0	0
7	लाखांदूर	268	133	0	0	0	0	0	0	0
एकूण		2328	1309	25	14	2	2	0	0	2

आधार : जिल्हा क्रिडा अधिकारी, भंडारा

तक्ता क्र. 8.12

इयत्ता दहावी नंतर विविध क्षेत्रातील संस्था संख्या, उपलब्ध प्रवेश क्षमता व प्रवेश मिळालेल्या विद्यार्थ्यांची संख्या

जिल्हा - भंडारा		संदर्भ वर्ष: 2017-18											
अ.क्र.	तालुका	आय.टी.आय.						तंत्रनिकेतन					
		शासकीय			खाजगी			शासकीय			खाजगी		
		संस्था संख्या	प्रवेश क्षमता	प्रवेश	संस्था संख्या	प्रवेश क्षमता	प्रवेश	संस्था संख्या	प्रवेश क्षमता	प्रवेश	संस्था संख्या	प्रवेश क्षमता	प्रवेश
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)
1	तुमसर	1	244	244	10	588	492	0	0	0	1	495	322
2	मोहाडी	1	194	176	3	147	147	0	0	0	0	0	0
3	भंडारा	2	614	347	9	1155	702	0	0	0	2	720	115
4	साकोली	1	158	239	0	0	0	1	300	148	1	240	105
5	लाखनी	1	157	155	5	326	144	0	0	0	0	0	0
6	पवनी	1	144	152	3	235	92	0	0	0	0	0	0
7	लाखांदुर	1	157	194	0	0	0	0	0	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		8	1668	1507	30	2451	1577	1	300	148	4	1455	542

तक्ता क्र. 8.12 (पुढे चालू)

इयत्ता दहावी नंतर विविध क्षेत्रातील संस्था संख्या, उपलब्ध प्रवेश क्षमता व प्रवेश मिळालेल्या विद्यार्थ्यांची संख्या

अ.क्र.	तालुका	एम.सी.व्ही.सी.						विज्ञान शाखा					
		शासकीय			खाजगी			शासकीय			खाजगी		
		संस्था संख्या	प्रवेश क्षमता	प्रवेश	संस्था संख्या	प्रवेश क्षमता	प्रवेश	संस्था संख्या	प्रवेश क्षमता	प्रवेश	संस्था संख्या	प्रवेश क्षमता	प्रवेश
(1)	(2)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)
1	तुमसर	1	60	48	8	520	516	2	-	294	13	1044	1666
2	मोहाडी	0	0	0	0	0	0	4	-	1127	6	810	751
3	भंडारा	1	60	48	8	500	516	6	-	921	18	2260	2706
4	साकोली	0	0	0	0	0	0	1	-	237	9	895	1463
5	लाखनी	0	0	0	0	0	0	3	-	635	7	744	1153
6	पवनी	0	0	0	0	0	0	2	-	416	8	520	1146
7	लाखांदुर	0	0	0	0	0	0	1	-	76	4	240	642
जिल्हा एकूण		2	120	96	16	1020	1032	19	-	3706	65	6513	9527

तक्ता क्र. 8.12 (पुढे चालू)

इयत्ता दहावी नंतर विविध क्षेत्रातील संस्था संख्या, उपलब्ध प्रवेश क्षमता व प्रवेश मिळालेल्या विद्यार्थ्यांची संख्या

अ.क्र.	तालुका	वाणिज्य शाखा						कला शाखा					
		शासकीय			खाजगी			शासकीय			खाजगी		
		संस्था संख्या	प्रवेश क्षमता	प्रवेश	संस्था संख्या	प्रवेश क्षमता	प्रवेश	संस्था संख्या	प्रवेश क्षमता	प्रवेश	संस्था संख्या	प्रवेश क्षमता	प्रवेश
(1)	(2)	(27)	(28)	(29)	(30)	(31)	(32)	(33)	(34)	(35)	(36)	(37)	(38)
1	तुमसर	0	-	0	2	240	259	6	-	881	17	1700	2510
2	मोहाडी	0	-	0	1	240	41	6	-	647	18	1260	2135
3	भंडारा	0	-	0	3	450	459	3	-	215	27	2210	5074
4	साकोली	0	-	0	0	0	0	3	-	333	21	1370	2387
5	लाखनी	0	-	0	0	0	0	4	-	471	17	1140	2127
6	पवनी	1	-	184	0	0	0	5	-	614	16	1200	2184
7	लाखांदुर	0	-	0	1	120	128	4	-	564	14	900	1657
एकूण जिल्हा		1	-	184	7	1050	887	31	-	3725	130	9780	18074

तक्ता क्र. 8.12 (पुढे चालू)

इयत्ता दहावी नंतर विविध क्षेत्रातील संस्था संख्या, उपलब्ध प्रवेश क्षमता व प्रवेश मिळालेल्या विद्यार्थ्यांची संख्या

अ.क्र.	तालुका	इतर (द्विलक्षी)						एकूण					
		शासकीय			खाजगी			शासकीय			खाजगी		
		संस्था संख्या	प्रवेश क्षमता	प्रवेश	संस्था संख्या	प्रवेश क्षमता	प्रवेश	संस्था संख्या	प्रवेश क्षमता	प्रवेश	संस्था संख्या	प्रवेश क्षमता	प्रवेश
(1)	(2)	(39)	(40)	(41)	(42)	(43)	(44)	(45)	(46)	(47)	(48)	(49)	(50)
1	तुमसर	1	150	65	2	400	320	11	454	1532	53	4987	6085
2	मोहाडी	0	0	0	0	0	0	11	194	1950	28	2457	3074
3	भंडारा	0	0	0	0	0	0	12	674	1531	67	7295	9572
4	साकोली	0	0	0	1	200	167	6	458	957	32	2705	4122
5	लाखनी	0	0	0	1	200	224	8	157	1261	30	2410	3648
6	पवनी	0	0	0	1	200	156	9	144	1366	28	2155	3578
7	लाखांदुर	0	0	0	0	0	0	6	157	834	19	1260	2427
एकूण जिल्हा		1	150	65	5	1000	867	63	2238	9431	257	23269	32506

आधार -1) जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी, 2) प्राचार्य, शासकीय तंत्रनिकेतन, 3) शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, भंडारा

तक्ता क्र 8.13
जिल्ह्यातील महाविद्यालयांबाबतची माहिती

जिल्हा - भंडारा										संदर्भ वर्ष : 2017-18		
अ. क्र.	तालुका	बाब	शासकीय महाविद्यालये					शासकीय अनुदानित महाविद्यालये				
			संख्या	शिक्षकांची संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या		स्वच्छता गृहांची सुविधा असलेले महाविद्यालये	संख्या	शिक्षकांची संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या		स्वच्छता गृहांची सुविधा असलेले महाविद्यालये
					मुले	मुली				मुले	मुली	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1	तुमसर	एकूण	0	0	0	0	0	2	16	126	743	2
		पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	1	9	0	480	1
2	मोहाडी	एकूण	0	0	0	0	0	2	6	138	345	2
		पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
3	भंडारा	एकूण	1	8	3	45	1	3	224	2082	2793	3
		पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	2	28	0	650	2
4	साकोली	एकूण	0	0	0	0	0	3	34	994	1273	3
		पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2
5	लाखनी	एकूण	0	0	0	0	0	5	42	642	1035	5
		पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	पवनी	एकूण	0	0	0	0	0	4	73	805	1194	4
		पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	लाखांदूर	एकूण	0	0	0	0	0	1	30	526	746	1
		पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
एकूण	एकूण	1	8	3	45	1	20	425	5313	8129	20	
	पैकी मुलीकरिता	0	0	0	0	0	6	37	0	1130	6	

तक्ता क्र 8.13 (पुढे चालू)
जिल्ह्यातील महाविद्यालयांबाबतची माहिती

अ. क्र.	तालुका	बाब	खाजगी विनाअनुदानित महाविद्यालये					एकूण महाविद्यालये				
			संख्या	शिक्षकांची संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या		स्वच्छता गृहांची सुविधा असलेले महाविद्यालये	संख्या	शिक्षकांची संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या		स्वच्छता गृहांची सुविधा असलेले महाविद्यालये
					मुले	मुली				मुले	मुली	
(1)	(2)	(3)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)
1	तुमसर	एकूण	9	7	6	31	9	11	23	132	774	11
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0	1	9	0	480	1
2	मोहाडी	एकूण	5	15	610	749	5	7	21	748	1094	7
		पैकी मुलींकरिता	1	0	0	0	1	2	0	0	0	2
3	भंडारा	एकूण	13	103	945	790	13	17	335	3030	3628	17
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0	2	28	0	650	2
4	साकोली	एकूण	10	42	542	326	10	13	76	1536	1599	13
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2
5	लाखनी	एकूण	5	11	361	451	5	10	53	1003	1486	10
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	पवनी	एकूण	11	60	860	1128	11	15	133	1665	2322	15
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	लाखांदूर	एकूण	8	10	50	25	8	9	40	576	771	9
		पैकी मुलींकरिता	1	0	0	0	1	1	0	0	0	1
एकूण		एकूण	61	248	3374	3500	61	82	681	8690	11674	82
		पैकी मुलींकरिता	2	0	0	0	2	8	37	0	1130	8
आधार :- सहसंचालक (उच्च शिक्षण) नागपूर												

तक्ता क्र 8.14
व्यावसायिक शिक्षण संस्थांबाबतची माहिती

जिल्हा - भंडारा											संदर्भ वर्ष : 2017-18			
अ. क्र.	तालुका	शैक्षणिक संस्था प्रकार												
		तांत्रिक व व्यवसाय शिक्षणाच्या शाळा				अभियांत्रिकी शिक्षण संस्था								
						पदविका स्तरावरील				पदवी स्तरावरील				
		संस्था संख्या	प्रवेश क्षमता	प्राप्त अर्ज	प्रवेश	संस्था संख्या	प्रवेश क्षमता	प्राप्त अर्ज	प्रवेश	संस्था संख्या	प्रवेश क्षमता	प्राप्त अर्ज	प्रवेश	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	
1	तुमसर	1	120	150	120	2	495	350	322	0	0	0	0	
2	मोहाडी	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	भंडारा	1	120	170	120	2	720	392	115	2	576	356	228	
4	साकोली	1	120	150	120	2	540	404	253	0	0	0	0	
5	लाखनी	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	पवनी	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	लाखांदुर	1	120	140	120	0	0	0	0	0	0	0	0	
एकूण		4	480	610	480	6	1755	1146	690	2	576	356	228	
आधार : 1) प्राचार्य, औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था भंडारा 2) सहसंचालक (तंत्रशिक्षण) प्रादेशिक कार्यालय, नागपर														

तक्ता क्र. 8.14 (पुढे चालू)
व्यावसायिक शिक्षण संस्थांबाबतची माहिती

अ. क्र.	तालुका	शैक्षणिक संस्था प्रकार							
		वैद्यकीय शिक्षण							
		पदविका स्तरावरील				पदवी स्तरावरील			
		संस्था संख्या	प्रवेश क्षमता	प्राप्त अर्ज	प्रवेश	संस्था संख्या	प्रवेश क्षमता	प्राप्त अर्ज	प्रवेश
(1)	(2)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)
1	तुमसर	-	-	-	-	-	-	-	-
2	मोहाडी	-	-	-	-	-	-	-	-
3	भंडारा	-	-	-	-	2	60	60	60
4	साकोली	-	-	-	-	-	-	-	-
5	लाखनी	-	-	-	-	-	-	-	-
6	पवनी	-	-	-	-	-	-	-	-
7	लाखांदुर	-	-	-	-	-	-	-	-
एकूण		-	-	-	-	2	60	60	60
आधार : 1) जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी भंडारा 2) सहसंचालक (तंत्रशिक्षण) प्रादेशिक कार्यालय, नागपर 3) आरोग्य विज्ञान विद्यापीठ नाशिक									

सर्वजनिक आरोग्य

तक्ता क्र 8.15
सार्वजनिक व शासन सहाय्यीत वैद्यकीय सुविधांची माहिती

जिल्हा :- भंडारा								संदर्भ वर्ष : 2017-18	
अ. क्र.	तालुका	सार्वजनिक वैद्यकीय सुविधा (संख्या)							
		रुग्णालये	विशेष रुग्णालये (कॅसर, टी.बी. इ.)	दवाखाने	प्रसूतिगृहे	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	उपकेंद्रे	डॉक्टर व वैद्य	परिचारिका
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	तुमसर	2	0	2	0	5	37	26	67
2	मोहाडी	1	0	3	0	5	25	15	36
3	भंडारा	1	1	6	0	5	27	49	164
4	साकोली	1	0	2	0	5	27	21	53
5	लाखनी	2	0	7	0	5	26	23	55
6	पवनी	2	0	8	0	4	25	22	46
7	लाखांदुर	1	0	6	0	4	26	15	45
एकूण		10	1	34	0	33	193	171	466

टिप :- जिल्ह्यात ग्रामिण रुग्णालय, उपजिल्हा रुग्णालय, जिल्हा रुग्णालय, प्राथमिक आरोग्य केंद्रे येथे प्रसूतिगृहे असून त्यानुसंगाने सेवा दिल्या जातात.

तक्ता क्र 8.15 (पुढे चालू)
सार्वजनिक व शासन सहाय्यीत वैद्यकीय सुविधांची माहिती

अ. क्र.	तालुका	खाटांची संख्या			उपचार केलेले आंतररुग्ण (00)			उपचार केलेले बाह्यरुग्ण (00)		
		एकूण	एकूण पैकी स्त्रियांसाठी	एकूण पैकी मुलांसाठी	पुरुष	स्त्रिया	मुले	पुरुष	स्त्रिया	मुले
(1)	(2)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)
1	तुमसर	206	106	36	73	111	32	2916	3090	1201
2	मोहाडी	110	63	22	50	89	40	741	893	327
3	भंडारा	530	123	49	124	207	124	1319	1408	547
4	साकोली	150	85	31	16	45	16	675	788	293
5	लाखनी	166	94	32	27	33	15	867	963	366
6	पवनी	150	82	34	27	80	18	766	978	349
7	लाखांदुर	100	57	19	14	34	13	573	621	238
एकूण		1412	610	223	331	599	258	7857	8741	3321

आधार :- जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जि.प. भंडारा / जिल्हा शल्यचिकित्सक, सामान्य रुग्णालय भंडारा

तक्ता क्र 8.16
खाजगी वैद्यकीय सुविधांची माहिती

जिल्हा :- भंडारा		संदर्भ वर्ष : 2017-18				
अ. क्र.	तालुका	खाजगी वैद्यकीय सुविधा (संख्या)				
		रुग्णालये	विशेष रुग्णालये (कॅसर, टी.बी. इ.)	दवाखाने	प्रसूतिगृहे	खाटांची संख्या
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1	तुमसर	0	-	10	4	210
2	मोहाडी	0	-	2	0	15
3	भंडारा	6	-	17	23	845
4	साकोली	2	-	6	4	160
5	लाखनी	0	-	2	1	22
6	पवनी	0	-	3	4	48
7	लाखांदुर	0	-	0	0	0
एकूण		8	-	40	36	1300
आधार : जिल्हा आरोग्य अधिकारी भंडारा						

टिप :- भंडारा जिल्ह्यात खाजगी विशेष रुग्णालये नाहीत.

तक्ता 8.17

जिल्ह्यातील आरोग्य व्यवस्थापन माहिती प्रणाली अंतर्गत जन्म व मृत्यूंची संख्या

जिल्हा - भंडारा						संदर्भ वर्ष : 2017-18		
अ. क्र.	तालुका	एकूण ग्रामीण/ नागरी	जिवीत जन्मांची संख्या			एकूण मृत्यूंची संख्या	एकूण बालमृत्यूंची संख्या (0 ते 5)	पैकी अर्भक मृत्यूंची संख्या (0 ते 1)
			मुले	मुली	एकूण			
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	तुमसर	ग्रामीण	403	362	765	1122	30	22
		नागरी	1051	1077	2128	425	9	9
		एकूण	1454	1439	2893	1547	39	31
2	मोहाडी	ग्रामीण	77	62	139	331	18	14
		नागरी	175	160	335	170	0	0
		एकूण	252	222	474	501	18	14
3	भंडारा	ग्रामीण	255	201	456	836	20	16
		नागरी	5436	4810	10246	1434	214	207
		एकूण	5691	5011	10702	2270	234	223
4	साकोली	ग्रामीण	226	208	434	773	20	13
		नागरी	742	704	1446	194	6	5
		एकूण	968	912	1880	967	26	18
5	लाखनी	ग्रामीण	155	138	293	620	13	11
		नागरी	114	108	222	112	0	0
		एकूण	269	246	515	732	13	11
6	पवनी	ग्रामीण	301	289	590	723	16	12
		नागरी	290	283	573	185	2	2
		एकूण	591	572	1163	908	18	14
7	लाखांदूर	ग्रामीण	217	220	437	678	17	12
		नागरी	196	212	408	83	0	0
		एकूण	413	432	845	761	17	12
एकूण		ग्रामीण	1634	1480	3114	5083	134	100
		नागरी	8004	7354	15358	2603	231	223
		एकूण	9638	8834	18472	7686	365	323

आधार :- जिल्हा आरोग्य अधिकारी जिल्हा, जिल्हा परिषद (आरोग्य व्यवस्थापन माहिती प्रणाली (HMIS))

तक्ता क्र 8.18
जिल्हयातील प्रसुतीपूर्व तपासणीची संख्या

जिल्हा - भंडारा				संदर्भ वर्ष : 2017-18		
अ. क्र.	तालुका	प्रसुतीपूर्व तपासणी केलेल्या स्त्रीयांची संख्या	संस्थात्मक प्रसुतीची संख्या	प्रसुतीसाठी दाखल करण्यात आलेल्या सरासरी दिवसांची संख्या	प्रसुती दरम्यान मृत्यु झालेल्यांची संख्या	
					महिला	अर्भक
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1	तुमसर	3336	2807	3	0	31
2	मोहाडी	2238	647	3	0	14
3	भंडारा	4009	9955	3	8	221
4	साकोली	2152	1782	3	0	13
5	लाखनी	1633	386	3	1	11
6	पवनी	2182	1203	3	0	14
7	लाखांदुर	1702	898	3	0	12
एकूण		17252	17678	3	9	316
आधार :- 1) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, भंडारा 2) जिल्हा शल्य चिकित्सक, सामान्य रुग्णालय, भंडारा						

तक्ता क्र 8.19
विविध कारणांनुसार मृत्यूची संख्या

जिल्हा - भंडारा		संदर्भ वर्ष - 2017-18		
अ. क्र.	मृत्यूंचे कारण	मृत्यूंची संख्या		
		पुरुष	स्त्रिया	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
अ	साथीचे विकार			
1	हिवताप	0	0	0
2	विषमज्वर	0	0	0
3	क्षयरोग	55	30	85
4	न्युमोनिया/ श्वसन क्रियेसंबधी	60	39	99
5	अमांश, अतिसार, गॅस्ट्रो	0	0	0
ब	बिगर साथीचे विकार			
1	एडस	19	9	28
2	हृदय विकार	357	246	603
3	कर्करोग	160	115	275
4	बाळंतपणात मातेचा मृत्यू	0	16	16
5	पक्षाघात	51	36	87
6	मूत्रपिंड विषयक	68	52	120
क	अपघात			
1	आत्महत्या	121	92	213
2	रहदारी वाहतूक	168	122	290
3	विद्युत धक्का	0	0	0
4	भाजणे/ जळणे	1	3	4
5	इतर अपघात	2	1	3
ड	इतर कारणे	3284	2579	5863
	एकूण मृत्यू	4346	3340	7686
आधार - जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, भंडारा				

तक्ता क्र 8.20
माता व बाल संगोपन कार्यक्रमांतर्गत लस टोचणी

जिल्हा - भंडारा								संदर्भ वर्ष : 2017-18		
अ. क्र.	तालुका	ग्रामीण/ एकूण	पेन्टा वॅलेन्ट	पोलिओ	बीसीजी	गोवर	द्विगुणी (डी.टी.)	धनुर्वात लस		
								10 वर्षे	16 वर्षे	गरोदर स्त्रिया
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1	तुमसर	ग्रामीण	3149	3149	2492	2942	3085	3196	3050	3386
		एकूण	3744	3685	3227	3500	3531	3626	3523	3997
2	मोहाडी	ग्रामीण	2139	2140	929	2039	2187	2068	2104	2327
		एकूण	2139	2140	929	2039	2187	2068	2104	2327
3	भंडारा	ग्रामीण	4056	4088	9304	4016	4272	3646	4113	4094
		एकूण	5614	5719	17518	5561	6176	4999	5232	5448
4	साकोली	ग्रामीण	190	1896	1690	1872	2041	2199	2198	2077
		एकूण	190	1896	1690	1872	2041	2199	2198	2077
5	लाखनी	ग्रामीण	1634	1634	755	1469	1650	1877	2270	1699
		एकूण	1634	1634	755	1469	1650	1877	2270	1699
6	पवनी	ग्रामीण	2024	2024	1394	2055	2079	2533	2634	2191
		एकूण	2452	2491	1880	2457	2387	3531	3209	2586
7	लाखांदुर	ग्रामीण	1798	1798	1070	1603	1737	2231	2413	1761
		एकूण	1798	1798	1070	1603	1737	2231	2413	1761
एकूण		ग्रामीण	8910	10617	6936	9925	10700	11571	12035	11250
		एकूण	17571	19363	27069	18501	19709	20531	20949	19895
आधार - 1) जिल्हा शल्य चिकित्सक, सामान्य रुग्णालय, भंडारा 2) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, भंडारा										

तक्ता क्र.8.21
कुटुंब कल्याण कार्यक्रमाची प्रगती

जिल्हा - भंडारा					संदर्भ वर्ष : 2017-18			
अ. क्र.	तालुका	नागरी / ग्रामीण	कुटुंब कल्याण केंद्रांची संख्या	जननक्षम जोडप्यांची संख्या	31 मार्च अखेर संरक्षित जोडप्यांची संख्या			
					पुरुष नसबंदी	स्त्रियांची नसबंदी	लूपपध्दती	इतर पध्दतीने
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	तुमसर	एकूण	7	37863	181	713	0	1318
		ग्रामीण	5	30278	172	395	0	621
2	मोहाडी	एकूण	6	25671	113	566	0	592
		ग्रामीण	5	24612	106	457	0	531
3	भंडारा	एकूण	6	49757	247	1637	0	1463
		ग्रामीण	5	32897	202	423	0	809
4	साकोली	एकूण	7	27890	213	523	0	1580
		ग्रामीण	6	24642	189	364	0	965
5	लाखनी	एकूण	7	24461	137	196	0	807
		ग्रामीण	5	21213	137	196	0	807
6	पवनी	एकूण	6	20082	110	519	0	1421
		ग्रामीण	4	16882	98	346	0	747
7	लाखांदुर	एकूण	5	24819	183	359	0	690
		ग्रामीण	4	21571	171	180	0	581
एकूण		एकूण	44	210543	1184	4513	0	7871
		ग्रामीण	34	172095	1075	2361	0	5061

आधार - 1) जिल्हा शल्य चिकित्सक, सामान्य रुग्णालय, भंडारा 2) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, भंडारा

महिला व बालविकास

तक्ता क्र.8.22

जिल्ह्यातील कार्यरत अंगणवाड्या, कार्यरत सेविका व अंगणवाड्या इमारतीचा तपशिल

जिल्हा - भंडारा									
									संदर्भ वर्ष : 2017-18
अ. क्र.	तालुका	ग्रामीण/ नागरी	अंगणवाड्या संख्या		कार्यरत अंगणवाडी सेविका	अंगणवाड्या इमारतीचा तपशिल			शौचालय असलेल्या अंगणवाड्या
			मंजूर	कार्यरत		स्वमालकीच्या	भाड्याच्या इमारती	नियमित इमारती शिवाय	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	तुमसर	ग्रामीण	220	220	219	217	0	3	192
		नागरी	23	23	23	13	10	0	23
		एकूण	243	243	242	230	10	3	215
2	मोहाडी	ग्रामीण	178	178	178	176	1	1	170
		नागरी	0	0	0	0	0	0	0
		एकूण	178	178	178	176	1	1	170
3	भंडारा	ग्रामीण	181	181	179	177	3	1	170
		नागरी	52	52	49	0	52	0	52
		एकूण	233	233	228	177	55	1	222
4	साकोली	ग्रामीण	150	150	149	146	0	4	144
		नागरी	0	0	0	0	0	0	0
		एकूण	150	150	149	146	0	4	144
5	लाखनी	ग्रामीण	148	148	146	146	0	2	144
		नागरी	0	0	0	0	0	0	0
		एकूण	148	148	146	146	0	2	144
6	पवनी	ग्रामीण	177	177	174	174	2	1	164
		नागरी	37	37	37	8	29	0	37
		एकूण	214	214	211	182	31	1	201
7	लाखांदुर	ग्रामीण	142	142	139	140	0	2	135
		नागरी	0	0	0	0	0	0	0
		एकूण	142	142	139	140	0	2	135
एकूण	ग्रामीण	1196	1196	1184	1176	6	14	1119	
	नागरी	112	112	109	21	91	0	112	
	एकूण	1308	1308	1293	1197	97	14	1231	
आधार- उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (बालविकास) जि.प. भंडारा 2) प्रकल्प संचालक शहरी एकात्मिक बालविकास केंद्र भंडारा									

तक्ता क्र.8.23
जिल्हयातील कार्यरत अंगणवाडया व त्यामधील बालके

जिल्हा-भंडारा					संदर्भ वर्ष - 2017-18			
अ. क्र.	तालुका	ग्रामीण/नागरी	अंगणवाडयामध्ये दाखल मुले	स्तनदा मातांची संख्या	वयोगटनिहाय मुलांची संख्या			
					0 ते 1	1 ते 3	3 ते 5	एकूण 0 ते 5
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	तुमसर	ग्रामीण	5285	1429	2575	5106	5285	12966
		नागरी	624	242	391	737	624	1752
		एकूण	5909	1671	2966	5843	5909	14718
2	मोहाडी	ग्रामीण	4517	1167	2349	4350	4517	11216
		नागरी	0	0	0	0	0	0
		एकूण	4517	1167	2349	4350	4517	11216
3	भंडारा	ग्रामीण	4965	1337	2675	5002	4965	12642
		नागरी	1438	573	954	1477	1438	3869
		एकूण	6403	1910	3629	6479	6403	16511
4	साकोली	ग्रामीण	4062	844	1853	3834	4062	9749
		नागरी	0	0	0	0	0	0
		एकूण	4062	844	1853	3834	4062	9749
5	लाखनी	ग्रामीण	3351	890	1651	3071	3351	8073
		नागरी	0	0	0	0	0	0
		एकूण	3351	890	1651	3071	3351	8073
6	पवनी	ग्रामीण	3491	906	1737	3249	3491	8477
		नागरी	643	133	334	699	643	1676
		एकूण	4134	1039	2071	3948	4134	10153
7	लाखांदुर	ग्रामीण	3387	902	1693	3178	3387	8258
		नागरी	0	0	0	0	0	0
		एकूण	3387	902	1693	3178	3387	8258
एकूण	ग्रामीण	29058	7475	14533	27790	29058	71381	
	नागरी	2705	948	1679	2913	2705	7297	
	एकूण	31763	8423	16212	30703	31763	78678	

तक्ता क्र.8.23 (पुढे चालू)
जिल्हयातील कार्यरत अंगणवाडया व त्यामधील बालके

अ. क्र.	तालुका.	ग्रामीण/नागरी	संदर्भ कालावधीतील			बाल मृत्यू दर	उपजत मृत्यू दर
			नोंदविलेले जन्म	बालमृत्यू	उपजत मृत्यू		
1	2	3	10	11	12	13	14
1	तुमसर	ग्रामीण	2103	19	40	9.0	19.0
		नागरी	250	1	3	4.0	12.0
		एकूण	2353	20	43	8.5	18.3
2	मोहाडी	ग्रामीण	1986	23	26	11.6	13.1
		नागरी	0	0	0	0.0	0.0
		एकूण	1986	23	26	11.6	13.1
3	भंडारा	ग्रामीण	2194	27	28	12.3	12.8
		नागरी	510	3	5	5.9	9.8
		एकूण	2704	30	33	11.1	12.2
4	साकोली	ग्रामीण	1810	33	34	18.2	18.8
		नागरी	0	0	0	0.0	0.0
		एकूण	1810	33	34	18.2	18.8
5	लाखनी	ग्रामीण	1401	29	17	20.7	12.1
		नागरी	0	0	0	0.0	0.0
		एकूण	1401	29	17	20.7	12.1
6	पवनी	ग्रामीण	1536	18	22	11.7	14.3
		नागरी	198	1	2	5.1	10.1
		एकूण	1734	19	24	11.0	13.8
7	लाखांदुर	ग्रामीण	1468	22	32	15.0	21.8
		नागरी	0	0	0	0.0	0.0
		एकूण	1468	22	32	15.0	21.8
एकूण		ग्रामीण	12498	171	199	13.7	15.9
		नागरी	958	5	10	5.2	10.4
		एकूण	13456	176	209	13.1	15.5

आधार- उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (बालविकास) जि.प. भंडारा 2) प्रकल्प संचालक शहरी एकात्मिक बालविकास केंद्र भंडारा

तक्ता क्र.8.24
जिल्हयातील कार्यरत अंगणवाडया मधील कुपोषित बालाकांचे श्रेणीनिहाय वर्गीकरण

जिल्हा-भंडारा									संदर्भ वर्ष - 2017-18	
अ. क्र.	तालुका	ग्रामीण/नागरी	0-5 वयोगटातील मुले	वर्षभरात वजन घेतलेली		बालकांचे कुपोषण श्रेणीनिहाय वर्गीकरण			मध्यम कुपोषित बालकाची टक्केवारी	तीव्र कुपोषित बालकाची टक्केवारी
				मुले	टक्केवारी	सर्वसाधारण	मध्यम कमी वजनाची बालके (MAM)	तीव्र कमी वजनाची बालके (SAM)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	तुमसर	ग्रामीण	12966	12964	99.98	12316	578	70	4.5	0.5
		नागरी	1752	1701	97.1	1605	92	4	5.4	0.2
		एकूण	14718	14665	99.6	13921	670	74	4.6	0.5
2	मोहाडी	ग्रामीण	11216	11185	99.7	10856	245	84	2.2	0.8
		नागरी	0	0	0.0	0	0	0	0.0	0.0
		एकूण	11216	11185	99.7	10856	245	84	2.2	0.8
3	भंडारा	ग्रामीण	12642	12586	99.6	11551	926	109	7.4	0.9
		नागरी	3869	3826	98.9	3711	105	10	2.7	0.3
		एकूण	16511	16412	99.4	15262	1031	119	6.2	0.7
4	साकोली	ग्रामीण	9749	9720	99.7	9257	356	107	3.7	1.1
		नागरी	0	0	0.0	0	0	0	0.0	0.0
		एकूण	9749	9720	99.7	9257	356	107	3.7	1.1
5	लाखनी	ग्रामीण	8073	8069	99.95	7519	437	113	5.4	1.4
		नागरी	0	0	0.0	0	0	0	0.0	0.0
		एकूण	8073	8069	99.95	7519	437	113	5.4	1.4
6	पवनी	ग्रामीण	8477	8437	99.5	7395	900	142	10.7	1.7
		नागरी	1676	1648	98.3	1443	192	13	11.7	0.8
		एकूण	10153	10085	99.3	8838	1092	155	10.8	1.5
7	लाखांदुर	ग्रामीण	8258	8134	98.5	7647	419	68	5.1	0.8
		नागरी	0	0	0.0	0	0	0	0.0	0.0
		एकूण	8258	8134	98.5	7647	419	68	5.1	0.8
एकूण	ग्रामीण	71381	71095	99.6	66541	3861	693	5.4	1.0	
	नागरी	7297	7175	98.3	6759	389	27	5.4	0.4	
	एकूण	78678	78270	99.5	73300	4250	720	5.4	0.9	

आधार- उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (बालविकास) जि.प.भंडारा 2) प्रकल्प संचालक शहरी एकात्मिक बालविकास केंद्र, भंडारा

तक्ता क्र 8.25
एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना - माता व बालसंगोपन

जिल्हा - भंडारा						संदर्भ वर्ष : 2017-18				
(संख्या)										
अ. क्र.	तालुका	0 ते 5 वयोगटा तील बालके	अंगणवाडीचा लाभ घेणारे		कार्यरत अंगणवाड्या					स्वतःची इमारत असलेल्या अंगणवाड्यातील लाभधारकांची संख्या
			बालक	माता	स्वतःची इमारत असलेल्या	स्वतःची इमारत नसलेल्या			एकूण (6+9)	
						बांधकाम हाती घेतलेल्या	बांधकाम हाती न घेतलेल्या	एकूण (7+8)		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1	तुमसर	14718	13633	3100	230	1	12	13	243	15311
2	मोहाडी	11216	11185	1167	176	0	2	2	178	1351
3	भंडारा	16511	14007	3562	177	9	47	56	233	14526
4	साकोली	9749	9720	1945	146	0	4	4	150	11021
5	लाखनी	8073	8069	1652	146	0	2	2	148	9801
6	पवनी	10153	9317	1741	182	0	32	32	214	10213
7	लाखांदुर	8258	8134	1712	140	1	1	2	142	9951
एकूण		78678	74065	14879	1197	11	100	111	1308	72174
आधार : - 1) उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी(बालकल्याण),जि.प.भंडारा 2) प्रकल्प संचालक शहरी एकात्मिक बालविकास केंद्र, भंडारा										

दारिद्र्य

तक्ता क्र. 8.26
शहरी भागातील दारिद्र्य रेषेखालील कुटूंबे

जिल्हा:- भंडारा							संदर्भ वर्ष - 2002	
अ. क्र.	महानगरपालीका व नगरपरिषद	शहरी कुटूंबांची एकूण संख्या (2001)	दारिद्र्य रेषेखालील शहरी कुटूंबे					दारिद्र्य रेषेखालील कुटूंबांची (टक्केवारी)
			अनुसूचित जाती	अनुसूचित जमाती	अल्पसंख्यांक	इतर	एकूण	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	तुमसर	9934	1148	1975	290	545	3958	40
2	भंडारा	18275	539	342	1120	3197	5198	29
3	पवनी	5222	393	175	132	1196	1896	37
एकूण		33431	2080	2492	1542	4938	11052	33
आधार :- नगरपरिषद भंडारा/पवनी/तुमसर								

तक्ता क्र. 8.27
ग्रामीण भागातील दारिद्र्य रेषेखालील कुटूंबे

जिल्हा:- भंडारा							संदर्भ वर्ष -2002	
अ.क्र.	तालुका	ग्रामीण कुटूंबांची एकूण संख्या (2001)	दारिद्र्य रेषेखालील ग्रामीण कुटूंबे					दारिद्र्य रेषेखालील कुटूंबांची टक्केवारी
			अनुसूचित जाती	अनुसूचित जमाती	अल्पसंख्यांक	इतर	एकूण	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	तुमसर	37575	2329	2240	193	15234	19996	53.2
2	मोहाडी	32196	2783	1527	213	14456	18979	59.0
3	भंडारा	37938	4806	1477	75	11078	17436	46.0
4	साकोली	31175	3781	1955	86	9671	15493	49.7
5	लाखनी	29994	3750	2441	95	10067	16353	54.5
6	पवनी	30209	3866	874	72	7414	12226	40.5
7	लाखांदुर	27515	4009	893	70	10570	15542	56.5
एकूण		226602	25324	11407	804	78490	116025	51.2
आधार :- प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा भंडारा								

गृहनिर्माण

तक्ता क्र.8.28
विविध गृहनिर्माण मंडळामार्फत म्हाडाने बांधलेल्या घरांचा तपशिल

जिल्हा-भंडारा							संदर्भ वर्ष : 2017-18			
मंडळाचे नांव							(सदनिकाची संख्या)			
अ. क्र.	तालुका	औद्योगिक	झोपडपट्टी पुनर्वसन	आर्थिक दुर्बलघटक	अल्प उत्पन्न गट	मध्यम उत्पन्न गट	उच्च उत्पन्न गट	इतर	एकूण	झालेला खर्च (₹ लाखात)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	तुमसर	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	मोहाडी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	भंडारा	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	साकोली	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	लाखनी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	पवनी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	लाखांदुर	-	-	-	-	-	-	-	-	-
एकूण			-	-	-	-	-	-	-	-

आधार : गृहनिर्माण विभाग म्हाडा भंडारा

टिप :- संदर्भ वर्षात म्हाडाने बांधलेल्या घरांची संख्या निरंक आहे.

तक्ता क्र.8.29
राजीव गांधी ग्रामीण निवारा योजना

अ.क्र.	तालुका	बांधलेली एकूण घरे		झालेला खर्च (₹ लाखात)	
		2016-17	2017-18	2016-17	2017-18
1	2	3	4	5	6
1	तुमसर	24	-	22.80	-
2	मोहाडी	43	-	40.85	-
3	भंडारा	21	-	19.95	-
4	साकोली	75	-	71.25	-
5	लाखनी	63	-	59.85	-
6	पवनी	224	-	212.80	-
7	लाखांदुर	174	-	165.30	-
एकूण		624	-	592.80	-

आधार :- प्रकल्प संचालक जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, भंडारा

टिप :- सदर योजनेत तात्पुरत्या स्वरूपात बंद असल्यामुळे सन 2017-18 मध्ये योजनेतर्गत उद्दीष्ट प्राप्त नाही.

तक्ता 8.30
प्रधानमंत्री आवास योजना (ग्रामीण)

जिल्हा :- भंडारा				संदर्भ वर्ष :- 1 एप्रिल, 2017 ते 31 मार्च, 2018				
अ.क्र.	तालुका	सामाजिक व आर्थिक जात सर्वेक्षण -2011नुसार जिल्हास्तरीय समितीने प्राधान्यक्रम यादीमध्ये समाविष्ट केलेल्या लाभार्थ्यांची संख्या	प्राधान्यक्रम यादीमधील लाभार्थ्यांपैकी Awassoft प्रणालीवर नोंदणी करणेत आलेल्या लाभार्थ्यांची संख्या	उद्दिष्ट(घरकुलांची संख्या)				
				अनुसूचित जाती	अनुसूचित जमाती	अल्प संख्यांक	इतर	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	तुमसर	15288	15288	382	274	24	781	1461
2	मोहाडी	7903	7709	181	60	8	527	776
3	भंडारा	8358	8358	478	114	10	439	1041
4	साकोली	11776	10246	470	126	2	584	1182
5	लाखनी	7920	7446	358	77	3	446	884
6	पवनी	7407	7394	556	67	3	424	1050
7	लाखांदूर	7286	7286	385	34	10	467	896
एकूण		65938	63727	2810	752	60	3668	7290

पुढे चालू....

तक्ता 8.30(पूढे चालू)
प्रधानमंत्री आवास योजना (ग्रामीण)

अ.क्र.	तालुका	मंजूर केलेल्या घरकुलांची संख्या					पूर्ण झालेल्या घरकुलांची संख्या				
		अनुसूचित जाती	अनुसूचित जमाती	अल्प संख्यांक	इतर	एकूण	अनुसूचित जाती	अनुसूचित जमाती	अल्प संख्यांक	इतर	एकूण
1	2	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	तुमसर	331	269	7	752	1359	100	115	2	430	647
2	मोहाडी	167	59	1	523	750	75	30	1	324	430
3	भंडारा	412	122	3	438	975	171	47	1	219	438
4	साकोली	470	126	2	602	1200	207	76	0	365	648
5	लाखनी	358	77	1	458	894	110	34	0	217	361
6	पवनी	554	65	0	446	1065	206	33	0	195	434
7	लाखांदूर	376	36	9	499	920	144	20	4	293	461
एकूण		2668	754	23	3718	7163	1013	355	8	2043	3419

पुढे चालू....

तक्ता 8.30(पूढे चालू)
प्रधानमंत्री आवास योजना (ग्रामीण)

अ.क्र.	तालुका	झालेला खर्च (संदर्भ वर्षातील) (₹ लाखात)					योजनेच्या सुरुवातीपासून संदर्भ वर्षापर्यंत	
		अनुसूचित जाती	अनुसूचित जमाती	अल्प संख्यांक	इतर	एकूण	एकूण पूर्ण झालेली घरकुले	झालेला खर्च (₹ लाखात)
1	2	20	21	22	23	24	25	26
1	तुमसर	130.00	149.50	2.60	557.70	837.20	1512	1964.60
2	मोहाडी	97.50	39.00	1.30	417.30	553.80	825	1072.50
3	भंडारा	222.30	61.10	1.30	280.80	564.20	1123	149.90
4	साकोली	269.10	98.80	0.00	460.20	828.10	1331	1730.30
5	लाखनी	143.00	44.20	0.00	275.60	462.80	835	1085.50
6	पवनी	267.80	42.90	0.00	243.10	553.80	1055	1371.50
7	लाखांदूर	187.20	26.00	5.20	367.90	581.10	936	1216.80
एकूण		1316.90	461.50	10.40	2602.60	4381.00	7617	8591.10
आधार:- प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, भंडारा								

तक्ता 8.31

घरबांधणीसाठी अर्थसहाय्य योजनेअंतर्गत ग्रामीण क्षेत्रात दिलेली घरे

जिल्हा :- भंडारा					संदर्भ वर्ष :- 1 एप्रिल, 2017 ते 31 मार्च, 2018			
रमाई आवास योजना								
अ. क्र.	तालुका	पात्र लाभार्थ्यांपैकी Awassoft प्रणालीवर नोंदणी करणेत आलेल्या लाभार्थ्यांची संख्या	उद्दिष्ट (घरकुलांची संख्या)	मंजूर केलेल्या घरकुलांची संख्या	मंजूर घरकुलांपैकी संदर्भ वर्षात		योजनेच्या सुरुवातीपासून संदर्भ वर्षापर्यंत	
					पुर्ण झालेली घरकुले	झालेला खर्च (₹ लाखात)	पुर्ण झालेली घरकुले	झालेला खर्च (₹ लाखात)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	तुमसर	1300	1342	1342	5	451.50	604	745.50
2	मोहाडी	447	472	472	2	182.40	609	749.50
3	भंडारा	1256	1392	1392	0	268.50	990	983.10
4	साकोली	716	714	714	1	308.70	996	1275.10
5	लाखनी	1184	1164	1164	0	391.20	545	724.30
6	पवनी	1205	1092	1092	2	323.40	1034	1113.00
7	लाखांदूर	926	964	964	0	299.10	1200	1297.00
	एकूण	7034	7140	7140	10	2224.80	5978	6887.50
शबरी आवास योजना								
अ. क्र.	तालुका	पात्र लाभार्थ्यांपैकी Awassoft प्रणालीवर नोंदणी करणेत आलेल्या लाभार्थ्यांची संख्या	उद्दिष्ट (घरकुलांची संख्या)	मंजूर केलेल्या घरकुलांची संख्या	मंजूर घरकुलांपैकी संदर्भ वर्षात		योजनेच्या सुरुवातीपासून संदर्भ वर्षापर्यंत	
					पुर्ण झालेली घरकुले	झालेला खर्च (₹ लाखात)	पुर्ण झालेली घरकुले	झालेला खर्च (₹ लाखात)
1	2	10	11	12	13	14	15	16
1	तुमसर	23	20	20	0	19.20	46	42.70
2	मोहाडी	21	20	20	0	11.70	16	19.00
3	भंडारा	15	15	15	0	5.70	20	24.20
4	साकोली	18	18	18	0	10.20	25	22.70
5	लाखनी	17	17	17	0	9.00	20	17.60
6	पवनी	19	19	19	0	11.10	15	20.20
7	लाखांदूर	23	20	20	3	12.30	18	21.30
	एकूण	136	129	129	3	79.20	160	167.70

पुढे चालू...

तक्ता 8.31 (पुढे चालू)
घरबांधणीसाठी अर्थसहाय्य योजनेअंतर्गत ग्रामीण क्षेत्रात दिलेली घरे

जिल्हा :- भंडारा					संदर्भ वर्ष :- 1 एप्रिल, 2017 ते 31 मार्च, 2018			
पारधी आवास योजना								
अ. क्र.	तालुका	पात्र लाभार्थ्यांपैकी Awassoft प्रणालीवर नोंदणी करणेत आलेल्या लाभार्थ्यांची संख्या	उद्दिष्ट (घरकुलांची संख्या)	मंजूर केलेल्या घरकुलांची संख्या	मंजूर घरकुलांपैकी संदर्भ वर्षात		योजनेच्या सुरुवातीपासून संदर्भ वर्षापर्यंत	
					पुर्ण झालेली घरकुले	झालेला खर्च (₹ लाखात)	पुर्ण झालेली घरकुले	झालेला खर्च (₹ लाखात)
1	2	17	18	19	20	21	22	23
1	तुमसर	-	-	-	-	-	-	-
2	मोहाडी	-	-	-	-	-	-	-
3	भंडारा	-	-	-	-	-	-	-
4	साकोली	-	-	-	-	-	-	-
5	लाखनी	-	-	-	-	-	-	-
6	पवनी	-	-	-	-	-	-	-
7	लाखांदूर	-	-	-	-	-	-	-
एकूण		-	-	-	-	-	-	-
आदिम जमाती आवास योजना								
अ. क्र.	तालुका	पात्र लाभार्थ्यांपैकी Awassoft प्रणालीवर नोंदणी करणेत आलेल्या लाभार्थ्यांची संख्या	उद्दिष्ट (घरकुलांची संख्या)	मंजूर केलेल्या घरकुलांची संख्या	मंजूर घरकुलांपैकी संदर्भ वर्षात		योजनेच्या सुरुवातीपासून संदर्भ वर्षापर्यंत	
					पुर्ण झालेली घरकुले	झालेला खर्च (₹ लाखात)	पुर्ण झालेली घरकुले	झालेला खर्च (₹ लाखात)
1	2	24	25	26	27	28	29	30
1	तुमसर	-	-	-	-	-	-	-
2	मोहाडी	-	-	-	-	-	-	-
3	भंडारा	-	-	-	-	-	-	-
4	साकोली	-	-	-	-	-	-	-
5	लाखनी	-	-	-	-	-	-	-
6	पवनी	-	-	-	-	-	-	-
7	लाखांदूर	-	-	-	-	-	-	-
एकूण		-	-	-	-	-	-	-
आधार:- प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, भंडारा								

टिप :- जिल्ह्यात पारधी आवास योजना व आदिम जमाती आवास योजना राबविल्या जात नाही.

सामाजिक न्याय

तक्ता क्र.8.32
जिल्हयातील मागासवर्गीय वसतीगृहे, त्यांची प्रवेश क्षमता व दिलेले प्रवेश

जिल्हा- भंडारा					संदर्भ वर्ष : 2017-18		
अ. क्र.	तालुका	मंजूर वसतीगृहे			कार्यरत वसतीगृहे		
		शासकीय	अनुदानीत	एकूण	शासकीय	अनुदानीत	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	तुमसर	1	4	5	1	4	5
2	मोहाडी	0	3	3	0	2	2
3	भंडारा	3	14	17	3	14	17
4	साकोली	1	4	5	1	4	5
5	लाखनी	2	11	13	2	10	12
6	पवनी	1	21	22	1	20	21
7	लाखांदुर	1	8	9	1	8	9
एकूण		9	65	74	9	62	71

तक्ता क्र.8.32(पूढे चालू)
जिल्हयातील मागासवर्गीय वसतीगृहे, त्यांची प्रवेश क्षमता व दिलेले प्रवेश

अ. क्र.	तालुका	त्यातील प्रवेश क्षमता						संदर्भ कालावधीत दिलेले प्रवेश					
		शासकीय		अनुदानीत		एकूण		शासकीय		अनुदानीत		एकूण	
		मुले	मुली	मुले	मुली	मुले	मुली	मुले	मुली	मुले	मुली	मुले	मुली
(1)	(2)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)
1	तुमसर	75	0	126	24	201	24	75	0	126	24	201	24
2	मोहाडी	0	0	59	24	59	24	0	0	35	24	35	24
3	भंडारा	75	175	355	141	430	316	65	125	349	141	414	266
4	साकोली	0	75	59	53	59	128	0	71	59	53	59	124
5	लाखनी	100	100	250	179	350	279	50	50	250	149	300	199
6	पवनी	0	100	563	316	563	416	0	50	563	292	563	342
7	लाखांदुर	0	100	207	57	207	157	0	100	207	57	207	157
एकूण		250	550	1619	794	1869	1344	190	396	1589	740	1779	1136
आधार- 1)विशेष समाजकल्याण अधिकारी भंडारा 2) जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी जिल्हा परिषद भंडारा													

तक्ता क्र.8.33
जिल्हयातील दलित वस्त्या, त्यामधील लोकसंख्या व दलित वस्त्यांची सुधारणा

जिल्हा-भंडारा				संदर्भ वर्ष : 2017-18					
अ. क्र.	तालुका	दलित वस्त्यांची संख्या	त्यामधील लोकसंख्या	संदर्भ कालावधीत कामे			त्यांची प्रशासकीय मंजूरीची रक्कम (₹ लाखात)		
				अपूर्ण (मागील वर्ष अखेरीस)	नविन मंजूर	एकूण	अपूर्ण (मागील वर्ष अखेरीस)	नविन मंजूर	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	तुमसर	157	17993	0	32	32	0.00	78.63	78.63
2	मोहाडी	115	15170	0	22	22	0.00	72.34	72.34
3	भंडारा	323	30468	0	64	64	0.00	160.61	160.61
4	साकोली	152	25706	0	56	56	0.00	191.69	191.69
5	लाखनी	163	23673	2	49	51	12.69	158.84	171.53
6	पवनी	161	27802	2	62	64	8.97	193.10	202.07
7	लाखांदुर	133	23180	0	41	41	0.00	169.78	169.78
एकूण		1204	163992	4	326	330	21.66	1024.99	1046.65

तक्ता क्र.8.33(पूढे चालू)
जिल्हयातील दलित वस्त्या, त्यामधील लोकसंख्या व दलित वस्त्यांची सुधारणा

अ. क्र.	तालुका	एकूण हाती घेतलेल्या कामाचे प्रकार (स्तंभ - 7)						संदर्भ कालावधीत पूर्ण कामे	
		पाणी पुरवठा	मलनिस्सारणाची कामे	सार्वजनिक वाचनालये	पोच रस्ते	समाज मंदीर	इतर	संख्या	त्यावरील खर्च (₹ लाख)
(1)	(2)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)
1	तुमसर	0	21	0	9	2	0	26	72.56
2	मोहाडी	0	8	0	12	2	0	19	59.37
3	भंडारा	0	40	0	23	1	0	47	139.65
4	साकोली	0	28	0	27	1	0	39	165.71
5	लाखनी	3	28	0	17	3	0	38	137.45
6	पवनी	0	24	0	39	1	0	42	145.39
7	लाखांदुर	0	12	0	26	3	0	35	137.73
एकूण		3	161	0	153	13	0	246	857.86
आधार- जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद भंडारा									

अल्पसंख्याक विकास

तक्ता क्र. 8.34

अल्पसंख्याक विकास विभागाकडून राबविण्यात येत असलेल्या विविध योजनामंथील लाभार्थी संख्या

जिल्हा-भंडारा				
अ. क्र.	बाब	एकूण खर्च (₹ लाखात)	लाभार्थ्यांची संख्या	
			2016-17	2017-18
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1	प्राथमिक शाळेत शिक्षण घेणा-या अल्पसंख्यांक विद्यार्थ्यांना मोफत गणवेश वाटप योजना	निरंक	निरंक	निरंक
2	5वी ते 7 वी मध्ये शिक्षण घेणा-या अल्पसंख्यांक विद्यार्थ्यांच्या उपस्थितीकरिता पालकांना प्रोत्साहन भत्ता	निरंक	निरंक	निरंक
3	उच्च व्यवसायिक शिक्षण घेणा-या अल्पसंख्यांक विद्यार्थ्यांकरिता शिष्यवृत्ती योजना	निरंक	निरंक	निरंक
4	निरंतर प्रशिक्षण योजना /तंत्र शिक्षण परिक्षा मंडळ/ मुक्त विद्यापीठ यांच्यामार्फत राबविण्यांत येणा-या अभ्यासक्रमांमध्ये शिक्षण घेणा-या अल्पसंख्यांक लाभार्थ्यांची संख्या	निरंक	निरंक	निरंक
5	राज्यातील अल्पसंख्यांक विद्यार्थ्यांना शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमधून अल्पमुदतीच्या व्यावसायिक प्रशिक्षणाकरिता अनुदानित लाभार्थ्यांची संख्या	निरंक	निरंक	निरंक
6	बेरोजगार अल्पसंख्यांक उमेदवारांना मॉल्समध्ये नौकरी उपलब्ध होण्याकरिता प्रशिक्षण घेणा-या लाभार्थ्यांची संख्या	निरंक	निरंक	निरंक
आधार : 1) शिक्षणाधिकारी (प्राथ),जि.प.,भंडारा 2) शिक्षणाधिकारी (निरंतर शिक्षण), भंडारा 3) जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी, भंडारा 4) सहाय्यक संचालक, जिल्हा रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन केंद्र, भंडारा				

विशेष सहाय्य

तक्ता क्र. 8.35

महसुल विभागाकडील सामाजिक सुरक्षा योजनांतर्गत केलेले अर्थसहाय्य

जिल्हा-भंडारा		(अनुदान ₹ लाखात)						संदर्भ वर्ष : 2017-18	
अ.क्र.	तालुका	संजय गांधी निराधार योजना		श्रावणबाळ सेवा योजना		इंदिरा गांधी राष्ट्रीय वृद्धपकाळ योजना		राष्ट्रीय कुटुंब लाभ योजना	
		लाभार्थी संख्या	दिलेले अनुदान	लाभार्थी संख्या	दिलेले अनुदान	लाभार्थी संख्या	दिलेले अनुदान	लाभार्थी संख्या	दिलेले अनुदान
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	तुमसर	5804	134.64	7358	33.88	5132	20.53	112	22.40
2	मोहाडी	5152	185.35	18644	588.31	6771	81.04	74	14.80
3	भंडारा	6641	424.14	9871	580.59	4404	103.43	147	29.40
4	साकोली	3314	273.47	3577	443.82	4269	98.90	82	16.40
5	लाखनी	4376	194.68	9892	585.11	5631	141.71	87	17.40
6	पवनी	5010	329.01	7312	744.35	4972	117.91	78	15.60
7	लाखांदुर	4075	281.23	7574	426.38	4695	111.42	58	11.60
एकूण		34372	1822.52	64228	3402.44	35874	674.94	638	127.60

आधार : जिल्हाधिकारी कार्यालय (संजय गांधी शाखा) भंडारा

तक्ता क्र.8.36

संजय गांधी निराधार अनुदान योजनेतर्गत केलेले अर्थसहाय्य

जिल्हा- भंडारा		(अनुदान ₹ लाखात)						संदर्भ वर्ष : 2017-18					
अ. क्र.	तालुका	65 वर्षाखालील निराधार व्यक्ती		अनाथ मुले		अपंग		निराधार विधवा		घटस्फोट झालेल्या निराधार महिला		अत्याचारीत व वेश्या व्यवसायातून मुक्त झालेल्या महिला	
		लाभार्थी संख्या	दिलेले अनुदान	लाभार्थी संख्या	दिलेले अनुदान	लाभार्थी संख्या	दिलेले अनुदान	लाभार्थी संख्या	दिलेले अनुदान	लाभार्थी संख्या	दिलेले अनुदान	लाभार्थी संख्या	दिलेले अनुदान
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)
1	तुमसर	2252	113.39	160	0.96	793	4.76	2028	12.10	571	3.43	0	0
2	मोहाडी	1752	63.07	772	27.79	927	33.37	1287	46.33	257	9.25	157	5.54
3	भंडारा	5402	408.16	63	4.54	28	2.02	1077	4.31	71	5.11	0	0
4	साकोली	1460	125.12	75	15.31	753	59.22	1000	72.00	26	1.82	0	0
5	लाखनी	103	7.42	89	6.41	1841	12.16	2246	161.71	97	6.98	0	0
6	पवनी	4043	281.35	10	0.72	29	1.39	886	42.53	42	3.02	0	0
7	लाखांदुर	3553	254.11	22	2.23	34	1.63	432	20.74	34	2.52	0	0
एकूण		18565	1252.62	1191	57.96	4405	114.55	8956	359.72	1098	32.13	157	5.54

आधार : जिल्हाधिकारी कार्यालय (संजय गांधी शाखा) भंडारा

मदत व पुनर्वसन

तक्ता क्र.8.37
पुनर्वसन प्रकल्पांची सद्यस्थिती

जिल्हा - भंडारा						संदर्भ वर्ष : 2017-18						
अ. क्र.	प्रकल्पाचे नांव	पुनर्वसन अधिनियमांतर्गत अधिसूचना निर्गमित दिनांक	निश्चित केलेला स्लॉब	बाधित गांवे (संख्या)	बाधित क्षेत्र (हेक्टर)	जमिन वाटप		भूखंड वाटप			प्रकल्प ग्रस्त	
						खाते दार (संख्या)	क्षेत्र (हेक्टर)	वसाहत (संख्या)	खाते दार (संख्या)	क्षेत्र (हेक्टर)	निर्गमित केलेले दाखले (संख्या)	नौकरी मिळालेली
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1	गोसे खुर्द	4 मार्च, 1994	33.23 हे.	34	11574.45	उ.ना.	उ.ना.	28	5079	-	3194	100
2	बावनथडी	10 आक्टो, 1979	33.23 हे.	3	1743.60	उ.ना.	उ.ना.	3	309	-	159	36

आधार - उपजिल्हाधिकारी (पुनर्वसन) भंडारा

तक्ता क्र. 8.38
जिल्हातील दुष्काळामुळे झालेली हानी व पुनर्वसन व्यवस्थापनांतर्गत दिलेले सहाय्य

जिल्हा-भंडारा						संदर्भ वर्ष- 2017-18				
अ. क्र.	तालुका	दुष्काळामुळे झालेली हानी				मदत व पुनर्वसनांतर्गत केलेले सहाय्य				
		पिकाचे झालेले नुकसान (आणेवारी)	दुष्काळामुळे मृतप्राणी (संख्या)	स्थलांतरीतांची संख्या	इतर	रोजगार हमी योजनेतर्गत पुरविलेला रोजगार (मनुष्य दिन)	दुष्काळ-ग्रस्त प्राण्यासाठी उभारलेल्या छावण्या	पिक आणेवारी नुसार दिलेली नुकसान भरपाई	अर्थसहाय्य (₹)	बी - बियाने
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1	तुमसर	0.65	-	-	-	-	-	-	-	8563
2	मोहाडी	0.49	-	-	-	-	-	-	-	9251
3	भंडारा	0.65	-	-	-	-	-	-	-	9453
4	साकोली	0.72	-	-	-	-	-	-	-	8946
5	लाखनी	0.73	-	-	-	-	-	-	-	9782
6	पवनी	0.64	-	-	-	-	-	-	-	9310
7	लाखांदुर	0.70	-	-	-	-	-	-	-	10310
एकूण		0.65	-	-	-	-	-	-	-	65615

आधार — आपत्ती व्यवस्थापन विभाग, जिल्हाधिकारी कार्यालय, भंडारा

तक्ता क्र. 8.39
जिल्ह्यातील आपत्तीमुळे झालेली हानी व आपत्ती व्यवस्थापनांतर्गत दिलेले सहाय्य

जिल्हा - भंडारा										संदर्भ वर्ष : 2017-18
अ. क्रं.	आपत्तीचा प्रकार	आपत्तीमुळे झालेली हानी								आपत्ती व्यवस्थापना अंतर्गत वाटलेले सहाय्य (₹ लाख)
		मनुष्य (संख्या)	प्राणी (संख्या)	कृषी (हेक्टर)	घरे (संख्या)	रस्ते लाबी कि.मी.	पुल (संख्या)	सार्वजनिक इमारती (संख्या)	इतर	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1	भूकंप	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00
2	पूर	2	10	0	0	0	0	0	0	15.30
3	वादळ	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00
4	भूसखलन	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00
5	गारपीट	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00
6	अतिवृष्टी	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00
7	आग	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00
8	वीज पडून	5	18	0	0	0	0	0	0	40.00
9	इतर	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00

आधार — आपत्ती व्यवस्थापन विभाग, जिल्हाधिकारी कार्यालय, भंडारा

9. योजनेविषयक आकडेवारी

विविध विकास योजना

तक्ता क्र.9.1
जिल्हयातील विविध योजनांतर्गत नियतव्यय व खर्चाचा आढावा

जिल्हा:-भंडारा				(₹ लाखात)		
अ. क्र.	जिल्हा योजना	2016-17		2017-18		2018-19
		नियतव्यय	खर्च	नियतव्यय	खर्च	नियतव्यय
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1	सर्व साधारण योजना	9968.00	9609.95	12011.00	11995.56	13981.00
2	अनुसूचित जाती उपयोजना	4371.00	4319.49	4917.00	4915.73	4917.00
3	आदिवासी उपयोजना	-	-	-	-	
4	आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील योजना	1366.43	1339.09	1416.05	1414.72	1485.05
5	डोंगरी विकास कार्यक्रम	-	-	-	-	-
6	खासदारांचा स्थानिक विकास कार्यक्रम	300.00	245.76	250.00	250.00	250.00
7	आमदारांचा स्थानिक विकास कार्यक्रम	667.00	442.82	800.00	800.00	800.00
आधार :- जिल्हा नियोजन अधिकारी, भंडारा						

तक्ता क्र.9.2
विविध विकास शीर्षाखाली झालेला योजनांतर्गत खर्च

जिल्हा - भंडारा		संदर्भ वर्ष : 2017-18				
(₹ लाखात)						
अ. क्र.	विकास शीर्ष व उपशीर्ष	जिल्हा पातळीवरील योजनांवर झालेला खर्च				
		सर्वसाधारण	आदिवासी उपयोजना	आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील	अनुसूचित जाती उपयोजना	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1	कृषि व संलग्न सेवा					
	1.1 पीक संवर्धन	22.83	-	40.00	300.00	362.83
	1.2 फलोत्पादन	0.00	-	-	-	0.00
	1.3 मृद व जलसंधारण	8.91	-	-	-	8.91
	1.4 पशुसंवर्धन	157.93	-	43.00	55.00	255.93
	1.5 दुग्ध शाळा विकास	-	-	-	-	-
	1.6 मत्स्य व्यवसाय	19.80	-	-	-	19.80
	1.7 वने व वन्य जीवन	290.91	-	23.60	-	314.51
	1.8 सामाजिक वनीकरण	-	-	-	-	-
	1.9 धान्य साठवण, गोदामे व पणन	-	-	-	-	-
	1.10 कृषि शिक्षण आणि संशोधन	-	-	-	-	-
	1.11 सहकार	330.00	-	-	41.51	371.51
	एकूण (एक)	830.38	-	106.60	396.51	1333.49
2	ग्रामीण विकास					
	2.1 एकात्मिक ग्रामीण विकास	57.00	-	-	-	57.00
	2.2 अवर्षण प्रवण क्षेत्र कार्यक्रम	0.00	-	-	-	0.00
	2.3 ग्रामीण रोजगार	0.00	-	-	-	0.00
	2.4 भू-सुधारणा	-	-	-	-	0.00
	2.5 रोजगार हमी योजना	-	-	-	1040.03	1040.03
	2.6 सामूहिक विकास	864.88	-	-	-	864.88
	2.7 ग्रामीण स्वच्छता कार्यक्रम	-	-	-	-	0.00
	एकूण (दोन)	921.88	-	0.00	1040.03	1961.91
3	पाटबंधारे व पूरनियंत्रण					
	3.1 लघु पाटबंधारे (राज्यक्षेत्र)	-	-	-	-	-
	3.2 लघु पाटबंधारे (स्थानिक क्षेत्र)	-	-	0.00	-	0.00
	3.3 जलप्रदाय क्षेत्र विकास कार्यक्रम	599.80	-	-	-	599.80
	3.4 मोठे व मध्यमपाटबंधारे	300.00	-	-	-	300.00
	3.5 पूरनियंत्रण	-	-	10.00	-	-
	एकूण (तीन)	899.80	-	10.00	0.00	909.80

तक्ता क्र.9.2 (पुढे चालू)
विविध विकास शीर्षाखाली झालेला योजनांतर्गत खर्च

जिल्हा - भंडारा		संदर्भ वर्ष : 2017-18				
(₹ लाखात)						
अ. क्र.	विकास शीर्ष व उपशीर्ष	जिल्हा पातळीवरील योजनांवर झालेला खर्च				
		सर्वसाधारण	आदिवासी उपयोजना	आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील	अनुसूचित जाती उपयोजना	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
4	ऊर्जा					
	4.1 ऊर्जा विकास (नवीन)	523.16	-	47.60	200.00	770.76
	4.2 जलविद्युत ऊर्जा विकास (नवीन)	-	-	-	-	-
	4.3 अपारंपारीक ऊर्जा विकास	-	-	-	-	-
	एकूण (चार)	523.16		47.60	200.00	770.76
5	उद्योग व खाण					
	5.1 ग्रामीण व लघुउद्योग	39.96	-	2.09	23.98	66.03
	5.2 मोठे व मध्यम उद्योग	-	-	-	-	0.00
	एकूण (पाच)	39.96		2.09	23.98	66.03
6	परिवहन					
	6.1 बंदरे, दिपगहे व नौकावहन	-	-	-	-	-
	6.2 रस्ते व पूल	1818.13	-	183.09	-	2001.22
	6.3 रस्ते वाहतूक	1802	-	-	-	1802.00
	6.4 देशांतर्गत जलवाहतूक	-	-	-	-	-
	6.5 शहरी लोहमार्ग व मेट्रो वाहतूक (नवीन)	-	-	-	-	-
	6.6 हवाई वाहतूक	-	-	-	-	-
	एकूण (सहा)	3620.13	0.00	183.09	0.00	3803.22
7	सामान्य आर्थिक सेवा					
	7.1 तिर्थक्षेत्र विकास (नवीन)	150.00	-	-	-	150.00
	7.2 पर्यटन विकास (नवीन)	89.95	-	-	-	89.95
	7.3 प्रादेशी ग्रामीण बँकेचा विकास (नवीन)	-	-	-	-	0.00
	एकूण (सात)	239.95	0.00	0.00	0.00	239.95
8	सामाजिक सामुहिक सेवा					
	8.1 सामान्य शिक्षण	660.04	-	-	5.75	665.79
	8.2 तंत्र शिक्षण	-	-	-	0.51	0.51
	8.3 वैद्यकीय शिक्षण	-	-	-	-	-
	8.4 उच्च शिक्षण (नवीन)	0.00	-	-	-	0.00
	8.5 उच्चशिक्षण (कला) (नवीन)	-	-	-	-	-
	8.6 व्यावसायिक शिक्षण	12.21	-	-	-	12.21
	8.7 आदिवासींचे शिक्षण (नवीन)	-	-	-	-	-
	8.8 मागासवर्गीयांसाठी शिक्षण (नवीन)	-	-	-	-	-
	8.9 लोक वाचनालय (नवीन)	3.00	-	-	-	3.00
	8.10 कला व संस्कृती	-	-	-	-	-
	8.11 क्रिडा व युवक कल्याण	104.00	-	46.40	375.45	525.85
	8.12 मागासवर्गीयांचे कल्याण	151.00	-	891.93	1204.25	2247.18
	8.13 आदिवासींचे कल्याण (नवीन)	-	-	-	-	-
	8.14 अल्पसंख्याकांचे कल्याण (नवीन)	-	-	-	-	-
	8.15 दुर्बल घटकांचे कल्याण (नवीन)	-	-	-	-	-

तक्ता क्र.9.2 (पुढे चालू)
विविध विकास शीर्षाखाली झालेला योजनांतर्गत खर्च

जिल्हा - भंडारा		संदर्भ वर्ष : 2017-18				
(₹ लाखात)						
अ. क्र.	विकास शीर्ष व उपशीर्ष	जिल्हा पातळीवरील योजनांवर झालेला खर्च				
		सर्वसाधारण	आदिवासी उपयोजना	आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील	अनुसूचित जाती उपयोजना	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
	8.16 महिला व बालकल्याण(नवीन)	11.64	-	3.50	5.95	21.09
	8.17 पोषण	30.00	-	-	-	30.00
	8.18 कामगार व कामगार कल्याण	117.37	-	39.01	3.88	160.26
	8.19 सामाजिक सुरक्षा व विमा (नवीन)	-	-	-	-	-
	8.20 रोजगार व स्वयंरोजगार	-	-	-	-	-
	8.21 सार्वजनिक आरोग्य	856.79	-	56.18	-	912.97
	8.22 पाणी पुरवठा व स्वच्छता	1384.07	-	-	-	1384.07
	8.23 गृहनिर्माण	0.00	-	-	-	0.00
	8.24 नगर विकास	600.00	-	-	1500.00	2100.00
	8.25 आमदाराचा स्थानिक विकास	-	-	-	-	0.00
	एकूण (आठ)	3930.12	0.00	1037.02	3095.79	8062.93
9	सामान्य सेवा					
	9.1 प्रशासन व सांख्यिकी संनियंत्रण	-	-	-	-	-
	9.2 कायदा व अंमलबजावणी प्रशासन	-	-	-	-	-
	9.3 तुरूंग व सुधार सेवा(नवीन)	-	-	-	-	-
	9.4 आपत्कालीन व्यवस्थापन (नवीन)	-	-	-	-	-
	9.5 सार्वजनिक कार्यालय व पायाभूत सुविधा (नवीन)	442.42	-	-	-	442.42
	9.6 कर्मचारी प्रशिक्षण कार्यक्रम (नवीन)	-	-	-	-	-
	9.7 कर्मचारी गृहनिर्माण (नवीन)	-	-	-	-	-
	9.8 ई-गव्हर्नन्स (नवीन)	537.89	-	28.32	147.51	713.72
	9.9 लेखन सामग्री व छपाई (नवीन)	-	-	-	-	-
	9.10 माहिती व प्रसिध्दी	9.87	-	-	11.91	21.78
	एकूण (नऊ)	990.18	-	28.32	159.42	1177.92
	एकूण (एक ते नऊ)	11995.56	0.00	1414.72	4915.73	18326.01

आधार - जिल्हा नियोजन अधिकारी, भंडारा.

तक्ता क्र.9.3
वीस कलमी कार्यक्रमाची भौतिक प्रगती

जिल्हा - भंडारा		संदर्भ:वर्ष : 2017-18		
अ.क्र	बाब	परिमाण	उद्दिष्ट	साध्य
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1	अ) स्वर्णजयंती ग्राम स्वरोजगार योजना	लाभार्थी संख्या	उ.ना.	उ.ना.
	ब) संपुर्ण ग्रामीण रोजगार योजना	म.दि.लाखात	उ.ना.	उ.ना.
	क) लघुउद्योगांना प्रोत्साहन	उद्योग संख्या	उ.ना.	उ.ना.
2	अतिरिक्त जमिनीचे वाटप	हेक्टर	उ.ना.	उ.ना.
3	पिण्यासाठी स्वच्छ पाणी	गांव/वाडया	उ.ना.	उ.ना.
4	अ)सर्वांसाठी आरोग्य (मुलांसाठी रोगप्रतिबंधक लस टोचणे)			
	1. गोवर लस	संख्या	उ.ना.	उ.ना.
	2. डि.टी.पी.	संख्या	उ.ना.	उ.ना.
	3. पोलीओ	संख्या	उ.ना.	उ.ना.
	4. बीसीजी	संख्या	उ.ना.	उ.ना.
	ब) कुटूंब नियोजन शस्त्रक्रिया	संख्या	उ.ना.	उ.ना.
	क) सममूल्य शस्त्रक्रिया			
	1.आय.यु.डी. (तांबी)	संख्या	उ.ना.	उ.ना.
	2.ओ.पी.ओ.	संख्या	उ.ना.	उ.ना.
	3. सी.सी. युझर्स(निरोध)	संख्या	उ.ना.	उ.ना.
5	अ) अनु.जातींच्या कुटुंबांना सहाय्य			
	1.दारिद्र्य रेषेवर आणण्यासाठी अनुसुचित व नवबोध शेतक-यांना अर्थसहाय्य	संख्या	उ.ना.	उ.ना.
	2.महात्मा फुले विकास महामंडळ योजना अनुदान/ बिजभांडवल योजना	संख्या	उ.ना.	उ.ना.
	3. अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ प्रशिक्षण योजना/बीजभांडवल/अनुदान भेट	संख्या	उ.ना.	उ.ना.
	4. जिल्हा उद्योग केंद्र सुशिक्षित बेरोजगारांना बीज भांडवल/उद्योजकता प्रशिक्षण कार्यक्रम	संख्या	उ.ना.	उ.ना.
	5. खादि ग्रामोद्योग मंडळ ग्रामीण कारागीरांना 50 टक्के अनुदान व कर्ज	संख्या	उ.ना.	उ.ना.
	6.सुवर्ण जयंती ग्राम स्वरोजगार योजना	ला. संख्या	उ.ना.	उ.ना.

तक्ता क्र.9.3 (पुढे चालू)
वीस कलमी कार्यक्रमाची भौतिक प्रगती

जिल्हा - भंडारा		संदर्भ:वर्ष : 2017-18		
अ.क्र	बाब	परिमाण	उद्दिष्ट	साध्य
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
	ब) अनु.जमातींच्या कुटुंबांना सहाय्य			
	1. आदिवासी शेतकारी कुटुंबांना दारिद्र्य रेषेवर आणण्यासाठी कृषि निविष्ठा वाटप	ला. संख्या	उ.ना.	उ.ना.
	2. तलंगाचे गट वाटप	ला. संख्या	उ.ना.	उ.ना.
	3.मासेमारी साधनांच्या खरेदीसाठी अर्थसहाय्य(नायलॉन सुत/जाळे)	ला. संख्या	उ.ना.	उ.ना.
	4.सुशिक्षित बेरोजगारांना बीज भांडवल	ला. संख्या	उ.ना.	उ.ना.
	5. विद्युतपंप पुरविणे	ला. संख्या	उ.ना.	उ.ना.
	6. तेल इंजिनांचा पुरवठा(राज्यस्तर)	ला. संख्या	उ.ना.	उ.ना.
	7. घराची गवती छपरे बदलून मंगलोरी कौले/जीआयसीट पत्रे बसविणे	ला. संख्या	उ.ना.	उ.ना.
	8. स्वर्ण जयंती ग्रामस्वरोजगार योजना	ला. संख्या	उ.ना.	उ.ना.
	9. केंद्रवर्ती अर्थसंकल्प (न्यु.ब) राज्ययोजना	संख्या	उ.ना.	उ.ना.
6	इंदिरा आवास योजना (घरकुल)	घरकुल	उ.ना.	उ.ना.
7	अत्यल्प उत्पन्नगट ग्रहनिर्माण योजना	सदनिका	उ.ना.	उ.ना.
8	राष्ट्रीय गलिच्छ वस्ती सुधारणा कार्यक्रम	लोकसंख्या	उ.ना.	उ.ना.
9	सामाजिक वनीकरण (नवीन धारेण) झाडे लावणे	रोपे संख्या लाखात	उ.ना.	उ.ना.
	सामाजिक वनीकरण सामुहिक क्षेत्रावर वृक्ष लागवड	हेक्टर	उ.ना.	उ.ना.
10	ग्रामीण विद्युतीकरण (पंप संचाचे विद्युतीकरण)	संख्या	उ.ना.	उ.ना.
आधार :- जिल्हा नियोजन अधिकारी, भंडारा				

टिप :- सन 2017-18 चे उद्दिष्ट शासनाकडून प्राप्त न झाल्यामुळे माहिती उ.ना. देण्यात येत आहे.

तक्ता क्र.9.4
खासदार स्थानिक क्षेत्र विकास कार्यक्रम (लोकसभा मतदार संघ/ राज्यसभा सदस्य)

जिल्हा : भंडारा									
(I) 15 वी लोकसभा (2009 ते 2013-14 अखेर) (रु. लाखात)									
अ. क्र.	लोकसभा मतदार संघ	प्रवर्ग	एकूण प्राप्त निधी	मंजूर कामे	मंजूर कामाची रक्कम	पुर्ण झालेली कामे	प्रगती पथावरील कामे	सुरू न झालेली कामे	प्रत्यक्ष झालेला खर्च
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	भंडारा लोकसभा मतदारसंघ	अ.जा.	146.47	46	146.47	44	0	2	137.93
		अ.ज.	84.5	26	84.5	26	0	0	79.58
		इतर	895.73	281	895.73	271	0	10	843.5
		एकूण	1126.70	353	1126.70	341	0	12	1061.01

तक्ता क्र.9.4 (पुढे चालू)
खासदार स्थानिक क्षेत्र विकास कार्यक्रम (लोकसभा मतदार संघ/ राज्यसभा सदस्य)

जिल्हा : भंडारा									
(II) 16 वी लोकसभा -2014-2015 ते संदर्भ वर्षापर्यंत (2017-18) (संचित) (रु. लाखात)									
अ. क्र.	लोकसभा मतदार संघ	प्रवर्ग	एकूण प्राप्त निधी	मंजूर कामे	मंजूर कामाची रक्कम	पुर्ण झालेली कामे	प्रगती पथावरील कामे	सुरू न झालेली कामे	प्रत्यक्ष झालेला खर्च
(1)	(2)	(3)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)
1	भंडारा लोकसभा मतदारसंघ	अ.जा.	163.50	49	211.65	33	15	0	149.50
		अ.ज.	95.00	28	121.95	19	9	0	86.75
		इतर	1005.36	296	1395.98	198	99	0	908.28
		एकूण	1263.86	373	1729.58	250	123	0	1144.53

तक्ता क्र.9.4 (पुढे चालू)
खासदार स्थानिक क्षेत्र विकास कार्यक्रम (लोकसभा मतदार संघ/ राज्यसभा सदस्य)

जिल्हा : भंडारा									
(I) राज्यसभा – मागील वर्ष (2016-17) (रु. लाखात)									
अ. क्र.	राज्यसभा सदस्याचे नाव (राज्यसभेवर सध्या असलेले सदस्य)	प्रवर्ग	एकूण प्राप्त निधी	मंजूर कामे	मंजूर कामाची रक्कम	पुर्ण झालेली कामे	प्रगती पथावरील कामे	सुरू न झालेली कामे	प्रत्यक्ष झालेला खर्च
(1)	(2)	(3)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)
1	मा.खा. श्री. प्रफुल पटेल	अ.जा.	-	-	-	-	-	-	-
		अ.ज.	-	-	-	-	-	-	-
		इतर	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	-	-	-	-	-	-	-

तक्ता क्र.9.4 (पुढे चालू)
खासदार स्थानिक क्षेत्र विकास कार्यक्रम (लोकसभा मतदार संघ/ राज्यसभा सदस्य)

जिल्हा : भंडारा									
(1) राज्यसभा - अहवाल वर्ष (2017-18)									
(रु. लाखात)									
अ. क्र.	राज्यसभा सदस्याचे नाव (राज्यसभेवर सध्या असलेले सदस्य)	प्रवर्ग	एकूण प्राप्त निधी	मंजूर कामे	मंजूर कामाची रक्कम	पुर्ण झालेली कामे	प्रगती पथावरील कामे	सुरू न झालेली कामे	प्रत्यक्ष झालेला खर्च
(1)	(2)	(3)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)
1	-	अ.जा.	-	-	-	-	-	-	-
		अ.ज.	-	-	-	-	-	-	-
		इतर	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	-	-	-	-	-	-	-
आधार - जिल्हा नियोजन अधिकारी भंडारा									

टिप :- कोणत्याही राज्यसभा सदस्यांचा भंडारा जिल्हा हा नोडल जिल्हा नसल्यामुळे खासदार स्थानिक क्षेत्र विकास कार्यक्रम राज्यसभा सदस्य अंतर्गत माहिती निरंक आहे.

तक्ता क्र.9.5
आमदार स्थानिक विकास कार्यक्रम (विधानसभा मतदार संघ)

जिल्हा :- भंडारा							संदर्भ वर्ष : 2017-18		
(रु. लाखात)									
अ. क्र.	विधानसभा मतदार संघ	शासना कडून/इतर जिल्ह्यांकडून प्राप्त निधी	जिल्ह्यांतर्गत मंजूर कामांची संख्या	प्रशासकीय मंजूरीची रक्कम	वितरीत निधि (जुन्या कामांवरील वितरीत निधीसह)	एकूण खर्च	कामाची प्रगती		
							पूर्ण	अपूर्ण	सुरू न झालेली
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	भंडारा	200.00	78	228.46	200.00	200.00	16	32	30
2	तुमसर	200.00	54	216.71	200.00	200.00	11	39	4
3	साकोली	200.00	54	225.04	200.00	200.00	15	34	5
एकूण वि.स.स.		600.00	186	670.21	600.00	600.00	42	105	39
आधार :- जिल्हा नियोजन अधिकारी भंडारा									

तक्ता क्र. 9.6
आमदार स्थानिक विकास कार्यक्रम (विधानपरिषद सदस्य)

जिल्हा : भंडारा								संदर्भ वर्ष : 2017-18			
(₹ लाखात)											
अ. क्र.	विधानपरिषद सदस्याचे नाव	शासनाकडून/ इतर जिल्हयांकडून प्राप्त निधी	जिल्ह्यातील कामांकरी ता उपलब्ध निधी	जिल्ह्याबाहेरील कामांकरीता वर्ग केलेला निधी	जिल्हयांतर्गत मंजूर कामांची संख्या	प्रशासकीय मंजूरीची रक्कम	वितरीत निधि (जुन्या कामांवरील वितरीत निधीसह)	एकूण खर्च	कामाची प्रगती (संख्या)		
									पूर्ण	अपूर्ण	सुरु न झालेली
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
1	मा.आ. डॉ. परिणय फुके	200.00	127.00	73.00	43	186.15	200.00	200	7	23	13
	एकूण वि.प.स.	200.00	127.00	73.00	43	186.15	200.00	200	7	23	13
आधार :- जिल्हा नियोजन अधिकारी भंडारा											

महाराष्ट्र ग्रामीण रोजगार हमी योजना

तक्ता क्र.9.7
महाराष्ट्र ग्रामीण रोजगार हमी योजना

जिल्हा - भंडारा.						संदर्भ वर्ष: 2017-18	
अ. क्र.	बाब	कामाचा प्रकार					
		सिंचन	रस्ते	कृषि	वनीकरण	इतर	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	नियोजित कामांची संख्या	१५८७५	३६६६	१६६९९	३२११	४६६७३	८६१२४
2	मंजूर केलेल्या कामांची संख्या	१०९१	२८१०	८५८	४६३	२९८६२	३५०८४
3	सुरु केलेल्या कामांची संख्या	१०२३	२५९७	७७०	४५९	५२६२	१०१११
4	पूर्ण केलेल्या कामांची संख्या	३२१	५५४	१८९	९८	५०७२	६६३४
5	मध्येच बंद केलेल्या कामांची संख्या	-	-	-	-	-	-
6	कामांसाठी केलेली तरतूद	-	-	-	-	-	२३६१९
7	कामांवर झालेला एकूण खर्च (₹ लाखात)	१९३०.२५	४६१२.१९	२७४.८४	५३३.८९	३९६०.४८	११३११.६५
8	रोजगार निर्मिती (मनुष्य दिवस लाखात)	-	-	-	-	-	५३.१३

आधार - उपजिल्हाधिकारी(रो.ह.यो.) भंडारा.

तक्ता क्र. 9.8
महाराष्ट्र ग्रामीण रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे, त्यावरील रोजगार व खर्च

जिल्हा - भंडारा					संदर्भ वर्ष : 2017-18
अ. क्र.	महिना	खर्च (₹ लाखात)		मनुष्य दिवस (लाखात)	रोजगार हमी योजनेखालील कामांची संख्या
		महिन्यातील	आर्थिक वर्षाच्या आरंभापासून		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1	एप्रिल	८३२.२५	८३२.२५	५.३५	९४७
2	मे	३१११.०३	३९४३.२८	१५.१०	९७५
3	जून	१६४४.४४	५५८७.७२	१४.६५	१०५९
4	जुलै	१६१२.०२	७१९९.७४	३.९२	९१७
5	ऑगस्ट	५०३.४६	७७०३.२०	१.१०	६४५
6	सप्टेंबर	३०४.६२	८००७.८२	०.९४	७१४
7	ऑक्टोबर	७५८.०४	८७६५.८६	०.६७	५८०
8	नोव्हेंबर	१४५.०८	८९१०.९४	०.५७	५९०
9	डिसेंबर	१५९.४६	९०७०.४०	०.८३	५९८
10	जानेवारी	३१७.८७	९३८८.२७	१.४९	६९०
11	फेब्रुवारी	६१९.०३	१०००७.३०	१.९९	१०६९
12	मार्च	१३०४.३५	११३११.६५	६.५२	१३२७
एकूण		११३११.६५	११३११.६५	५३.१३	१०१११

आधार - उपजिल्हाधिकारी(रो.ह.यो.) भंडारा.

तक्ता क्र. 9.9

महाराष्ट्र ग्रामीण रोजगार हमी योजनेखाली घेण्यांत आलेली प्रकारानुसार कामे व त्यावरील खर्च

जिल्हा- भंडारा				संदर्भ वर्ष : 2017-18			
(₹ लाखात)							
अ. क्र.	तालुका	कामाचा प्रकार					
		ग्रामीण बारमाही जोड रस्ते		पूरनियंत्रण व पूर संरक्षण		जलसंधारण व जलसंवर्धन /जलभरणा	
		पूर्ण झालेल्या कामाची संख्या	वर्षात झालेला खर्च	पूर्ण झालेल्या कामाची संख्या	वर्षात झालेला खर्च	पूर्ण झालेल्या कामाची संख्या	वर्षात झालेला खर्च
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	तुमसर	63	731.66	34	231.76	0	1.25
2	मोहाडी	172	1725.34	24	253.88	11	177.37
3	भंडारा	55	267.41	2	87.73	26	11.70
4	साकोली	43	800.01	1	103.32	17	137.11
5	लाखनी	64	424.15	9	122.90	60	525.47
6	पवनी	55	216.37	17	85.14	0	0.33
7	लाखांदुर	102	447.25	6	25.79	147	402.62
एकूण		554	4612.19	93	910.52	261	1255.85

तक्ता क्र. 9.9(पूढे चालू)

महाराष्ट्र ग्रामीण रोजगार हमी योजनेखाली घेण्यांत आलेली प्रकारानुसार कामे व त्यावरील खर्च

(₹ लाखात)							
अ.क्र.	तालुका	कामाचा प्रकार					
		दुष्काळ प्रतिबंधक काम		लघु व सुक्ष्म जलसिंचन		अनुसूचित जाती/जमाती व नवीन भूधारकांना सिंचन सुविधा	
		पूर्ण झालेल्या कामाची संख्या	वर्षात झालेला खर्च	पूर्ण झालेल्या कामाची संख्या	वर्षात झालेला खर्च	पूर्ण झालेल्या कामाची संख्या	वर्षात झालेला खर्च
(1)	(2)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)
1	तुमसर	0	124.18	7	193.09	411	544.41
2	मोहाडी	6	100.52	5	14.67	653	676.22
3	भंडारा	14	55.35	0	0.00	602	301.08
4	साकोली	5	91.48	12	93.85	334	393.35
5	लाखनी	9	63.20	2	13.52	749	351.84
6	पवनी	6	57.69	4	43.90	754	246.96
7	लाखांदुर	58	41.47	2	6.22	755	389.11
एकूण		98	533.89	32	365.25	4258	2902.97

तक्ता क्र. 9.9(पूढे ऒलू)
ढहलरलषुऑु गुरलढीण रूऑगगर हढी ऑूऑनेखलली घेणुतल आलेली प्रकलरलनुसलर कलढे व तुवलरील खरुऑ

(रू ललखलत)									
अ.क्र.	तललुकल	कलढलऑल प्रकलर							
		डलरडलरलक ऑललसुतुरूतलंऑ नुतनीकरण		डूवलकलस /शूतीवलकलस		कूदुर शलसनलने अधलसूऑलत केलेली ढलनुततलडुरलडुत इतर कलढे		एकूण	
		डूरूण इललेलुतुतल कलढलऑी संखुतल	वरुषलत इललेलल खरुऑ	डूरूण इललेलुतुतल कलढलऑी संखुतल	वरुषलत इललेलल खरुऑ	डूरूण इललेलुतुतल कलढलऑी संखुतल	वरुषलत इललेलल खरुऑ	डूरूण इललेलुतुतल कलढलऑी संखुतल	वरुषलत इललेलल खरुऑ
(1)	(2)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)
1	तुढसर	2	8.10	31	43.13	5	17.65	553	1895.23
2	ढूहलडी	2	162.90	27	26.64	7	3.33	907	3140.87
3	डंडलरल	1	21.65	38	77.07	228	31.07	966	853.06
4	सलकुली	19	88.69	0	65.48	80	25.61	511	1798.90
5	ललखनी	2	22.52	32	16.53	232	51.39	1159	1591.52
6	डवनी	1	3.18	59	42.78	72	8.61	968	704.96
7	ललखलंडुर	1	2.11	2	3.21	97	9.33	1170	1327.11
एकूण		28	309.15	189	274.84	721	146.99	6234	11311.65
आधलर - उडऑलललहलधलकलरी (रूहडू) डंडलरल.									

10.संकीर्ण

न्याय व प्रशासन

तक्ता क्र.10.1
पोलिस अधिकारी/ कर्मचारी यांची संख्या

जिल्हा - भंडारा		संदर्भ वर्ष : 2017-18	
अ. क्र.	पदनाम	संख्या	
		एकूण संख्या	पैकी महिलांची संख्या
(1)	(2)	(3)	(4)
1	पोलिस अधिकारी/ कर्मचा-यांची संख्या		
	1.1 पोलिस उपमहानिरीक्षक	-	-
	1.2 पोलिस आयुक्त	-	-
	1.3 पोलिस उप आयुक्त	-	-
	1.4 पोलिस सहायक आयुक्त	-	-
	1.5 पोलिस अधीक्षक	1	1
	1.6 अपर पोलिस अधीक्षक	1	1
	1.7 पोलिस उप अधीक्षक	3	0
	1.8 पोलिस निरीक्षक	17	0
	1.9 सहायक पोलिस निरीक्षक	20	0
	1.10 पोलिस उप निरीक्षक	38	8
	1.11 अ) सहाय्यक पोलीस उपनिरीक्षक	109	1
	ब) पोलिस हवालदार	338	5
	1.12 पोलिस शिपाई / पोलिस नाईक	836	254
	1.13 इतर	-	-
	एकूण पोलिस अधिकारी/ कर्मचारी संख्या	1363	270
2	पोलिस ठाणे	17	
3	आउट पोस्ट	8	
4	पोलिस चौकी	2	
5	लॉकअप्स	11	
6	पोलिस ठाणे, आउट पोस्ट व सब पोस्ट आदींची सोय असलेली गावे व शहरे	18	
7	होमगार्डस्ची संख्या	754	93
आधार - 1) जिल्हा पोलिस अधीक्षक, भंडारा, 2) जिल्हा समादेशक होमगार्ड भंडारा			

तक्ता क्र.10.2
जिल्ह्यात कार्यरत विविध न्यायालये, त्यामधील न्यायाधीशांची संख्या व निकालात काढलेली प्रकरणे

जिल्हा - भंडारा						संदर्भ वर्ष : 2017-18			
अ. क्र.	न्यायालये	कार्यरत न्यायालये संख्या	न्यायाधीशांची संख्या		एकूण प्रकरणे	मूळ		अपील	
			मंजूर पदे	भरलेली पदे		नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	दिवाणी न्यायालय	2	2	2	2133	1101	817	156	59
2	फौजदारी न्यायालय	19	19	19	13003	10625	2180	94	104
3	लोक न्यायालय	-	-	-	-	0	0	0	0
4	कामगार न्यायालय	1	1	1	310	222	88	0	0
5	औद्योगिक न्यायालय	1	1	1	272	173	14	85	0
6	कौटुंबिक न्यायालय	-	-	-	-	-	-	-	-
7	जिल्हा दंडाधिकारी तथा कार्यकारी दंडाधिकारी	1	0	0	12	0	12	0	0
8	ग्राहक पंचायत	1	3	2	134	112	22	0	0

आधार - 1) जिल्हा व सत्र न्यायाधीश, 2) आयुक्त, कामगार न्यायालय, 3) आयुक्त, औद्योगिक न्यायालय, 4) लोक आयुक्त, 5) जिल्हा दंडाधिकारी व कार्यकारी दंडाधिकारी, 6) जिल्हा ग्राहक मंच

माहिती व जनसंपर्क

तक्ता क्र.10.3
जिल्ह्यातील प्रकाशित झालेली वर्तमानपत्रे व नियतकालिके

जिल्हा- भंडारा		संदर्भ वर्ष : 2017-18					
अ.क्र.	तालुका	दैनिक वर्तमान पत्रे आणि नियतकालिके					
		दैनिक	साप्ताहिक	पाक्षिक	मासिक	त्रैमासिक	वार्षिक
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	तुमसर	-	1	-	-	-	-
2	मोहाडी	-	-	-	-	-	-
3	भंडारा	4	7	-	-	-	-
4	साकोली	-	1	-	-	-	-
5	लाखनी	1	2	-	-	-	-
6	पवनी	1	3	-	-	-	-
7	लाखांदुर	-	-	-	-	-	-
एकूण		6	14	0	0	0	0
आधार - जिल्हा माहिती अधिकारी भंडारा							

तक्ता क्र.10.4
चित्रपट गृहे, व्ही.डी.ओ. केंद्र आणि केबलधारक यांची आकडेवारी

जिल्हा-भंडारा								संदर्भ वर्ष : 2017-18		
अ.क्र.	तालुका	कायम स्वरुपी चित्रपटगृहे		फिरती चित्रपटगृहे		व्हीडीओ केंद्रे		केबल धारक		वसूल केलेला करमणूक कर (रुहजारात)
		संख्या	प्रत्येक खेळा साठी असलेली आसन क्षमता	संख्या	प्रत्येक खेळा साठी असलेली आसन क्षमता	संख्या	प्रत्येक खेळा साठी असलेली आसन क्षमता	केबल चालक संख्या	केबल ग्राहक संख्या	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1	तुमसर	0	0	1	135	0	0	18	2216	-
2	मोहाडी	0	0	0	0	0	0	13	2714	-
3	भंडारा	1	662	0	0	0	0	40	9540	-
4	साकोली	0	0	1	165	0	0	1	595	-
5	लाखनी	0	0	0	0	0	0	3	1997	-
6	पवनी	2	348	0	0	0	0	9	2240	-
7	लाखांदुर	0	0	0	0	0	0	0	0	-
एकूण		3	1010	2	300	0	0	84	19302	-
आधार- जिल्हाधिकारी कार्यालय (करमणूक शाखा),भंडारा										

टिप :- महाराष्ट्र शासन राजपत्र दि. 1 जुलै, 2017 अन्वये करमणूक शुल्क वसूली करणे बंद करण्यात आलेला आहे.

निवडणूकीबाबत

तक्ता क्र. 10.5
लोकसभा व विधानसभा निवडणूकीबाबतची आकडेवारी

जिल्हा - भंडारा						संदर्भ वर्ष -2014
अ. क्र.	मतदारसंघाचे नाव	एकूण मतदारांची संख्या	मतदान केलेल्या मतदारांची संख्या			मतदानाची टक्केवारी
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
लोकसभा निवडणूक : 2014						
1	11 - भंडारा-गोंदिया	1655812	615597	580694	1196291	72.3
लोकसभा एकूण :-		1655812	615597	580694	1196291	72.3
विधानसभा निवडणूक :2014						
1	60- तुमसर	282319	103386	97736	201122	71.2
2	61- भंडारा	341270	119830	112408	232238	68.1
3	62- साकोली	296188	111294	106612	217906	73.6
विधानसभा एकूण :-		919777	334510	316756	651266	70.8

तक्ता क्र. 10.5 (पुढे चालू)
लोकसभा व विधानसभा निवडणूकीबाबतची आकडेवारी

अ. क्र.	मतदारसंघाचे नाव	संदर्भ वर्ष -2014							
		पक्षनिहाय मिळालेली मते (संख्या)							
		काँग्रेस आय	राष्ट्रवादी काँग्रेस पार्टी	भा.ज.प.	शिवसेना	म.न.से.	बहुजन समाज पार्टी	अपक्ष	इतर पक्ष
(1)	(2)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)
लोकसभा निवडणूक : 2014									
1	11 - भंडारा-गोंदिया	-	456875	606129	-	-	50958	62310	20019
लोकसभा एकूण :-		-	456875	606129	-	-	50958	62310	20019
विधानसभा निवडणूक :2014									
अ. क्र.	मतदारसंघाचे नाव								
1	60- तुमसर	17579	45237	73952	36005	2666	17375	3704	4604
2	61- भंडारा	30655	15243	83408	42766	2262	46576	6393	4935
3	62- साकोली	55413	19888	80902	2151	-	31649	26996	907
विधानसभा एकूण :-		103647	80368	238262	80922	4928	95600	37093	10446
आधार - जिल्हा निवडणूक अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, भंडारा									

वित्त

तक्ता क्र. 10.6
जिल्ह्यात गोळा करण्यात आलेला कर महसूल

जिल्हा :- भंडारा		(₹ लाखात)		
अ.क्र.	बाब	2015-16	2016-17	2017-18
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1	(1) मूल्यवर्धित कर (व्हॅट)	510.00	50.90	468.67
2	(2) मुद्रांक व नोंदणी शुल्क	198.00	4165.90	5265.08
3	(3) राज्य उत्पादन शुल्क	218.00	232.00	127.00
4	(4) विजेवरील शुल्क	18.00	2025.20	236.90
5	(5) करमणूक कर, विक्रेय वस्तू व सेवा यांवरील इतर कर व शुल्क	179.00	11589.60	328.56
6	(6) वाहनांवरील कर	706.00	68953.40	134.77
7	(7) माल व उतारुंवरील कर	3.00	922.10	2.97
8	(8) जमीन महसूल	708.00	35686.20	347.04
9	(9) इतर महसूल	283.00	586.20	1921.56
एकूण महसूल :-		2823.00	124211.50	8832.55
आधार : जिल्हा कोषागार कार्यालय, भंडारा				

तक्ता क्र.10.7
जिल्ह्यांत गोळा करण्यांत आलेला मूल्यवर्धित कर/वस्तू व सेवा कर महसूल (व्हॅट/GST)

जिल्हा : भंडारा							
अ.क्र.	बाब	2016-17		मूल्यवर्धित करदि. 01/04/2017 ते दि. 30/06/2017		वस्तू व सेवा कर दि. 01/07/2017 ते दि. 31/03/2018	
		व्यापारी संख्या	करभरणा केलेली प्रत्यक्ष रक्कम (₹ लाख)	व्यापारी संख्या	करभरणा केलेली प्रत्यक्ष रक्कम (₹ लाख)	व्यापारी संख्या	करभरणा केलेली प्रत्यक्ष रक्कम (₹ लाख)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	गट (अ) ₹ 1 कोटीपेक्षा जास्त कर भरणारे व्यापारी	2	221.38	1	4689.24	4	1092.87
2	गट (ब) ₹ 1 कोटी पेक्षा कमी परंतु ₹.10 लाखापेक्षा जास्त कर भरणारे व्यापारी	20	2.55	15	550.89	34	912.77
3	गट (क) ₹ 10 लाखापेक्षा कमी कर भरणारे व्यापारी	3102	55.7	3396	2510.25	2272	831.6
4	गट (ड) ₹ नोंदणी केलेले तथापी कर न भरणारे व्यापारी	75	0	102	0	105	0
एकूण		3199	279.63	3514	7750.38	2415	2837.24
आधार : सहायक राज्यकर आयुक्त, भंडारा							

टिप :- 1 जूलै, 2017 पासून महाराष्ट्र वस्तू व सेवा कर कायदा 2017 लागू झालेला आहे.

तक्ता क्र. 10.8
कोषागारात सादर झालेल्या देयकांचे तपशिल

जिल्हा :- भंडारा					संदर्भ वर्ष :- 2017-18		
अ. क्र.	कोषागार /उपकोषागाराचे नाव	एकूण कार्यालयांची संख्या	कोषागारात सादर झालेल्या देयकांची एकूण संख्या	पारित झालेल्या देयकांची संख्या	वर्षभरात खर्ची पडलेली एकूण रक्कम (₹ हजार)	प्राप्त झालेली एकूण चलने	एकूण जमा रक्कम (₹ हजार)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	तुमसर	28	2624	2462	366973	2835	24167
2	मोहाडी	16	1546	1351	293848	1130	46655
3	भंडारा	133	24556	22421	17421950	11517	1989569
4	साकोली	24	2743	2404	387781	1862	15276
5	लाखनी	14	1549	1325	238857	1073	6293
6	पवनी	26	2542	2162	343570	1718	26004
7	लाखांदूर	15	1352	1270	199048	912	4207
एकूण		256	36912	33395	19252027	21047	2112171
आधार :- जिल्हा कोषागार कार्यालय भंडारा							

पर्यटन

तक्ता क्र.10.9
जिल्हयातील पर्यटन स्थळाच्या विकासाबाबत सद्यस्थिती

जिल्हा : भंडारा						संदर्भ वर्ष -2017-18	
अ.क्र.	तालुका	पर्यटन स्थळाची वर्गवारी	पर्यटन स्थळांची संख्या	पर्यटन स्थळाच्या ठिकाणी मंजूर विकास कामे			पर्यटन स्थळाच्या ठिकाणी विकासकामावर झालेला खर्च (₹ लाखात)
				चालु वर्षाच्या सुरवातीची अपूर्ण कामे	नविन मंजूर कामे	एकूण कामे	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	तुमसर	क	5	0	7	7	20.00
2	मोहाडी	-	0	0	7	7	30.00
3	भंडारा	क	4	0	24	24	60.00
4	साकोली	क	4	0	6	6	0.00
5	लाखनी	क	1	0	6	6	60.00
6	पवनी	क	4	11	2	13	29.95
7	लाखांदुर	-	0	0	0	0	0.00
एकूण			18	11	52	63	199.95
आधार- जिल्हा नियोजन अधिकारी, भंडारा							

तक्ता क्र. 10.A
जिल्ह्यातील अभयारण्य व पर्यटन

जिल्हा:- भंडारा								संदर्भ वर्ष:- 2017-18		
अ. क्र.	प्रकल्पाचे नाव	तालुका	क्षेत्र (चौ.कि.मी.)	प्रवेश गेट	वाहनांची संख्या	गाईडची संख्या	पर्यटक राहण्याचे निवास कक्ष	पर्यटकांची संख्या		मागील वर्षाच्या तुलनेत शेकडा वाढ/घट
								2016-17	2017-18	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	कोका वन्यजीव अभयारण्य	भंडारा	100.13	चंद्रपुर	2	8	-	3587	5030	40.23
2	नविन नागझिरा अभयारण्य	साकोली	71.35	पिटेझरी	22	24	18	9945	10235	2.92
3	नविन नागझिरा अभयारण्य	साकोली	-	उमरझरी	2	17	6	1718	2393	39.29
4	उमरेड-पवनी-करांडला अभयारण्य	पवनी	49.00	पवनी	20	15	-	2750	5604	103.78
एकूण			220.48	-	46	64	24	18000	23262	186.22

तक्ता क्र. 10.A(पुढे चालू)
जिल्ह्यातील अभयारण्य व पर्यटन

जिल्हा:- भंडारा				संदर्भ वर्ष:- 2017-18			
अ. क्र.	प्रकल्पाचे नाव	विदेशी पर्यटक		मागील वर्षाच्या तुलनेत शेकडा वाढ/घट	पर्यटकांकडून उत्पन्न महसूल (₹ लक्ष)		मागील वर्षाच्या तुलनेत शेकडा वाढ/घट
		2016-17	2017-18		2016-17	2017-18	
1	2	12	12	14	15	16	17
1	कोका वन्यजीव अभयारण्य	1	1	0	1.86	2.52	35.48
2	नविन नागझिरा अभयारण्य	11	3	-72.73	8.76	8.99	2.63
3	नविन नागझिरा अभयारण्य	0	1	-	1.29	1.86	44.19
4	उमरेड-पवनी-करांडला अभयारण्य	0	0	-	2.04	6.45	216.18
एकूण		12	5	-58.33	13.95	19.82	42.08
आधार :- वनपरिक्षेत्र अधिकारी, वन्यजीव, कोका/पवनी/पिटेझरी							

जनगणना (लोकसंख्या)

तक्ता क्र. 11.1
लोकसंख्या विषयक निवडक आकडेवारी
नागरी क्षेत्र

जिल्हा : भंडारा										संदर्भ वर्ष : 2011	
अ. क्र.	बाब/ तालुका	क्षेत्र चौ.कि. मी.	गावांची संख्या	शहरांची संख्या	लोकसंख्या			कुटूंबांची संख्या	लोकसंख्येची घनता	स्त्री-पुरुष प्रमाण	प्रक्षेपित लोकसंख्या (1 आक्टोबर, 2017)
					एकूण	पुरुष	स्त्रिया				
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
1	तुमसर	14.10	0	2	49221	24715	24506	11061	3491	992	55378
2	मोहाडी	4.36	0	1	13058	6629	6429	3065	2995	970	14691
3	भंडारा	34.63	0	6	126519	63924	62595	28573	3653	979	142345
4	साकोली	8.59	0	1	14636	7392	7244	3397	1704	980	16467
5	लाखनी	2.13	0	1	7576	3862	3714	1834	3557	962	8524
6	पवनी	8.53	0	1	22821	11514	11307	5213	2675	982	25676
7	लाखांदुर	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
एकूण		72.34	0	12	233831	118036	115795	53143	3232	981	263081

आधार :- District Census Handbook, भारताची जनगणना-2011

तक्ता क्र. 11.2
लोकसंख्या विषयक निवडक आकडेवारी
ग्रामीण क्षेत्र

जिल्हा : भंडारा										संदर्भ वर्ष : 2011	
अ. क्र.	बाब/ तालुका	क्षेत्र चौ.कि.मी.	गावांची संख्या	लोकसंख्या			कुटूंबांची संख्या	लोकसंख्येची घनता	स्त्री-पुरुष प्रमाण	प्रक्षेपित लोकसंख्या (1 आक्टोबर, 2017)	
				एकूण	पुरुष	स्त्रिया					
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	
1	तुमसर	823.47	148	176887	88806	88081	38901	215	992	184801	
2	मोहाडी	484.25	107	137553	69527	68026	31017	284	978	143707	
3	भंडारा	614.53	166	153511	77910	75601	35701	250	970	160379	
4	साकोली	625.14	95	122243	61960	60283	29055	196	973	127712	
5	लाखनी	388.90	103	120969	60923	60046	29281	311	986	126381	
6	पवनी	653.62	156	131767	66334	65433	31662	202	986	137662	
7	लाखांदुर	424.75	89	123573	62024	61549	29316	291	992	129101	
एकूण		4014.66	864	966503	487484	479019	224933	241	983	1009743	

आधार :- District Census Handbook, भारताची जनगणना-2011

तक्ता क्र. 11.3
जिल्ह्यातील मागासवर्गीयांची लोकसंख्या

जिल्हा : भंडारा								संदर्भ वर्ष : 2011	
अ. क्र.	बाब/ तालुका	मागासवर्गीय लोकसंख्या						मागासवर्गीय लोकसंख्येचे एकूण लोकसंख्येतील प्रमाण	
		अनुसूचित जाती			अनुसूचित जमाती			अ.जा.	अ.ज.
		एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	तुमसर	25814	12878	12936	25087	12468	12619	11.4	11.1
2	मोहाडी	15170	7549	7621	8926	4456	4470	10.1	5.9
3	भंडारा	55353	27724	27629	15677	7880	7797	19.8	5.6
4	साकोली	25706	12965	12741	14618	7315	7303	18.8	10.7
5	लाखनी	23673	11803	11870	8239	4213	4026	18.4	6.4
6	पवनी	31476	15788	15688	10167	5144	5023	20.4	6.6
7	लाखांदुर	23180	11714	11466	6172	3039	3133	18.8	5.0
एकूण		200372	100421	99951	88886	44515	44371	16.7	7.4
आधार :- जनगणना 2011									

तक्ता क्र.11.4
लोकसंख्या आणि वृद्धिदर

जिल्हा : भंडारा											संदर्भ वर्ष : 2011	
जनगणना वर्ष	ग्रामीण/नागरी	लोकसंख्या					दशवार्षिक वृद्धिदर			वार्षिक चक्रवाढ वृद्धिदर		
		एकूण	पुरुष	स्त्रिया	अनुसूचित जाती	अनुसूचित जमाती	सर्व साधारण	अनुसूचित जाती	अनुसूचित जमाती	सर्व साधारण	अनुसूचित जाती	अनुसूचित जमाती
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1961	एकूण	1268286	635174	633112	31074	-	-	-	-	-	-	-
	ग्रामीण	1132025	564377	567648	24360	-	-	-	-	-	-	-
	नागरी	136261	70797	65464	6714	-	-	-	-	-	-	-
1971	एकूण	1585580	798072	787508	82965	-	25.02	166.99	-	2.26	10.32	-
	ग्रामीण	1405067	704677	700390	68847	-	24.12	182.62	-	2.18	10.95	-
	नागरी	180513	93395	87118	14118	-	32.48	110.28	-	2.85	7.72	-
1981	एकूण	1837577	920159	917418	179244	298039	15.89	116.05	-	1.49	8.01	
	ग्रामीण	1596823	797396	799427	149181	274995	13.65	116.68	-	1.29	8.04	
	नागरी	240754	122763	117991	30063	23044	33.37	112.94	-	2.92	7.85	
1991	एकूण	2107629	1060275	1047354	355484	309822	14.70	98.32	3.95	1.38	7.09	0.39
	ग्रामीण	1831735	918913	912822	304173	288475	14.71	103.90	4.90	1.38	7.38	0.48
	नागरी	275894	141362	134532	51311	21347	14.60	70.68	-7.36	1.37	5.49	-0.76
2001	एकूण	1136146	573445	562701	201919	97718	-	-	-	-	-	-
	ग्रामीण	960418	483768	476650	169914	84740	-	-	-	-	-	-
	नागरी	175728	89677	86051	32005	12978	-	-	-	-	-	-
2011	एकूण	1200334	605520	594814	200372	88886	5.65	-0.77	-9.04	0.55	-0.08	-0.94
	ग्रामीण	966503	487484	479019	155163	78943	0.63	-8.68	-6.84	0.06	-0.90	-0.71
	नागरी	233831	118036	115795	45209	9943	33.06	41.26	-23.39	2.90	3.51	-2.63
प्रक्षेपित लोकसंख्या (1 आक्टो, 2017)	एकूण	1272824	-	-	-	-	6.04	-	-	0.59	-	-
	ग्रामीण	1009743	-	-	-	-	4.47	-	-	0.44	-	-
	नागरी	263081	-	-	-	-	12.51	-	-	1.19	-	-

आधार - जनगणना 1961, 1971, 1981, 1991, 2001, 2011

टिप :- 1) सन 1961, 1971, 1981, 1991 करीता भंडारा व गोंदिया यांची एकत्रित लोकसंख्या जनगणनेप्रमाणे घेण्यात आली आहे.
2) सन 2001 व 2011 करीता फक्त भंडारा जिल्हयाची आकडेवारी देण्यात आली आहे.

तक्ता क्र.11.5
शहरांची वर्गवारी आणि त्यांची लोकसंख्या

जिल्हा : भंडारा			संदर्भ वर्ष : 2011			
अ. क्र.	शहराचे नाव	शहराचे वर्गीकरण	लोकसंख्या			लोकसंख्या वाढीचा दशवार्षिक वृद्धीदर
			एकूण	पुरुष	स्त्रिया	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1	भंडारा	'ब'.वर्ग न.पा.	91845	46409	45436	7.8
2	तुमसर	'ब'.वर्ग न.पा.	44869	22568	22301	6.8
3	पवनी	'क'.वर्ग न.पा.	22821	11514	11307	1.0
4	ठाणा	गणना शहर	6339	3256	3083	26.0
5	शहापूर	गणना शहर	4459	2237	2222	11.2
6	बेला	गणना शहर	5914	2892	3022	28.3
7	गणेशपूर	गणना शहर	9192	4688	4504	12.3
8	सावरी जवाहरनगर	गणना शहर	8770	4442	4328	(-)26.7
9	चिखला	गणना शहर	4352	2147	2205	(-)3.7
10	वरठी	गणना शहर	13058	6629	6429	20.5
11	साकोली	'क' वर्ग न.पा.	14636	7392	7244	(-)0.6
12	मुरमाडी	गणना शहर	7576	3862	3714	26.6
एकूण भंडारा जिल्हा			233831	118036	115795	6.4
आधार - जनगणना 2011						

तक्ता क्र. 11.6
मुख्य व सीमांतिक काम करणाऱ्यांचे उद्योग गटनिहाय वर्गीकरण

जिल्हा : भंडारा									संदर्भ वर्ष - 2011		
अ. क्र.	बाब/ तालुका	मुख्य काम करणारे					सिमांतिक काम करणारे				
		शेतकरी	शेतमजूर	वस्तूनिर्माण, सेवा दुरुस्त्या व घरघुती उद्योग	इतर काम करणारे	एकूण	शेतकरी	शेतमजूर	वस्तूनिर्माण, सेवा दुरुस्त्या व घरघुती उद्योग	इतर काम करणारे	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
1	तुमसर	18657	27678	2895	26655	75885	4954	19016	903	7185	32058
2	मोहाडी	15336	26903	1705	10924	54868	2837	16087	680	2502	22106
3	भंडारा	12779	25258	3006	48660	89703	2279	17491	907	8618	29295
4	साकोली	12029	22877	1325	9217	45448	3937	21798	777	2807	29319
5	लाखनी	8927	18986	1855	8422	38190	3353	22183	941	2045	28522
6	पवनी	15687	30860	908	9369	56824	2152	18737	437	2448	23774
7	लाखांदुर	17625	29871	587	4837	52920	2547	14438	243	1165	18393
एकूण		101040	182433	12281	118084	413838	22059	129750	4888	26770	183467

तक्ता क्र 11.6 (पुढे चालू)
मुख्य व सीमांतिक काम करणाऱ्यांचे उद्योग गटनिहाय वर्गीकरण

अ. क्र.	बाब/ तालुका	काम करणाऱ्यांचे वर्गीकरण			
		मुख्य व सिमांतिक काम करणारे एकूण	काम करणाऱ्यांची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी	एकूण काम न करणारे	काम न करणाऱ्यांची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी
(1)	(2)	(13)	(14)	(15)	(16)
1	तुमसर	107943	47.7	118165	52.3
2	मोहाडी	76974	51.1	73637	48.9
3	भंडारा	118998	42.5	161032	57.5
4	साकोली	74767	54.6	62112	45.4
5	लाखनी	66712	51.9	61833	48.1
6	पवनी	80598	52.1	73990	47.9
7	लाखांदुर	71313	57.7	52260	42.3
एकूण		597305	49.8	603029	50.2
आधार - जनगणना 2011					

तक्ता क्र. 11.7
धर्म व वयोगटानुसार लोकसंख्या

जिल्हा - भंडारा						संदर्भ वर्ष : 2011	
अ.क्र.	बाब	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		पुरुष	स्त्री	पुरुष	स्त्री	पुरुष	स्त्री
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
धर्मानुसार (2011)							
1	बौद्ध	61293	60826	16101	16238	77394	77064
2	ख्रिश्चन	632	628	450	435	1082	1063
3	हिंदू	417810	410274	91683	89585	509493	499859
4	जैन	238	208	277	294	515	502
5	मुस्लिम	4723	4426	8801	8552	13524	12978
6	शीख	259	249	167	156	426	405
7	इतर	1510	1483	280	282	1790	1765
8	धर्म अर्वांगिकृत	1019	925	277	253	1296	1178
सर्व धर्म (एकूण)		487484	479019	118036	115795	605520	594814
वयोगटानुसार (वर्षे) (2011)							
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	0 - 6	52829	50432	11797	10967	64626	61399
2	7 - 14	71358	68492	16449	15449	87807	83941
2	15 - 19	46928	45037	11225	10530	58153	55567
3	20 - 24	47350	44199	11337	11498	58687	55697
4	25 - 29	41761	38110	10627	10603	52388	48713
5	30 - 34	36671	34608	9601	9771	46272	44379
6	35 - 39	34987	33598	9496	9303	44483	42901
7	40 - 49	62428	61183	16194	15280	78622	76463
8	50 - 59	44458	43291	10908	10037	55366	53328
9	60 वर्षावरील	45331	56886	9940	11903	55271	68789
10	वय अनिर्देशित	3383	3183	462	454	3845	3637
सर्व वयोगट (एकूण)		487484	479019	118036	115795	605520	594814
आधार - जनगणना 2011							

कृषिगणना

तक्ता क्र. 11.8
वहिती धारणेचा प्रकार आणि क्षेत्रफळ गटानुसार वर्गीकरण

जिल्हा : भंडारा			संदर्भ वर्ष : 2010-11							
अ. क्र.	बाब		क्षेत्रफळ गट हेक्टर (आकार वर्ग)							
			0.0 ते 0.5	0.5 ते 1.0	1.0 ते 2.0	2.0 ते 5.0	5.0 ते 10.0	10.0 ते 20.0	20.0 व अधिक	एकूण
(1)	(2)		(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	वैयक्तिक धारण	संख्या	70086	57638	40446	14469	1285	142	39	184105
		क्षेत्रफळ	21991	40620	55297	40554	8281	1832	1173	169748
2	संयुक्त धारण	संख्या	11967	9505	8449	3949	495	57	7	34429
		क्षेत्रफळ	3588	6869	11598	11276	3187	777	246	37540
3	संस्था धारण	संख्या	61	22	16	18	12	2	7	138
		क्षेत्रफळ	13	14	20	60	82	31	147	367
4	एकूण धारण	संख्या	82114	67165	48911	18436	1792	201	53	218672
		क्षेत्रफळ	25591	47503	66915	51890	11550	2640	1566	207655
5	पूर्णपणे ओलिताखालील धारण	संख्या	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
		क्षेत्रफळ	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
6	पूर्णपणे जिराईत धारण	संख्या	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
		क्षेत्रफळ	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
7	अंशतः ओलिताखालील धारण	संख्या	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
		क्षेत्रफळ	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
		ओलिताखालील	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
8	एकूण पिकाखालील क्षेत्र	ओलिताखालील	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
		जिराईत	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
		एकूण	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.

आधार - कृषि आयुक्तालय, महा.राज्य पुणे

पशुगणना

तक्ता क्र 11.9(अ)
जिल्ह्यातील पशुधन (विदेशी व संकरीत गाई व बैल)

जिल्हा - भंडारा		संदर्भ वर्ष -2012				
अ. क्र.	तालुका	विदेशी /संकरीत गाई व बैल				एकूण (स्तंभ क्र.3 ते 6)
		अडीच वर्षांपर्यंतच्या गाई	अडीच वर्षांवरील गाई	दीड वर्षांपर्यंतचे बैल	दीड वर्षांवरील बैल	
1	2	3	4	5	6	7
1	तुमसर	2039	3049	923	454	6465
2	मोहाडी	4999	6832	2170	1138	15139
3	भंडारा	5039	7658	2084	784	15565
4	साकोली	1943	3198	966	314	6421
5	लाखनी	2459	3714	1091	839	8103
6	पवनी	6786	10435	2935	517	20673
7	लाखांदुर	2840	5021	1332	374	9567
एकूण		26105	39907	11501	4420	81933
आधार - 19 वी पशुगणना 2012						

तक्ता क्र 11.9(ब)
जिल्ह्यातील पशुधन (देशी गाई व बैल)

जिल्हा - भंडारा		संदर्भ वर्ष -2012					
अ. क्र.	तालुका	देशी गाई व बैल				एकूण (स्तंभ क्र.3 ते 6)	एकूण विदेशी / संकरीत व देशी गाई व बैल (तक्ता क्र.11.9(अ) स्तंभ क्र.7 व 11.9(ब) स्तंभ क्र.7 ची बेरीज)
		तीन वर्षांपर्यंतच्या गाई	तीन वर्षांवरील गाई	दोन वर्षांपर्यंतचे बैल	दोन वर्षांवरील बैल		
1	2	3	4	5	6	7	8
1	तुमसर	5061	8429	3401	19045	35936	42401
2	मोहाडी	2471	4237	1836	11094	19638	34777
3	भंडारा	3362	5333	2060	10025	20780	36345
4	साकोली	3694	6045	2254	12010	24003	30424
5	लाखनी	1870	3238	1079	17309	23496	31599
6	पवनी	2067	2801	1427	8910	15205	35878
7	लाखांदुर	2263	4187	2036	9297	17783	27350
एकूण -		20788	34270	14093	87690	156841	238774
आधार - 19 वी पशुगणना 2012							

तक्ता क्र 11.9(क)
जिल्ह्यातील पशुधन (म्हशी व रेडे)

जिल्हा - भंडारा						संदर्भ वर्ष -2012
अ. क्र.	तालुका	म्हशी / रेडे				
		तीन वर्षांपर्यंतच्या म्हशी	तीन वर्षांवरील म्हशी	दोन वर्षांपर्यंतचे रेडे	दोन वर्षांवरील रेडे	एकूण (स्तंभ क्र.3 ते 6)
1	2	3	4	5	6	7
1	तुमसर	7385	10304	2395	1255	21339
2	मोहाडी	6210	8942	1787	300	17239
3	भंडारा	4431	7174	1354	272	13231
4	साकोली	3633	5101	1497	262	10493
5	लाखनी	4020	5433	1103	265	10821
6	पवनी	3421	4808	1021	121	9371
7	लाखांदुर	2692	3938	938	99	7667
एकूण -		31792	45700	10095	2574	90161
आधार - 19 वी पशुगणना-2012						

तक्ता क्र 11.9(ड)
जिल्ह्यातील एकूण पशुधन (इतर पशू)

जिल्हा - भंडारा									संदर्भ वर्ष -2012		
अ. क्र.	तालुका	देशी /विदेशी संकरीत गाई व बैल (तक्ता 11.9(ब) स्तंभ क्र.8)	म्हशी व रेडे (तक्ता 11.9(क) स्तंभ क्र.7)	मेंढया	बकऱ्या	घोडे, शिंगरे व खेचरे	गाढवे	इतर पशुधन (डुकरे, उंट)	एकूण पशुधन	एकूण कोंबडया	एकूण कुक्कुट पक्षी (कोंबडया, बदके, टर्की, इतर कुक्कुट पक्षी व कुक्कुट पालन केंद्रातील पक्षी)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	तुमसर	42401	21339	0	29695	2	2	39	93478	24039	25072
2	मोहाडी	34777	17239	182	26662	2	0	6	78868	29436	37206
3	भंडारा	36345	13231	322	27169	14	0	1	77082	40409	51228
4	साकोली	30424	10493	0	16110	3	0	64	57094	31745	33644
5	लाखनी	31599	10821	0	16102	0	0	84	58606	27492	27833
6	पवनी	35878	9371	823	24023	2	2	45	70144	32334	41529
7	लाखांदुर	27350	7667	1357	21767	0	0	10	58151	48467	53747
एकूण -		238774	90161	2684	161528	23	4	249	493423	233922	270259
आधार - 19 वी पशुगणना -2012											

आर्थिक गणन

तक्ता 11.10
कृषी व बिगरकृषी- उद्योग

जिल्हा - भंडारा					संदर्भ: सहावी आर्थिक गणना -2013					
अ. क्र.	बाब	कृषी उद्योग			बिगरकृषी- उद्योग			कृषी व बिगरकृषी एकूण- उद्योग *		
		ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1	उद्योगांची संख्या									
	1.1 विना वेतनी कामगार असलेले	29693	1384	31077	26846	12971	39817	56539	14355	70894
	1.2 किमान एकतरी वेतनी कामगार असलेले	1290	94	1384	9184	5073	14257	10474	5167	15641
	1.3 एकूण	30983	1478	32461	36030	18044	54074	67013	19522	86535
2	मालकीच्या प्रकारानुसार उद्योग									
	2.1 सहकारी	6	2	8	154	62	216	160	64	224
	2.2 सार्वजनिक	29	5	34	2654	468	3122	2683	473	3156
	2.3 खाजगी	30948	1471	32419	33222	17514	50736	64170	18985	83155
3	मालकाच्या सामाजिक गटानुसार उद्योग (एकूणशी टक्केवारी)									
	3.1 अनुसूचित जाती	8	11.3	7.53	16.17	15.74	16.03	12.09	15.41	12.84
	3.2 अनुसूचित जमाती	6.6	10.35	6.77	3.28	5.65	4.07	4.81	6.01	5.08
4	जागेविरहित कार्यान्वित असलेले उद्योग (एकूणशी टक्केवारी)	14.89	32.95	15.71	16.59	20.61	17.93	15.8	21.54	17.1
5	सर्वसाधारणपणे काम करणाऱ्या कामगारांची संख्या									
	5.1 एकूण कामगार	44238	2097	46335	66429	41523	107952	110667	43620	154287
	5.2 वेतनावर काम करणारे कामगार	2301	212	2513	27778	19479	47257	30079	19691	49770
	5.3 वेतनावरील कामगारांची एकूण कामगारांशी टक्केवारी	5.2	10.11	5.42	41.82	46.91	43.78	27.18	45.14	32.26
	5.4 कामगारांची प्रति उद्योग सरासरी संख्या	1.43	1.42	1.43	1.84	2.3	2	1.65	2.23	1.78
आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.										

टिप :- पिक उत्पदन, मळे, सार्वजनिक प्रशासन, संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा सेवा कार्य वगळून.

तक्ता 11.11

प्रमुख उद्योग गटानुसार उद्योगांची आणि नियमित काम करणाऱ्या कामगारांची संख्या

जिल्हा- भंडारा.			संदर्भ: सहावी आर्थिक गणना -2013					
अ.क्र.	ढोबळ कार्यस्थिती संकेतांक	ढोबळ कार्यस्थिती	ग्रामीण		नागरी		एकूण *	
			उद्योग	कामगार	उद्योग	कामगार	उद्योग	कामगार
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	01	कृषी	30983	44238	1478	2097	32461	46335
2	05	खाणकाम व दगडकाम	32	100	14	24	46	124
3	06	वस्तुनिर्माण	8231	15500	3856	10140	12087	25640
4	07 व 08	वीज, गॅस आणि पाणी पुरवठा	95	375	90	385	185	760
5	09	बांधकाम	953	2332	302	639	1255	2971
6	10	विक्री, देखभाल व दुरुस्ती	536	939	524	1204	1060	2143
7	11	घाऊक व्यापार	459	856	145	289	604	1145
8	12	किरकोळ व्यापार	10839	15388	5733	9427	16572	24815
9	13	वाहतुक आणि साठवण (टपाल व कुरियर कार्यासह)	1567	2912	943	1979	2510	4891
10	14	उपाहारगृहे आणि हॉटेल्स	3355	5100	1112	2188	4467	7288
11	15	माहिती व दळणवळण(संगणक प्रणाली, सल्ला व तत्संबंधीत सेवासहीत)	126	223	178	439	304	662
12	16	वित्तीय व विमा कार्य	519	1343	475	1765	994	3108
13	17	स्थावर मालमत्तेसंबंधी कार्य	112	176	182	324	294	500
14	18	व्यवसायिक, वैज्ञानिक व तांत्रिक कार्य (जाहीरात, पणन, संशोधन, आणि पशुचिकित्सक कार्य यासहित)	279	437	264	452	543	889
15	19	प्रशासकीय व आधार सेवा कार्य (ट्रॅव्हल एजन्सी, रोजगाविषयक कार्य व अधिवेशन व व्यापार प्रदर्शने आयोजित करणे यासह)	1030	2428	312	625	1342	3053
16	20	शैक्षणिक	2289	10770	664	3911	2953	14681
17	21	मानवी आरोग्य व सामाजिक कार्य (निवासी व बिगर निवासी शुषुश्रा केंद्रासह)	757	1716	811	4559	1568	6275
18	22	कला, करमणूक,क्रिडा व मनोरंजन (अवैध जुगार व पैज लावणे वगळून)	299	454	76	148	375	602
19	23	इतर सेवाकार्य (इतरत्र वर्गीकृत केली नसलेली)	4552	5380	2363	3025	6915	8405
		बिगर- कृषी सेवाकार्य (एकूण)	36030	66429	18044	41523	54074	107952
		कृषी व बिगरकृषी- सेवाकार्य (एकूण)	67013	110667	19522	43620	86535	154287

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई

टीप: * पीक उत्पादन,मळे, सार्वजनिक प्रशासन, संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा सेवा कार्ये वगळून.